

Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız
Lawrence Block

İngilizce aslından çeviren:
Mehmet Harmancı

MACERAPEREST KİTAPLAR

Polisiye

Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız - The Burglar Who Painted Like Mondrian /
Lawrence Block
İngilizce aslından çeviren: Mehmet Harmancı

© Lawrence Block, 1983
©Oğlak Yayıncılık ve
Reklamcılık Ltd. Şti., 1997
Baror International, Inc., Armonk, New York, U.S.A. aracılığıyla
yazar sözleşmesi yapılmıştır.
Bu yapının bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılarının dışında
yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli
Kapak tasarımı: Ulaş Eryavuz
Dizgi düzeni: GillSans 10 / 12 pt
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Reyo Matbaası, Tel: 565 79 34

Birinci baskı: Kasım, 1997
ISBN 975 - 329 - 167 - 1

"Maceraperest Kitaplar" bir Oğlak Yayıncılık ve
Reklamcılık Ltd. Şti. ürünüdür.

Oğlak Yayınları
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul
Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50

Bu LYNNE WOOD için.

MICHAEL TROSSMAN'a
tualı nasıl hazırlamam gerektiğini
öğrettiği ve
LAURENCE ANNE COE'ya
çerçevelememe yardım ettiği için

özel teşekkürlerimle.

1

Barnegat Kitabevi'nde o gün işler pek hafifti ama aslında çoğu gün öyledir ya. Eski kitap satanlar ağır tempolu ve basit bir yaşamı hayal etmezler. Onu zaten yaşıyorlardır.

O günün iki önemli anı vardı ve talihe bakın ki, ikisi de aynı anda geldi. Bir kadın bana bir şiir okudu, bir adam da bir kitap satmaya kalkıştı. Şiir Marion Carolyn Davies'in "Üçüncü Oregon'dan Smith'in Ölümü"ydü. Okuyan kadın da ince vücutlu, taptaze yüzlü, uzun kirpikli.ve başını ancak tüylü bir dostundan öğrenmiş olacağı biçimde yana yatırma huyu olan bir yaratıktı. Küçük, biçimli, yüzüksüz parmaklı ve ojesiz tırnaklı elleri arasında, Macmillan Yayınları'nın 1918'de basmayı uygun gördüğü Bayan Davies'in ilk kitabı olan Drums in Our Street'in bir kopyası vardı. Ve şiiri bana okudu.

"Oregon'da güz - bir daha görmeyeceğim
O tepeleri, Willamette'te
yağmuru ve o mavi lekeyi.Yürürken
Bir tek çulluk bile havalanmayacak,
Duymayacağım başımın üzerinde
Tembelce, güvenle dolaştığını..."

Aslında ben de epey tembel ve insanlara güvenen biriyim ama yine de en son gelen müşterimin bulunduğu Felsefe ve Din bölümüne soğuk bir nazarla bakmaktan kendimi alamadım. Adam irikıyım biriydi, otuz otuz iki yaşlarında olmalıydı, ayağında düz Frye botları,, bacağında önü düğmeli bir Levi's, açık kahve fitilli kadife ceketinin altında daha koyu kahve bir gömlek vardı. Bağa çerçeveli gözlük. Ceketin dirseklerinde deri yamalar. Titizlikle taranmış bir sakal. Hiç taranmamış kumral saçlar.

Bu saçma rüya burada erince sona
İnsanlar gidecekler her sokağına güllerin
Döküldüğü ve her günün
Bayram olduğu evlerine....

Her nedense gözlerimi adamın üzerinden ayıramıyordum. Bu belki de adamda her an kapıya doğru süzülecekmiş gibi bir havada olmasındandı. Belki de elindeki evrak çantasındandı. Brenda ve Strand'da torbalar ve çantalar kapıya bırakılırdı ama müşterilerimin çantalarını yanlarında taşımalarına izin vardı ve bu yüzden kimi zamanlar çantalar çıkışlarında giriştekinden daha ağır olurlardı. Elden düşme kitap işi zaten istikrarsızdır ve insanın stoğunun kapıdan öyle çıkıp gitmesi hiç hoş bir şey değildir doğrusu.

O çitlerden renklerin damladığını
görmeyeceğim, ne de eski limanda
Yükselen bir gemi direğini.
Ölmek üzere olduğumu söylüyorlar
belki de o yüzden hepsi gözlerimin önünde:
Oregon'da güz ve uçan çulluklar...

Kadın takdirle içini çekti, küçük kitabı kapayarak bana uzattı ve fiyatını sordu. Kitabın baş sayfasına kurşunkalemle yazılı fiyata, sonra da tezgâha iliştirdiğim vergi cetveline baktım. Son zamlarla satış vergisini 8,25'e çıkarmışlardı ve bu tür hesapları kafasından yapan insanlar varsa da, herhalde onlar maymuncuk kullanmayı bilemezlerdi. Allah hepimize ayrı ayrı yetenekler verir ve biz de bunları kullanmak için elimizden geleni yaparız.

"On iki dolar" dedim. "Vergisi de doksan dokuz sent." Kadın tezgâhın üstüne bir onlukla üç birlik koydu, ben de kitabı bir kâğıt torbaya koyarak ağızını bir parça yapışkan bantla tutturdum ve ona

bir sent verdim. Parayı alırken ellerimiz bir an birbirine değdi ve hafif bir elektriklenme oldu. Öyle güçlü, insanı devirecek bir şey değil ama yine de bir şey olmuştı ve kadın başını yana yatırdı gözlerimiz bir anlığına birleşti. Romantik aşk yazarları aramızda geçen sessiz iletişimden söz edebilirlerdi ama bu da saçmalıktan başka bir şey olmazdı. Aramızdan yalnızca bir adet sent geçmişti.

Öteki müşterim Matthew Gilligan'ın The Catogrammatic vs. the Syncogrammatic adlı meşin kaplı cildini gözden geçirmekteydi. Bay Litzauer dükkânı bana sattığından beri kitap oradaydı ve ara sıra rafların tozunu almasaydım yerinden kaldırılabileceği da yoktu. Herif eğer bir şey çalacaksa bari onu götürsün, diye düşündüm.

Ama Mary Carolyn Davies benim ufak tefek şiir âşığımla kapıdan çıkarken adam da Peder Gilligan'ı rafa geri koydu. Kadın eşigimi terk edene kadar arkasından baktım. Üzerine bir tayyör takım ve erik ya da ahududu ya da bu yıl adına ne renk diyorlarsa, ondan bir de şapka giymişti ve bu renk de doğrusu kendisine pek yakışmıştı. Sonra bakışlarımı, benim bulunduğum tezgâha doğru yaklaşarak bir elini tezgâhın üzerine koyan adama çevirdim.

Sakalının ardından görünebildiği kadar yüz ifadesi tedbirliydi. Bana kitap satın alıp almadığımı sordu. Sanki pek konuşma fırsatı bulamıyormuş gibi sesi paslıydı.

Eğer satabileceğime inandığım kitap olursa satın aldığımı söyledim. Evrak çantasını tezgâhın üzerine yerleştirdi, açtı. İçinde bulunan tek bir büyük cildi çıkararak bana uzattı. Kitabın adı Lepidopterae, yazarı da Francois Duchardin'di. Konusu: Eski Dünya'nın kelebekleri. Konu Fransızca olarak (tahminimce) gayet kapsamlı bir biçimde ele alınmıştı ve çok gösterişli renkli sayfalarla süslenmişti.

Ben sayfaları karıştırırken, "Baş sayfası eksiktir" dedi. "Diğer elli üç resimli sayfa sağlamdır."

Başımı sallayarak bir sayfayı dolduran kırlangıç kuyruklu kelebeklere baktım. Çocukken evde yaptığım bir ağla bu yaratıkları kovalar, onları bir kavanoz içinde öldürür, kanatlarını yayarak iğnelerle puro kutularına tuttururdum. Bu tür garip davranış için bir nedenim olmalıydı ama doğrusu bunun ne olabileceğini hayal bile edemiyordum.

"Basma resim satanlar bu kitapları parçalarlar" dedi. "Ama bu o kadar iyi durumda ki, bir eski kitapçıya gitmesinin doğru olacağını düşündüm."

Bir daha başımı sallayarak baktım kelebeklere. Biri bir cecropia idi. Adlarını bildiğim bir o vardı, bir de luna. Eskiden başkalarını da bilirdim.

Kitabı kapatarak kaç para istediğini sordum.

"Yüz dolar" dedi. "Resimlerin sayfası iki dolardan aza gelir. Bir resim satıcısı sayfasına beş ile on dolar ister ve bunu dekoratörlerden kolayca da alabilir."

"Olabilir" dedim. Elimi kitabın üstündeki New York Halk Kütüphanesi damgasının üzerinde dolaştırdım. Sonra kitabı bir daha açarak Ödünç damgasını aradım. Kütüphaneler kimi zaman tıpkı müzeler gibi bazı kitaplarını elden çıkarırlar; ancak Lepidopterae böyle bir davranışa maruz kalacak bir kitaba pek benzemiyordu.

Anlayışlı bir sesle, "İade edilmeyen kitapların cezaları her gün biraz daha kabarır" dedim. "Ama arada sırada af günleri ilan ederler, o günlerde geri götürülen kitaplardan ceza almazlar. Cezalarımızı hiç itiraz etmeden ödeyen bizler için haksızlık ama o yolla da kitaplar yeniden tedavüle çıkar ki, önemli olan da bu değil mi?" Kitabı bir daha kapatarak açık duran çantasının içine bıraktım. "Ben kütüphane malı kitap satın almam."

"Başkası alır."

"Bundan hiç kuşum yok."

"Kendi Ödünç mührü olan bir kitapçı tanıyorum."

"Ben de vidaları çekiğe çakan bir marangoz tanıyorum" dedim. "Her mesleğin kendine göre bir hilesi vardır."

"Bu kitap dolaşıma çıkmadı bile. Referans bölümünde kilitli bir vitrindeydi, yalnızca özel istekle görülebilirdi. Değeri yüzünden halkın kitaba erişmesini önlemişlerdi. Kütüphanenin halka hizmet için kurulduğu sanılır, oysa onlar kendilerini müze olarak görüp en iyi kitaplarını halktan saklıyorlar."

"Ama bunun bir işe yaramadığı anlaşılıyor."

"Efendim?"

"Sizi bundan uzak tutamamışlar."

Birden sırtarak çarpık da olsa tertemiz dişlerini gösterdi. "Ben oradan her istediğimi çıkarabilirim."

"Sahi mi?"

"Bir kitap söyleyin, alıp getireyim. Eğer iyi fiyat verirsiniz o taş aslanlardan birini bile getirebilirim."

"Burası şimdilik biraz kalabalık, pek yer yok."

Parmağıyla Lepidopterae'ye vurdu. "Bunun işinize yaramayacağından emin misiniz? Fiyatta biraz indirim yapabilirim sanıyorum."

"Ben doğa tarihi konusunda pek iş yapamam. Ama önemli olan o değil. Kütüphane kitaplarını gerçekten almıyorum."

"Yazık. Ben de yalnızca onları satarım."

"Bir uzmansınız desenize."

Başını salladı. "Satıcılardan, iki yakasını bir araya getirmeye çalışan bağımsız işadamlarından asla bir şey çalmam. Bir koleksiyoncudan da. Ama kütüphaneler..." Omuzlarını dikti. "Bir zamanlar doktora öğrencisiydim. Uyuyor değilsem mutlaka kütüphanede olurdum. Halk kütüphaneleri, üniversite kütüphaneleri. Londra'da on ay kaldım ve British Museum'dan dışarı çıkmadım. Kütüphanelerle özel bir ilişkim vardır. Sanırım buna bir sevgi nefret ilişkisi diyebilirsiniz."

"Anlıyorum."

Çantasını kapayıp kilitledi. "British Museum'un kütüphanesinde iki Gutenberg İncili var. Eğer birinin kaybolduğunu gazetelerde okursanız kimin aldığını bileceksiniz."

"Ne yaparsanız yapın, ama onu sakın buraya getirmeyin" dedim.

Bir iki saat sonra Bum Rap'ta oturmuş Perrier'mi yudumlarken olanları Carolyn Kaiser'e anlatıyordum. "Aklıma gelen tek şey, bunun Hal Johnson'a göre bir iş olduğu" dedim.

"Kim?"

"Hal Johnson. Kütüphanenin iade zamanı geciken kitapları kovalaması için tuttuğu eski bir polis."

"Bu işi eski bir polise mi verdiler?"

"Gerçek yaşamda değil" dedim. "Hal Johnson James Holding'in hikâyelerindeki bir karakterdir, iade süresi geçmiş bir kitabın peşine düşer ve kendini çok daha ciddi olayların içinde bulur."

"Ve sanırım hepsini de çözer."

"Elbette. Hal Johnson aptal değildir. O kitap anılarımı canlandırdı doğrusu. Çocukken kelebek toplardım."

"Söylemiştin."

"Kimi zaman kozalar bulurduk. Bir cecropia kelebeği görünce aklıma geldi. Okulun yanında sazlık vardı ve cecropia kelebekleri de kozalarını onlara tuttururlardı. Kozaları toplayıp kavanozlara doldurur, kelebeklerin çıkmasını beklerdik."

"Sonra ne olurdu?"

"Genellikle hiçbir şey. Kozalarımın birinden bile kelebek çıktığını sanmıyorum. Her tırtıl kelebek olmaz."

"Her kurbağanın prens olmadığı gibi."

"Ne kadar da doğru."

Carolyn martinisini bitirdi ve garson kadına bir tane daha getirmesini işaret etti. Benim daha epey Perrier'm vardı. Doğu Onbirinci Sokak ile Broadway'in köşesindeki Bum Rap barındaydık. Bar, Barnegat Kitabevi ile Carolyn'in köpek yıkayarak geçimini sağladığı Fino Fabrikası'ndan yalnızca yarım blok ilerdeydi. Carolyn'in mesleği ego tatmini konusunda pek yararlı değilse de, sosyal olarak kütüphane soymaktan daha yararlı bir şeydi.

"Perrier" dedi Carolyn.

"Ben Perrier'yi severim."

"Ama bu markası ünlü bir sudan başka bir şey değil ki."

"Öyle."

"Bu gece iş mi planlıyorsun?"

"Biraz koşacağım" dedim. "Sonra biraz oyalanırım belki."

Bir şey söyleyecekken garson kadın martinisini getirince sustu. Kadın sımsıkı blucin ve cırtlak pembe bluzlu boyama bir sarışındı. Carolyn kadını gözleriyle bara kadar izledi. "Fena değil" dedi.

"Senin âşık olduğunu sanıyordum."

"Garson kadına mı?"

"Vergi planlamacısına."

"Ha, Alison."

"Son duyduğumda başbaşa bir vergi gecesi düzenleyecektiniz."

"Ben saldırı planlıyorum, o savunma. Dün gece birlikte çıktık. Cornelia Sokağı'ndaki Jan Wallman'a gidip üzerinde sos olan balığa benzer bir şey yedik."

"Unutulmaz bir yemek olmuş olmalı."

"Ayrıntılara gelince berbat bir belleğim vardır. Epey beyaz şarap içtik ve Stephen Pender'in arka arkaya söylediği romantik baladları dinledik, sonra benim evime gidip biraz Drambuie içip radyoda WNCN istasyonunu dinledik. Chagall'ıma hayran kaldı, kedilerimi okşadı. En azından birini. Archie kucağında oturup mırıl mırıl mırıldandı. Ubi ise yanaşmadı bile."

"Peki, ne aksilik oldu?"

"O siyasal ve ekonomik bir lezbiyenmiş."

"O da ne demek?"

"Feminizme olan bağlılığının bir parçası olarak erkeklerle cinsel ilişkiden kaçınmanın siyasal olarak gerekli olduğuna inanıyor. Fiziki olarak da hâzır olmadığından kadınlarla d yatmıyor."

"Geriye ne kaldı? Tavuklar mı?"

"Geride kalan duvarlara tırmanan ben oluyorum. Onu içirip iknaya çalıştım ama bir yere varamadım."

"İyi ki erkeklerle çıkmıyormuş. Yoksa herhalde kendisini cinsel bakımdan sömürmeye çalışırlardı."

"Evet, erkeklerin o tür pislikleri var. Kötü bir evlilik geçirmiş ve o yüzden erkeklerle karşı epey öfkeli. Ve mesleğinde öyle tanındığı için eski kocasının soyadını da bırakamıyor. Kolay da bir ad: Warren. Kendisinki Ermenice olduğu için vergi planlaması yapmaktan çok halı satsaydı işe yarardı. Aslında vergi falan planladığı da yok ya, vergileri Kongre planlar. Tahminim o daha çok vergi kaçırmayı planlıyor."

"Ben de aynı şeyi yapmayı planlıyorum."

"Ben de. Eğer o kadar güzel biri olmasaydı canı cehenneme derdim ama sanırım bir kere daha deneyeceğim. Ama ondan sonra canı cehenneme diyeceğim, ha!"

"Bu gece görüşecek misiniz?"

Başını salladı. "Bu gece barları dolaşacağım. Bir iki kadeh, biraz eğlence, belki talihim yaver gider. Böyle şeyler görülmemiş değildir."

"Dikkatli ol."

Yüzüme baktı, "Sen dikkatli ol" dedi.

Metroyla eve dönüp naylon şortumu ve koşu ayakkabılarımı giyerek Riverside Park'ta yarım saatlik bir koşuya çıktım. Eylül ortalarındaydık, New York Maratonu'na bir aydan biraz fazla vardı ve park koşanlarla doluydu. Bazıları benim gibi haftada üç dört kere üç dört mil koşanlardı. Diğerleri maraton antrenmanındaydılar ve haftada elli altmış mil koşarlardı ki, koşmak onlar için Ciddi İş'ti.

Wally Hemphill de onlardan biriydi ama bir uzun bir kısa koşu programı yapardı. O gece dört mil koşacağından birlikte koşmaya başladık. Wallace Riley Hemphill otuz yaşlarında yeni boşanmış bir avukattı. Oysa evlenmiş olabilecek kadar bile büyük göstermiyordu. Long Island'ın doğusunda bir yerde doğup büyümüşü ve şimdi Columbus Caddesi'nde oturuyor, modellerle ve artistlerle çıkıyor ve Maraton'a hazırlanıyordu. Batı Otuzlu sokakların birinde tek kişilik bir yazıhanesi vardı. Koşarken kendisini bir boşanma davasında temsil etmesini isteyen bir kadından sözediyordu.

"Evrakları hazırladım ve sonra anladım ki, kadın evli bile değilmiş. Hatta kimseyle yaşamadığı gibi erkek arkadaşı da yokmuş. Ama böyle bir geçmişi varmış. Arada sırada kafasının sigortası atar, bir avukat bulup boşanma işlemlerini başlatmış."

Ona kütüphaneler konusunda uzman olan kitap hırsızını anlattım ben de. Çok şaşırmıştı. "Kütüphaneden kitap mı çalışıyormuş? Yani bunu yapan insanlar var mı demek istiyorsun?"

"Her yerden her şeyi çalacak insan vardır" dedim. "Ne dünya ama" diye söylendi.

Koşumu bitirdim, biraz gerinme hareketleri yaptıktan sonra Yetmişbirinci Sokak ile West End Caddesi köşesindeki apartmanıma yürüdüm. Soyundum, duş yaptım, bir iki gerinme hareketi daha yaptıktan sonra uzanıp bir süre kestirdim.

Kalkınca iki telefon numarasını sırayla çevirdim. Birincisine yanıt veren olmadı. İkincisi iki üç çalıştıktan sonra açıldı ve açan kişiyle kısaca konuştum. Sonra yine birinci numarayı arayarak tam on iki kere çaldırdım. On iki çalış bir dakika sürer ama telefon eden siz olduğunuzda daha uzunmuş gibi gelir, ve biri sizi arıyor, siz de telefonu açmıyorsanız, bir buçuk saattir çalmakta olduğunu sanırsınız.

Eh, buraya kadar iyiydi.

Kahverengi elbise ile lacivert arasında bir seçim yapmak zorundaydım, sonunda laciverdi seçtim. Hep aynı şeyi yaparım ve bu gidişle yakaları gene moda olunca kahverengi takım yepyeni kalmış olacak sanırım. Mavi bir gömlek giydim ve iyi bir İngiliz alayından terhis olduğumu gösterecek çizgili bir kravat seçtim. Kravat bir Amerikalı için ancak bir içtenlik ve mali dürüstlük işareti olabilirdi. Düğümü ilk keresinde doğru oturttum ve bunu da hayırlı bir işaret olarak kabul ettim.

Lacivert çoraplar. Siyah mokasenler, koşu ayakkabıları kadar rahat değilse de, daha uygun. Ve ısmarlama yaptırılmış tabanlıklarımı yerleştirdim onlar da pek rahat oldu.

Kitap hırsızından daha dar ve daha modaya uygun olan bej Ultrasüete çantamı da aldım. Çantanın bölmelerini meslek aletlerimle doldurdum sonra: Avuçları kesilmiş bir çift lastik eldiven, çeşitli çelik çubuklar, bir rulo yapışkan bant, ince bir kalem fener, bir cam kesici, biri selüloitten diğeri yay çeliğinden iki düz parça ve diğer öteberi. Yolum kesilip de çantam aranacak olsa valinin konuğu olarak uzun bir tatil geçireceğim kuşkusuzdu.

Bunu düşününce midemde bir düğümleme oldu ve akşam yemek yemediğime sevindim. Yine de, taş duvarları ve demir parmaklıkları düşünerek irkilirken parmak uçlarımda o alışkın olduğum ürperti vardı ve kanım damarlarımda daha hızlı dolaşmaya başlamıştı. Allah'ım, böyle çocukça tepkilerden artık kurtulmama yardım et ama lütfen o kadar da çabuk değil.

Evrak çantama bir de çizgili not defteri yerleştirdim, ceketimin iç cebine bir iki kalemle ince bir deri kaplı not defteri soktum. Dış cebimdeki mendili çıkardım, katlayıp yine yerine koydum.

Asansöre doğru yürürken bir telefon çaldı. Bu benimki de olabilirdi. Ama dönüp açmadım. Aşağıda kapıcı bana saygılı bir bakışla baktı. Ben daha çağırmak için elimi kaldırmadan kapı önünde bir taksi durdu,

Kabak kafalı sürücüyü Beşinci Cadde'de Yetmiş altı ile Yetmiş yedinci Sokak arasında bir adres verdim. Adam Central Park'ın ortasından geçen Yetmiş beşinci Sokağı seçti, o beyzboldan ve Arap teröristlerden söz ederken ben de milleri arkalarında bırakan koşucuları seyrettim. Ben işe giderken onlar eğlenmedeydiler ve bu hobileri şimdi bana ne kadar da boş geliyordu.

Taksiyi gideceğim yerden yarım blok önce durdurdum, adamın parasını verip indim ve yürümeye başladım. Beşinci Cadde'de karşı kaldırıma geçtim, otobüs durağındaki kalabalığa karışıp Aşılmaz Kale'ye iyice baktım.

Orası gerçekten de bu ada layıktı, iki savaş arasında yapılmış, parka bakan yirmi iki katlı kocaman bir apartman blokuydu. Mimarı binaya Şarlman adını takmıştı ve daireleri zaman zaman Sunday Times'ın Emlak sayfalarında çıkardı. Daireler şimdi altı rakamlı bedellerle el değiştiriyordu ve bunlar gerçekten yüksek altı rakamlı miktarlardı.

Ara sıra birinin, örneğin bir para koleksiyoncusunun adını duyar ve gelecekte işime yarar diye bir kenara not ederdim. Sonra onun Şarlman'da oturduğunu öğrenince dosyalarımın siler atardım. Çünkü bu, bütün malını banka kasasında! saklıyor olmaktan farksızdı. Şarlman'ın bir kapıcısı, bir yöneticisi, içlerinde kapalı devre televizyon kameraları olan personeli asansörleri vardı.

Diğer kapalı devre kameralar da servis kapısını, yangın kapılarını ve Tanrı bilir daha nereleri izliyorlardı ve yöneticinin önünde altı yedi ekranlık bir konsol vardı Şarlman güvenliği bir fetişe dönüştürmüştü ve onları çok iyi anlıyorsam da, bu tavırlarını onaylamam beklenemezdi.

Bir otobüs geldi ve yolculardan çoğunu alıp götürdü. Işık kırmızıdan yeşile geçti. Hırsızlık aletleriyle dolu çantamı yüklenerek karşıya geçtim.

Benim apartmanımın kapıcısı Şarlman'ın kapıcısı yanında Times Meydanı'ndaki bir erotik film göstericisinin çığırtkanı gibi kalırdı. Bunun bir Ekvadorlu amiralden çok sırması ve en az onun kadar kendine güveni vardı. Burnumdan ayakkabılarıma kadar beni inceledi ve gayet sakin bir biçimde etkilenmemiş olarak kaldı.

"Bernard Rhodenbarr" dedim. "Bay Onderdonk beni bekliyor."

2

Kapıcı benim sözümle yetinmedi kuşkusuz. Beni yöneticiye devrederek herhangi bir güçlük çıkarmam olasılığına karşılık bir kenara çekilip beklemeye başladı. Yönetici dahili telefondan Onderdonk'u aradı, gerçekten beklendiğimi saptadı ve beni asansör memuruna devretti. O da beni, cennete elli metre daha yaklaştırdı. Asansörde gerçekten bir kamera vardı ve ben ondan kaçınıyormuş gibi görünmeden ona bakmamaya çalışırken üstsüz garsonluğunda ilk gecesini yaşayan bir kız kadar umursamaz hissediyordum kendimi. Asansör gül ağacı kaplı, parlak pirinç akşamlı, şarap rengi halıyla kaplı epey lüks bir yerdi. Koskoca aileler bundan daha az konforlu mekânlarda yaşarlardı ama ben yine de inince memnun olduğumu söylemeliyim.

Onaltıncı katta asansörcü bir kapıyı işaret etti ve kapı açılana kadar da oralarda oyalandı. Kapı yarım karış kadar açılıp zincirinin sonuna geldi, ancak bu kadar bile Onderdonk'un beni görüp gülümsemesi için yeterliydi. Kilidi açarken, "Hoş geldiniz, Bay Rhodenbarr" dedi. "Teşekkür ederim, Eduardo." Ancak ondan sonra asansörün kapıları kapandı ve kafes aşağı indi.

"Bu akşam çok beceriksizim" dedi Onderdonk. "Tamam, açıldı işte." Zinciri çekerek kapıyı açtı. "Buyrun, Bay Rhodenbarr. Şuradan. Dışarda hava hâlâ güzel mi? Ne içerdiniz? Eğer tercih ederseniz hazır kahvem de var."

"Kahve iyidir."

"Sütlü mü şekerli mi?"

"Sütsüz ve şekersiz."

"Çok iyi."

Yana taranmış kır saçlı, yıpranmış yüzlü adam altmış yaşlarında vardı. Boyu kısa, yapısı incedi ve belki de bunu telafi etmek için o askeri tavırları benimsemişti. Belki de eski bir askerdi. Ama onun, zamanında kapıcılık ya da Ekvador amirallliği yaptığını hiç sanmıyordum.

Kahvemizi oturma odasındaki mermer üstüklü masanın başında içtik. Yerdeki halı Aubosson, mobilyalar genelde XV. Louis stilindeydi. Sade alüminyum çerçeveler içindeki hepsi de yirmi yirminci yüzyıl soyutları olan tablolar klasik mefruşatla etkileyici bir çelişki oluşturuyordu. Krem rengi bir fon üzerinde mavi ve bej amip biçimleri olan biri Hans Arp'ın yapıtlarına benziyordu; Adam stili şöminenin üzerindeki ise kesinlikle bir Mondrian'dı. Resimden pek o kadar iyi anlamam ve Rembrandt'ı Hals'tan ya da Picasso'yu Braque'dan her zaman ayırt edemesem de, Mondrian daima Mondrian'dır. Siyah bir kafes, beyaz bir zemin, temel renklerden birkaç kare. Adamın gerçekten bir stili vardı doğrusu.

Şöminenin iki yanında tavana kadar kitap rafları yükseliyordu ve benim varlığımın nedeni de bunlardı. Gordon Kyle Onderdonk bir iki gün önce Drums in Our Street'i almak ya da Lepdopteroe'yi satmak isteyen biri gibi gayet sıradan bir biçimde Barnegat Kitabevi'nin kapısından içeri girmişti. Bir süre kitapları karıştırmış, birkaç mantıklı soru sormuş, bir Louis Auohincloss romanı satın almış ve sonra çıkarken duraklayıp kütüphanelere fiyat biçip biçmediğini sormuştu.

"Kitaplarımı satmak niyetinde değilim" dedi. "En azından bunu yapacağımı sanmıyorum ama Batı Kıyısına taşınmayı düşünüyorum ve onları oraya taşımaktansa elden çıkarmak daha uygun olur diye de düşünmüyorum değilim. Yıllar boyunca epey kitabım birikti ve belki de bir yangın olasılığına karşı onları sigortalatmam iyi olur. Ayrıca, eğer satmaya karar veririm kütüphanemin birkaç yüz dolar mı yoksa birkaç bin dolar mı ettiğini öğrenmem gerekir, değil mi?"

Ben pek fazla fiyat takdir işi yapmış değilsem de, bu hoşuma giden bir şeydi. Bu iş karşılığı fazla bir para isteyemezsiniz ama orada birkaç saat karşılığında alacağım para da, dükkânda tezgâh ardında geçirerek kazanacağımdan genelde daha fazla olurdu. Kimi zaman da bir kütüphaneye fiyat biçmek onu satın alma fırsatını da getirirdi. Bir müşteri, "Bin dolar değeri varsa sen ne kadar verirsin?" diye sorardı. Ben de, "Bin dolar ödeyemem, siz kaç indirirsiniz?" derdim ve böylece keyifli bir pazarlık oyunu başlardı.

Bundan sonraki bir buçuk saati defterim ve kalemim elimde, rakam yazıp toplayarak geçirdim. Açık ceviz raflardaki kitapların hepsine baktım, sonra bir tür çalışma odası olan başka bir odada maun raflara dizili vitrin içindeki kitapları inceledim.

İlginç bir koleksiyondur. Onderdonk belirli bir şey toplamaya girişmemiş, yıllar boyunca eline geçeni saklamıştı. Meşin ciltli gayet güzel takımlar vardı: Güzel bir Hawthorne, bir Defoe ve kaçınılmaz olarak Dickens. İyi para eden on onbeş tane Sınırlı Baskı Kulübü cildi, Heritage Press'ten sekiz on kitap vardı. Bu sonuncular yalnızca sekiz on dolara satılırsa da, satışları pek kolaydı. Sonra ilk baskılar vardı: Evelyn Waugh, J. P. Marquand, John O'Hara, Wallace Stevens. Biraz Faulkner, birkaç Hemingway, Sherwood Anderson. Biraz tarih, Guizot'nun France'inin esaslı bir takımı, Oman'ın yedi ciltlik Tarihi. Fazla bir bilimsel eser yoktu. Lepidopterae de.

Adam epey para kaybetmişti. Koleksiyoncu olmayan pek çok kişi gibi kitaplarının kaplarını çıkarıp atmıştı ve böylece de değerlerinde kayba uğramıştı. Bazı kitapların ilk baskıları kapları olursa yüz dolar ederken kapları çıkarılırsa on on beş dolardan fazla getirmezdi. Onderdonk bunu öğrenince şaşıtı. Çok kimse şaşardı zaten.

Ben rakamları toplarken o bir kahve daha getirdi ve bu kere yanında bir şişe Irish Mist de vardı. "Kahvemde bir iki damlasına bayılırım" dedi. "Size de ikram edebilir miyim?"

Esaslı bir fikir gibi geldi ama ilkelerimiz olmasaydı halimiz n'olurdu? Kahvemi yine sade olarak yudumlayarak rakamları toplamayı sürdürdüm. 5400 doları aşan rakamı adama okuyarak, "Biraz tutucu davranmış olabilirim" dedim. "Herhangi bir yere bakmadan yaptığımdan rakamları biraz düşük tuttum. Altı bin dolar dersiniz yanılmazsınız."

"Bu rakam ne rakamıdır?"

"Perakende satış rakamları."

"Peki, siz kitapçı olarak alıyor olsaydınız, yani bunlar ilgi alanınıza giren kitaplar olsaydı..."

"İlgilenirdim" dedim. "Bu kitaplar için yüzde elli önerebilirdim,"

"Yani üç bin dolar mı öderdiniz?"

Başımı salladım, "ilk söylediğim rakamda ısrar ederdim, iki bin yedi yüz dolar öderdim. Kuşkusuz kitapların taşınması da bana ait olurdu."

"Anlıyorum." Adam kahvesini yudumladı, bacak bacak üstüne attı. Üzerinde gayet ustaca dikilmiş gri flanel pantolon ve deri düğmeli balıksırtı bir ceket vardı. Ayakkabıları timsah derisi olabiliirdi. Çok zarıftı ve küçük ayaklarının zarafetini ortaya çıkarıyordu. "Şu anda satmak istemiyorum" dedi. "Ama taşınırsam ki bu bir olasılıktır, teklifinizi düşüneneceğim."

"Kitapların değeri artar da, düşer de" dedim. "Birkaç ay ya da bir yıl sonra fiyatlar değişmiş olabilir."

"Anlıyorum. Kitapları satmaya karar verirsem bunun gerçek nedeni parası değil, taşıma güçlüğü olacaktır. O zaman da daha iyi bir fiyat aramak yerine teklifinizi kabul etmek benim için daha kolay olacaktır."

Omzu üzerinden Mondrian'a baktım ve değerinin ne olabileceğini düşündüm. Kütüphanesinin değerinin on, yirmi ya da otuz katı belki de. Dairesi de herhalde Mondrian'ın üç dört , katı ederdi, o nedenle eski kitaplar için bin dolar fazla ya da eksik olmuş hiç farketmezdi.

Onderdonk ayağa kalkarak, "Teşekkür ederim" dedi. "Ücretiniz iki yüz dolar mıydı?"

"Evet."

Cüzdanını çıkardı, bir an duraksadı, "Umarım nakde bir itirazınız olmaz."

"Ben nakde asla itiraz etmem."

"Bazı insanlar üzerlerinde nakit taşımaktan hoşlanmazlar, onları anlıyorum; gayet tehlikeli bir çağda yaşıyoruz." Dört ellilik sayıp uzattı. Cüzdanımı çıkararak banknotlara yeni bir yuva sağladım.

"Telefonunuzu kullanabilir miyim?"

"Elbette" diyerek çalışma odasını işaret etti. Daha önce aradığım numarayı çevirdim, yine on iki kere çaldırdım ve dördüncü çalışta sanki öteki ucta biri varmış gibi konuşmaya başladım. Adamın beni duyacak yakınlıkta olup olmadığını bilmiyordum ama eğer bir şey yapacaksanız doğru olanı yapmanız gerekir; çalan bir telefonu uzun bir süre kulağımda tutup bekleyerek dikkatli üzerime çekmemin ne anlamı vardı?

Bu gösteriyi sergilerken telefonu on iki kereden daha uzun çaldırdım herhalde ama bundan ne çıkardı ki? Telefonu kapayıp oturma odasına döndüm. Not defterimi çantama yerleştirerek, "Teşekkür ederim" dedim. "Eğer sigortanıza bir ek yaptırtmak isterseniz, size gereken yazılı bir değerlendirme de verebilirim. Ve orada rakamı istediğiniz üzere daha yüksek ya da alçak gösterebilirim."

"Bunu unutmayacağım."

"Kitapları satmaya karar vererseniz bana da bir haber verirsiniz artık."

"Kesinlikle."

Adam beni kapıya kadar geçirdi, hatta benimle koridora çıktı. Göstergeden asansörün zemin katta olduğu anlaşılıyordu. Parmağımı uzattım ama basmadım.

"Sizi tutmayayım" dedim adama.

"Önemli değil. Durun, çalan benim telefonum değil mi? Galiba öyle. Eh, ben iyi geceler dileyeyim, Bay Rhodenbarr."

El sıkıştık, o dairesine girdi, kapısını kapandı. Ona kadar saydım, sonra koridorun karşı tarafına koştum, yangın çıkış kapısını açtım ve dört kat aşağı indim.

3

Onbirinci kat sahanlığında durup soluğumu toparladım. Ama Riverside Park'taki o koşular sayesinde bu pek uzun sürmedi. Koşmanın mesleğimde bu kadar yardımcı olacağını bilseydim doğrusu buna yıllar önce başlayabilirdim.

(Dört kat iniş beni Onaltıncıdan Onbirinciye nasıl mı getirdi? Onüçüncü kat yoktu da ondan. Ama bunu biliyordunuz, değil mi? Elbette biliyordunuz.)

Yangın kapısı merdiven tarafından kilitliydi. Bu da başka bir güvenlik önlemiydi; oturanlar (ya da başkaları) yangın durumunda ya da asansör bozulduğunda merdivenlerden ancak lobide çıkabilirlerdi, başka bir kata giremezlerdi.

Eh, bu kuramsal olarak doğrudu ama iki santim eninde esnek bir çelik levha işini bir anda tamamlayıverdi ve ben kapıyı açarak ortalıkta kimselerin olmadığından emin olmak için başımı uzattım.

Sonra koridordan geçerek I-B'nin kapısına geldim. Kapı altında ışık yoktu, kulağımı dayadığımda da hiç ses gelmiyordu. Zaten az önce I-B'nin telefonunu en az yirmi kere çaldırılmış olduğumdan kimsenin olmasını beklemiyordum ama hırsızlık herhangi bir riske girmesiniz de riskli bir iştir. Bir zil vardı, kapı pervazıyla aynı düzeyde sedef bir düğme. Ona' bastım ve içerde zilin çaldığını duydum. Halkalanmış yılan biçimli art nouveau işi bir de tokmak vardı ama şimdi koridorda gürültü yapmak istemiyordum. Daha doğrusu o koridorda bir saniye daha fazla geçirmek bile istemediğimden hemen işe koyuldum.

Önce hırsız alarmı. Şarlman'da böyle bir şeye gerek olmadığını düşünebilirsiniz ama o zaman da herhalde bir ev dolusu sanat eseriniz ve Kral Faruk'unkine eşit bir pul koleksiyonunuz yoktur. Hırsızlar gereksiz risklere girmiyorlarsa kurbanları neden girsinler ki?

Kapıda omuz yüksekliğinde bir santim çapında nikel kaplı bir levhadaki anahtar deliğinden anlaşıldığı kadarıyla hırsız alarmı vardı, insanın kilitleyebildiği şey açılabilir de; ben de bunu yaptım. Anahtarlığımdaki küçük, kendi imalatım olan anahtar bu tür kilitlerden çoğuna uyar ve hafif bir eğileme ve kurcalamayla kilit içindeki dilleri ve yayları oynatır -ama siz bu teknik bilgilerle ilgilenmezsiniz, değil mi? Ben de öyle tahmin etmiştim zaten.

Anahtarı çevirdim ve bundan başka bir şey yapmam gerekmeyeceğini umdum. Alarm sistemleri, içlerinde sonu gelmeyen güvenlik önlemleri alınmış kurnaz cihazlardır. Örneğin kimi evin cereyanını keserseniz devreye girer. Bir kısmı anahtarı belirli bir yöntem dışında çevirmeye kalkıştığınızda çalışır. Bu pek uysal görünüyordu ama ya o sessiz alarmlardan biriye ve ya aşağıda bir yerde ya da bir ev güvenlik şirketinin bürosunda çalışırsa?

Neyse. Kapıyı kapalı tutan öteki kilit bir Poulard'dı. Üreticinin reklamlarına göre hiçbir hırsız bir Poulard kilidini açamamıştı. Oraya gidip bu iddiasını tartışmaya hazırdım ama bu bana ne kazandırır ki? Kilit mekanizması esaslıydı, anahtarın kopya edilmesi imkânsızdı, bunu kabul ederim ama ben sıradan bir Rabson'da çok daha güçlükle çekerim. Üç dakika sonra dairenin içinde olmama bakılırsa, ya Poulard'ı açmışım ya da kendimi küçültüp inceltip anahtar deliğinden içeri kaymışım.

Kapıyı kapadım ve kalem fenerimi üzerine tuttum. Hırsız alarmını açarken ciddi bir yanlış yapmışsam ve alarm bir büroda çalışırsa onlar gelmeden orayı terk edecek zamanım vardı. O yüzden silindirin nasıl bağlandığını ve bir aksiliğin olup olmadığını öğrenmek istiyordum. Bir iki dakika inceleme ve kafa kaşımadan sonra kıkırdamaya başladım.

Alarm sistemi diye bir şey yoktu. Yalnızca kapıda nikel kaplı bir plaka vardı ve hiçbir yere bağlı olmayıp bir muska gibi oraya yerleştirilmişti. Araba camlarında alarm sistemi uyarı çıkartmalarını görmüşsünüzdür. İnsanlar bir dolar verip bir çıkartma alırlar ve bunun hırsızları arabalarından uzak tutacaklarını umarlar, Evlerde de "Köpeğe Dikkat" levhaları vardır ama köpek yoktur. Bir tabela, bir köpekle kuduz aşısından çok daha 8 ucuzdur ve tabelayı günde iki kere dışarı çıkarmanız gerekmez.

İki dolara bir silindir alıp aynı korumayı elde ettikten sonra bin dolara bir hırsız alarmı yerleştirmenin ne anlamı vardır ki? Sisteminiz olursa zaten çoğunlukla kurmayı ve kapatmayı unutursunuz üstelik.

John Charles Appling'e hayranlık duyuyordum. Onunla iş yapmak zevk olacaktı.

Adamın evde olmayacağından emindim. West Virginia'da White Sulphur Springs'de golf oynuyor, güneşleniyor ve Amerikan Yabani Hindi Dostları derneğinin masrafları vergiden indirilebilir toplantısına katılıyordu. Derneğin amacı sözkonusu kuşlara daha uygun alanlar yaratmak için çevre koşullarını düzeltmekti. Böylece Dostlar sonbaharlarda tüfeklerini alıp ormanlara gidecekler ve bu sevgilerinin nesnesini vurup öldürebileceklerdi. Zaten dost dediğin nedir ki?

Her olasılığa karşı kapıyı kilitledim, çantamdan lastik eldivenlerimi çıkararak giydim ve bir an duraklayıp sahte alarm aletini yoklarken dokunmuş olabileceğim yüzeyleri sildim. Kapının dışı kalmıştı ama oradakileri de artık çıkarken silerdim. Sonra bir an daha duraklayıp kapıya dayanarak gözlerimin karanlığa alışmasını bekledim. Ve -itiraf edelim- o duygunun zevkini çıkarmayı.

Bu ne duyuydu ama! Bir zamanlar bir yerde okumuştum, bir kadın bütün boş zamanını Coney Island'da dönme dolaba binerek geçirirmiş. Herhalde o da benim bir başkasının ikametgâhında bulunmaktan aldığım zevki alıyordu orada. Bu insanın kanını ateşlendiren, bütün hücreleriyle yaşadığını hissettiren duyguyu ilk defa yeni yetmeliğimde, bir komşunun evine girdiğimde yaşamışım ve ondan sonra işlediğim bütün suçlar ve çektiğim bütün cezalar bunu ne yok etmiş ne de azaltmıştı. Aynı heyecanı hâlâ duyarım.

Övünüyorum değilim. Becerilerimle gurur duyarım ama beni bu işe yönelten güçlerle gurur duyduğumu da söyleyemem. Allah yardımcım olsun, ben doğuştan hırsızım, hırsızlık yapmak güdüsü kemiklerimin içindedir. Beni nasıl ıslah edebilirler ki? Bir balığa yüzmekten, bir kuşa uçmaktan vazgeçmesini nasıl öğretebilirsiniz ki?

Gözlerim karanlığa alışınca yasadışı yollardan içeri giriş heyecanı yerini daha az keskin olan bir rahatlama duygusuna bıraktı. Elimde fener olduğu halde daireyi şöyle bir dolaştım. Appling ile karısı diğer hindilerle birlikteyseler de, odalardan birinde bir hizmetçinin ya da akrabanın olması ve o kişinin de şu anda ya mışıl mışıl uyuyor, ya korkuyla büzülmüş bekliyor ya da sessizce mahalle karakoluna telefon ediyor olması mümkündü. Odaların hepsine girip çıktım ve saksı içindeki bitkiler dışında yaşayan bir şeyle karşılaşmadım. Sonra da oturma odasına dönüp bir ışık yaktım.

Segecek çok lamba vardı. Kobra başlı kapı kolu rastladığım sonuncu art nouveau parça değildi ve oturma odasında bir enerji sıkıntısı yaratacak sayıda Tiffany abajuru vardı. Büyük ve küçük abajurlar, masa lambaları, yer lambaları -kimse bu kadar çok ışık isteyemezdi. Ama gelin görün ki,

koleksiyon manisi tanımı gereği mantıksız ve aşırılıkçıdır. Appling'in binlerce posta pulu vardı. Buna karşılık kaç mektup gönderirdi ki?

Tiffany lambaları bugünlerde bayağı bir servet ediyorlardı. Bazı tiplerini tanıyordum -Yusufçuk lambası, Salkım lambası- bunların birkaçının Parke-Benet'te müzayedede satışından elde edilecek parayla sayfiyede bir ev alınır. Ama Şarlman'dan elinizde iki lambayla çıkmaya kalkıştığınızda Dannemora cezaevine de kolaylıkla bir bilet alınır. Ev bir müzeye benzediği için lambaları ve diğer öteberiyi inceleyip el sürmeden bıraktım.

Appling'in ayrı yatak odaları olduğu anlaşılıyordu; kadınının konsolun üst çekmecesinde şahane bir bağa mücevher kutusunda esaslı parçalar buldum. Kutu kilitliydi ve anahtarı da yanbaşıda duruyordu. Gelin de şu insanları bir anlayın bakalım. Kutuyu küçük anahtarıyla açtım - aynı süre içinde anahtarsız da açabilirdim ama çevrede alkış tutacak insanî olmayınca gösteriş yapmanın ne anlamı var, değil mi? Çok esaslı görünmesine rağmen mücevherlere el sürmeyecektim ama bir çift yakut küpeye dayanamayıp cebe indirdim. Bir kutu: mücevher içinden iki tane küpenin eksildiğini fark eder miydi acaba? Etse de herhalde bir yere bıraktığını düşünürdü. Hangi hırsız yalnızca küpeleri çalar da gerisini bırakırdı?

O gece Şarlman'da bulunuşu tarihe geçecek bir hırsızdım ve bu nedenle de eksikliğiyle kendini hemen belli; edecek bir şeyi çalmaktan kaçınmak zorundaydım. O yakut küpeleri aldım -ne de olsa mesleğim 100 risksiz olamaz- ama yine de J. C. Appling'in çekmecesinde bir tomar ellilik ve yüzlük dolarla karşılaşınca elimi bile sürmedim..

Bunun pek de kolay olmadığını itiraf etmeliyim. Bir servet değildir kuşkusuz, şöyle kaba bir tahminle 2.800 dolar vardı ama para her zaman paradır. Eşya çaldınız mı elden çıkaracak bir aracı bulmak gerekir, oysa nakit parayı yanında taşırsın ve keyifle harcarsın.

Ama adam paranın kaybolduğunu farkedebilirdi. Hatta evine döndüğü anda ilk bakacağı yer orası olabilirdi ve parayı göremeyince yanlışlıkla başka bir yere koyduğunu ya da kendi kendine ayaklanıp gittiğini düşünmeyecekti.

Fark etmeyeceğini hesaplayarak birkaç tanesini almayı düşündüm. Ama ne kadar miktar az, ne kadarı çok olurdu? Böyle ince hesapları yapmaya değmeyecek bir miktardı. En iyisi olduğu yerde bırakmaktı.

Çalışma odasında turnayı gözünden vurdum.

Bir kitaplık vardı ama Onderdonk'un kütüphanesine benzemeyen bir şey. Bir iki referans kitabı, bir raf dolusu pul katalogu, Zane Grey'in romanlarının ucuz baskı bir dizisi: Barnegat Kitabevi'nde ucuzluk tezgâhı parçaları, tanesi kırk sent, üçü bir dolar.

Bir vitrinde kabzaları işlemeli, namluları kötülükle parlayan iki çift ve bir tüfek vardı. Bunların yabani hindi vurmak için olduklarını biliyordum ama sıkışık bir durumda hırsız vurmak için de kullanılabilirlerdi ve doğrusunu isterseniz görüşlerinden hiç hoşlanmadım.

Masanın üzerinde antika bir çerçeve içinde bir Amerikan yabani hindisinin Audubon baskısı resmi asılıydı. Gerçek bir tanesi de doldurulmuş ve biraz kederli bir bakışla kitaplığın üzerine tünemişti. Onu herhalde dostu J. C. vurmuştu. Önce kuşu kandırıp kendisine çekmek için o garip tahta hindilerden birinin düğmesine basarak öttürmüş sonra da silaha sarılmış olmalıydı. Hayvancağız artık bir mumya ölümsüzlüğüne kavuşmuştu. Her neyse. Başkasının sırça ya da başka türlü evine hırsızlık için girenler taş atmamalıdır sanırım. Ne taş, ne de çamur.

Her neyse, hindiler, tüfekler ve kitaplar önemli değildi. Büyük masanın arka tarafında Audubon hindisinin altında her biri otuz santim yüksekliğinde ve beş altı santim kalınlığında on on iki tane koyu yeşil kapaklı albüm vardı. Bunlar Scott Özel Pullar Albümleri'ydi ve tam da hırsızın istediği şeylerdi. Britanya Asyası, Britanya Afrikası, Britanya Avrupası, Britanya Amerikası, Britanya Okyanusyası. Fransa ve Fransa Sömürgeleri. Almanya, Alman Devletleri ve Alman Sömürgeleri. Benelüks. Güney ve Orta Amerika, İskandinavya. Ve diğerlerinden farklı bir albüm: Birleşik Devletler. Albümleri teker teker inceledim. Appling'in pulları sayfalara özel plastik kılıflarıyla yerleştirilmişti. Pulları kılıfların içinden çıkarabilirdim ama sayfaları yerlerinden çıkarmak çok daha hızla ve kolaydı. Ben de öyle yaptım.

Puldan biraz anlarım. Bilmediğim çok şey varsa da, bir albümü şöyle bir karıştırarak neyi alıp neyi bırakacağıma karar verebilirim. Örneğin Benelüks -yani Belçika, Hollanda ve Lüksemburg ile

Belçika ve Hollanda sömürgeleri- albümünde bütün posta pulu serilerini (hepsi tam seri, hepsi damgasız kolayca satılabilir) ve on dokuzuncu yüzyıl klasiklerinin çoğunu aldım. Paket postası ve taksi pulları gibi çok daha özel serileri bıraktım. Britanya imparatorluğu albümlerinden de Victoria, VII. Edward ve V. George serilerini aldım. Hakkında fazla bir şey bilmediğimden Latin Amerika albümlerinden fazla sayfa; çıkarmadım.

İşim bittiğinde çantam albüm sayfalarıyla tıkabasa doluydu ve albümler de eski sıralarına göre yerlerine dizilmişlerdi, içlerinin boşaldığı pek belli olmuyordu. Yirmi sayfada ancak birini almıştım ama aldığım sayfalar da almaya değirdi. Arada birkaç tane paha biçilmeyen parçayı kaçırdığıma ve değerlilerle işe yaramazları da aldığıma eminim ama genelde çok esaslı bir iş yaptığımdan kuşku yoktu.

Aldıklarımın değeri hakkında hiçbir fikrim yoktu. Amerikan sayfalarından birinde ters baskı bir yirmi dört sentlik vardı o pulun son müzayede değerini tam olarak hatırlamıyordum ama beş rakamlı bir şey olduğunu biliyordum. Diğer yandan, pulun çalıntı olduğunu bilen bir aracıya satılması gerekecekti ve o da esaslı bir indirim bekleyecekti. Diğerlerinin çoğu onunla kıyas edildiklerinde aynı derecede ünlü değillerdi ve piyasa fiyatının epey yüksek bir yüzdesine satılabilirdi.

Şu halde evrak çantamda ne vardı? Yüz bin dolar mı? Olanaksız değildi, Net olarak elime ne geçirdi? Otuz otuz beş bin dolar belki de.

Eh, bu da fena sayılmazdı doğrusu, Ama bu yalnızca bir tahmindir ve her iki uçtan da çok uzak olabilirdim. Yirmi dört saat içinde gerçeği öğrenecektim. O zaman pullar sayfalarından ve kılıflarından çıkmış, seriler halinde ince şeffaf zarflarına yerleştirilmiş, fiyatları dükkândakilerin en yenisi olan geçen yılın Scott kataloguna göre belirlenmiş olacaktı. (Yeni katalog alabilirdim ama her nasılsa bu bana pek uygun gelmiyordu.) Ondan sonra Appling'in sayfaları ve pul zarflarıyla üzerlerinde belirlenmelerine yol açacak işaretler olan özel pullar yakılacaktı. Bir gün sonra John Charles Appling'in koleksiyonu ile tek bağımlı şeffaf zarflar içindeki bir kutu pul olacaktı. Ondan belirli olmayan bir süre ama herhalde bir haftayı geçmeyen bir zaman içinde, pullar yeni sahiplerine, ben de paralanma kavuşacaktım.

Appling pulların kaybolduğunu aylar sonra fark edebilirdi. Bir albümü önüne çekip de şöyle bir karıştırınca pulların orada olmadıklarını anlayabilirdi ama bu kesin değildi. Bir albümü açıp belirli bir sayfaya bir pul ekleyebilir ve bu arada öteki sayfaların çıkarılmış olduğunu hiç farketmeyebilirdi.

Aslında bunun hiç önemi yoktu. Eve girdiği anda bir şey anlamayacaktı ve pulların çalındığını anladığında bu işin ne zaman gerçekleştiği konusunda emin olamazdı. Hırsızlık Greenbrier'a gidişinden önce de olabilirdi, sonra da. Sigorta şirketi zararını tazmin edebilirdi de etmeyebilirdi de, soygundan zararlı ya da kârlı çıkabilirdi, kimin umurundaydı sanki? Herhalde benim değil. Bir iki parça renkli kâğıt ve bir iki yeşil banknot el değiştirmiş olacak ve yeryüzünde kimse benim bu geceki faaliyetim sonunda bir öğün yemeğinden yoksun kalmayacaktı.

Ahlaki bir savunma yapıyor değilim. Hırsızlık ahlaken kötü bir şeydir ve ben de bu gerçeğin bilincindeydim. Ama ölü bir adamın gözüne yerleştirilmiş metelikleri ya da bir bebeğin ağzından lokmasını ya da büyük duygusal değerleri olan eşyaları çalıyor değilim. Doğrusunu isterseniz, ben koleksiyonculara bayılırım. Servetlerini öyle hafif bir suçluluk duygusuyla yürütürüm ki.

Ancak devlet böyle şeylere biraz daha ciddi bakar. Bir pul koleksiyoncusunun pullarıyla bir dul kadının kira parasını çalmak konusunda hiçbir ayırım gözetmezler. Ben eylemlerimi ne kadar mantıklı göstermekte ustalaşsam da, yine de cezaevinden uzak durabilmek için elimden geleni yapmak zorunda kalırım.

Bu da oradan bir an önce sıvışmak demektir. Işıkları söndürdüm -inanır mısınız, çalışma odasında da bir Tiffany abajuru vardı- ve sokak kapısına doğru yürüdüm. Yolda karnım guruldayınca bir an buzdolabını karıştırıp bir sandviç hazırlamayı düşündüm. Pullar gibi bir iki parça yiyeceğin eksildiğini de farketmeyeceklerdi nasıl olsa. Ancak Sing Sing ve Attica bir sandviç için oyalanan insanlarla doluydu ve kendimi oradan dışarı attığım takdirde gidip bir lokanta bile satın alabilirdim.

Dikiz deliğinden bakınca koridorda kimse olmadığını gördüm, kulağımı kapıya dayayarak dışardan ses gelmediğinden de emin oldum. Kilidi açtım, kapıyı hafifçe araladım, koridorun boş

olduğuna bir kere daha kanaat getirince çıktım. Poulard kilidini, bu kere üreticinin duygularını incitmemek için yine kilitledim. Kapıda bırakmış olabileceğim izleri sildim ve sonra elimde çantam, yangın kapısından merdivene çıktım ve kapı arkamdan sessizce kapanırken derin bir soluk aldım.

Bir kat yukarı çıktım, durup lastik eldivenlerimi çıkartıp cebime tıktım. (Çantayı açıp da pulların yere dökülmesi riskine girmek istememiştım.) Sonra üç kat daha çıktım, kapıyı maymuncukla açtım, koridora girdim ve asansörü çağırdım. Asansör zemin kattan gelirken saatime baktım.

Bire yirmi beş vardı. Onderdonk'a iyi geceler dilediğimde saat onbir buçuğā geliyordu, demek Appling'in evinde bir saat harcamıştım. Aslında yarım saatte kurtulacağımı ummuştum ama albümleri incelemekle geçirdiğim süreyi daha fazla kısamazdım. Yatak odalarına girmeyebilir, Tiffany abajurlarına o kadar önem vermeyebilirdim ama işin bir de zevk ya vardı, değil mi? Oradan sapasağlam çıkmıştım ve önemli olan da buydu.

Aslında apartmanlarda vardiya değişiminin yapıldığı geceyarısından önce çıkmış olmak isterdim. Şimdi ikinci asansörcü, ikinci yönetici ve ikinci kapıcı tarafından görülecektim. Oysa on ikiden önce çıksaydım aynı kişiler ikinci kere göreceklerdi. Hangisi daha riskliydı? Ama adımı zaten verdiğime göre hiç farketmezdi...

Asansör geldi. Binerken Onderdonk'un kapalı kapısına dönerek, "İyi geceler" dedim. "Listeyi en kısa zamanda hazırlarım."

Kapı kapandı asansör aşağı inmeye başladı. Sırtımı duvara dayadım. "Uzun bir gün" dedim.

"Benim için yeni başlıyor" dedi asansör memuru.

Başımın üstündeki kamerayı unutmaya çalıştım. Bu sol ayağınızı bir kova buzlu suyun içine soktuğunuzu unutmaya çalışmaktan farksızdı. Kameraya bakamıyordum ama bakmak isteğimi de bastıramıyordum. Gereksiz yere esneyip durdum ben de. Bana çok uzun gelmesine rağmen aslında aşağı gayet çabuk inmiştık.

Yöneticiyi başımla selamladım. Kapıcı geçmem için kapıyı tuttu, sonra hemen bir taksi çevirmeye koştı. Sokaktan zaten bir araba geçiyordu. Kapıcıya bir dolar bahşış verip sürücüyē beni Madison Caddesi'yle Yetmiş İkinci Sokak köşesinde indirmesini söyledim. Parasını ödedikten sonra Beşinci Cadde'ye kadar bir blok yürüdüm ve başka bir taksile evime kadar gittim. Yolda çantamı dizlerimin üstüne yerleştirip -B dairesinde geçirdiğim saatin bir kısmını yeniden yaşadım. Poulard kilidinin artık dayanamayacak kadar gıdıklandıktan sonra pes edip teslim olması. Bir sayfada sanki basıldığı günden beri beni beklermiş gibi tek başına duran o ters basılmış uçak pulu.

Sürücüyē bir dolar bahşış verdim. Bizim apartmanda geceyarısından sekize kadar çalışan ve sürekli bir şarap perdesi ardında dolaşan kapıcımız taksinin kapısını açmak için bir gayette bulunmadı. Sokak kapısını geçmem için açık tutardı sanırım ama ona da gerek yoktu, kapı ardına kadar açıktı. Kapıcı iskemlesinden kalkmadan beni kurnazca bir suçortağı sırtışıyla karşıladı. Doğrusu hangi sırrı paylaştığımızı düşündüğünü merak ettim.

Yukarda kendi anahtarımı kendi kilidime sokup kapıyı açtım. İçerde ışık yanıyordu. Hırsız için ışığı açık bırakmaları düşünceli bir hareket diye düşündüm. Hey, dur bir dakika dedim sonra. Burası senin kendi evin. Işığı ancak ben açık bırakmış olabilirdim ki, öyle bir şey yapmamıştım. Bunu asla yapmazdım.

Neler oluyordu?

İçeri bir adım attım, sonra sanki yeni bir dans adın öğreniyormuş gibi ayağımı geri çektim. Sonra içeri girdim, divana doğru yürüyerek gözlerimi kırıştırdım. Divanda Carolyn Kaiser hafif şaşı bir baykuş gibi bana göz kırırıyordu.

"Eh, gelebildin şükür" dedi. "Hangi cehennemdeydin Bern?"

Kapıyı kapadım, sürgüyē ittim. "Rabson kilidimi açıp içeri girdin, ha? Bunu yapabileceğini hiç düşünmezdim.

"Bilmiyorum ki."

"Yani seni içeri kapıcı mı soktu? Bunu yapması yasak, zaten anahtarı da yok."

"Benim anahtarım var, Bern. Sen kendin vermiştin. Unuttun mu?"

"Tamam, hatırladım."

"Ben de anahtarı kilide soktum, çevirdim ve bir baktım gibi kapı açılıverdi. Bunu arasıra sen de denemelisin."

"Carolyn..."

"İçecek bir şeyin yok mu? İçkinin ikram edilmesini beklemek gerektiğini biliyorum ama benim o kadar sabrım yok."

"Buzdolabında iki şişe bira var" dedim. "Biri benim daha sonra yapacağım sandviçi mideme indirmek için içilecek, diğerini alabilirsin."

"Siyah Meksika birası, değil mi? Dos Equis mi?"

"Evet."

"Onlar bitti bile. Başka neyin var?"

Bir an düşündüm. "Biraz Skoç viski kalmıştı."

"Glen Islay falan gibi bir marka mı?"

"Onu da buldun ve tükendi."

"Ne yazık ki öyle, Bern."

"O zaman sıfırı tükettik demek. Ama Lavoris dezenfektanını deneyebilirsin. Yüzde altmış alkoldür."

"İtin dölü."

"Carolyn, burada ne işin var senin?"

"Susuzluktan ölüyorum, anladın mı şimdi?"

"Sarhoşsun."

"Deme."

"Sarhoşsun. İki bira ve viski içtin ve zom olmuşsun."

Carolyn dirseğini dizine dayadı, başını avcuna dayadı, yüzüme baktı. "Bir kere viski pek fazla değildi" dedi. "İyi bir barda üç, esaslı bir barda iki içki sayılabilecek bir şey. ikincisi, en iyi arkadaşına zom olduğunu söylemek hiç de kibar bir davranış değildir. En fazlasından çakırkeyif diyebilirsin. Kafayı bulmuşsun diyebilirsin. Ama zom olmak sevdiğin birine söylenecek şey değildir. Üçüncüsü..."

"Üçüncüsü, sen hâlâ sarhoşsun."

"Üçüncüsü, ben senin içkini içmeden önce sarhoştum." Carolyn zafer kazanmış gibi sırttı, sonra kaşlarını çatı. "Yoksa dördüncüsü mü olacaktı, Bernie? Bilemiyorum. Gittiğim her yeri aklımda tutmak çok güç. Beşincisi, ben kendi evime döndüğümde sarhoştum, sonra buraya gelmeden bir tane daha içtim, böylece de..."

"Kafan karıştı."

"Kafam mı karıştı bilemem." Elini sabırsızlıkla salladı. "Önemli olan o değil."

"Değil mi?"

"Hayır."

"Peki, önemli olan neymiş?"

Carolyn çaktırmadan çevresine bakındı. "Kimseye söylememem gerek."

"Neyi?"

"Burada dinleme aleti falan yoktur, değil mi, Bernie?"

"Senin sorunun nedir, Carolyn?"

"Kedim çalındı."

"Ne?"

"Ah Tanrım, bebeğimi kaçırdılar."

"Bebeğini... Carolyn, senin bebeğin yok Ne kadar içtin sen? Buraya gelmeden önce?"

"Allah kahretsin, beni dinler misin sen? Lütfen? Archie..."

"Archie mi?"

Başını salladı. "Archie. Archie Goodwin'i kaçırdılar."

4

"KEDİ" dedim.

"Evet."

"Kedi Archie. Siyam kedin. O Archie mi?"

"Elbette Bern. Başka kim olacak?"

"Ama Archie Goodwin dedin, benim aklıma gelen de..."

"Onun tam adı odur, Bern."

"Biliyorum."

"Ben insan Archie Goodwin'den söz etmiyorum, Bern. O Nero Wolfe romanlarında bir, karakterdir ve kaçırılması ancak bir kitapta olabilir ve öyle bir şey olduğu takdirde geceyarısı buraya gelip sözünü bile etmem. Sana bir şey söyleyeyim mi, Bern, bence içkiye senin benden çok ihtiyacın var."

"Haklısın" dedim. "Hemen dönerim."

Hemen beş dakika oldu. Komşum Bayan Hesch'in dairesi önünden geçerek Bayan Seidel'in dairesine yollandım. Bayan Hesch'e göre Bayan Seidel, Shaker Heights'daki ailesini ziyarete gitmişti, işi sağlama almak için zilini çaldım, sonra içeri girdim. (Kadın kapısına çifte kilit atmadığından yayı bir plastik parçasıyla itmek yeterli olmuştu. Birinin bu konuya Bayan Seidel'in dikkatini çekmesi gerekirdi doğrusu.)

Hemen hemen dolu bir şişe Canadian Club'la döndüm, ikimize de birer kadeh doldurdum. Daha şişeyi kapamadan Carolyn içkiyi yuvarlamıştı bile.

"Hah şöyle" dedi.

Ben de içtim ve içki boğazımdan aşağı inerken bomboş bir mideye doğru yol almakta olduğunu farkettim. Benim sarhoş olmam Carolyn'i ayıltmaktan kolay olacaktı ama bunun iyi bir fikir olacağını sanmıyordum. Buzdolabını açarak ince dilimlenmiş Polonya jambonu ile Monterey peynirinden bir sandviç yaptım. İri bir lokma koparıp çiğnerken bir şişe Don Equis birası için katil bile olacağımı düşündüm.

"Ya Archie?" dedim. "O içki içmez."

"Carolyn..."

"Özür dilerim. Sarhoş olmak istemiyorum." Şişeyi ağzına dikip bir iki parmak boşalttı. "Eve gittim, kedilerin yemeğini verdim, ben de bir iki lokma yedim, sonra huzursuzlanıp dışarı çıktım. Oradan oraya sürttüm. Dolunay çılgınlığı geldi sanırım. Aya baktın mı?"

"Hayır."

"Ben de bakmadım ama herhalde dolunaydır ya da ona yakındır. Sorunum sanki olmam gereken yerde değilmişim gibi geliyordu. Başka bir yere gidiyor ve yine aynı şeyi hissediyordum ama. Paula'ya, Duchess'e, Kelly West'e ve Bleecker Sokağı'nda bir iki normaller barına gittim. Sonra Paula'ya dönüp biraz bilardo oynadım, sonra Ondokuzuncu Sokak'taki adını unuttuğum o domuz ağılına gittim, ardından yine Duchess'e uğradım..."

"Durumunu anladım."

"Bir yere girince içmek gerekir kuşkusuz ve ben de bir sürü yere girip çıkıyordum."

"Ve bol bol içtin."

"Başka ne yapabilirdim ki? Ama sarhoş olmak için içmiyorum, bilmem anlatabildim mi? Talihim açılsın diye içiyordum. Carolyn Kaiser gerçek aşka kavuşacak mı? O olmazsa hiç olmazsa gerçek şehvete, ha?"

"Bu gece buna kavuşacağını hiç sanmıyorum."

"Kendi kendime, yapmayacağıma yemin etmiş olmama rağmen bir iki kere Allison'u aradım, ama neyse ki, telefonu açılmadı ben de yeminimi çiğnemiş olmadım. Sonra da eve gittim. Erken yatar, belki de yatmadan önce bir konyak içerim diye düşünüyordum. Kapıyı açtım ve Archie'nin evde olmadığını gördüm. Ubi evdeydi."

Tam adı Archie Goodwin olan Archie çok zarif bir biçimde miyavlayan bir Siyam kedisiydi. Gerçek adı Ubiquity ya da Ubiquitous olan Ubi ise tombul bir Rus Mavis'i'ydi ve Siyamlı arkadaşından daha az zorba ve daha çok sevecendi. Her ikisi de yaşamlarına erkek olarak başlamışlar, ama çok küçük yaşta, artık ancak soprano mırıldanmalarına neden olan cerrahi müdahalelerden geçmişlerdi.

"Bir yerde saklanıyordur" dedim.

İmkânsız. Bütün saklanma yerlerine baktım. Eşyaların içine, altına, arkasına. Ayrıca, elektrikli konserve açacağını çalıştırdım. Onun sesini duymaya hiç dayanamaz."

"Belki de dışarı çıkmıştır."

"Nasıl? Pencere kapalı, kapı kilitliydi. John Dickson Carr bile onu oradan çıkaramazdı."

"Kapı kilitli miydi?"

"Sımsıkı hem de. Ben sokağa çıktığımda kapımı hep iki kere üstüste kilitlerim. Sen beni buna inandırdın artık. Ve Fox polis kilidini de kilitledim, içeri girmek için hepsini tek tek açmak zorunda kaldığım için bundan eminim."

"Belki kedi seninle birlikte çıktı. Ya da sen içeri girerken sıvışmıştır."

"O zaman göürdüm."

"Dolunayı kutlamak için normalden biraz fazla içtiğini sen kendin söyledin. Belki de..."

"O kadar da değildim, Bern."

"Peki."

"Zaten öyle bir huyu da yoktur. Kedilerin ikisi de sokağa çıkmazlar. Bak, ben bir şey söyleyip sen de başka bir şeyde ısrar edersen dönme dolaba binmiş gibi sabaha kadar böyle konuşmaya devam ederiz. Kedinin kaçırıldığını biliyorum. Telefon geldi."

"Ne zaman?"

"Bilmiyorum. Eve kaçta döndüğümü, kediye arayıp elektrikli konserve açacağını çalıştırmak için ne kadar zaman harcadığımı bilemiyorum. Evde biraz konyak vardı, onu doldurup oturduğumda telefon çaldı."

"Ve?"

Carolyn kendine bir içki doldurdu, kadehi dudaklarına götürürken durakladı. "Bern? Bunu yapan sen değilsin, değil mi?"

"Ne?"

"Yani bu çığırından çıkmış bir şaka olabilir. Eğer öyle bir şey varsa, söyle, tamam mı? Şimdi söylersen hiç kızmam ama söylemezsen ne yapacağımı bilemem."

"Kedini benim aldığımı düşünüyorsun."

"Hayır, öyle düşünmüyorum. Sende öyle eşek şakası yapacak espri yeteneği yoktur. Ama insanlar çılgınca şeyler,de yaparlar. O kadar kilidi açıp sonra da kapamak başka kimin işi olabilir ki? Senden bir tek şey istiyorum: 'Evet, Carolyn, kedini ben aldım' ya da 'Hayır, küçük budala, kedini ben almadım' demeni. Ondan sonra konuşmayı sürdürebiliriz."

"Hayır, küçük budala, kedini ben almadım."

"Tanrıya şükürler olsun. Ama sen almış olsaydın hiç olmazsa kedinin sağ salim olduğunu bilirdim." Sanki ilk kez görüyormuş gibi elindeki kadehe baktı. "Bunu ben mi doldurdum?"

"Evet."

"Eh, ne yaptığımı biliyormuşum demek" diyerek kadehi bir dikişte boşalttı. "Telefon."

"Evet, anlat bakalım."

"Kadın mı erkek miydi pek anlayamadım. Ya sesini incelten bir erkekti ya da kalınlaştıran bir kadın, bilemiyorum, Peter Loire gibi bir aksanı vardı ama onun da gerçekten uydurma olduğu belliydi. Kedin elimizde falan gibi bir şeyler söyledi."

"Tam olarak ne dedi? 'Kedin elimizde' dedi mi?"

"Buna benzer birşeyler, onu bir daha görmek istersem falan filan."

"Bu falan filanlar ne oluyor?" "Buna inanamayacaksın, Bern." "Para mı istedi?"

"Çeyrek milyon dolar. Yoksa kedimi bir daha göremezmişim."

"Çeyrek mil..."

"Milyon dolar. Evet."

"İki yüz elli bin."

"Dolar. Evet."

"Bir..."

"Kedi için. Evet."

"Manyaklık bu" dedim. "Bir kere kedi para etmez. Yarışmalara falan katılacak kalitede midir?"

"Herhalde ama bundan ne çıkar ki? Üretilemez ki."

"Morris gibi televizyon yıldızı da değildir. Basit bir kedi işte."

"Ama benim kedim. Sevdiğim hayvan."

"Mendil ister misin?"

"Budalaca davranmaktan vazgeçmek istiyorum.. Ama elimde değil. Ver mendili. Ben çeyrek milyon doları nereden bulurum ki, Bern?"

"Depozitolu eski şişelerini bakkala götürmekle işe başlayabilirsin."

"O kadar tutar mı ki?"

"Damlaya damlaya göl olur. Manyakça olan bir şey de bu. Senin öyle bir parayı bulabileceğini kim düşünebilir? Dairen hoş bir yer ama Arbor Court Yirmi İki numara Şarlman değildir, içeri girip çıktıktan sonra kilitleri kilitlemeyi akıl eden biri... Gerçekten çıktıktan sonra kilitlemiş mi?"

"Yemin ederim."

"Evinin anahtarları başka kimde var?"

"Yalnızca sende."

"Ya Randy Messinger?"

"O böyle pis oyunlar yapmaz. Üstelik Fox kilidini ondan sonra taktırdım. Sen taktırmıştın, hatırladın mı?"

"Ve evden çıkarken Fox'u kilitledin, dönünce de içeri girmek için açtın, öyle mi?"

"Kesinlikle."

"Yalnızca silindiri çevirmedin, sürgüsünü de çevirdin."

"Bernie, inan bana. Kapı kilitliydi."

"Randy olamaz şu halde."

"O böyle bir şey yapmazdı zaten."

"Ama biri onun anahtarlarının kopyalarını çıkartmış olabilir. Bakalım bendeki anahtarların duruyor mu?" Gidip baktım, anahtarlar yerindeydi. Dönünce evrak çantamı duvarın dibinde gördüm. İçindekileri tam piyasa fiyatına satarsam da elden düşme bir Siyam kedisinin beşte ikisini alabilirdim.

"İki aspirin al" dedim. "Bir içki daha istiyorsan sıcak su ve şeker ekle. Daha iyi uyursun."

"Uyumak mı?"

"Evet. Hem ne kadar çabuk olursa o kadar iyi olur. Sen yatağa git, ben divanda yatarım."

"Saçmalama" dedi. "Ben divanda yatarım. Ama yatmayacağım, çünkü uyumak istemiyorum ve zaten burada da kalamam. Sabaha bir daha telefon edeceklerini söylediler."

"O yüzden yatıp uyumanı istiyorum. Telefon ettiklerinde kafanı toplamış olursun."

"Bernie, sana bir haberim var. Sabah kalktığımda kafamı toplamış olmayacağım. Pele'nin kızdığı futbol topu gibi bir kafam olacak."

"Eh, ben benimkini toplamış olurum" dedim. "Ve bir kafa hiç kafa olmamasından iyidir, ilaç dolabında aspirin var."

"Ne kadar akıllıca bir yer. Sen herhalde sütünü buzdolabında, sabununu sabunlukta tutan insanlardansın."

"Sana sıcak bir içki hazırlayayım."

"Sen benim ne dediğimi duymadın mı? Telefon ettikleri zaman evde olmalıyım."

"Burayı ararlar."

"Neden arasınlar ki?"

"Çünkü senin iki yüz elli bin doların yok. Ve herhalde seni yanlışlıkla David Rockefeller sanacak değiller ya. Eğer Archie için okkalı bir kurtarmalık istiyorlarsa parayı çalmanı bekliyorlardır ve bu da hırsızlık işinde bir dostun olduğunu biliyor olmaları demektir. Yani buraya telefon edeceklerdir. Şunu iç, aspirini al ve yatağına yat."

"Pijama getirmedi. Giyebileceğim bir gömleğin falan var mı?"

"Var."

"Uykum da yok. Dönüp duracağım artık."

Beş dakika sonra horluyordu.

5

Tezgâhın üzerindeki bir tabelada önerilen bağış miktarının 2,5 dolar olduğu belirtiliyordu. "Daha az ya da daha çok bağış yapabilirsiniz ama bir bağışta bulunun" diye tavsiye ediliyordu. Önümüzdeki adam bir on sentlik bıraktı. Memur tabelada önerilen miktarı dile getirmek istediye de, bizimki oralı değildi.

"Sen kendi tabelanı kendin oku, evlat" dedi. "Bu konuyu siz mikroplarla daha kaç kere tartışacağım. Kendi cebinden çıkıyor sanki. Yoksa komisyon mu alıyorsun?"

"Henüz değil."

"Ben bir ressamım. Benim yardımımın sınırı on senttir. Ya kibar kibar alırsın, ya da bir daha geldiğimde başı bir sente düşürürüm."

"Bunu yapamazsınız, Bay Turnquist. Bütçemizi altüst edersiniz yoksa."

"Beni tanıyorsun demek?"

"Sizi herkes tanır, Bay Turnquist." Derin bir iç çekiş. "Herkes."

Memur, Turnquist'in on sentliğini alıp kendisine sarı bir yaka iğnesi verdi. Turnquist elden düşme dükkânından alınma ceketinin yakasına iğneyi iştirirken bize döndü. Ceket bir tür griydi ve yine aynı yerden alınma pantolonuna uyuyordu. Tütünden lekelenmiş çarpık dişlerini göstererek gülümsedi. Paslı kumral saçlarından biraz daha kızıl keçi sakalı vardı ve son tıraş olduğundan bu yana en az iki üç gün geçmiş olmalıydı.

"Bu adamlar da kendilerini bir şey sanırlar" dedi. "Sakin laflarına kanayım demeyin. Sanat korkutulduğu takdirde Sanat değildir."

O yürüyüp gidince ben tezgâha bir beş dolarlık bırakıp iki yaka iğnesi aldım. "Ressammış" dedi adam anlamlı bir tavırla. Onaltı yaşından küçüklerin alınmadıklarını gösteren tabelayı gösterdi.

"Politikamızı değiştirmemiz gerek: "Çocukların, köpeklerin ve ressamların girmesi yasaktır."

Carolyn'den önce uyanmış ve doğruca Yetmiş İkinci Sokak'taki bir dükkâna giderek bir şişe Canadian Club almıştım. Bayan Seidel'in kapısını çaldım, açan olmayınca içeri girdim, şişeyi açıp bir iki parmağını lavaboya boşalttıktan sonra şişeyi dün gece arkadaşını bulduğum yere bıraktım. Oradan çıktığımda ağzının kenarında kendi başına yanan sigarasıyla Bayan Hesch'le karşılaştım koridorda. Bir fincan kahve içmek için ona uğradım -çok esaslı kahve yapar- ve bilmem kaçınıcı kez bodrumdaki, parayla çalışan çamaşırlıktan söz ettik. Onun kurutucularla başı beladaydı. Ben de çorap yıkarken canıma okuyan çamaşır makineleriyle uğraşırdım, ikimiz de bayan Seidel'in evinden çıkmış olmam hakkında bir şey söylemedik.

Daireme dönünce Carolyn'in banyoda kusmasını dinlerken kahve güğümünü ateşe sürdüm. Carolyn, yüzü yemyeşil bir halde gelip başını tutarak divanın kenarına oturdu. Ben duş yaptım, tıraş oldum. Döndüğümde o bir fincan kahveye mutsuzlukla bakıyordu. Aspirin isteyip istemediğini sordum. Tylenol istedi ama o da bende yoktu. Ben kahvaltı ettim, o etmedi ama ikimiz de kahvelerimizi içtik. Telefon çaldı.

Aksansız bir kadın sesi, "Bay Rhodenbarr, arkadaşınızla konuştunuz mu?" dedi.

Yalnızca bir tek arkadaşım olduğunu, bir tek arkadaştan fazlasına sahip olamayacağımı ve o kadarıyla bile talihli sayılacağımı ve onun da akıllandığında çekip gideceğini ima ettiği için bunun hakaret sayılabilecek bir soru sayılabileceğini belirtmeyi düşündüm.

"Evet" dedim.

"Kurtarmalığı ödemeye hazır mısınız? Çeyrek milyon dolar?"

"Bu sizce biraz fazla değil mi? Enflasyonun son günlerde felaket olduğunu biliyorum, anladığım kadarıyla piyasada Siyam kedisi sıkıntısı da var ama yine de..."

"Paranız var mı?"

"Evde öyle paralar bulundurmamaya çalışırım."

"Bulabilir misiniz?"

Telefon çaldığında Carolyn yanıma gelmişti. Elimi güven verircesine koluna koydum. "Komediye bırakalım artık" dedim. "Kediye getir ve olanı unutalım. Aksi takdirde..."

Aksi takdirde ne olacaktı? Nasıl bir tehdit savuracağım hakkında hiçbir fikrim yoktu. Ama Carolyn düşünmememe fırsat bırakmadı. Kolumu yakaladı. "Bernie..."

"Kediye öldüreceğiz" dedi kadın daha yüksek ve birdenbire aksanlı bir sesle. Yarattığı etki televizyonda Kremalı Viyana Pastası reklamı ile İkinci Dünya Savaşı filmlerinde Almanya'da akrabalarının olduğunu hatırlatan kötü karakter arasında bir şeydi.

Her ikisine de, "Sakin olalım" dedim. "Şiddetten söz etmeye hiç gerek yok."

"Eğer parayı ödemezsen..."

"Bizde öyle paralar bulunmaz. Bunu biliyor olmalısınız. Şimdi ne istediğinizi söyleyecek misiniz?"
Bir duraklama oldu. "Arkadaşına evine gitmesini söyle."

"Efendim?"

"Posta kutusunda bir şey var."

"Peki. Ben de giderim ve..."

"Hayır."

"Hayır mı?"

"Sen olduğun yerde kal. Telefon edilecek."

"Ama..."

Telefon kapandı. Kapamadan önce birkaç saniye ahizeye kaktım. Carolyn'e konuşulanları duyup duymadığını sordum.

"Biri iki kelime duydum" dedi. "Dün gece konuştuğum kişiydi. Yani bana öyle geldi. Aynı aksan."

"Konuşmanın yarısında aksan değişti. Sanırım başta öyle konuşmayı unuttu ve sonra tehdit edici olması gerektiğini hatırladı. Ya da heyecanlanınca aksanlı konuşmaya başlıyor. Ayrılmamız fikrinden hoşlanmadım. Senin evine dönmeni, benim de burada kalmamı istiyor. Bu işten hiç hoşlanmadım."

"Neden?"

"Ne yapmaya çalışacağını bilemiyorum."

"Benim zaten gitmem gerek. Saat on birde biri bir köpek getirecekti. Hiç zaman kalmadı, değil mi? Bu kafayla bari büyük bir hayvan olmasa. Böyle günlerde dev gibi bir köpeği yıkamak ölümden beterdir."

"Yolda eve uğra. Eğer vaktin varsa."

"Vakit bulurum. Zaten Ubi'ye yemek vermem gerek. Sence acaba..."

"Ne?"

"Onu da aldılar mı dersin? Belki de o yüzden eve gitmemi istiyorlardır."

"Posta kutuna bakmanı söylediler."

Carolyn gidince ben de Appling'in pul koleksiyonu üzerinde çalışmaya başladım. Archie'nin hayatı tehlikedeyken bunu yapmam biraz uygunsuzdu belki ama nasıl olsa onun sekiz canı daha vardı ve ben de Appling'in pullarını mümkün olduğu kadar teşhis edilemez duruma getirmek istiyordum. Mutfak masamın başına geçerek bir pul cımbızıyla bir kutu şeffaf zarf ve Scott katalogunu aldım ve pulları yerlerinden çıkartıp seri seri zarflara yerleştirdim, zarfların üzerlerine gerekli notları aldım. Değerlerini hesaplamayı başka zamana bırakmıştım.

Trinidad ve Tobago'nun V. George'larını çıkarırken telefon çaldı. "Posta kutum hakkındaki o palavra neydi?" diye sordu Carolyn. "Kutuda elektrik faturasından başka bir şey yok."

"Ubi nasıl?"

"Ubi iyi. Çok yalnız ve kederli bir hali var ama onun dışında iyi. O Nazi bir daha aradı mı?"

"Henüz aramadı. Belki de dükkanındaki posta kutusu demek istemiştir."

"Orada kutu falan yok. Yalnızca kapıda bir delik var."

"Kadın belki de kontağın biridir. Sen git köpeğini yıka da, bakalım neler olacak."

"Ne olacağını ben biliyorum. Bir süre ıslak köpek kokacağım. Bir haber alınca bana telefon et, tamam mı?"

"Tamam."

Onbeş dakika sonra telefon bir daha çaldı. Arayan esrarengiz kadındı. Bu kere ne sahte aksan vardı ne de lafı ağızda gevelemek. O konuştu ben dinledim, kapayınca da bir an durup düşündüm, kafamı kaşıyıp biraz daha düşündüm. Sonra Appling'in pullarını kaldırıp Carolyn'i aradım.

Ve işte şimdi de galerinin ikinci katındaki küçük odadaydık. Kadının talimatını harfiyen uygulamıştık ve o anda da çok aşına gelen bir tablonun önünde duruyorduk.

Tablonun yanına duvara iliştirilmiş plakette şu bilgiler verilmekteydi: Piet Mondrian. 1872-1944. Renkli Kompozisyon, 1942. Tual üzerine yağlıboya, 86 x 94 cm. Bay ve Bayan J. McLendon Barlow'un başışı.

Boyutları not defterime kaydettim. Tablonun beyaz zemini ressam ya da zaman tarafından hafif griye dönüştürülmüştü. Tualin üzerindeki kara çizgiler onu karelere ve dörtgenlere bölmüş, bunlardan bir kısmı temel renklere boyanmıştı, iki kırmızı, iki mavi ve bir de sarı uzun, dar bir bölüm vardı.

Tabloya biraz daha yaklaştığımda Carolyn kolumu tuttu. "Düzeltilme" dedi. "Böyle iyi."

"Ben yalnızca daha yakından bakacaktım."

"Kapıda nöbetçi var ve o da bize yakından bakıyor. Her taraf nöbetçi dolu. Çılgınlık bu, Bern."

"Biz yalnızca resimlere bakıyoruz."

"Ve bu iş imkânsız olduğundan yapacağımız da yalnızca o olacak. Buraya ne çocuk sokabilirsin ne de buradan resim çıkarabilirsin."

"Sakin ol" dedim. "Biz yalnızca bakıyoruz."

İçinde bulunduğumuz bina önümüzdeki resim gibi bir zamanlar özel ellerdeymiş. Yıllar önce yüzyılın başında yoksulları başarıyla ezen bir maden ve ulaştırma kralı olan Jacob Hewlett burada oturmuş. Madison Caddesi'yle Otuzsekinci Sokak'ın köşesindeki evini kendi kurduğu bir vakfın kontrolünde ve yönetiminde bir sanat müzesi olarak belediyeye bırakmış. Müzenin temelini Hewlett'in koleksiyonu oluşturmuşsa da, yıllar boyunca pek çok tablo satın alınmış ve satılmıştı ve vakfın vergiden başışık olma durumu zaman zaman başışıklar yapılmasını teşvik etmişti. Barlow adında biri de bu Mondrian tablosunu başışlamış bulunuyordu.

Carolyn, "içeri girerken saatlere baktım" diyordu. "Hafta içinde ve Cumartesileri dokuz buçuktan beşbuçuğa, Pazarları da öğleden akşam beşe kadar açık."

"Pazartesi kapalı mı?"

"Pazartesi kapalı, Salıları dokuzsa kadar açık."

"Pek çok müze aynı tarifeyi uygular. Canım müzeye gitmek isteyip de kapalı bulduğumda Pazartesi olduğunu anlarım."

"Eğer girmeyi düşünüyorsak bunu ancak kapanış saatinden sonra ya da bir Pazartesi günü yapabiliriz."

"Her ikisi de mümkün değil. Burası günün yirmi dört saati korunuyordur. Alarm sistemi de çok esaslı, iki teli birbirine bağlayıp başını okşayarak bu işi başaramazsın."

"Ne yapacağız öyleyse? Duvardan kapıp kaçacak mıyız?"

"O da olmaz. Alt kata inmeden yakalarlar."

"Geride ne kaldı peki?"

"Dua ve oruç."

"Aman ne iyi. Bu kim peki? Ne yazıyor, van Doesburg mu? Mondrian ile aynı okula gitmemiş bu."

Solumuza doğru kaymış ve Theo van Doesburg'un bir tablosu önünde duruyorduk. Mondrian'ın çalışması gibi onunki de dik açılar ve temel renklerle doluydu ama iki sanatçıyı karıştırmaya imkân yoktu. Van Doesburg'un tablosu Mondrian'ınkinin boşluk ve denge duygusundan yoksundu. Ne kadar garip, diye düşündüm: insan aylarca bir Mondrian görmüyor ve sonra arka arkaya iki günde iki tanesini görüyor. Bence bundan daha şaşırtıcı olanı Hewlett'in Mondrian'ı ile Gordon Onderdonk'un şöminesi üzerinde gördüğüm tablo arasındaki benzerlikti. Eğer belleğim beni yanıltmıyorsa ikisi de aynı boyutlardaydı ve ressamın meslek yaşantısında aynı dönemde yapılmış olmalıydılar. Yanyana görüldüğü takdirde birbirlerinden çok farklı olduklarına inanabilirdim ama böyle bir bakış mümkün görünmüş yordu ve biri bana Onderdonk'un tablosunun yerinden indirilip de Hewlett'in duvarına asıldığını söyleseydi yanıldığı konusunda yemin edemezdim. Tabii Onderdonk'un tablosu çerçeveliydi; bunda ise sanatçının geometrik desenini tualin kenarlarına nasıl taşıdığını göstermek için çerçeve yoktu. Onderdonk'un tablosunda bunun iki katı renkli alan olabilirdi ya da tablo belki daha uzun ya da kısa, daha enli ya da dar olabilirdi...

Ama yine de çok garip bir rastlantıydı bu. Rastlantıların önemli olması gerekmezdi tabii. Carolyn'i Fino Fabrikası'ndan almıştım ve Hewlett'e taksiyle gelmiştik. Arabanın içindeki ruhsatta sürücünün adını okumamıştım ama ya okusaydım ve Turnquist olsaydı? O zaman müze memuru o kötü giyimli ressama adıyla hitap edince yarım saatte iki Turnquist'le karşılaşmış olmama şaşacaktım. Oysa bundan ne çıkardı ki?

Ama yine de...

Odanın içinde dolaşarak tabloların önünde durakladık. Çoğu benim için bir şey ifade etmediyse de, Kandinski'den çok hoşlandım. Bir de Arp vardı. Onderdonk'un da bir Arp'ı vardı ama bize Arp çalmamız talimatı verilmediğinden bunda ne özel bir rastlantı vardı ne de rastlantının önemi...

"Bern? Yoksa en iyisi kediye unutamam mı?"

"Bunu nasıl başaracaksın ki?"

"Bilmem. Eğer tabloyu çalmazsak, gerçekten Archie'ye bir şey yaparlar mı dersin?"

"Neden yapsınlar ki?"

"Ciddi olduklarını göstermek için. Adam kaçıranlar hep öyle yapmazlar mı?"

"Adam kaçıranların ne yaptıklarını ben bilemem. Teşhis edilmelerini önlemek için kurbanlarını öldürürler sanırım ama bir Siyam kedisi onları nasıl teşhis edecek ki? Ama..."

"Kaçık insanların ne yapacağını kim ne bilir? Önemli olan bizden imkânsız bir şeyi yapmamızı istedikleri."

"Bu ille de imkânsız değildir" dedim. "Müzelerden sürekli olarak tablo çalınır. İtalya'da müze hırsızlığı bir sanayidir ve burada bile birkaç ayda bir bu yolda haberler çıkar. Doğa tarihi Müzesi bile arada sırada soyulur."

"Şu halde sence onu alabilecek miyiz?"

"Öyle bir şey söylemedim."

"O zaman..."

"Güzel, değil mi?"

Dönüp bakınca yakasında on sentlik iğnesiyle elden düşme dükkânından giyinen ressam dostumuzu gördüm. Bir kere daha Renkli Kompozisyonu'nun önünde duruyorduk ve resme bakmakta olan Turnquist'in gözleri parlıyordu. "Piet'in üstüne yoktur" dedi. "Namussuz herif bu işi biliyor. Esaslı, değil mi?"

"Esaslı" dedim.

"Bunların çoğu pislikten başka bir şey değildir. Bok. Özür dilerim, hanımefendi."

"Önemi yok" dedi Carolyn.

"Müze, sanat tarihinin çöplüğüdür. Bir deyiş gibi oldu değil mi? Ben uydurdum. Bu yüzyılda yalnızca birkaç iyi ressam yetişti. Mondrian elbette, sonra belki eserlerinin yüzde beşiyle Picasso. Zamparalık yapmadığı zamanlar. Ama Picasso'nun yüzde beşi de az değildir."

"Öyle."

"Başka kim var? Pollack. Frank Roth. Trossman. Clyfford Still. Darragh Park. Renk unutmadığı zamanlar Rothko. Ancak çoğu..."

"Öyle" dedim.

"Ne söylemek istediğinizi biliyorum" dedi. "Bu çenesi düşük de kim, demek istiyorsunuz. Pantolonu ceketine uymuyor ve kalkmış sağı solu yargılıyor, neyin sanat neyin çöplük olduğunu söylüyor. Öyle düşünüyordunuz, değil mi?"

"Böyle bir şey söylemek aklımın ucundan geçmez."

"Elbette geçmez, ne sizin ne de bu genç bayanın aklından geçmez bunlar. O bir hanımefendi, siz de bir beyefendisiniz. Bense yalnızca bir ressamım. Bir ressam her şeyi söyleyebilir. Bir beyefendiye olan üstünlüğü de budur. Ne düşündüğünüzü biliyorum."

"Şey."

"Ve öyle düşünmekte de haklısınız. Ben yalnızca kimsenin adını duymadığı bir ressamım. Sizin gerçek bir ressamın eserine baktığınızı, dönüp tekrar onun önüne geldiğinizi gördüm ve tavuklu salatayla tavuk boku arasındaki farkı bildiğinizi anladım. Özür dilerim, hanımefendi."

"Önemli değil" dedi Carolyn,

"Ama insanların bu pisliklere öyle ciddi bir ilgi göstermeleri benim sinirime dokunuyor. Hani gazetede okursunuz, bir adam bir bıçak ya da bir şişe asitle bir tabloya saldırır. Kendi kendinize herhalde 'Bunu nasıl yapabildi? Herhalde delidir? dersiniz, işte bu işi yapan kişi her zaman bir ressamdır. Size bir şey daha söyleyeceğim sonra da artık rahatsız etmeyeceğim. Kötü bir sanat eseri milletin tapınaklarında halka sunulduğunda onu yok etmek delilik değil akıllılığın ta kendisidir. Hatta dahası da var. Bakunin yok etme güdüsünün yaratıcı bir güdü olduğunu söylemiştir, Bu

tablolardan bazılarını parça parça doğramak..." Derin bir soluk alıp bir kerede bıraktı. "Ama ben yalnızca konuşurum, yok edemem. Ben bir ressamım, resimlerimi yapar ve kendi hayatımı yaşarım. En sevdiğim tabloyla ilgilendiğinizi gördüm ve böyle patladım işte. Bağışlandım mı?"

"Bağışlanacak bir şey yok ki" dedi Carolyn.

"Sizler çok iyi, çok nazik insanlarsınız. Eğer size düşünecek bir şey vermişsem o zaman ne sizin ne de benim günümüz boşa geçmiş sayılmaz."

6

"İşte aradığımız yanıt" dedi Carolyn. "Resmi parçalayacağız. O zaman çalmamızı bekleyemezler,"

"Onlar da kediye parçalarlar."

"Bunu ağzına bile alma. Buradan çıkabilir miyiz?"

"İyi fikir."

Dışarda deriler giymiş bir delikanlıyla blucinli bir genç kız Hewlett'in basamakları üzerinde oturmuşlar, uyuşturuculu bir sigarayı paylaşıyorlardı. Merdivenin üst başındaki iki üniformalı bekçi, belki de gençler on altı yaşından büyük olduklarından görmezlikten geliyorlardı. Carolyn gençlerin yanından geçerken burnunu kıvırdı.

"Hasta bunlar" dedi. "Neden uygar insanlar gibi sarhoş olmuyorlar sanki?"

"Bunu kendilerine sormayı deneyebilirsin."

"O zaman da 'Haydi canım sen de' falan gibi bir şey derler. Nereye gidiyoruz?"

"Senin evine."

"Tamam. Özel bir neden var mı?"

"Biri kilitli bir evden bir kedi çıkardı, bunu nasıl yaptığını, anlamak istiyorum."

Carolyn'in apartmanına varınca önce sokak kapısının kilidini inceledim. Fazla önleyici bir hali yoktu. Hem zaten kapısız bir apartmanın kapısından içeri girmek de pek o kadar güç bir iş değildi. Başka kiracılardan birinin zilini çalarsın ya da biri içeri girene kadar bir kenarda bekler ve onunla birlikte giriverirsin. "Eğer yüzünde küstah bir umursamazlık ifadesi varsa kimse sana itiraz edecek değildir.

Ancak Carolyn'in anahtarı olduğu için böyle şeyler yap-ama gerek yoktu. Onun açtığı kapıdan geçip zemin katta arka tarafta olan dairesine yürüdük. Çömeli anahtar deliklerini inceledim.

Carolyn, "Eğer delikten sana bakan bir göz görürsen bilmek istemiyorum" dedi. "Ne arıyorsun?"

"Birinin kilitlerle oynadığını gösterecek bir işaret. Ama taze bir iz yok. Kibritin var mı?"

"Ben sigara içmem. Sen de içmezsin, unuttun mu?"

"Daha iyi bir ışık gerek. Fenerim evde. Ama önemi yok." Ayağa kalktım. "Anahtarlarını ver."

Bütün kilitleri açtım, içeri girdikten sonra hepsini, özellikle de Fox kilidini inceledim. Ben bu işle meşgulken Carolyn de Ubi'ye sesleniyordu. Sesinin giderek paniğe kapıldığını farkediyordum ama sonunda kedi elektrikli konserve açacağına sesine geldi. "Ah, Ubiciğim!" diye kediye kapan Carolyn bir iskemleye oturdu. "Zavallı yavrucuk, arkadaşını arıyorsun, değil mi?"

Küçük pencereyi açtım. İki santim kalınlığında yuvarlak demir parmaklıklar alttan ve üstten betona gömülmüştü. Birkaç yatay demir ve bir iki renk karesiyle pencere bir Mondrian'a dönüşebilirdi. Parmaklıkları tutup sarsmaya çalıştım. Kıpırdamadılar bile.

Carolyn ne yaptığımı sordu. "Biri demirleri kesmiş olabilir ve sonra da yine yerine takmış olabilir" dedim. Bir iki tanesini daha denedim. Cebelitarık Kayası bunların yanında zayıf kalırdı. "Bunlar bildiğin gibi yasaktır" dedim. "Eğer bir itfaiye teftişi yapılacak olursa zorla çıkartılırlar."

"Biliyorum."

"Bir yangın olursa kaçabileceğin tek pencere burası ve sen de buradan çıkamazsın."

"Biliyorum. Ama bildiğim bir şey daha var: Zemin katta hava boşluğuna bakan bir dairede oturuyorum ve hırsızlar bu. raya girmek için kuyruğa girerlerdi parmaklık olmasaydı Yangında açılan kilitli parmaklık taktırtmam gerekir ama o telaş içinde nasıl olsa anahtarı bulamayacağım gibi, hırsız için kilit nedir ki? O yüzden bırak olduğu gibi kalsın."

"Seni suçluyor değilim. Bir deri bir kemik olmadıkça kimse bunların arasından geçmiş değil. İnsanlar senin tahmin edeceğinden daha dar yerlerden geçerler. Ben çocukken nerelerden geçirdim bir bilsen, hoş, hâlâ aynı ölçülerde olduğuma göre yine geçerim ya. Bir delikten başın geçerse vücudun da geçer."

"Sahi mi?"

"Bunu herhangi bir doğum doktoruna sorabilirsin. Ama şişmanlar için aynı şey geçerli değildir sanırım."

"Camı açık bırakabilirsin, Bern. Burası çok havasız. Pencereden girmediler, kapıdan girmediler, peki geriye ne kaldı? Sihirbazlık mı?"

"Onu da bir kenara bırakabiliriz sanırım."

"Eğer Noel Baba'nın yaptığını düşüneneksen şöminemin tıkalı olduğunu bildireyim. Peki, başka nasıl girebilirlerdi? Tavandan mı, yoksa bodrumdan yukarı mı?"

"Bunlar pek olası şeyler değil, Carolyn. İçeri girdiğinde ev nasıldı?",

"Her zamanki gibi."

"Çekmecelerini falan karıştırmışlar mıydı?"

"Çekmeceleri açıp kapatmış olsalar bile farketmem ki. Ama ortalığı karıştırmamışlar, eğer demek istediğin oysa. Kediye bulamayana kadar içeri birinin girdiğini anlamadım bile. Telefon gelip de birinin kediye aldığı anlayana kadar hiçbir şey farketmemiştim. Kedi kendiliğinden kaybolmadı, Bernie. Bu ne farkediyor ki?"

"Bilmiyorum."

"Belki biri anahtarlarımı çantamdan çalmıştır. Bu güç bir iş değil. Fino Fabrikası'ndayken biri gelip anahtarlığı almış gidip bütün anahtarların eşlerini yaptırttıktan sonra yine çantama atmış olabilir."

"Ve bu arada sen bunun farkına varmadın?"

"Neden olmasın ki? Bir köpek için konuşmaya geldiklerinde aşırımı ve sonra randevu almak için geldiklerinde de bırakmış olabilirler. Bu mümkün, değil mi?"

"Sen çantayı herkesin eli altında mı bırakırsın?"

"Genel olarak bırakmam ama her şey olabilir. Ayrıca bu ne farkediyor ki? At çalındıktan sonra ahır kilitlemenin ne yararı var? Kilitte ve sürgüde parmak izi aramalıydık."

"Neden? Parmakizi bulsak bile bunun bize ne yararı olur? Biz polis değiliz, Carolyn."

"Ray Kirschmann'a parmakizlerini kontrol ettiremez misin?"

"Bunu asla bir iyilikte bulunmak için yapmaz Ray, ayrıca da elinde bir sanık olmadıkça bir tek izi araştıramazsın. Bunun için bir dizi parmakizi bırakılmış olması gerek ve izi her kim bıraktıysa böyle yapmamıştır ve..."

"Bundan söz ettiğimi unuttum, tamam mı?"

"Neyi unuttum?"

"Bilmem, unuttum. Haydi öyleyse... lanet olsun" diyerek çalan telefonu açmaya gitti. "Alo? Ne? Bir dakika., tüh, kapattılar."

"Kimdi?"

"Nazi. Posta kutusuna bakmalıymışım. Baktım oysa. Yalnızca elektrik faturası vardı ve bugünlük o kadar kötü haber yeterdi. Fino Fabrikası'nda da bir iki köpek malzemesi ilanından başka bir şey yoktu. Bugün bir daha posta gelmez, değil mi?"

"Belki de postayla göndermemişler de, kendileri bir şey getirip bırakmışlardır, Carolyn. Bunun federal bir suç olduğunu biliyorum ama karşımızda böyle şeyleri umursamayan insanlar var."

Carolyn yüzüne ters ters bakıp hole çıktı. Az sonra küçük bir zarfla döndü. Zarf posta kutusunun küçük deliğinden sokulmak için katlanmıştı.

"Gönderenin adı yok" dedi. "Pul da yok."

"Herhalde gönderici adresi de yoktur ve bu da şaşılacak bir şey, değil mi? Neden açmıyorsun?"

Carolyn zarfı ışığa tuttu. "Boş" dedi.

"Aç da bundan emin olalım."

"Açayım ama bunun ne anlamı var ki? Ona bakarsan boş bir zarfı posta kutusuna atmanın ne anlamı var? Bu gerçekten federal bir suç mudur?"

"Evet ama bu kere suçluyu bulmak güç olacak. Ne oldu?"

"Şuna bak!"

"Kıl" dedim. "Bu da ne..."

"Bernie, anlamadın mı?" Elimi tutup yüzüne baktı. "Kedi bıyığı bunlar."

"Sen de kedinin pijamasısın. Özür dilerim. Ağzımdan kaçtı. Sahi mi? Bunu neden yapsınlar ki?"
"Bize ciddi olduklarını göstermek için."
"Eh, ben inandım. Kediye kilitli bir odadan dışarı çıkardıklarında da inanmıştım zaten. Kedinin bıyıklarını kesmek için iyice kaçık olmalı bunlar."
"Böylece onun ellerinde olduğunu kanıtlıyorlar."
Omuzlarımı silktilim. "Bilemem. Bir kedinin bıyığı başka bir kedininkinden pek ayırt edilemez. Birini gördün mü hepsini görmüş olursun... Aman Allahım."
"Ne oldu?"
"Mondrian'ı Hewlett'ten çıkartamayız."
"Biliyorum."
"Ama çalabileceğim bir Mondrian'ın bulunduğu yeri biliyorum."
"Nerede? Modern Sanat Müzesi'nde mi? Orada bir iki tane vardı. Birkaç tane de Guggenheim'da vardır, değil mi?"
"Benim söylediğim özel bir koleksiyonda."
"Hewlett'teki de özel koleksiyondaydı. Şimdi kamunun eline geçti ve kısa bir sürede bizim elimize geçmeyecek olursa..."
"Onu unut. Benim sözünü ettiğim hâlâ özel koleksiyonda. Daha dün gece gördüm."
Yüzüme baktı. "Dün gece çıktığını biliyordum."
"Doğru."
"Ama bana ne yaptığını söylemedin."
"Tahmin edebilirsin sanırım. Ama daha önce, ki binaya öyle girdim, bir adamın kütüphanesine fiyat takdir ettim. Onderdonk adında iyi bir adam, kitaplarının kaç para ettiğini söylemem için bana iki yüz dolar verdi."
"Değerli miydiler bari?"
"Duvarda asılı olanla kıyaslanınca hayır. Başka bir sürü resim arasında bir de Mondrian'ı vardı."
"Hewlett'teki gibi mi?"
"Bilemem. Aynı boy ve biçimdeydi ve sanırım aynı renkler vardı ama bir uzman belki de çok farklı bulabilir. Şimdi oraya girip de Mondrian'ını çalabilirsem..."
"Diğeri Hewlett'in duvarında olacağından istedikleri olmadığını anlayacaklardır."
"Evet ama bu konu üzerinde bu kadar durmak isteyecekler mi bakalım? Onlara gerçek bir Mondrian verirsek ve kendileri de birine çeyrek milyon dolar fiyat biçtiklerine göre..."
"Gerçekten o kadar eder mi?"
"Hiçbir fikrim yok. Resim piyasası bugünlerde epey durgunmuş, bütün bildiğim bu. Onlara çalıntı bir kedi karşılığında bir Mondrian verirsek kabul etmezler mi sence? Böyle bir şeyi reddetmeleri için kaçık olmaları gerekir."
"Kaçık olduklarını zaten biliyoruz."
"Eh, o zaman aynı zamanda aptal olmaları gerekir ki, o kediye çalmayı başarmışlarsa aptal olamazlar." Rehberden Onderdonk'un numarasını bulup çevirdim. On kere çaldırdım, açan olmadı. "Yok" dedim. "Bir süre dışarda kalacağını umalım."
"Ne yapacaksın, Bern?"
"Eve gidip üstümü değiştireceğim, ceplerime işime yarayacak bir iki alet yerleştireceğim ve..."
"Hırsızlık aletleri."
"Ve ondan sonra Şarلمان'a gideceğim. Oraya saat dörtten önce gideyim ki, kapıcı, yönetici ya da asansörcü beni hatırlamasın. Ama belki de hatırlamazlar. Dün gece üzerimde takım elbise vardı, bu kere o kadar şık giyinmeyeceğim ama yine de dörtten önce orada olmalıyım."
"İçeri nasıl gireceksin, Bern? Knox Kalesi'nden daha sıkı güvenliği olan yerlerden biri değil miydi orası?"
"Sana kolay olacağını söylememiştim, değil mi?"

Eve dönüp bir pantolonla göğsünde işlenmiş küçük bir timsah yerine uçan bir kuş olan gömleğimi giydim. Marka adı Çatalkuyruk'tu ve ötekine göre pek de tutunmuş bir marka sayılmazdı.

Eski bir çift koşu ayakkabısı da giyip ceplerimi hırsızlık öteberisiyle doldurdum -yanıma çanta almak yaratmak istediğim imaja pek uymayacaktı. Sonra bir yazı tahtası alıp üzerine sarı bir not defteri tutturup bir kenara bıraktım.

Onderdonk'un numarasını bir daha çevirip uzun uzun aldırđım. Açıan olmadı. Başka bir numara bakıp çevirdim, o da açılmadı. Üçüncü bir numarayı çevirdiğimde bir kadın dördüncü alışımda açtı. Bay Hodpepper'in evde olup olmadığını sordum, kadın yanlış numara çevirdiğimi söyledi. Ama bu yalnızca onun düşüncesi idi.

Yetmiş İkinci Sokak'ta bir çiçekçiye uğrayıp 4.98 dolara bir buket yaptırttım. Geçmişte olduğu gibi yine aynı şey aklıma takılmıştı: Çiçek fiyatları yıllardır pek yükselmemişti ve paranın karşılığını alabildiğın bir tek o kalmıştı artık.

Küçük beyaz bir kart istedim, zarfın üstüne Leona Tremane, karta da, Sevgilerle, Donald Brown yazdım. (Howard Hodpepper diye yazacaktım ama arasıra olduğu gibi yine sağduyum galip gelmişti.) Çiçeklerin parasını ödedim, kartı ambalaj kâğıdının üzerine yapıştırdım ve bir taksiye bindim.

Taksiden Şarلمان'ın öteki köşesinde, Madison Caddesi'nde indim. Bir çiçekçi çırağı taksiyle gelmezdi. Apartmanın girişine yürüdüm, kapıcının yanından geçip yöneticinin önüne geldim.

"Bir teslimatım var" dedim ve karttan okudum. "Leona Tremaine."

Elini uzattı. "Ben veririm."

Buketi geri çektim. "Kendisine vermem söylendi."

"Merak etme, ben veririm."

"Bir yanıtı olabilir" dedim.

"Bahşışını istiyor" diye kapıcı araya girdi. "Bütün istediğı o."

"Tremaine'dan mı?" Yöneticiyle kapıcı birbirlerine bakıp güldüler. "Nasıl istersen" diyerek dahili telefonu açtı.

"Bayan Tremaine, size bir buket var. Çiçekçinin adamı getiriyor. Evet, hanımefendi." Telefonu kapatıp başını salladı. "Yukarı çık. Asansör şurada. Daire 9-C."

Asansörde saatime baktım. Zamanlama bundan iyi olamazdı doğrusu. Saat üç buçuktu, Kapıcı, yönetici ve asansörcü beni dün gece gören ekip olmadığı gibi, Appling'in pullarıyla çıktığımda da görevde değillerdi. Ve bunlar yarım saat sonra çiçekçinin çırağının Bayan Tremaine'in dairesinde neden o kadar çok kaldığını merak edecek vakit bulamadan görevlerini devredeceklerdi. Onların yerine gelen ekip benim çiçek getirmeye geldiğimi bilmeyecek, başka bir kiracıyla bir işin olduğunu düşüneceklerdi. Ayrıca içeri girerken güvenlik kontrolundan geçildiğı için dışarı çıkan birini fazla kurcalamazlardı. Eğе yanınızda mobilya falan gibi bir eşya taşıyorsanız durum yine de güçse de, genelde asıl güçlük içeri girişeydi.

Asansör dokuzuncu katta durdu ve asansörcü kapıyı gösterdi, kendisine teşekkür ederek gidip kapının önünde durdum ve asansör kapısının kapandığını belirtecek sesi bekledim. Ama kapı kapanmadı. Elbette kapanmayacaktı. Ev sahibinin kapıyı açmasını beklerlerdi. Eh, kadın da çiçek geldiğini bildiğine göre ben ne bekliyordum ki?

Zile dokundum, içerden çingirak sesleri geldi ve bir dakika sonra da kapı açıldı. Kapıyı açan kadının saçları hiç olmayacak bir kumral renkteydi ve yüzü kaldırıldıktan sonra bir kere daha düşmüştü. Üzerinde doğu motifli bir tür sabahlık ve yüzünde pek hoş olmayan bir koku almış birinin yüz ifadesi vardı.

"Çiçek" dedi. "Bunların bana gönderildiğinden emin misiniz?"

"Bayan Leona Tremaine misiniz?"

"Evet."

"O zaman size gönderilmişler."

Hâlâ asansör kapısının sesini dinliyordum ve artık duymayacağımı da anlamıştım. Neden duyacaktım ki? Asansörcü; kadının çiçekleri alıp bahşışımı vermesine kadar orada bekleyecek, sonra da beni aşağı indirecekti. Şarلمان'a girmek için bir yol bulmuştum ve şimdi de orada kalmak için bir yol bulmalıydım.

"Bana kim çiçek gönderir ki" diyen kadın buketi elimden aldı. "Belki de ablamın oğlu Lewis'tir ama Lewis neden bana çiçek göndersin ki? Bir yanlışlık olmalı."

"Bir kart var" dedim.

"Hah, bir kart varmış" diyerek kartı buldu. "Bir dakika dur hele. Yanlış olup olmadığını şimdi anlarız. Hayır, burada benim adım yazılı. Leona Tremaine. Dur da şunu açayım."

Binada başka kimse asansörü kullanmak istemeyecek miydi? Bu sersemi biri başka bir kata çağdırmayacak mıydı?

" 'Sevgilerle, Donald Brown'" diye kadın yüksek sesle okudu. "Donald Brown. Donald. Brown. Donald Brown. Bu da kim acaba."

"Şey."

"Çok da hoş çiçekler, değil mi?" Sanki kokuyu değil de, çiçekleri de içine çekecekmiş gibi kokladı. "Çok da hoş kokuyor. Donald Brown. Pek yabancı gelmedi ama herhalde bir yanlışlık olmalı. Yine de çiçeklerin zevkini çıkarmalı. Bir vazo bulayım, suya koymak gerekecek..." Birden orada olduğunu hatırlayıp sustu. "Başka bir şey mi vardı, delikanlı?"

"Şey, ben.."

"Tanrı aşkına, seni unuttum, değil mi? Bir dakika bekle de çantamı alayım. Bunları şöyle bırakayım, hah, oldu işte, al, çok teşekkür ederim. Ve her kimse, Donald Brown'a da teşekkür ederim."

Kapı kapandı.

Dönüp baktığımda lanet asansör beni aşağı indirmek üzere bekliyordu. Asansörcü pek gülümsemiyorsa da, hafif keyiflenmiş bir hali vardı. Aşağı inip lobiden geçtim. Kapıcı beni görünce sırttı.

"Neler yaptın bakalım?"

"Ne mi yaptım?"

"İyi bir bahşış kopardın mı?"

"Bir çeyrek verdi" dedim.

"Hiç fena sayılmaz. O kadın yıl boyunca kimseye bir on sentlik bile koklatmaz, Noel'de apartman personeline adanı başına beş dolar verir. Haftası on sente geliyor yani, inanır mısın?"

"İnanırım elbette" dedim.

7

Leona Tremaine'ın çeyreğini cebimde fazla tutmadım. Köşeyi dönüp Madison Caddesi'nde bir kahve içip çeyreği bahşış olarak bıraktım. Herhalde garson kadını da beni memnun ettiği kadar ederdi artık. Oradan çıkınca dolaşa dolaşa bir çiçekçi buldum.

Saat dördü geçiyordu. Geç kalan falan olmadığı takdirde apartmanda ekip değişmiş olacaktı. Aynı kapıcı ve yöneticiyi bir çiçek getirdiğime daha ikna etmek herhalde beni dün gece görmüş olan ekibin önünden geçmekten daha güç olurdu.

Çiçekçiye girip Batı yakasında 4,98'e mal olan buketin eşine burada 7.98 ödedim. Eh, bunun kirası çok daha yüksekti tabii. Her neyse, Bayan Tremaine'dan bir çeyrek daha koparabilirsem masrafım bir ölçüde karşılanmış olurdu.

Zarfın üstüne Leona Tremaine, karta da "Bağışlandığımı söylemeyecek misin? Donald Brown" diye yazdım.

Şarlman'da ekip değişmişti. Yöneticiyle kapıcıyı dün gecedan tanıdım, ama onlar benim yüzümü aşına bulmuş olsalar bile bir şey demediler. Dün gece takım elbise giyip kravat takmış olarak bir kiracının konukuydum, bugün ise işçi sınıfının kısa kollu gömlekli bir üyesiydim. Beni tanımış olsalar bile herhalde başka bir kere çiçek getirdiğimde gördüklerini düşünmüşlerdi.

Yönetici yine çiçekleri kendisinin teslim edeceğini söyledi, ben yine kendim götürmekte ısrar ettim ve kapıcı yine bahşışımı kaybetmek istemediğimi tahmin ederek kıs kıs güldü, doğrusu rollerini bu kadar iyi ezberlemiş olduklarını görmek çok hoştu. Yönetici dahili telefonda gelişimi bildirdi ve Eduardo dokuzuncu kata çıkardı. Kadın kapı önünde bekliyordu.

"Yine mi sen?" dedi. "Bu işten hiçbir şey anlamadım doğrusu. Bu çiçeklerin benim için olduğundan emin misin? "

"Kartta..."

"Kart kart" diyerek zarfı açtı. " 'Bağışlandığımı söylemeyecek misin, Donald Brown.' Çok şaşırtıcı bir şey doğrusu. Bu Donald Brown kim ve kendisini neden bağışlayacakmışım?"

Asansör hâlâ bekliyordu.

"Bir yanıt var mı diye sormam istendi" dedim,

"Yanıt mı? Kime ne yanıt vereceğim ki? Bu çiçeklerin bana gönderilmediğinden eminim ama böyle bir yanlışlığın nasıl yapıldığına da akıl erdiremiyorum. Ne bir Donald Brown tanıyorum ne de başka bir Leona Tremaine. Yıllar önce tanıdığım ama unuttuğum biridir belki." Japon inciri renkli tırnaklı elleri Bay Brown'ın buketini açtı. "Çok da güzelmış. Az öncekinden daha hoş. Ama bunların bana neden gönderildiğini anlamıyorum. Hiçbir şey anlamadım bu işten."

"Dükkâna telefon edebilirim."

"Efendim?"

"Çiçekçiye telefon edebilirim. Telefonunuzu kullanabilir miyim? Bir yanlışlık olursa kabak benim başıma patlar, yanlışlık yoksa size çiçekleri gönderen hakkında bir şey söyleyebilirler."

"Ha" dedi.

"Doğrusu telefon etmeden çiçekleri bırakıp bırakamayacağımı bilemiyorum" dedim.

"Eh, öyleyse bir ara bakalım."

Kadın beni içeri alıp kapıyı kapattı. Asansörün gittiğini duymak için kulağımı dışarıya verdim ama herhangi bir ses işitmedim. Leona Tremaine'in ardından Fransız Provencal stili döşenmiş, gereğinden fazla eşyası olan bir odaya girdim. Yerde kalın bir halı vardı, koltuklar ve kanape beyaz ve pembenin hâkim olduğu tüylü bir kumaşla kaplıydı. Bir kedi koltuklardan en rahat görünenin üzerine kurulmuştu. Beyaz bir Acem kediye ve bıyıkları yerli yerindeydi.

Kadın beyaz ve altın rengi lake kaplı o Fransız tipi telefonlardan birini göstererek, "Şundan edebilirsin" dedi. Almacı kulağıma dayayıp Onderdonk'un numarasını çevirdim. Hat meşguldü.

"Meşgul" dedim. "Sürekli sipariş gelir." Neden böyle çenem düşmüştü ki? "Az sonra bir daha denerim."

"Peki."

Onderdonk'un telefonu neden meşguldü. Daha önce evde değildi. Hazır ben binaya girmişken o neden dönmüştü ki? Şimdi artık buradan çıkamazdım. Bir daha geri dönmem imkânsızdı.

Telefonu açıp Carolyn Kaiser'i aradım. Carolyn karşıma çıkınca, "Bayan Kaiser, ben Jimmie" dedim. "Şarlman'da Bayan Tremaine'in evinden arıyorum."

"Yanlış numara" dedi benim zeki suçortağım. "Bir dakika. Şarlman mı dedin? Bernie? Sen misin?"

"Evet. Çiçekleri getirdim. Ama hanımefendi Donald Brown'ı tanımıyor ve çiçeklerin kendisine gönderilmiş olamayacağını söylüyor. Evet."

"Birinin evinden arıyorsun."

"Öyle bir şey."

"Senden kuşkuluyor, öyle mi?"

"Hayır, ama adamı tanımıyor."

"Neler oluyor, Bern? Vakit geçirmeye mi çalışıyorsun?"

"Evet."

"Onunla konuşmamı mı istiyorsun? Adamın nakit ödeyip adını ve adresini verdiğini mi söyleyeyim? Bana adları söyle bir daha."

"Donald Brown. Hanımefendi de Leona Tremaine."

"Anladım."

Yanımda bekleyen Bayan Tremaine'a telefonu uzattım. "Alo? Kiminle konuşuyorum?" dedi Sonra "evet" ve "anlıyorum" ve "ama..." ve "o kadar esrarlı ki" diye birşeyler söyleyip telefonu bana verdi.

Carolyn, "Umarım bir gün bütün bunların ne demek olduğunu anlarım" dedi.

"Elbette, Bayan Kaiser."

"Size de iyi günler, Bay Rhodenbarr.. Umarım ne yaptığını biliyordur."

"Başüstüne, hanımefendi."

Telefonu kapattım. Leona Tremaine, "İş giderek karışıyor" dedi. "Donald Brown uzun boylu, iyi giyimli, kır saçlı bir beyefendiymiş ve her iki çiçeğin bedelini de yepyeni yirmi dolarlıklarla ödemiş. Adresini bırakmamış." Kadının yüzü yumuşadı. "Belki yıllar önce tanıdığım biriydi" dedi yumuşak bir sesle. "Belki de başka bir ad altında. Belki bir haber daha çıkar. Herhalde çıkar, değil mi?"

"Eh, bu kadar zahmete girdiğine göre..."

"Doğru. Sonsuza kadar meçhul kalmak isteseydi bu zahmete girmezdi." Kumral saçlarını şöyle bir dalgalandırdı, "ne kadar beklenmedik bir heyecan bu böyle."

Ben kapıya doğru süzıldüm. "Eh, ben gideyim artık."

"O telefonu etmekle çok iyi yaptın." Kapıya birlikte yürüdük. Birden aklına bir şey geldi. "Dur çantamı alayım da zahmetinin karşılığını vereyim."

"Önemi yok" dedim. "Daha önce vermişsiniz."

"Doğru" dedi. "Vermiştim, değil mi? Unutmuşum işte..iyi ki hatırlattın."

Asansör hâlâ oradaysa pes edeceğim diye düşündüm. Ama gitmişti. Göstergede üçüncü katta olduğu görülüyordu. Ben bakarken dördüncü kata çıktı. Eduardo beni unutmuş olabilirdi. Ya da beni almak üzere geri geliyordu.

Yangın kapısını açıp merdivene çıktım.

Şimdi ne yapacaktım? Onderdonk'un telefonu meşgul çalmıştı. Numarayı ezberden çevirdiğim için yanılmış olabilirdim ya da başka biri benden bir iki saniye önce aynı numarayı çevirdiği için meşgul sinyali almıştı. Ya da eve dönmüş olabilirdi.

Evde biri varsa içeri girme riskini göze alamazdım. Zili de çalamazdım. Merdivenlerde daha fazla kalamazdım. Aşağıdakilerin beni unutmuş olmaları mümkündü ama unutmamış olmaları da mümkündü. Dahili telefondan yukarıyı ararlarsa Tremaine'in evinden çıktığımı öğrenecekler, ya hiçbiri farketmeden binadan çıktığımı, ya da hâlâ içerde olduğumu düşüneceklerdi.

O zaman da beni aramaya çıkacaklardı.

Bunu yapmasalar bile merdiven durulacak yer değildi. Kapıdan girmeye çalışmadan önce telefonla Onderdonk'un dairesinin boş olduğunu saptamam gerekiyordu. Ve oraya girdikten sonra tabloyla çıkmak için geceyarısını bekleyecektim. Ne yaparsam yapayım şimdiki kadro beni hatırlardı. Çiçekçi çırağı çiçek getirdikten sonra bir saat apartmanda oyalanır mıydı? Belki Bayan Tremaine'in ününü biraz lekeleyerek zaman kazanabilir, onları yukarda oynadığımızı inandırabilirdim ama ya bu arada telefon edip de daireden çıktığımı öğrenmişlerse...

İki kat daha çıktım. Maymuncukla yangın kapısını açtım, koridora girdim ve mantıklı olarak gördüğüm tek şeyi yaptım. Eldivenlerimi giymek için duraklamadan, hatta önlem olarak zili çalmadan maymuncuğumu çıkardım ve John Charles Appling'in dairesine girdim.

8

Bir an korkunç bir yanlışlık yaptığımı düşündüm. Daire gündüz olduğu için son ziyaretime kıyasla daha aydınlıktı. Perdelerin çekili olmasına rağmen, yine içeri belli bir günışığı giriyordu ve ben de ışığın yandığını ve evde biri olduğunu sandım. Kalbim duracak gibi oldu ya da böyle durumlarda ne yaparsa onu yaptı, sonra normale döndü, ben de sakinleştim. Lastik eldivenlerimi giydin! kapıyı kilitledim ve derin bir soluk aldım.

Appling'in evinde olmak çok garip bir duyguydu. O yasak giriş heyecanı varsa da, daha önce orada bulunduğum için şimdi epey azalmıştı. Belirli bir kadınla ikinci, üçüncü ya da yüzüncü kere seviştiğinizde aynı zevki -hatta daha fazlasını- alırsınız; ama asla o ilk zafer duygusunu bir kere daha duymazsınız, işte kilitleri iğfal etmek ve eşikleri çiğnemek de öyledir. Ayrıca ben bu kere bir şey çalmak için girmiş değildim. Yalnızca bir sığınacak bir yer arıyordum.

Bu da garipti işte. Yirmi dört saatten kısa bir süre önce büyük bir gerilim içindeydim ve gerilim o daireden çıkana kadar da dağılmış değildi. Şimdiyse kendimi güvencede hissetmek için her şeye yeniden başlamak zorundaydım.

Telefona gidip almacı kaldırdım. Ama Onderdonk'u şimdi neden arayacaktım ki? Binadan gece yarısına kadar çıkmak istemediğime göre onun evine neden ondan daha önce girecektim? Eğer evde değilse şimdi girebilirdim. Mondrian çalar, buraya Appling'in dairesine döner ve geceyarısını orada bekleyebilirdim.

Ama bunu yapmak istemiyordum. Olduğum yerde kalmak ve Onderdonk'u geceyarısına doğru aramak daha iyiydi. Eğer evinde değilse girip işimi yapar ve çıkardım, evdeyse de "Özür dilerim, yanlış numara" derdim. Üç dört saat uyumasını bekler, sonra o mışıl mışıl uyurken içeri girip işimi görürdüm, evde insan varken girmemeyi tercih ederim ama onları evdeyken ziyaret etmenin bir yararı da işiniz bitmeden geleceklerinden kaygılanmamanızdır. Bu kere ben yalnızca bir şeyin peşindeydim ve onu aramak zorunda değildim. Aradığım oturma odasındaydı ve adam eğer yatak odasında uyuyorsa onun yanına bile yaklaşacak değildim.

Numarayı yine de çevirdim. Beş altı kere çaldıktan sonra kapadım. Daha uzun çaldırabilirdim ama nasıl olsa yedi saat sonra gireceğimden bunun ne anlamı vardı ki?

Oturma odasını geçip lastik uçlu parmaklarımla perdeyi araladım. Pencere Beşinci Cadde'ye bakıyordu ve durduğum yerden Central Park'ın epey geniş bir kısmını görebiliyordum. Kimsenin beni göreceğinden de korkum yoktu. Olduğum yeri görmek için yarım mil ilerde Central Park'ta birinin elinde dürbünüyle büyük bir sabırla beklemesi gerekirdi ve buna da imkân yoktu. Parkı seyredebilmek için perdeyi açtım, pencerenin önüne bir iskemle çektim. Hayvanat bahçesini, su deposunu, bando platformunu seçebildim. Gerek yollarda gerek su deposunun çevresinde pek çok koşan insan vardı. Onları seyretmek ufaktan yollardaki trafiği seyretmekten farksızdı.

Ne yazık ki, dışarda onlarla birlikte değildim. Oysa kusursuz bir gündü.

Bir süre sonra huzursuzlandım ve evin içinde dolaşmaya başladım. Son ziyaretimde almam gereken pek çok şey gördüm ama şimdi almayı aklıma bile getirmedi. Daha önce bir hırsızdım. Şimdi ise davet edilmemiş bile olsam bir konuktu ve evsahibimin konukseverliğini kötüye kullanamazdım.

Ama kendi malım yapma yükümlülüğü olmadan pullarına bakmak bir zevkti doğrusu. Arkama yaslanıp burasının benim evim ve bunların da benim koleksiyonum olduğu hayaline kendimi bıraktım. O küçük renkli kâğıt parçalarını ben almışım, o küçük kılıflara kendi parmaklarımla yerleştirmişim gibi. Genelde insanların posta pullarını bir deftere yapıştırarak ne diye zaman ve para kaybettiklerini merak edersem de, şimdi kendimi bu işe verdikten sonra böyle bir aşkla yapılan şeyi bozmuş olmakla biraz da suçluluk duymuyor değildim.

İyi ki pulları yanımda değildi. Hiç bilinmez, geri koymaya çalışabilirdim.

Zaman ağır ağır ilerliyordu. Televizyonu ya da radyoyu açmak, hatta komşuların sözde boş olan daireden gelen sesleri merak etmemeleri için yürümek bile istemiyordum. Okumak da içimden gelmiyordu; doğrusu, elinde eldivenle kitap okurken insanın kendisini hikâyeye vermesi pek güç olurdu. Yine pencere önüne dönüp güneşin parkın batı yanındaki binaların ardında batmasını seyrettim.

Saat dokuza doğru karnım acıkınca mutfağı karıştırdım. Bir kâseyi mısır cipsi ve kahveye atıldığı takdirde herhalde kesilecek olan kuşkulu bir sütle doldurup yedim. Daha sonra tasla kaşığı yıkayıp yerlerine bıraktım. Oturma odasına döndüm, ayakkabılarımı çıkardım ve halının üzerine uzanıp gözlerimi kapattım. Hayalimde geniş bir beyazlık canlandı -yeni yağmış kar, ya da bir milyon koyunun postu diye düşündüm- sonra aşağıdan yukarı, soldan sağa siyah kurdeleler uzanmaya başlayarak bir ızgara oluşturdu. Sonra o beyaz karelerden biri kızardı, bir başkası hafif bir gök mavisi alıp gayet zengin bir kobalt mavisine dönüştü, sağ altta bir başkası kanamaya başladı...

Tanrım, zihnim bana bir Mondrian yaratıyordu.

Bir an sonra kendimi toparladım, doğrulup saatime baktım.

On ikiyi yedi sekiz dakika geçiyordu.

Appling'in dairesini, girdiğim gibi bıraktığımdan emin olmak için birkaç dakika daha oyalandım. Eldivenleri çıkartmadan uyuduğum için parmaklarım ıslak ve yapış yapıştı. Eldivenleri çıkardım, içlerini kurutup tekrar giydim. Öteyi beriyi düzelttim, perdeyi çektim, iskemleyi yerine yerleştirdim. Sonra telefonu açtım, yanlış bir şey yapmamak için Onderdonk'un numarasına bir daha bakıp çevirdim ve on kere çaldırdım.

Yaktığım tek ışığı da söndürdükten sonra dışarı çıktım, kapıyı kilitledim, kapı koluyla çevresini ve zili sildim. Sonra yangın kapısından merdiven sahanlığına geçtim dört kat çıkıp onaltıncı katta

Onderdonk'un kapısı önünde bir an durakladıktan sonra zili çaldım. Bekledim, Aziz Dismas'a bir dua mırıldandım ve dört silindirli Segal kilidini tereyağından kıl çekermişçesine kolaylıkla açiverdim.

İçersı karanlıktı. Kapıyı arkamdan kapattıktan sonra derin soluklar alarak gözlerimin alışmasını bekledim. Maymuncuğumu arka cebime yerleştirip küçük el fenerimi çıkardım. Eldivenlerim zaten elimdeydi. Karanlıkta feneri şöminenin olması gereken yere çevirdim, düşmesine bastım.

Şömine oradaydı. Üzerinde beyaz bir alan vardı, tıpkı Appling'in odasında yatarken hayalimde canlandırdığım gibi. iyi ama siyah çizgiler neredeydi şimdi? Mavi ve kırmızı ve sarı dörtgenler neredeydi?

Hatta ona bakılırsa, tual neredeydi? Ya alüminyum çerçeve? Ve Onderdonk'un şöminesi üzerinde neden boş bir duvardan başka bir şey yoktu?

Işığı söndürüp karanlıkta bekledim. O hırsızlık heyecanının yanında şimdi bir de panik vardı. Yanlış daireye mi girmiştım yoksa? Yoksa bir kat aşağıda ya da yukarda mıydım? Leona Tremaine dokuzuncu kattaydı, iki kat çıkıp on birinci kata çıkmış, Applingler'in konuğu olmuştım. On birden on altıya dört merdiven vardı, ama ben katları sayarken olmayan onüçüncü katı hesaba katmış mıydım?

Feneri tekrar yaktım. B dairelerinin hepsinin aynı olması ve hepsinin aynı köşede şömineleri olması mümkündü. Ama öteki dairelerde de şöminenin yanında kitap dolapları mı vardı? Ve kitapların bazılarını hatırlıyordum. Meşin ciltli Defoe. Stephen Vincent Benet'in iki ciltlik kutu içindeki şiirleri. Ve Mondrian'ın asılı olduğu yer. Zaman ve New York havası çevredeki duvarı karartmış ve çalmaya geldiğim tablonun hayalet bir görüntüsünü bırakmıştı.

Işığı yere çevirerek odaya girdim. Tablo orada değildi ve orada olması gerekirdi. Burada hesaba sığmayan bir şey vardı. Hâlâ uyuyor muydum? Appling'in katında yerde uyuyordum da ? yukarı çıkma olayını rüyamda mı görmüştüm?

Ortada bir şey vardı ve tablonun beklenmedik yokluğundan başka bir şey hissediyordum. Odaya biraz daha girerek feneri sağa sola çevirdim. Başka bir eksik varsa bile farketmemiştim. Arp tablosu hâlâ ilk ziyaretimde gördüğüm yerde asılıydı.. Öteki tablolar da hatırladığım yerlerindeydiler. Dönüp feneri ileri tutunca bronz başı gördüm. Onu da, pek önem vermemişsem de ilk ziyaretimden hatırlıyordum. Işığı dolaştırırken bir iç çekişi olabilecek bir şey duydum ya da hissettim, ışık birden bir kadın yüzünü aydınlattı.

Ne resimdi bu ne de heykel. Benimle kapı arasında bir kadın duruyordu, bir eli beli bir eli omzu hizasındaydı ve kötü bir şeyi kendisinden uzaklaştırmak istemiş gibi avuçları dışarı dönüktü.

"Aman Allahım" dedi. "Hırsızısın sen, benim ırzıma' geçeceksin, beni öldüreceksin. Aman Allahım!"

Bir rüya olsun, diye dua ettim ama rüya değildi ve olmadığını da biliyordum. Suçüstü yakalanmışım, cebim hırsızlık aletleriyle doluydu, olmamam gereken bir yerdeydim ve evim araştırıldığı takdirde küçük bir postahaneye yetecek kadar pul bulunacaktı. Kadın benimle kapı arasındaydı ve onun yanından geçebilsem bile ben lobiye inmeden aşağıya telefon ederdi. Ağzı aralanmıştı ve her an bağırmaya başlayabilirdi.

Ve bütün bunların hepsi fantezi bir adı ve hükmedici bir kişiliği olan bir kedi içindi. ASPCA kurumu haftanın altı günü istenmeyen kedileri ilaç verip öldürürdü ve ben de bir kediyi kaçıranların elinden kurtarmak için hapse girecektim. Kadını sanki farların ışığına yakalanmış bir geyik gibi ipnotize etmek istercesine ışığı yüzüne tuttum. Ama ipnotize olacağa benzemiyordu. Korkmuş görünüyordu ve her an korkusu hafifleyecek ve bağırmaya başlayacaktı. Hem bunu hem de taş duvarları düşünüyordum.

Sir Richard Lovelace'e göre taş duvarlar hapishane demek değildir ve bense size herifin saçmaladığını söylüyorum işte. Taş duvarlar pekâlâ hapishanedir ve demir parmaklıklar da bir kafestir ve ben orada bulundum ve bir daha da gitmek istemem.

Bundan bir yakayı kurtarayım...

Ne yapacaktım ki? Herhalde yine hırsızlık yapacaktım, çünkü ben ıslah olmaz bir insanım. Ama sen şuradan beni sağ salım çıkar da bir çaresine bakınız.

"Lütfen, lütfen bana bir şey yapmayın" dedi.

"Ben size bir şey yapacak değilim."

"Beni öldürmeyin."

"Kimsenin sizi öldüreceği yok."

Kadın bir altmış beş boyunda, oval yüzlüydü ve Türünün En Güzeli yarışmasında birinci olacak spaniel türü bir köpeğin gözlerine sahipti. Siyah ve omuzlarına kadar inen saçları arkaya taranmıştı. Üzerinde saman rengi bir blucin, limon yeşili ve üzerinde işlenmiş bir timsah olan bir tişört vardı.

"Benim canımı acıtacaksınız."

"Ben kimsenin canını acıtmam" dedim. "Hamam böceklerini bile öldürmem. Her tarafa asit borik sürerim yalnızca, ki herhalde ahlaki açıdan bu aynı şeydir ama onları asla ezmem. Ve bunu leke olmasın diye de yapmam. Ben şiddete inanmayan bir insanım ve..."

Neden birden böyle çenem düşmüştü ki? Sinirlerimden herhalde ve kadının ben konuştuğum sürece haykırmayacağı varsayımından.

"Allahım, öyle korktum ki" dedi,

"Ben sizi korkutmak istemedim."

"Bana bakın. Titriyorum."

"Korkmayın."

"Elimde değil. Korkuyorum işte."

"Ben de."

"Siz de mi?"

"Elbette."

"Ama siz hırsızısınız" dedi. Kaşları çatıldı. "Değil mi?"

"Eh..."

"Elbette. Elinizde eldiven var."

"Bulaşık yıkıyordum."

Kadın gülmeye başladı ama gülmesi isteriye dönüştü. "Allahım, neden gülüyorum ki? Tehlikedeyim."

"Hayır, değilsiniz."

"Tehlikedeyim. Her zaman olan bir şey bu. Kadın hırsızla karşılaşır, ırzına geçilir ve öldürülür. Bıçaklanır."

"Benim çakım bile yok."

"Boğazı sıkılıp boğulur."

"Ellerim o kadar güçlü değildir."

"Şaka yapıyorsunuz."

"Böyle düşünmeniz çok hoş."

"Şey., siz iyi bir insana benziyorsunuz."

"Tam üstüne bastınız" dedim. "Ben iyi bir insanım."

"Ama bana bakın. Yani bana bakmayın demek istedim. Ne demek istediğimi ben de bilmiyorum."

"Sakin olun, Her şey düzelecek."

"Sana inanıyorum."

"Elbette inanıyorsun."

"Ama hâlâ korkuyorum."

"Biliyorum."

"Ve korkmamak elimde değil. Titremekten kendimi alamıyorum. Sanki titreye titreye parçalanacakmışım gibi."

"Geçecek."

"Acaba sen..."

"Ne?"

"Çılgınlık bu."

"Hayır, her şey yolunda."

"Hayır, beni kaçık sanacaksın sanırım. Yani korktuğum sensin ama..."

"Devam et."

"Beni tutar mısın? Lütfen?"

"Tutmak mı?"

"Kollarının arasında."

"Eğer işe yarayacaksa..."

"Kucaklanmak istiyorum."

"Peki."

Kadını kollarımın arasına aldım, yüzünü göğsüme yasladı. Tişörtlerimiz tek parça gibiydi artık. İki kumaş altından göğüslerinin sıcaklığını ve dolgunluğunu hissediyordum. Karanlıkta öyle durdum fenerim yine arka cebimdeydi, kadını vücuduma yapıştırıp bir elimle ipek saçlarını, diğeriyle omzunu ve sırtını okşadım.

O korkunç gerginliği kaybolmuştu artık. Onu okşamaya, mırıldanmaya, saçlarının kokusunu içime çekmeye devam ettim ve.....

"Oh" dedi.

Başını kaldırdı, gözgöze geldik. Gözlerinin içini görecektik kadar ışık vardı ve gözleri bir insanın boğulacağı kadar derindi. Ona sarıldım ve yüzüne baktım ve Bir Şey Oldu.

"Bu..."

"Biliyorum."

"Çılgınlık."

"Evet, öyle."

Kadını bıraktım. Tişörtünü çıkardı, ben de benimkini çıkardım. Kollarıma atıldı. Ellerimde hâlâ o aptal eldivenler vardı. Fırlatıp attım ve parmaklarımın altında göğsüme yaslanan tenini hissettim.

"Allahım!" dedi.

9

Kadın birkaç dakika sonra yine "Allahım!" dedi. Giyeceklerimiz bir yığın halinde yerdeydi ve biz de başka bir yığın oluşturuorduk. Fırsat verilseydi geniş bir yatakla, yaylı bir şilte ve Porthault marka örtüler isterdim ama Aubusson halısı üzerinde de hiç fena değildik doğrusu. Mondrian'ın esrarengiz kayboluşuyla başlayan gerçekdışılık hissi her an biraz daha artıyordu ama doğrusunu isterseniz bundan hoşlanmaya da başlamıştım.

O kusursuz derecede şahane eğimler üzerinde elimi hafifçe bir kere daha dolaştırdıktan sonra ayağa kalktım ve karanlıkta bir masa lambası bulup düğmesine bastım. Kadın güdüsel bir hareketle bir elini bacakarasına birini göğüslerine götürdü, sonra ne yaptığını farkedip güldü.

"Ne demiştin?" dedi. "Benim ırzıma geçeceğini biliyordum."

"Ne ırza geçmek ama."

"O eldivenleri çıkardığına sevindim. Sanki doktora bir vajina muayenesine gelmişim gibi hissedecektim."

"Konu açılmışken sorayım: Neden geldin?"

Başını yana eğdi. "Bu soruyu benim sana sormam gerekmez mi?"

"Benim burada ne aradığımı biliyorsun zaten. Ben bir hırsızım. Bir şey çalmaya geldim. Ya sen?"

"Ben burada otururum."

"Onderdonk karısı öldüğünden beri yalnız yaşıyor."

"Yalnız yaşıyor ama yalnız değildi" dedi.

"Anlıyorum. Ve sen de onunla..."

"Bu seni şaşırttı mı? Daha az önce seninle halının üstünde aynı şeyi yaptığıma göre bakire olmadığımı anlamışsındır. Gordon'la neden sevişmeyecekmişiz ki?"

"Nerede şimdi?"

"Dışarda."

"Sen de onun gelmesini mi bekliyorsun?"

"Evet."

"Az önce telefonu neden açmadın?"

"Arayan sen miydin? Gordon'un telefonunu asla açmam, Resmen burada oturuyor değilim. Ara sıra gelirim."

"Kapıyı da açmadın."

"Gordon, anahtarıyla girer içeri."

"Ama bu kere kapıda anahtar sesi duyduğunda ışıklan söndürüp sırtını duvara verdin."

"İşıkları söndürmedim. Zaten yanmıyordu."

"Burada karanlıkta oturuyordun demek?"

"Aslında kanapenin üzerinde yatıyordum. Kitap okurken biraz kestirdim."

"Karanlıkta kitap okuyordun ve sonra da uyudun."

"Uykum, gelince ışıklan söndürdüm, sonra karanlıkta kestirdim biraz. Ve yarı uykulu olduğumdan sen zili çalıp da sonra kapıyı açınca ağır ve belki de mantıksız bir tepki gösterdim. Tatmin oldun mu?"

"Hem de çok. Kitap nerede?"

"Ne kitabı?"

"Okumakta olduğun."

"Belki yere düşüp kanapenin altına yuvarlanmıştı. Ya da ışığı söndürürken rafa koymuşumdur. Ne farkedebilir ki?"

"Hiç."

"Yani demek istediğim, sen hırsızısın, değil mi? Yirmi üç Mart gecesi nerede olduğumu soran Bay Savcı değilsin. Soruları benim sormam gerekir. Ön kapıdan nasıl geçebildin? İşte sana iyi bir soru."

"Çok esaslı" dedim. "Ben helikopterle çatıya kondum ve iple aşağı sallanıp teras kapısından çatı katına girdim. Sonra aşağı indim ve buraya geldim."

"Çatı katında bir şey çalmadın mı?"

"Fazla bir şeyleri yoktu. Herhalde o katı alınca paraları da suyunu çekmiştir."

"Bu hep olan bir şeydir herhalde."

"Ne kadar çok olduğunu bilsen şaşardın. Sen nasıl geçtin aşağıdan?"

"Ben mi?"

"Evet. Resmen burada oturuyorsun. Onderdonk evde değilken seni neden içeri alsınlar ki?"

"Ben geldiğimde buradaydı. Sonra çıktı."

"Ve seni burada karanlıkta bıraktı."

"Sana söyledim ya..."

"Doğru. Uykun gelince ışığı söndürmüştün."

"Senin başına hiç gelmez mi?"

"Benim iş üstünde uykum gelmez. New Jersey'in merkezi neresidir?"

"New Jersey mi?. New Jersey'in merkezi mi?"

"Evet."

"Bu hileli soru mu? New Jersey'in merkezi. Trenton, değil mi?"

"Doğru."

"Bunun şimdi ne ilgisi var?"

"Hiçbir ilgisi yok" dedim. "Doğruyu söylerken yüzünün değişip değişmediğini merak ettim yalnızca. Son söylediğin namuslu sözcük 'Allahım' dı. Benim geldiğimi duyunca elektriği söndürdün ve duvara yapışmaya kalkıştın. Beni görünce korkudan ödüne patladı, ama karşıdaki Onderdonk olsaydı ruhunu orada teslim ederdi. Neden bana buraya ne çalmaya geldin ve bulup bulmadığını söylemiyorsun? Belki aramana yardımcı olabilirim."

Kadın bir an bana baktı, sonra yüzünde bazı değişiklikler oldu. İçini çekerek yerdeki giyecek yığını karıştırmaya başladı.

"Giyinsem iyi olacak."

"Giyinmek zorundaysan."

"Yakında döner. Ya da dönebilir. Kimi zaman bütün gece gelmediği olur ama çoğunlukla iki sularında gelir. Saat kaç?"

"Bire geliyor."

Elbiselerimizi ayırıp giyinmeye başladık. "Bir şey çalmadım" dedi. "İnanmıyorsan arayabilirsin."

"İyi fikir. Soyun."

"Ama daha şimdi... bir an ciddisin sanmıştım."

"Bu da benim küçük şakam işte."

"Beni az daha kandırıyordun." Bir an düşündü. "Belki sana burada ne aradığımı söylemem daha iyi olur."

"Belki."

"Ben evliyim."

"Onderdonk'la değil ama."

"Hayır. Ama Gordon'la... bir tedbirsizlik yaptım diyeyim."

"Bu halı üzerinde mi?"

"Hayır, bu ilk seferimdi. Sen benim ilk hırsızım ve üzerinde seviştiğim ilk erkektin." Güldü. "Bir yabancıyı beni yakalayıp sahip olduğunu hayal ederdim hep. Irzına geçilmek de, sahip olunmak. Şehvetten kendinden geçmek."

"Hayallerini yıkmadığımı umarım."

"Aksine, sevgilim. Onlara hayat verdin."

"Onderdortk'a dönelim mi? Tedbirsizlik etmiştin."

"Hem de çok. Ona mektup yazmıştım."

"Aşk mektupları mı?"

"Şehvet mektupları demek daha doğru olur. 'Şeyini şeyimin içinde hissetmek istiyorum' falan gibi şeyler."

"Esaslı bir mektup yazarı olduğundan hiç kuşku yok."

"Gordon o fikirdeydi. Birbirimizden koptuktan sonra -birkaç hafta oldu- mektuplarımı geri istedim."

"O da reddetti, öyle mi?"

"Onlar bana yazılmıştı, bu da benim malım oldular demektir' dedi. İade etmedi."

"Ve onlarla sana şantaj yapıyordu."

Kadının gözleri irileşti. "Bunu neden yapsın ki? Gordon zengindir, benim ise hiç param yoktur."

"Sana paradan başka bir şey için şantaj yapabilirdi."

"Seks mi yani? Belki ama bunu yapmadı. İlişkimiz karşılıklı anlaşmayla sona erdi. Hayır, o ilişkinin anısını taze tutmak için mektupları saklamak istiyordu. Bir keresinde onları yaşlılığına saklayacağını söylemişti. Yapacak başka şey kalmayınca onları okuyacakmış."

"Eh, herhalde Louis Atichincioss okumaktan iyidir."

"Efendim?"

"Bir şey yok. Demek mektuplarını sakladı."

"Fotoğrafları da."

"Fotoğraf mı?"

"Bir iki keresinde resim çekmişti."

"Senin resimlerini mi?"

"Birkaç tane benim ve birkaç tane de ikimizin. Zaman ayarlı bir Polaroidi vardır."

"Demek işini yaparken senin resimlerini de çekebilirdi?"

"Çekebilirdi ve çekti de."

Doğruldu. "Eh, birkaç dakikamız daha var" dedim, "Ben arama ve imha görevlerinde çok ustayımdır. Mektuplar ve fotoğraflar bu daireden mutlaka bulurum."

"Ben buldum bile."

"Sahi mi?"

"Yatak odasındaki konsolundaydı. Hemen hemen ilk baktığım yer de orası oldu zaten."

"Şimdi neredeler."

"Çöp imha makinesinde."

"Görev tamamlandı demek. Mektupları ve resimleri buldun ve Şarlman'da çöpler yakılır ya da her ne yapılsa oraya gönderdin. Ve sonra da buradan çıkmak üzereydin."

"Evet."

"Nasıl oluyor da ben girdiğimde hâlâ buradaydın?"

"Çıkmak üzereydin" dedi. "Kapıya doğru gidiyordum. Sen zili çaldığında elim kapı kolundaydı."

"Ya gelen Onderdonk olsaydı."

"Öyle sandım zaten. Zili çaldığın zaman değil ama. Kendi zilini neden çalsın ki? Benim içerde olduğumu bilmiyordu ki?"

"Sen içeri nasıl girdin?"

"Kapısını asla kilitlemez. Kredi kartımla açtım."

"Bunun nasıl yapılacağını biliyor musun?"

"Herkes bilmez mi? Bütün yapman gereken şey televizyon izlemek."

"Kapı ben yokladığımda iki kere kilitlenmişti."

"İçerden kilitledim."

"Neden?"

"Bilmem. Refleks herhalde. Aslında zinciri de takmalıyım ama o zaman içerde birinin olduğu anlar ve girmezdin, değil mi?"

"Herhalde ama sen de hayallerini gerçekleştirecek fırsatı bulamazdın."

"O da doğru."

"Peki ama benim yerime gelen Onderdonk olsaydı, onu da halı üstünde becerir miydin, yoksa yatak odasına mı götürürdün?"

Kadın içini çekti. "Bilemem. Herhalde yaptığım şeyi anlatırdım. O da gülerdi sanırım. Dediğim gibi dostça ayrılmıştık. Ama iriyarı bir insandı ve aksiydi, o yüzden görünmeden çıkmanın yolunu ararken duvara yapışmış duruyordum."

"Tabloya ne oldu?"

Gözlerini kırptırdı. "Ne?"

"Orada. Şöminenin üstünde."

Baktı. "Orada bir tablo vardı, değil mi? Vardı elbette, izi belli oluyor."

"Bir Mondrian."

"Tabii. Mondrian'ı. Sen onun Mondrian'ını çalmaya mı gelmiştin yoksa?"

"Yalnızca bakmak istemiştım. Müzeler saat altıda kapanıyor, benim canım da büyük bir sanat eserinin güzelliğini içime çekmek istemişti."

"Ben de senin buraya rastgele girdiğini sanmıştım. Ama Mondrian için gelmişsin."

"Öyle bir şey demedim."

"Söylemen gerekmezdi. O resim hakkında birşeyler söylemişti aslında. Bir süre önce. Bilmem hatırlayabilecek miyim."

"Acele etme."

"Mondrian'ın eserlerinin sergileneceği bir sergi yok mu? Ya Mondrian ya da De Still soyut resim ekolünün tümü. Gordon'dan Mondrian'ını ödünç vermesini istemişlerdi."

"Ve bu öğleden sonra aldılar, öyle mi?"

"Neden? Duvardaki izinden mi anladın? Bu öğleden sonra gittiğini biliyorsan bu gece neden geldin?"

"Ne zaman gittiğini bilmiyorum. Yalnızca dün burada olduğunu biliyorum."

"Bunu nasıl bilebilirsin? Boş ver, bunu bana söylemek istediğini sanmam. Pek iyi hatırlamıyor olabilirim -o kadar da dikkatle dinlemiyordum- ama Gordon sanırım sergi için tabloyu yeniden çerçeveletecekti. Evdeki diğerleri gibi o da alüminyum çerçeveliydi ama kenarlarını kapatmayan bir çerçeve istiyordu Mondrian yaptığı resmin desenini tualin uçlarına kadar götüren ressamlardandı ve kenarlar teknik olarak resmin bir parçası sayıldığından Gordon orasının da gösterilmesini istiyor ama çerçevesiz bir resmin de sergilenmesini istemiyordu. Nasıl yaptıracağını bilmiyorum ama tahminim resmi onun için götürmüştür. Saat kaç?"

"Biri on geçiyor."

"Benim gitmem gerek. Gelse de gelmese de artık gitmeliyim. Başka bir şey çalacak mısın? Başka tablolar ya da bulabileceğin başka bir şey?"

"Hayır, neden sordun?"

"Yalnızca merak ettim. Önce çıkmak ister miydin?"

"Hayır."

"Ya?"

"Benim şövalye ruhum işte. Yalnızca, 'önce hanımlar' prensibi yüzünden değil, eğer sağ salım çıktığını bilemezsem ömrümün sonuna kadar seni merak ederdim sonra. Nasıl çıkacaksın?"

"Kredi kartına bile gerek kalmayacak. Ha, binadan mı nasıl çıkacağımı soruyorsun? Geldiğim gibi. Asansörle ineceğim, çevreme tatlı gülücükler yağdıracağım, kapıcının bana taksi çağırmasına izin vereceğim."

"Nerede oturuyorsun?"

"Bir taksi mesafesi ötede."

"Ben de ama yine de ayrı taksilere binelim. Bana nerede oturduğunu söylemek istemezsin."

"Doğrusu istemem. Hırsızlara ev adresi vermek iyi bir şey değildir. Aile gümüşlerini götürebilirsin."

"Fiyatlar düştüğünden beri gümüşte iş yok. Çalmaya bile değmez."

"Ya seni tekrar görmek istersem?"

"Kapıları açmaya devam et. Arkasında ne bulacağını asla ilemezsin."

"Çok doğru. Kadın da olabilir kaplan da."

"Her ikisi de olabilir."

"Doğru. Sırası gelmişken söyleyeyim, çok keskin pençelerin var."

"Pek aldırış etmedin ama."

"Şikâyet ediyor değilim, yalnızca dile getiriyorum. Adını bile bilmiyorum."

"Ejderha kadın olarak düşünebilirsin beni." "Benim adım Bernie."

Kadın başını yana eğip biraz düşündü. "Hırsız Bernie. Aslında adımı bilmende bir sakınca yok sanırım, değil mi?"

"Ayrıca, her an bir şey uydurabilirsin."

"Sen öyle mi yaptın? Ama ben asla yalan söylemem."

"En iyi politika oymuş derler."

"Ben de öyle duydum. Benim adım Andrea."

"Andrea. Ne yapmak isterdim biliyor musun, Andrea? Seni şu Aubusson'un üzerine bir daha atmak isterdim."

"Kulağa hiç de fena gelmiyor. Eğer yeteri kadar zamanımız olsaydı ama yok işte. En azından benim vaktim yok. Buradan çıkmam gerek."

"Seninle bir daha görüşmenin bir yolu olsaydı çok hoş olurdu" dedim.

"Ben evliyim,"

"Ama zaman zaman tedbirsizlik edersin."

"Zaman zaman. Ama çok gizli bir tedbirsizlik, anlatabildim mi? Eğer sen benim seni nasıl bulabileceğimi söylersen..."

"Oh."

"Gördün mü? Sen bir hırsızısın ve benim bir vicdan krizine tutulacağımdan ya da aklımı oynatıp polise koşacağımdan korkuyorsun. Ben de aynı riske girmek istemiyorum. Belki de en iyisi bu işi burada bırakmak, gece birbirlerinin yanından geçen gemiler gibi romantik şeyler falan. Böylece ikimiz de güvencede oluruz."

"Haklı olabilirsin. Ama bir an gelir bu riske girmeye değer diye düşünebiliriz. Sonra ne olacak? Dilin ya da kalemin en hüznü sözleri nedir biliyor musun?"

"Birşeyler olabilirdi. Akıllısın ama John Greenleaf da akıllıydı."

"Tanrım, şiir de biliyorsun, akıllısın ve bir vizon gibi oynayıyorsun. Seni bırakamam. Bundan hiç kuşum yok."

"Sana bir şey söyleyeyim mi?"

"Her hafta bir Village Voice al ve ve 'Village Bülteni'nde kişisel ilanları oku. Tamam mı?"

"Tamam. Sen de aynı şeyi yapacaksın ama."

"Kesinlikle. Bir hırsız ve zina yapan bir kadın günümüz dünyasında mutluluğu bulabilirler mi? Göreceğiz bakalım. Pekâlâ, sen önden git ve asansörü çağır."

"Sen benimle inmeyecek misin?"

"Burasını biraz toplamak istiyorum. Binadan birkaç dakika arayla çıkalım. Başıma bir şey gelirse senin de karışmanı istemiyorum."

"Başına bir şey gelecek mi?"

"Sanmam, çünkü herhangi bir şey çalacak değilim."

"Aslında sorduğum oydu. Yani senin bir şey çalmana itiraz etmemem gerekir, hatta üzerinde yuvarlandığımız halıyı bile ama yine de bunu istemiyorum sanırım. Bernie, beni kucaklar mısın?"

"Yine korkuyor musun?"

"Hayır. Beni kucaklaman hoşuma gidiyor."

Eldivenlerimi giyip hafifçe araladığım kapıdan kadının asansörü çağırmasına baktım. Sonra kapıyı kapattım, kilitledim ve öteki odalarda bilmem gereken bir şey olmadığından emin olmak için daireyi şöyle bir araştırdım. Herhangi bir çekmece ya da dolap açmadım, yalnızca ışıkları Andrea'dan bir iz kalmamış olması için kontrol ettim. Çekilmiş ya da boşaltılmış çekmeceler, dairenin bir hırsız ya da bir kasırga ya da kasırgayla kıyaslanabilir istenmeyen bir şey tarafından ziyaret edildiğine dair bir iz yoktu.

Yatakta ya da yerde ceset falan da yoktu, insan aslında böyle bir şey beklemeyiz ama bir keresinde Flaxford adındaki bir adamın evini soyarken böyle bir durumla karşılaştım. Bay Flaxford o sırada başka bir odada ölü yatıyordu ve bu gerçek benim dikkatimi çekmeden önce polis tarafından öğrenilmişti. O yüzden evi acele tarafından şöyle bir elden geçirdim ve eğer gerçeveciye götürülmek üzere kahverengi ambalaj kâğıdına sarılı bir Mondrian bulsaydım doğrusu çok sevinecektim.

Ama ne o kadar şanslıydım ne de arayarak fazla zaman kaybettim. Aslında keşif, anlatmaktan bile kısa sürdü ve ben dış koridora çıktığımda asansör yukarı doğru geliyordu.

Asansör polislerle dolu muydu acaba? Samson ve Lord Randall gibi ben de bir kadının ihanetine kurban mı gitmiştim? Bunu öğrenmek için orada oyalanmaya gerek yoktu. Yangın kapısından çıkıp asansörün onaltıncı katta durmasını bekledim.

Ama asansör durmadı. Açık kapıdan başımı uzatıp dikkatle dinledim. Asansör onaltıncı kattan yukarı çıktı, durdu, bekledi, sonra aşağı inmeye başladı. Koridora döndüm, Onderdonk'un kapısına çifte kilit vurdum, sonra Andrea'nın adamın kapıyı iki kere kilitlediğini söylediğini hatırlayarak tekrar bir tek yaylı kilit üzerinde bıraktım. Bu kadar zamanı boşuna harcamış olarak lastik eldivenlerimi çıkartıp cebime soktum ve asansörü çağırma düğmesine bastım.

Asansörde polis yoktu. Lobide ya da sokakta da. Ne asansörcü, ne yönetici ne de kapıcı herhangi bir şey söylemişti, Kapıcının taksi çağırma önerisini reddedip yürümek istediğini söyledim ve üç blok kadar yürüdükten sonra bir taksi çevirdim. Böylece birkaç blok sonra taksi değiştirmek zahmetinden de kurtulmuştum. Doğruca eve gidebilirdim ve ben de öyle yaptım.

Hemen yatmak istedim doğrusu. Ama J. C. Appling'in pulları için kaygılanıyordum. Bir tehlikeyi göze alıp işi yarım bırakmışım. Pek çok insanla karşılaştığımdan polisin dikkatini çekme fırsatı doğmuştu. Onderdonk'un evinde bir şey yapmamıştım, Appling'in pullarından başka bir şey çalmamıştım (ve küpeler, küpeleri unutmamalıydım) ama kapım, teneke armalı ve arama emirli biri tarafından çalıştığı takdirde o pulların evimde olmaması gerekirdi.

Sabaha kadar lanet pullarla uğraştım. Nakit parayla hiç böyle sıkıntıları yoktur insanın; parayı keyifle harcarsınız. Bütün pulları şeffaf zarflara doldurdum, Appling'in albüm sayfalarını çöp öğütme makinesine attım, sonra da zarfları herhalde size söylememem gereken zula yerine sakladım. Ama madem o kadar istiyorsunuz, onu da söyleyeyim. Evde sahte bir elektrik prizi vardı. Prizin içinde tel falan da yok. Prizi çıkartıp elinizi sokarsanız bir ekmek somunu boyunda bir deliğe gelirsiniz, Çalıntı mallan elden çıkarana kadar orada saklarım. Hırsızlık öteberim de oradadır. (Hepsi değil ama, çünkü bazıları gayet masum şeylerdir. Örneğin bir yapışkan band rulosunu ilaç dolabında ve el fenerini tamir takımında tutabilir ve hiçbir rahatsızlık hissetmezsiniz. Ancak maymuncuklar falan çok başka şeylerdir.)

Felaket paramı sakladığım benzer bir delik daha vardır.

Hatta o prize bir de radyo fişi sokulmuştur. Radyo pilli olduğundan çalışır ve kordonunun boş prize sokulmuş olduğunu kimse aklına bile getirmeyiz. Orada izlenmesi mümkün olmayan ellilik ve yüzlük banknotlarla birkaç bin dolar vardır ve bu da polise rüşvet vermeye, kefalet parasına ya da durum çok umutsuzsa beni Kostarika'ya atmaya yeter. Bu sonuncusunun hiç olmamasını bütün

kalbimle dilerim, zira orada çıldırırdım herhalde. Demek istediğim Kostarika'da tanıdığım kim var ki? Canım bir simit ya da bir dilim pizza çektiğinde ne yaparım sonra?

O gece hiç uyumadım. Duş yapıp tıraş oldum, temiz birşeyler giyindim. Dışarı çıkıp kapımdan bir blok ilerdeki bir Yunanlının dükkânında bir tabak yumurtalı jambon yiyip bol bol kahve içtim. Uzun saatler uyanık kalmaktan ve bütün, dikkatimi küçük renkli kâğıt parçalarına vermekten yorgun olan kafam biraz dinlendi. O hevesli elleri, pürüzsüz teni ve ılık ağzı hatırladım ve kadının bana söylediği yalanlar arasında en küçük bir gerçek payı olup olmadığını merak ettim.

Aramızda o tatlı sihir vardı, fiziki ve ruhsal sihir ve ben de duvarlarımı alçaltıp onu içeri almıştım. Biraz daha ileri gidip ona âşık olmanın iyi bir şey olacağını düşündüm.

Ama o da az bir şey tehlikeli olurdu. Gözleri bağlı olarak yamaç paraşütü yapmak gibi bir şey. Köpekbalıklarının dolaştığı sularda kanayan bir yarayla yüzmek ya da nitrogliserin dolu bir şişeye top niyetine oynamak çok daha güvenliydi.

Hesabı ödedim ve âşıkların her zaman yaptıkları gibi bahşişte biraz aşırıya kaçtım. Sonra da Broadway'e çıkıp kent merkezine giden bir metroya bindim.

10

Önce parmaklıklı kapıları, sonra dükkân kapısını açtım, postayı alıp tezgâhın üstüne bıraktım, ucuzluk tezgâhını dışarı çıkardım, vitrindeki yazıyı "Özür Dileriz... Kapalıyız"dan "Açık.. İçeri Buyrun"a çevirdim. Tezgâhın ardındaki tabureme oturduğum sırada günün ilk meraklısı içeri girdi. Sırtında bir Norfolk ceketli olan dar omuzlu beyefendi, Genel Romanlar'a bakarken ben de postama baktım. Bir iki fatura, birkaç kitap katalogu, Derek Hudson'un Lewis Carroll'ın biyografisinin bulunup bulunmadığını soran bir posta kartı -yoktu- ve beni Kongre'de temsil etmek isteyen bir palyaçonun devlet adına postalanmış mesajı. Eh, adamın bu isteğini anlayabilirdim, aksi takdirde posta ücretini cebinden ödeyecekti.

Norfolk ceketli Charles Reade'in bir kitabının sayfalarını çevirirken dişlek bir kadın ucuzluk masasından bir iki şey aldı. Telefon çaldı: Biri Jeffery Famol'dan bir şey olup olmadığını soruyordu. Binlerce telefon almışımdır ama bunu sorana ilk kez rastlıyordum. Rafları yokladım ve Peregrine's Progress ile The Amateur Gentleman'ın bulunduğunu bildirdim. Telefondaki ses Beltane the Smith'i sordu.

"Yok ama yine de araştırırım" dedim.

İki kitabı bir kenara ayırmaya söz verdim; hoş, kimsenin kapıp gidecek, hali yoktu ya. Kitapları raftan aldım, arka odama girip oradaki masamın üzerine bıraktım. Dışarı çıktığımda üzerinde büyük bir titizlikle başkası için dikilmiş benzeyen koyu renk bir elbise olan uzun boylu ve iyi beslenmiş bir adamla yüzyüze geldim.

"Oh oh oh" dedi Ray Kirschmann. "Bayan Rhodenbarr'ın oğlu Bernard bu!"

"Çok şaşmış görünüyorsun, Ray" dedim. "Burası benim dükkânım ve ben de burada çalışırım, o yüzden hep buradayım"

"Ben de o nedenle seni bulmak için buraya geldim, Bern ama sen arka taraftaydın ve bir an ödümü patlattın. Biri gelip seni çaldı diye düşündüm."

Ray'in omzu üzerinden Norfolk ceketli adama baktım. Charles Reade'den başka bir şeye geçmişti ama ne olduğunu göremiyordum.

"İşler iyi mi, Bern?"

"Eh, şikâyet edemem."

"İki yakarı bir araya getirebiliyor musun?"

"Eh, iyi hafta da var, kötü hafta da."

"İdare ediyorsun demek."

"İdare ediyorum."

"Ve doğru ile yanlış arasındaki düz ve dar yolda yürümekten tatmin oluyorsun. Bunun da bir değeri olmalı."

"Ray..."

"Huzurun var. O da çok değerlidir doğrusu."

"Şey..."

Kulak misafiri olan birinin tavrını takınmış olan müşteriye baktım. Ray döndü, müşteriye baktı, sonra epey heybetli olan çenesini başparmağı ile işaret parmağı arasına aldı.

"Anlıyorum, Bern. Bu beyefendinin sabıkalı geçmişini öğreneceğinden kaygılanıyorsun, değil mi?"

"İnsaf, Ray."

"Beyefendi" dedi Ray. "Sanırım farkında değilsiniz ama eski bir ünlü sabıkalıdan bir kitap satın almak ayrıcalığına kavuşacaksınız sanırım. Bernie bir zamanlar insanın evini âtından çeker götürürdü, şimdiyse ıslah olmuş bir sabıkalının canlı kanıtıdır. Evet efendim, biz New York emniyetindekiler Bernie'yi çok severiz, istediğiniz kadar kalıp kitaplara bakabilirsiniz, bayım. Sizi kovalamak aklımın köşesinden bile geçmez."

Ama müşteri kapıdan çıkmıştı bile.

"Teşekkür ederim" dedim.

"Zaten bir şey satın alacak değildi, Bern. Onun gibi le dükkânı kütüphaneye çevirirler. Öyle bir serserinin on sentin' nasıl alacaksın ki?"

"Ray..."

"Ayrıca, biraz kuşkulu birine benziyordu. Herhalde bir fırsatını bulursa kitabı çalacaktı. Senin gibi namuslular dünyada ne kadar namussuz olduğunu hiç bilemezler."

Yanıt vermedim. Adamı ne diye boşu boşuna cesaretlendirecektim ki?

Ağır kolunu cam tezgâhın üzerine yasladı. "Bana bak, Bern. Sen sürekli kitaplar arasındasın ve sürekli okursun. Ben de sana bir şey okumak istiyorum şimdi. Bir dakikan var mı?"

"Ben..."

"Var elbette." Tam ceketinin iç cebine uzanmıştı ki, kapı patlar gibi açıldı ve Carolyn içeri daldı. "Buradasın demek!" dedi, "Telefon ettim ama evde yoktun, sonra da hat meşguldü, sonra da... oh, merhaba Ray."

"Oh, merhaba Ray'mış" dedi Ray. "Bunu beni görmekten hoşnut kalmışın gibi söyle, Carolyn. Ben banyo yapacağın bir köpek değilim. Telefon ettin ve burada değildi, Sonra bir daha. telefon ettin, bu kere hat meşguldü, onun üzerine buraya koştun. Ona söyleyecek bir şeyin var demek."

"Ee?"

"Söyle öyleyse."

"Acelesi yok."

"O zaman belki de gitsen iyi olur, Carolyn. Git elektrikli süpürgeyi al da bir köpeğin kenelerini temizle,"

"Ben de sana aynı şeyi önerebilirim ama elektrik süpürgeyiz. Neden gidip bir rüşvet almıyorsun, Ray? Benim Bernie'yle işim var."

"Benim de var, tatlım. Ondan edebi bir yorum istiyordum. Ama, ona okuyacağım şeyi senin de duymanda bir sakınca yok sanırım."

Cebinden küçük bir kart çıkardı. "'Konuşmama hakkın var'" diye okudu. "'Avukatına danışma hakkın var. Avukatın yoksa mahkemenin avukat tayin etmesini istemeye hakkın var.'" Dahası da vardı ve tam benim hatırladığım gibi değildi ama şimdi hepsini buraya aktaracak değilim. Merak ediyorsanız bir taş atar, karakolun camını indirirsiniz. O zaman biri çıkar ve tamamını size okur.

"Bunu neden okuyorsun ki?" dedim.

"Bernie. Sana bir soru sorayım, tamam mı? Şarlman apartmanını bilir misin?"

"Elbette. Beşinci Cadde'de. Neden sordun?"

"Oraya hiç gittin mi?"

"Önceki gece oradaydım."

"Yok canım. Herhalde şimdi de kalkıp Gordon Onderdonk adında bir adamı da tanıdığını söyleyeceksin."

Başımı salladım. "Tanışıyoruz. Bir kere burada, iki gece önce de evinde konuştuk."

"Şarlman'daki dairesinde mi?"

"Evet." Bütün bunları neden soruyordu ki? Onderdonk'tan bir şey çalmamıştım ve adam Andrea'dan gelen mektupları çaldığımı iddia edemezdi. Ray ana konuya gelmeden lafı dolaştırıyor olabilirdi. Bütün bunlar J. C Appling'in pul koleksiyonu hakkındaki soruların girizgâhı da olabilirdi.

Ama Applingler dün geceyarısı henüz evlerine dönmediklerine göre hırsızlığı nasıl farkedip bildirmişlerdi ki? Ve Ray olayla benim aramda nasıl bir bağ kurabilmişti?

"Adamın daveti üzerine gittim" dedim. "Özel kütüphanesine bir değer biçmemi istedi. Ama henüz satmayı düşünmüyor. Ben de bir süre orada çalıştım ve bir fiyat saptadım."

"Ne kadar nazıksın."

"Zamanımın karşılığını aldım."

"Ya? Çek yazdı, öyle mi?"

"Nakit ödedi. İki yüz dolar."

"Sahi mi? Sen de bunu gelir olarak bildireceksin herhalde? Senin gibi ıslah olmuş ve yasalara saygılı bir yurttaştan başka türlü bir davranış beklenmez zaten."

"Bu alaylı konuşmaların amacı ne?" diye Carolyn sordu, "Bernie bir şey yapmadı ki."

"Kimse bir şey yapmadı. Cezaevleri namussuz polislerin yalan yere suçlamalarıyla içeri tıkılmış olan masum insanlarla doludur."

"Eh, çevrede herkese yetecek kadar namussuz polis olduğu doğru ya" dedi Carolyn.

"Her neyse, Bern..."

"Lokantalarda yemek yiyip parasını ödememek, yaşlı kadınların yollar kesilip ırzlarına geçilirken sokak köşelerinde, çene çalmaktan başka ne iş yaparlar ki? Ayrıca..."

"Ayrıca bir kuduz iğnesi ile tasmaya ihtiyaç gösteren bodur lezbiyenlerin hakaretlerini dinlemek zorunda kalırlar."

"Sadede gel, Ray" dedim. "Haklarımı okudun ve sorulara yanıt vermeyebileceğimi söyledin, o yüzden soru sormayı bırak artık. Ben sana bir şey sorayım. Bu maskaralık ne demek oluyor?"

"Ne demek mi oluyor? Sen ne oluyor sanıyorsun, Bernie? Tutuklandın. Yoksa haklarını neden okuyayım ki?"

"Ne için tutuklandım?"

"İnsaf, Bern." Ray içini çekerek başını salladı, sanki insan doğası hakkındaki karamsar görüşü bir kere daha doğrulanmış gibi. "Onderdonk'u yatak odasındaki dolabın içinde buldular. Kolları bağlı, ağzı tıkaçlı ve başına vurulmuş."

"Ölü mü?"

"Neden? Yoksa sen öyle bıraktığında soluk alıyor muydu? Evet ölü ve ben de seni cinayetten tutukluyorum." Bir çift kelepçe gösterdi. "Bunları kullanmam gerek. Bugünlerde kuralları çok sıkı uygulatıyorlar. Ama önce dükkânı kapat, tamam mı? Acele de etme. Uzun bir süre kapalı kalabilir çünkü."

Bir şey söylediğimi sanmıyorum. Orada öylece kalmış olmalıyım.

"Carolyn, sen şu kapıyı açık tut da, Bern'le ben masayı içeri taşıyalım. Dışarda kalması doğru olmaz. Üstündekileri bir saate kalmaz yürütürler, ardından da biri gelir masayı götürür. Sana ne oldu böyle, Bern? Sen karıncayı bile incitmeyen bir insandın. Hırsızlığı anlarım ama adamı neden öldürdün ki?"

11

Wally Hemphill, "Beni en rahatsız eden şey koşacak zaman bulabilmek" dedi. "Kendi de koşan bir müvekkilim olunca işler kolaylaşıyor. Bazı insanlar golf oynarken iş yaparlar bilirsin Ben de, 'Haydi eşofmanını giy de, su deposunun çevresinde bir koşalım' derim o zaman. Biraz daha hızlanabilir miydik, Bernie!"

"Bilmem. Bu hız yeterli değil mi?"

"Bence bir mili dokuz dakika yirmi saniyede koşuyoruz. "

"Çok garip. Ben de sestem hızlı gittiğimize yemin edebilirdim."

Wally kibarca gülümseyerek tempoyu arttırdı, ben de daha derin soluklar alarak ona ayak uydurdum. Hâlâ Perşembe günüydü ve henüz yatabilmiş değildim. Akşamın altı buçuğunda Wally Hemphill ile Central Park'ın saat yönünün aksinde dolanıyorduk. Altı millik yol arabalara kapalıydı ve çok sayıda koşucu havayı alıp oksijenini karbon dioksit çevirmekteydiler.

Kelepçeli olarak dükkândan çıkarken Carolyn'e, "Klein'a telefon et" demiştim. "Ona bana gelmesini söyle. Sonra evimden biraz para al ve kefaleti yatır."

"Başka?"

"İyi günler."

Ray ile biz bir yönde giderken Carolyn de öteki yöne doğruldu. Norb Klein'in beni yıllar boyunca pek çok kez savunduğunu düşünmeye koyuldum. Queens Bulvarı'nda bir yazıhanesi ve kendini manşetlere çıkarmayan bir işi vardı. Mahkemede pek etkileyici değilse de, perde arkasında pek ustaydı ve hangi yargıcın olaya anlayışlı bir biçimde bakmasını sağlayacağını bilirdi. Norb'u en son ne zaman gördüğümü hatırlamaya çalışırken Ray sanki havadan sudan sözedermiş gibi, "duymadın mı, Bern? Norb Klein öldü" dedi.

"Ne?"

"Nasıl bir kadın avcısı olduğunu bilirsin. Fahişe müşterilerinin hepsinin tadına bakmıştı. Nasıl öldü dersin? Yazıhanesindeki kanapesi üzerinde sekiz on yıldır yanında olan sekreterini düzerken kalbi birden iflas etti. Kızın üstünde kaldı."

"Tanrım!" dedim. Sonra "Carolyn!" diye seslendim.

Sokakta acele bir toplantı yaptık ve aklıma gelen tek kişi Norb Klein'in akibetini paylaşmamak için gelecek maratona hazırlanan Wally Hemphill oldu. Hemphill boşanmalara, vasiyetnamelere falan bakardı ve insanların ısrarla ceza hukuku sistemi diye adlandırmakta ısrar ettikleri şey konusunda fazla bir bilgisi olacağını sanmıyordum. Ama Allah kendisinden razı olsun, çağırınca gelmişti, kefaletle tahliye edilmişim ve avukatımın önerileri üzerine polisin sorduğu bütün soruları yanıtsız bırakmışım ve eğer parkın çevresindeki bu koşudan da sağ çıkarsam artık sonsuza kadar yaşayabilirdim.

Wally sanki kendini Teddy Roosevelt sanıyormuş gibi tepeye bir hamle yaptı. "Çok garip" dedi. "Riverside Park'ta karşılaşip bir iki kolay mil yaptığımızda seni koşucu sanırdım."

"Ben üç. mili pek aşmam ve tepelere alışkın değilim."

"Hayır, sözümü bitirmedim daha. Koşmana bir şey diyor değilim, Bernie. Seni koşucu sanmışım ve hırsız olabileceğin aklımın ucundan bile geçmemişti. Demek istediğim siz hırsızları ayak hastalıklarından ve yırtılan bağlardan söz eden normal insanlar olarak hiç düşünmemiştim. Bilmem anlatabildim mi?"

"Beni elden düşme kitap satan biri olarak düşün."

"Onderdonk'un evine onun için gitmiştin."

"Evet."

"Daveti üzerine. Salı gecesi gittin ve kütüphanesine fiyat biçtin."

"Evet."

"Ve oradan çıktığında yaşıyordu."

"Elbette yaşıyordu. Ben bugüne kadar kimseyi öldürmüş değilim."

"Onu bağlı mı bıraktın?"

"Hayır, bağlı da bırakmadım. Gayet canlı ve neşeliydi ve asansör kapısında bana iyi geceler diledi. Şimdi düşününce hatırladım, telefonu çaldığı için evine dönmüştü."

"Şu halde asansörcü seni almaya geldiğinde onu görmedi."

"Hayır."

"Saat kaçtı o sırada? Eğer telefonda biriyle konuşmuşsa ve kiminle konuştuğunu..."

"On bir suları olmalıydı. Öyle bir şey işte."

"Ama seni aşağı indiren asansörcü nöbetini on ikide bıraktı, değil mi? Ve kapıcıyla yönetici de geceyarısı nöbet değiştirdiler ve seni saat bir civarında dışarı çıkardıklarım söylediler. Eğer Onderdonk'tan on birde çıkmışsan..."

"Onbir buçuk da olabilir."

"Epey asansör beklemiş olmalısın."

"Asansör de metro gibidir, o saatte birini kaçırırsan saatlerce beklemek zorunda kalabilirsin."

"Apartmanda başka bir işin vardı."

Norb Klein bile bu sonuca bundan daha hızlı varamazdı. "Onun gibi bir şey işte" dedim.

"Sonra dün gece apartmana bir daha gittin. Bu kere içeri girmek için Onderdonk'u kullanmadın. Geceyarısından sonra gelen ekip binadan arka arkaya iki gece çıktığını söyledi ve asansörcü her iki seferinde de seni Onderdonk'un katından aldığına yemin ediyor. Öyle mi oldu?"

"Evet."

"Ve öteki ekip de mezeciden sandviç getirerek içeri girdiğini söyledi."

"Çiçekçiden çiçek getirmiştim, bu da görgü tanıklarına ne kadar inanılacağını gösterir işte."

"Sanırım çiçek demişlerdi."

"Mezeciden çiçek mi?"

"Çiçekçiden demişlerdi ama benim belleğim çiçekçiye mezeci, çiçekleri de sandviç yaptı sanırım. O tanıkların esaslı birer tanık olmayacaklarını sanıyorsan yanıldığını söyleyebilirim. Tıbbi kanıtlar da pek parlak değil."

"Ne demek istiyorsun?"

"Öğrenebildiğim kadarıyla Onderdonk başına indirilen bir darbeye öldürülmüş. Çok sert ve ağır bir şeyle iki kere vurulmuş ve ikincisi adamı öldürmüştü."

"Zamanını saptadılar mı?"

"Yaklaşık olarak."

"Ve?"

"Onlara kalırsa senin Şarlman'a gelmenle gitmen, arasındaki bir saatte."

"İkinci kere oradan ayrıldığım zaman" dedim.

"Hayır."

"Hayır mı?"

"Salı gecesi Onderdonk'un dairesine çıktın, değil mi? Ve oradan Çarşamba sabahı saat bir sularında ayrıldın."

"Öyle bir şey işte."

"İşte o zaman ölmüş. Ceset ancak yirmi dört saat sonra bulunduğundan bir iki saatlik bir yanılma olabilir. Ama o gece öldüğü kesin. Bernie? Nereye gidiyorsun?"

102. Sokak kestirmesine gidiyordum, bu yol altı millik yollu bir mil kısaltır ve insanı en berbat tepelerden kurtarırdı.

"Bak" dedi. "iki yıla-kalmaz bir iki tepe tırmanmak için yalvaracaksın. O cezaevi avlularında koşacak çok zamanın vardır ama hepsi hepsi bir milin onda biri kadar bir düzlüktü,, Öyle olmasına rağmen Greenhaven'de bir müvekkilim haftada yüz mil koşuyor. Avluya çıkar ve saatlerce koşar. Sıkıcı bir şey ama bazı avantajları da var."

"Herhalde yolu hatırlamakta hiç güçlük çekmez."

"Eh, o da var, sonra günde ortalama on beş mil koşuyor. Çıktığında nasıl bir formda olacağını düşün bir kere."

"Ne zaman çıkacak?"

"Bunu söylemek, güç. Ama birkaç yıl içinde kurulun önüne çıkacak ve o zamana kadar uslu durursa bir şansı var."

"Ne yapmıştı?"

"Bir sevgilisi varmış, sevgilisinin de bir erkek dostu varmış, öğrenince ikisini de doğramış."

"Böyle şeyler olur. Hey, Wally, biraz yavaşla. Yokuş yukarı çıkarken bacaklarını kopacak gibi oluyor."

"Tepelere koşarak tırmanmak gerek, Bernie. Kaslar ancak öyle gelişir."

"Kalp krizi öyle gelişir desen daha doğru olur. Ben binadan çıkmadan önce nasıl ölmüş olabilir?"

Wally bir an bir şey söylemedi, dostça bir sessizlik içinde koşmayı sürdürdük. Sonra bana bakmadan, "Bernie, bu işin kazayla nasıl olabileceğini görebiliyorum" dedi. "İriyari bir insandı, onu soymak için bayıltıp bağlamam gerekirdi. Başına vurup bayılttın ve bağladın, o sırada yaşıyordu ama sonra bir iç kanama falan sonucu öldü ve sen bunun farkına bile varmadın. Çünkü ölmüş olduğunu buseydin ertesi gün oraya tekrar gitmezdin. Ama dur bir dakika. Onu bağlı ve sağ bıraktıysan binaya bir daha neden gidecektin ki? Binanın bir mil çevresinde yüzünü bile göstermek istemezdin, değil mi?"

"Öyle."

"Onu öldürmedin."

"Elbette ki hayır."

"Onu öldürmüşsen ve öldürdüğünü bilerek geri de dönmüşsen... neden?"

"Değil öldürmek, ben ona ne vurdum ne de bir şey aldım evinden. Wally, o yüzden bu soruya yanıt vermek çok güç."

"Bir an için Onderdonk'u unut. Şarlman'a neden döndün? Orada bir gece önce bir hırsızlık yapmıştın zaten, doğru değil mi? Onun dairesinden çıktıktan sonra birinden bir şey çaldın, tamam mı?"

"Tamam."

"Peki, neden geri döndün öyleyse? Bana binaya girmek kolay olduğu için dersin inanmam."

"Hayır, Knox Kalesi'nden bile beter bir yer."

"Benimle açık konuşursan işimiz daha kolaylaşır, Bernie. Ve bana söylediğin her şey bende kalır. Kimseye açıklayamam."

"Biliyorum."

"Ee?"

"Onderdonk'un dairesine gittim."

"Onderdonk'un dairesine mi?"

"Evet."

"Onunla bir randevun daha mı vardı? Ama olamaz, içeri girmek için sandviç oyununa başvurdu."

"Çiçek."

"Yine mi sandviç dedim? Çiçek demek istemiştin. Ölmüş olduğunu bilerek mi gittin oraya?"

"Telefonu açılmadığı için evde olmadığını bilerek gittim."

"Ona telefon mu ettin? Neden?"

"İçeri girebilmem için evde olmadığından emin olmak için."

"Neden?"

"Bir şey çalmak için."

Sol, sağ, sol, sağ. "Kütüphanesine fiyat biçerken gözüne bir şey mi çarpmıştı?"

"Evet."

"Gidip alayım dedin."

"Biraz daha karışık ama fikir oydu."

"Seni hırsız olarak düşünmek kolaylaşıyor, kitapçı olarak düşünmek güçleşiyor. Gazetelerin pişmanlık duymayan dedikleri şey bu olsa gerek. Bir gece önce parmakizlerini bıraktığın bir yere döndün demek? Ve zaten o seferinde binaya girebilmek için adını vermiştin."

"Bunun yaptığım en akıllıca iş olduğunu söyleyemem."

"Güzel, çünkü değildi. Bilemiyorum, Bernie, beni aramanın da yaptığın en akıllıca iş olduğundan pek emin değilim. Ben iyi bir avukat sayılırım ama ceza hukuku deneyimim pek azdır. O iki kişiyi öldüren adam için elimden geleni yaptığımı da söyleyemeyeceğim, onun Greenhaven avlusunda koşmasının herkes için daha iyi olacağını düşünmüştüm. Ama senin hem rüşvet verip hem de anlaşma yapmayı beceren birine ihtiyacın var, eğer dürüstçe fikrimi istiyorsan ben bunları yapamam."

"Ben masumum, Wally."

"Dün aynı binaya neden bir daha girdiğini anlayamadım."

"O zaman iyi bir fikir gibi gelmişti, tamam mı? Wally, dün gece hiç uyumadım ve ben asla dört milden fazla koşmam. Artık durmak zorundayım."

"Biraz yavaşlayabiliriz."

"İyi. İkinci ziyaret ne fark eder ki? Personelin beni hatırlaması ve parmak izlerimle zaten başım dertte ve ölüm saatini senin dediğin gibi hesaplamışlarsa ikinci ziyaretin ortaya atılması zaten gereksiz."

"Dün sekiz saat süreyle o binadaydın, Bernie. Anlamadığım bir şey de bu. Ölü bir adamla bir dairede sekiz saat kaldın ve ölü olduğunu bilmediğini söylüyorsun."

"Onu görmedim bile, Wally. Ray Kirshman cesedin yatak odası dolabında bulunduğunu söyledi. Ben odalara baktım ama dolapları açmadım bile."

"Oradan ne aldın?"

"Hiçbir şey."

"Bernie, ben senin avukatınım."

"Ben de seni antrenörüm sanmıştım. Önemi yok. Ruhsal danışmanım da olsaydın aynı yanıtı alacaktın. Onderdonk'un dairesinden hiçbir şey almadım."

"Oraya bir şey çalmaya gittin."

"Evet."

"Ve onu almadan çıktın."

"Doğru."

"Neden?"

"Ben oraya vardığımda yoktu da ondan. Biri benden önce davranıp çalmıştı."

"Sen de dönüp eve gittin demek."

"Evet."

"Ama sekiz saat sonra. Televizyonda kaçırmak istemediğin bir program mı vardı? Yoksa kütüphanesindeki kitapları mı okuyordun?"

"Nöbet değişimi gerçekleşene kadar binadan çıkmak istemedim. Ve sekiz saati Onderdonk'un evinde geçinmedim. Geceyarısına kadar boş bir dairede kaldım."

"Bana anlatmadığın şeyler var."

"Belki bir iki şey."

"Eh, pekâlâ. Ama bana yalan söylemedin, değil mi?"

"Hayır."

"Emin misin?"

"Kesinlikle."

"Ve onu sen öldürmedin."

"Hayır."

"Kimin öldürdüğünü de bilmiyorsun. Bernie? Onu kimin öldürdüğünü biliyor musun?"

"Hayır."

"Bir fikrin var mı?"

"Yok."

"Bir tur daha atalım mı? Yetmiş İkinci Sokak kestirmesinden çıkar dört mili tamamlarız. Tamam mı?"

"Olmaz, Wally."

"Eh nasıl istersen. Sonra görüşürüz, işi kabul ediyorum."

12

"Onu kadın öldürmüş olmalı" dedi Carolyn.

"Öyle değil mi?"

"Andrea mı?"

"Başka kim olabilir ki? Sen içeri girdiğinde donuna edecek kadar korkmasının bir nedeni de olabilir. Dolaptaki cesedi bulacağından korkmuştur."

"Onu bağlayıp öldürdüğünü sanıyorsun demek? O yalnızca bir kız, Carolyn."

"Bu çok seksist bir laf, farkındasın, değil mi?"

"Fiziksel güç anlamında söyledim. Belki adamı bayıltacak kadar güçlü vurabilirdi, hatta belki öldürecek kadar ve onu yaptıktan sonra dolaba da sürükleyebilirdi ama her nedense onun bunlardan hiçbirini yaptığını sanmıyorum. Belki de dediği gibi yalnızca mektuplarını aramak için oradaydı."

"Sen buna inanıyor musun?"

"Her nedense inanmıyorum. Ama oraya bir şey aramak için girdiğine eminim."

"Mondrian'ı."

"Peki, sonra ne yaptı? Vücudunun kıvrımlarında saklayıp benden kaçırdı mı?"

"Sanmam. Öyle olsaydı bulurdun."

Yüzüne ters ters baktım. Cuma sabahıydı ve kendimi yeni bir insan gibi değilse bile, çok esaslı formda olan elden düşme bir insan gibi hissediyordum. Wally Hemphill'i parkta bırakmış, doğruca eve giderek duş yapmış, sıcak bir içki içmiş, kapı kilitli, perdeler inik ve telefon fişten çıkmış olarak on saat deliksiz bir uyku çekmiştim. Sabah erkenden dükkâna gelmiş ve on dakikada bir Carolyn'i

aramıştım. Carolyn sonunda telefona çıkınca kapıya "On Dakika Sonra Geliyorum" tabelasını asıp dışarı çıktım.

Karşı kaldırımda bir kapı aralığına sığınmış iki kuşkululu kişi ben kendilerinden yana bakınca biraz daha gölgelere sokuldular. Bir an ucuzluk masamı sokakta bırakmış olduğumu düşündüm ama ne çalabilirlerdi ki? Köşedeki kafeteryadan iki bardak kahve alıp Carolyn'ın köpek güzellik salonuna gittim.

İçeri girdiğimde Carolyn bir Bichon Frise türünden köpeğin tüylerini kırpıyordu. Onu önce kar beyazı fino sandımsa da Carolyn neden finoya benzemediğini anlatmaya başladı, Amerikan Köpekseverler Derneği'nin iki paragraflık hikâyesinden sonra sözünü yanda keserek durumu açıkladım. Şarlman'a gidişimi, çiçek .olayını, Onderdonk'un dairesindeki olayı, Wally Hemphill ile konuşmamı. Kısacası, her şeyi.

"Durumun ne kadar kötü, Bernie?" diye sordu. "Boka batmış mı sayılırsın?"

"Göğüs hizasına kadar ama yükselmekte diyebiliriz."

"Suç benim."

"Ne demek istiyorsun?"

"Benim kedim yüzümden oldu, değil mi?"

"Beni ele geçirmek için Archie'yi kaçırdılar, Carolyn. Eğer kedin olmasaydı bana baskı yapmak için başka bir yol bulacaklardı. Hepsi de bir müzenin duvarından bir resim almak için ve bu hâlâ her zamanki gibi imkânsız. Adamı Andrea'nın öldürüp öldürmediğini sordun. Bu benim de aklıma geldi, ama saatler tutmuyor. Adli tabip çıldırmış değilse Onderdonk ben Appling'in pullarını çalarken öldürülmüş."

"Ondan ayrıldığında yalnızdın." "Bildiğim kadarıyla."

"Ve biri geldi, kafasını parçaladı, elini ayağını bağladı ve dolaba soktu. Ve tabloyu çaldı."

"Öyle oldu sanırım."

"Birinin bir cinayet işleyip bir tablo çalması ve bizim de kedimi geri almak için aynı ressamın bir tablosunu çalmamızın istenmesi ilginç değil mi?"

"Bu rastlantı benim de dikkatimi çekti."

"Bu kahveyi, felafel satılan yerden mi aldın?"

"Evet. Pek iyi değil galiba."

"İyi ya da kötü sorunu değil. İçine ne koydukları konusu."

"Nohut."

"Sahi mi?"

"Bir tahmin yalnızca. Her şeye nohut katıyorlar. Yaşamımın ilk yirmi beş yılı nohut nedir bilmedim, şimdi de artık nohuttan kaçınmak imkânsız oldu."

"Bern, Onderdonk'u neden bağlayıp dolaba tıktılar? Tabloyu çalmak için öldürüldüğünü kabul edelim bir an."

"Bu da gılgınlık olur, çünkü evden başka bir şey alınmamış gibi. Diğer sanat eserleri bir servet ederdi ama ev değil soyulmuş, aranmış gibi bile değildi."

"Belki de birinin özel bir neden için Mondrian'a ihtiyacı vardı."

"Nasıl bir özel neden?"

"Bir kedinin kurtarmalığı olarak."

"Bu aklıma gelmemişti."

"Bir daha kahveyi kahveciden al, tamam mı?"

"Olur."

"Önemli olan onu neden bağlayıp dolaba soktukları. Cesedin bulunmasını önlemek için mi? Hiçbir anlamı yok, değil mi?"

"Bilmem."

"Andrea onun dolapta olduğunu biliyor muydu?"

"Belki. Bilemem."

"Çok soğukkanlıydı, değil mi? Dolapta bir ceset var, içeri bir hırsız giriyor ve o ne yapıyor? Yerdeki doğu halısı üzerinde hırsızla sarmaş dolaş."

"Aubusson halısıydı."

"Yanılmışım. Şimdi ne yapacağız, Bern?"

"Bilmiyorum."

"Polise Andrea'dan söz etmedin."

Başımı salladım. "Polise bir şey söylemedim. Bunu söylemek bana başka yerde olduğum hakkında bir delil sağlamaz ki. Polise biri Onderdonk'u öldürürken Appling'in dairesinde olduğumu söylesem ne olur? Bir de hırsızlık suçlamasıyla karşılaşırım ve onlara pulları göstersem bile hırsızlıktan önce ya da sonra Onderdonk'u öldürmemiş olduğumu kanıtlayamam ki. Zaten kadının ne adını biliyorum ne de nerede oturduğunu."

"Sence adı Andrea değil mi?"

"Belki, belki de değildir."

"Voice'e bir ilan verebilirsin."

"Verebilirim."

"Neyin var senin?"

"Bilemiyorum" dedim. "Ondan hoşlanmıştım, hepsi bu."

"Eh, bu iyi bir şey. Halı üzerinde hoşlanmadığın biriyle oynamak istemezdin."

"Çok doğru. Aslında onunla yine görüşmeyi umuyordum. Evet, evli bir kadın ve bu tür ilişkilerde bir gelecek yoktur ama yine de..."

"Romantik duygulara kapıldın demek."

"Evet, Carolyn, sanırım öyle oldu."

"Bu kötü bir şey değil ki."

"Değil mi?"

"Elbette değil. Bende de aynı duygular vardır. Dün gece Alison geldi. Bir içki için buluşmuştuk, önemli bir telefon beklediğimi söyleyince eve geldi. Sözünü ettiğim telefon kedi hakkındaydı ama gelmedi, biz de gece yarısına kadar oturduk, konuşup müzik dinledik."

"Talihin var mıydı?"

"Bern, denemedim bile. Sakin ve huzurluydum. Ubi'nin ne kadar aksi olabildiğini bilirsin, hele Archie gittikten sonra keçileri tümüyle kaçırmışken ama o da gelip Allison'un kucağına kıvrıldı. Ona Archie'yi anlattım."

"Kaybolduğunu mu?"

"Kaçırıldığını. Her şeyi. Elimde değildi, Bernie. Konuşmak zorundaydım."

"Önemi yok."

"Aşk" dedi. "Dünyayı ayakta tutan şey bu, değil mi, Bern?"

"Öyle derler."

"Sen ve Andrea, ben ve Alison."

"Andrea bir altmış beş falan" dedim. "Beli ince. Omuzlarına kadar inen kara saçlar."

"Alison da ince yapılıdır ama o kadar uzun boylu değildir. Bir altmış sanırım. Saçları açık kumral ve kısa, ruj ve oje kullanmaz."

"Politik ve ekonomik bir lezbiyense kullanmaz elbette. Andrea tırnaklarını boyuyor ama dudaklarını hatırlamıyorum."

"Saplantılarımızı neden kıyaslıyoruz, Bern?"

"Aklıma aptalca bir fikir geldi ve aptalca olduğundan emin olmak istedim."

"İkisinin de aynı kişi olduklarını sandın."

"Aptalca bir fikir dedim ya."

"Romantik duygulardan korkuyorsun sen. Uzun zamandır kimseyle öyle bir ilişkiye girmedin."

"Doğru sanırım."

"Bundan yıllar sonra Andrea ile ikiniz de beyaz saçlı moruklar olarak şöminenin önünde uyularken bu günleri hatırlayıp kıs kıs güleceksiniz. Ve ikiniz de birbirinize neden güldüğünüzü sormayacaksınız, çünkü tek kelime konuşmadan bileceksiniz neye güldüğünüzü."

"Bundan yıllar sonra sizinle bir yerde kahve içeceğiz" dedim. "Ve birimiz kusacak ve diğerimiz tek kelime konuşmadan bu konuşmayı hatırlayacağız."

"Ve bu berbat kahveyi" dedi Carolyn.

Dükkâna döndüğümde telefon çalıyordu ama ben kapının kilidini açıp içeri girene kadar kesildi. Böyle anlarda söylenen şeyleri sıraladım: Edenin ataları, cinsel eğilimleri falan konusunda olmayacak bazı gözlemlerde bulundum. Sonra eğilip yerdeki bir doları aldım. Bir kâğıt parçasında paranın ucuzluk masasından alınan üç kitabın bedeli olduğu yazılıydı.

Böyle şeyler zaman zaman olur. Şimdiye kadar kimse satış vergisi olarak bir iki sent ekleyecek kadar dürüst olamamıştır ama. Eğer bir gün o da. olursa herhalde hırsızlıktan vazgeçerim artık. Doları cebime yerleştirerek tezgâhın arkasına geçtim.

Telefon yine çaldı. "Günaydın, Barnegat Kitabevi" dedim. Tanımadığım aksi bir erkek sesi, "Tabloyu istiyorum" dedi.

"Burası kitapçı" dedim.

"Oyun oynamayalım. Mondrian sende ve ben onu istiyorum. Hakkın neyse vereceğim."

"Bundan hiç kuşum yok, sesinizden haksever bir insan olduğunuz anlaşılıyor, ama yanıldığınız bir nokta var. Aradığınız şey bende yok."

"Nasıl istersen. Ama kendine bir iyilik yap, tamam mı? Önce bana teklif etmeden kimseye satma."

"Eh, bu mantıklı" dedim. "Ama size nasıl erişeceğimi bilemiyorum. Hatta kim olduğunuzu bile bilmiyorum."

"Ama ben senin kim olduğunu biliyorum" dedi. "Ve sana erişmesini de."

Tehdit mi edilmişim? Bu noktayı düşünürken telefon çat diye kapandı. Ben de kapayıp konuşmayı aklımdan geçirerek adamın kimliği hakkında bir ipucu aramaya koyuldum.

Ama bir şey bulamadım. Biraz dalmış olmalıyım ki kaldırdığımda tezgâha yaklaşmak üzere olan bir kadın Oysa kapının açıldığını duymamıştım bile.

Kadın ipinceydi ve bir kuşu andırıyordu, iri kahvengi gözleri, kısa kumral saçları vardı, onu görür görmez tanıdım ama nereden tanıdığımı çıkaramadım. Elinde epey iri bir resim kitabı vardı, öteki elini tezgâhıma dayayarak, "Bay Rhodenbarr siz misiniz?" dedi. "'Çıplak Güzelliği yalnızca Euklides görmüştür'"

Bu sesi daha önce de duymuştum. Ne zaman? Telefon da mı? Hayır.

"Üçüncü Oregon'da Bayan Smith" dedim. "Bu Mary Carolyn Davies'den değil."

"Elbette değil. Edna St. Vincent Millay'den. Buna bakarken aklıma geldi bu dize."

Kitabı tezgâhın üzerine bıraktı. Modern resmi Empresyonistlerden günümüzdeki anarşiye kadar irdeleyen araştırmaydı ve şimdi geometrik soyut bir resmin olduğu sayfası açıktı. Beyaz tuvali dikey ve yatay siyah çizgiler kesiyordu dörtgen ve karelerden bazıları temel renklere boyanmıştı."

"Saf geometrinin mutlak güzelliği" dedi. "Ya da mutlak geometrinin saf güzelliği. Dik açılar ve temel renkler.

"Mondrian, değil mi?"

"Piet Mondrian. Adamı ve eserlerini tanır mısınız, Rhodenbarr?"

"Hollandalı olduğunu biliyorum."

"Hollandalıydı. 1872'de Amersfoort'da doğmuş. İşe manzaralarıyla resme başladı. Kendi stilini geliştirdikçe eserleri de giderek soyuta dönüştü. 1917'de Theo van Doesburgve Bart van der Leek ve diğerleriyle birleşerek De Stijl adında hareket başlattı. Mondrian için her şey dik açıydı, dikey ve yatay çizgiler, boşluğu önemli bir felsefi beyan yapmak üzere keserlerdi."

Dahası da vardı. Kadın bana dört dolarlık bir konferans verdi. "Piet Mondrian Amerika'daki ilk sergisini 1926'da açtı. On dört yıl sonra da buraya taşındı. 1939'da savaştan kaçarak İngiltere'ye gitmişti. Luftwaffe Londra'yı bombardımana başlayınca buraya geldi. New York'a hayran olmuştu. Sokakların ızgara biçimi olması, dik açılar falan. Bu onun boogie-woogie döneminin başlangıcıydı. Şaşırmış görünüyorsunuz."

"Onun müzisyen olduğunu bilmiyordum."

"Değildi.. Resim stili değişmişti. Sokaklardaki trafik, sokakların üzerinden geçen raylı sistem, sarı taksiler, kırmızı ışıklar, Manhattan'ın caz yüklü havası ona esin kaynağı olmuştu. En ünlü tablolarından biri olan Broadway Boogie Woogie'yi bilirsiniz herhalde. Modern Sanat Müzesindedir. Bir de Victory Boogie Woogie ve diğerleri vardır."

Başka başka müzelerde, diye düşündüm ve de oralarda kalsınlar.

"Anlıyorum" dedim, anlamadığım zamanlar sık sık söylediğim gibi.

"1 Şubat 1944'te, yetmiş ikinci doğum gününden altı hafta önce öldü. Zatürreden ölmüştü sanırım."

"Hakkında çok şey biliyorsunuz."

Kadının elleri hiçbir düzeltme gerektirmeyen şapkasını düzeltmek için uzandı. Gözleri sol omzumun bir karış üstüne dikildi. "Küçük bir kızken her pazar yemek için büyükbabamlara giderdik. Ben anababamla White Plains'de otururdum ve kente geldiğimizde büyükbabamın Riverside Bulvarı'nda Hudson'a bakan dairesinde kalırdık. Piet Mondrian 1940'ta New York'a geldiğinde o dairede kalmıştı. Büyükbabamlara armağanı olan bir tablosu yemek salonunda büfenin üstünde asılıydı."

"Anlıyorum."

"Hep aynı biçimde otururduk" diyen kadın gözlerini kapattı. "o yemek masasını şimdi bile görebiliyorum. Bir uçta büyükbabam, mutfağa yakın olan öteki uçta babaannem, amcam ve yengem ve küçük kuzenim bir yanda, babam, annem ve ben öteki yanda. Ben kuzenimin başı üzerinde baktığımda Mondrian'ı görürdüm. Hemen hemen bütün çocukluğum boyunca her pazar akşamı o tabloya bakmışımdır"

"Anlıyorum."

"Çocuklukta olan pek çok şey gibi bunu da unutmam gerekirdi sanırım. Ne de olsa ressamla karşılaşmış değildim. Ben doğmadan ölmüştü. Çocukluğumda resme karşı bir yakınlığa da yoktu. Ama. o resim bana birşeyler söylemiş olmalıydı. Resim derslerinde hep geometrik soyut resimler yapmaya çalışırdım. Öteki çocuklar atlar ve ağaçlar çizerlerken ben siyah beyaz karelerin içini kırmızı mavi ve yeşillerle doldururdum Öğretmenlerim ne diyeceklerini bilemezlerdi ama ben yeni bir Mondrian olmaya çalışıyordum."

"Aslında resimlerini yapmak pek o kadar da güç görünmüyor" dedim.

"Ama onları önce o düşündü, Bay Rhodenbarr."

"Orası doğru, ama..."

"Ve basitliği aldatıcıdır. Oranları hemen hemen kusursuzdur."

"Anlıyorum."

"Benim resim yeteneğim yoktu. Hatta iyi bir kopyacı bile değildim. Ressam olma isteğim de yoktu." Başını yine yana eğip gözleriyle gözlerimi araştırdı. "Resim benim olacaktı, Bay Rhodenbarr."

"Ya?"

"Büyükbabam resmi bana söz vermişti. Varlıklı bir insan değildi. Babaannemle rahat bir yaşamları vardı ama öyle yığınla para biriktirmemişti. Mondrian'ın tablosunun değeri hakkında fazla bir fikri olduğunu sanmıyorum. Sanat değerini biliyordu ama kaç para getireceğini tahmin etmiş olacağını hiç sanmam. Tablo koleksiyoncusu değildi ve o resim de sevdiği bir dostunun değer verdiği armağanıydı. Öldüğünde tablonun bana kalacağını söylemişti."

"Kalmadı mı?"

"Önce babaannem öldü. Babamla annem onun ölümünden sonra büyükbabamı bizimle oturması için ikna etmeye çalıştılar ama o olduğu yerde kalmakta ısrar etti. Verdiği tek ödün eve yatılı bir hizmetçi almak oldu! Aslında babaannemin ölümüne alışamadı ve aradan bir yıl geçmeden o da öldü."

"Ve tablo..."

"Kayboldu."

"Hizmetçi mi almıştı?"

"İleri sürülen iddialardan biri oydu. Babam amcamın aldığını düşündü. Billy Amcam'ın da babam için aynı şeyi düşündüğünden eminim. Ve herkes hizmetçiden kuşkulandı, bir soruşturmadan söz edildi ama bir sonuç çıktığını sanmıyorum. Aile sonunda bir hırsızlık olduğunu kabul etti, zira başka kayıp eşya, kayıp gümüşler vardı ve kayıpları meçhul bir hırsıza atfetmek birbirimizi suçlamaktan çok daha kolaydı."

"Sigorta kaybınızı ödedi herhalde."

"Tabloyu değil. Büyükbabam tabloyu sigortalatmamıştı. Aklına bile gelmediğinden eminim. Ne de olsa kendisi tabloya para vermemişti ve çalınacağını da hiç düşünmediğinden kuşum yok."

"Ve tablo hiç bulunmadı mı?"

"Hayır."

"Anlıyorum."

"Aradan epey zaman geçti. Babam öldü. Annem yeniden evlenip ülkenin öteki ucuna taşındı. Mondrian benim hep en sevdiğim ressam olarak kaldı, Bay Rhodenbarr. Modern Sanatlar'daki ya da Guggenheim'daki eserlerine ne zaman baksam ilkel bir duygu hissedirim içimde: Benim tablom, benim Mondrian'ım, bana vaad edilen tablo derim.." Doğrulup omuzların dikleştirdi. "İki yıl önce Vermillion Galerisi'nde bir Mondrian sergisi vardı Bay Rhodenbarr ve Mondrian'ın önünde her zaman olduğu gibi soluksuz kalmıştım. Sonra bir resmin önüne geldim ve kalbim durdu. Bu benim resmimdi."

"Ya?"

"Şok olmuştum. Şaşkına dönmüştüm. Benim resmimdi ve onu nerede görsem tanırdım."

"Ama onu on yıldır görmemiştiniz" dedim. "Ve Mondrian'ın tabloları da birbirlerine çok benzerler. Ressamın dehasından bir şey eksiltmez ama..."

"O benim tablomdu"

"Eğer öyle diyorsanız."

"Yıllarca her Pazar gecesi o tablonun karşısında oturmuştum. Bezelyelerimi patates püreme karıştırırken ona bakardım. Ben.."

"Onu siz de yapar mıydınız? Ben başka ne yapardım biliyor musunuz? Patatesten bir şato, çevresine sosundan bir hendek yapardım, sonra top olarak bir havuçla bezelyeden güller atardım. Sizin tablonuz Vermillion Galerisi'ne nasıl gitmiş?"

"Ödünç verilmiş."

"Bir müze mi vermiş?"

"Özel bir koleksiyondan, Bay Rhodenbarr. Özel koleksiyona nasıl gittiği ya da oradan nasıl çıktığı beni hiç ilgilendirmiyor. Ben yalnızca tablomu istiyorum. O haklı olarak benimdir ve şu anda onu hakkım olmadan bile elde etsem umurumda değil. Onu o sergide gördüğümünden beri bu bende bir saplantı oldu. Ona sahip olmalıyım."

Mondrian'da kaçıkları böylesine çeken ne olduğunu merak etmeye başlamıştım doğrusu. Kedi kaçıran adam, telefondaki adam, Onderdonk, Onderdonk'un katili ve şimdi bu kafadan kontak ufak tefek kadın. Sahi, kimdi bu kadın?

"Sahi, siz kimsiniz?" diye sordum.

"Anlattıklarımı dinlemediniz mi? Büyükbabam..."

"Bana adınızı söylemediniz."

"Ha, adım." Sadece bir an duraksadı. "Elsbeth. Elspeth Peters."

"Hoş bir ad."

"Teşekkür ederim. Ben..."

"O kadar yıl önce büyükbabanızın evinden tabloyu benim çaldığımı sanıyorsunuz galiba. Bunu anlayabiliyorum, Bayan Peters. Dükkânımdan bir kitap almıştınız ve adım o zamandan aklınızda kalmıştı. Sonra benim antika kitapçı olmadan önce küçük bir sabıkalı yaşamım olduğunu duydunuz ya da bir yerde okudunuz. Zihni bir bağlantı kurmanız anlaşılır bir şey ama..."

"Büyükbabamın tablosunu sizin çaldığınızı sanmıyorum."

"Sanmıyor musunuz?"

"Hayır. Çaldınız mı yoksa?"

"Hayır ama..."

"O zaman her ne kadar çok genç bir hırsız olmuş olmanız gerekecekse de, bu mümkün, değil mi? Ben oldum olası babamın haklı olduğunu ve tabloyu Billy Amcam'ın aldığını düşünmüşümdür. Ama amcam da haklı olabilirdi ve tabloyu belki de babam almıştı. Alan her kimse sattı ve kim aldı biliyor musunuz?"

"Bir tahminde bulunabilirim."

"Bundan hiç kuşum yok."

"J. McLendon Barlow."

Kadın bu adı ilk kez duyuyormuş gibi yüzüme baktı. Adı tekrarladım ama yine de kendisi için bir anlamı olmadığını gördüm.

"Tabloyu Vermillion Galerisi'ne ödünç veren ve sonra da Hewlett Koleksiyonuna bağışlayan adam. Hatırladınız mı?"

"Neden sözettiğinizi bilmiyorum" dedi. "Benim tablom Bay Gordon Kyle Onderdonk adında birinin koleksiyonundan ödünç verilmişti."

"Ya!" dedim.

"Ve gazeteleri de okurum, Bay Rhodenbarr. O adi suçlara giren mesleğiniz kitap işine girmenizle kaybolmuş görünmüyor. Gazetelere inanılırsa Bay Onderdonk'ü öldürmekten tutuklanmışsınız."

"Teknik olarak doğru denilebilir."

"Şimdi de kefaletle mi çıktınız?"

"Aşağı yukarı."

"Ve onun evinden tabloyu çaldınız. Benim tablomu, benim Mondrian'ımı."

"Herkes aynı şeyi düşünüyor sanırım" dedim. "Ama bu gerçek değil. Tablo kayboldu, bunu kabul ederim ama ben ona eldivenimi bile sürmedim. Bir gezici sergi açılacak ve Onderdonk tablosunu oraya ödünç verecekti. Yeniden çerçeveletmek için göndermişti."

"Bunu yapmazdı."

"Yapmaz mıydı?"

"O gibi şeyleri sergiyi düzenleyenler yaparlar, eğer yeniden çerçeveletmeye gerek görürlerse. Tabloyu sizin aldığınızdan eminim."

"Buna inanmakta ben de güçlük çekmiştim, Bayan Peters. Ama oradaydım ve gözlerimle gördüm. Daha doğrusu bir resmin olduğu yerde bir boşluktan başka bir şey olmadığı için göremedim."

"Onderdonk size tabloyu çerçeveletmeye gönderdiğini mi söyledi?"

"Bunu kendisine sormadım. O sırada ölmüştü."

"Tablonun orada olmadığını görmeden mi öldürdünüz onu?"

"Başkası benden önce davrandığı için onu öldürmeye fırsat bulamadım. Ve dolapta cesedini aramadığım için ölü olduğunu da bilmiyordum. Zaten aranacak bir ceset olduğunu da bilmiyordum."

"Onu başkası öldürdü demek."

"Eh, intihar olduğunu sanmıyorum. Eğer öyleyse, bu duyduğum en berbat intihar vakasıdır."

Kadın orta uzaklıkta bir yere bakarken kaşları çatıldı. "Onun öldüren kişi her kimse, tabloyu o almıştır" dedi.

"Olabilir."

"Onu kim öldürdü?"

"Bilmiyorum."

"Polis sizin öldürdüğünüze inanıyor."

"Onlar benim böyle bir şey yapmayacağımı iyi bilirler" dedim. "En azından tutuklayan memur bilir. Beni yıllardır tanır, kimseyi öldürmeyeceğimi bilir. Ama benim o dairede olduğumu kanıtlayabildikleri için daha iyi bir zanlı bulana kadar benimle idare edecekler işte."

"Onu nasıl bulacaklar?"

Bunu ben de düşünmüştüm. "Eğer kimin yaptığını öğrenebilirim bu bilgiyi kendilerine iletebilirim herhalde."

"Şu halde siz katilin kim olduğunu araştırıyorsunuz."

"Ben yalnızca günümü geçirmeye çalışıyorum ama gözlerimi ve kulaklarımı açık tuttuğumu da itiraf edebilirim."

"Katili bulduğunuz zaman tabloyu da bulacaksınız."

"Bulduğum zaman değil, eğer bulursam. Ve tabloyu da aynı zamanda bulabilirim de, bulmayabilirim de."

"Bulduğunuz zaman onu ben istiyorum."

"Ama.."

"O benim hakkımdır. Bunu anlamış olmalısınız. Ve ona sahip olmakta kararlıyım."

"Yani benden tabloyu size vermemi mi istiyorsunuz?"

"Yapacağınız en akıllıca şey bu olacaktır."

Bu zayıf ve narin yaratığa baktım. "Aman Tanrım, yoksa bu bir tehdit miydi?"

Gözlerini kaçırmadı ve onlar ne iri gözlerdi öyle. "O tabloyu alabilmek için Onderdonk'u öldürebilirdim" dedi.

"Bu sizde gerçek bir saplantı olmuş."

"Farkındayım."

"Bakin, belki pek uçuk bir fikir olarak gelecek ama hiç tedavi olmayı düşündünüz mü?"

Saplantılar gerçek sorunlarımızı görmemizi engeller, oysa saplantı ortadan kalkınca..."

"O tabloyu elime geçirdiğimde saplantı falan kalmayacak"

"Anlıyorum."

"Size iyi bir dost olabilirim, Bay Rhodenbarr. Ya da tehlikeli bir düşman."

"Diyelim ki tabloyu aldım" dedim. "Yani bu, tablo sizde mi demek oluyor?"

"Hayır, ne dediysem o demek oluyor. Diyelim ki tabloyu aldım. Sizi nasıl bulacağım?"

Kadın bir an duraksadı, sonra çantasını açıp ince uçlu bir keçe kalemle bir zarf çıkardı. Zarfın kapağının bir parçasını yırtıp gerisini yine çantasına yerleştirdi, kâğıdın üzerine bir telefon numarası ve bir an duraksadıktan sonra altına da E. Peters yazdı.

"İşte." Kâğıdı tezgâhın üzerinde açık duran sanat kitabının yanına bıraktı. Kalemını kapatıp çantasına koydu ve tam bir şey söyleyecekken kapı açıldı ve çingirak sesi içeri birinin girdiğini bildirdi.

Carolyn, "Hey Bern, bir telefon daha geldi..." dedi. Elspeth Peters döndü, iki kadın bir an birbirlerine baktılar ve Elspeth Peters Carolyn'in yanından geçip dışarı yürüdü.

14

"Sakin ona âşık olayım deme" dedim Carolyn'e. "Zaten bir saplantı içinde."

"Sen neden sözediyorsun?"

"Ona öyle bir baktın ki. Âşık olmaya başladın sandım ya da şehvet duymaya. Bu anlaşılabilir bir şey ama..."

"Onu tanıdığımı sandım."

"Ya?"

"Bir an onu Alison sandım."

"Alison muydu?"

"Değildi elbette. Alison olsaydı merhaba derdim."

"Emin misin?"

"Elbette eminim. Neden sordun, Bern?"

"Çünkü adının Elspeth Peters olduğunu söyledi ve ben de inanmadım. Ve Mondrian işiyle ilişkili."

"Ne çıkar bundan? Alison ise benimle ilişkili, Mondrian'la değil, unuttun mu yoksa?" "Doğru."

"Bir benzerlik var ama hepsi o kadar, yalnızca benzerlik. İşe nasıl karışmış?"

"Tablonun asıl sahibinin kendisi olduğuna inanıyor."

"Belki de kedi o çalmıştır."

"O tabloyu değil, Onderdonk'un tablosunun."

"Ha" dedi. "Bu tablolar da biraz fazlaştı, farkında mısın?"

"Her şey fazlaştı. Telefon geldi diyordun. Nazi mi aradı?"

"Evet."

"O zaman Nazi Peters olamaz. O burada benim yanımdaydı."

"Evet."

"Ne istedi?"

"Eh, içimi biraz rahat ettirdi diyebilirim. Kedinin sağ ve iyi olduğunu ve işbirliği yaptığım sürece başına bir şey gelmeyeceğini söyledi. Kulağını ya da patisini falan kesmek gibi bir niyetleri olmadığını, bıyığını ciddi oldukları için kestiklerini ama hayvana zarar vermeyeceklerini söyledi. Tabloyu almanın güç olduğunu bildiğini ama biz bir kere niyet edersek o işi başarırmışız dedi."

"Seni rahatlatmaya çalışmış görünüyor."

"Eh, başarılı oldu da, Bern. Kedi konusunda içim çok rahat artık. Onu bir daha görüp görmeyeceğimi hâlâ bilemiyorum ama artık eskisi kadar kaçık değilim. Dün gece Alison'la konuşmak ve şimdi de bu telefon, iyi geldi doğrusu. Kediye kötü bir şey olmayacağını bilmek..."

Kapının açıldığını duymadım bile ama başımı kaldırıncı Ray'i gördüm ve Carolyn'e susması için işaret edince sözünü yarıda kesip neden susturduğumu anlamak üzere arkasına döndü.

"Tüh" dedi. "Merhaba, Ray."

"Sen kendine merhaba de" dedi parayla satın alınabilecek en iyi polis. "Bu işte insan en iyi dostunun kim olduğunu anlıyor doğrusu. Yıllardır tanıdığım iki kişi ve içeri girdiğimde biri ötekini susturuyor, öteki de tüh diyor. Kediye ne olacak, Carolyn?"

"Hiçbir şey." Carolyn yıllar önce bir yerden en iyi savunmanın saldırı olduğunu öğrenmiş ve bunu hiç unutmamıştı. "Sorulacak şey eğer sözde dostları her an kendisini tutuklamaya kalkıştırlarsa Bernie'ye ne olacığıdır. Sen hiç polis tacizi denilen bir şey duydun mu, Ray?"

"Polis zalimliği diye bir şey duymamış olmama şükret, Carolyn. Sen neden biraz dolaşmıyorsun, ha? Bacaklarına biraz idman olurdu. Buna ihtiyaçları var doğrusu."

"Eğer sen boy kısalığı hakkında espri yapacaksan, ben de belden aşağı esprilere başlarım, o zaman ne duruma düşersin, ha?"

"Bern, şuna hanımefendi gibi davranmasını öğretemez misin?" dedi Ray.

"Zaten onu yapmaya çalışıyordum, Ray. Sen ne istemiştin?"

"Üç dakikalık bir konuşma. Özel konuşma. Eğer bu burada kalmakta ısrar ederse arkadaki odana geçebiliriz."

"Hayır, ben giderim" dedi Carolyn. "Zaten tuvalete gidecektim."

"Bak, şimdi sen söyleyince benimki de geldi. Ama önce sen git, Carolyn. Bernie ile biraz konuşacağız, onun için çıkmakta sakın acele etme." Carolyn'in odadan çıkmasını bekledi, sonra Elspeth Peters'in tezgâhın üzerinde bıraktığı sanat kitabına elini koydu. Kitap artık kapalıydı ve Mondrian sayfası açık değildi. "Resim, değil mi?"

"Aferin, Ray."

"Onderdonk'un evinden yürüttüğün gibi mi?"

"Sen neden söz ediyorsun?"

"Mondrian adında biri." Ama o Moondrain gibi söylüyordu bunu. "Şömine üzerinde asılıydı ve 350.000 dolarlık sigortası vardı."

"Çok para."

"Öyle, değil mi? Görünüşe bakılırsa yalnızca çalınmış, epey büyükçe bir resim, beyaz zemin, kesişen siyah çizgiler, orasında burasında bir iki parça renk."

"Gördüm."

"Sahi mi?"

"Kütüphanesine değer biçerken. Şöminenin üzerinde asılıydı." Bir an düşündüm.

"Çerçeveletmeye göndereceği gibi bir şey söylemişti galiba."

"Evet, yeni bir çerçeveye ihtiyacı vardı."

"Nasıl?"

"Anlatayım, Bernie. Moondrain'in çerçevesi parçalanmış bir halde dolapta cesedin yanındaydı. Alüminyum çerçeve. Biri tualı kesmiş, çerçeveye tutturulmuş kısım kalmıştı. Ama sigorta şirketinin eksperisi ona bakınca Moondrain olduğunu anladı. Bence pek bir şeye benzemiyordu ya. Şöyle iki santim eninde bir parça, üzerinde Mors işaretleri gibi siyah çizgiler ve sanırım bir parça da kırmızı vardı. Tahminime göre sen tualı kestir, rulo yaptın ve elbisenin altına yerleştirip binadan çıkardın."

"Elimi bile sürmedim."

"Çerçeveyi sökmek yerine kestiğine göre epey acelen olmuş olmalı. Onu öldürdüğünü sanmıyorum, Bern. Bu konuyu düşündüm ve işi senin yaptığını tahmin etmiyorum."

"Teşekkür ederim."

"Ama orada olduğunu biliyorum, o yüzden tabloyu sen almış olmalısın. Belki birinin geldiğini duydun ve onun için telaşa kapılıp, kesmek zorunda kaldın. Belki boş çerçeveyi duvarda asılı ve Onderdonk'u bağlı bıraktın ve başka biri çerçeveyi dolaba atıp adamı öldürdü."

"Bunu neden yapsınlar ki?"

"İnsanın neyi neden yaptığı bilinir mi? Çılgın insanların olduğu çılgın bir dünyada yaşıyoruz."

"Amin."

"Ama bence Moondrian'ı sen aldın."

"Mondrian. Moondrian değil. Mondrian."

"Ne farkeder ki? Pablo Picasso bile diyebilirim ve neden söz ettiğimizi biliriz. Bence resim sende, Bern ve sende değilse bile onu bulabileceğini biliyorum ve o nedenle de evimde televizyon başında ayaklarımı uzatıp oturacağım yerde kendi zamanımı harcayarak burada bulunuyorum."

"Nedenmiş o?"

"Çünkü bir ödül var. Sigorta şirketindekiler pinti mi pinti, ödül yalnızca yüzde on, 350.000 doların yüzde onu ne eder?"

"Otuz beş bin dolar."

"Kitap içinde iflas edersen her zaman muhasebecilik yapabilirsin, Bern. Bu cinayet suçlamasından kurtulmak için paraya ihtiyacın olacak değil mi? Avukata para, mahkeme masrafları falan. Herkesin paraya ihtiyacı vardır, değil mi? Yoksa neden hırsızlık yapasın ki? Onun için sen resmi bul, ben götürüp ödülü alayım, sonra da kırırsınız."

"Nasıl kırırsanız?"

"Bern, ben hiç açgözlülük ettim mi? Yarı yarıya kırırsanız elbette, böylece herkes mutlu olacak. Sen benim elimi yıka, ben senin sırtını kaşıyayım. Bilmem anlatabildim mi?"

"Anlattın sanırım."

"Adam başına on yedi bin beş yüz. Ve sana bir şey söyleyeyim, Bern, bundan iyisini de bulamazsın. Bu kadar reklamı edildikten, cinayet falan işlendikten sonra bir alıcı bulamazsın nasıl olsa. Ve sigorta şirketine satmak için sakın kendini yorma, bu namussuzlar insana binbir tuzak kurarlar ve sonunda yakayı ele verirsin. Tabii, belki sipariş üzerine çaldın ve müşterin hazır. Ama bakalım ona güvenebilecek misin? Bir kere sana kazık atabilir, ikincisi eğer resim sigorta şirketine giderse senin üstündeki baskı da hafifler."

"Her şeyi düşünmüşsün."

"Eh, insanın kendini kollaması gerek. Bir şey daha var: Belki de resmi sipariş üzerine çaldın ve o gece teslim ettin." Arlığını bir ayağından diğerine aktardı. "Bu kadın içerde ne yapıyor, Bernie?"

"Doğal ihtiyaçlarını gideriyor herhalde."

"Ya sıcsın ya da kalsın artık. Sıkıştım işte. Ne diyordum... ha, eğer Moondrain'i elden çıkarmışsan onu yeniden çalman gerekecek."

"Sattığım kişiden mi?"

"Ya da onun sattığı kişiden, eğer bu arada el değiştirmişse. Moondrain bulunursa bu iş epey sönecek diyorum sana, Bernie. Hırsızlık cinayetten ayrılmış olacak ve belki de insanlar senden başka bir katil arayacaklar."

"Aynı zamanda otuz beş bin doların yarısı da senin cebine girecek, Ray."

"Öteki yarısı da senin cebine, bunu sakın unutayım deme. Carolyn'e ne oldu? Gidip bakayım kubura düşmüş olmasın."

Tam o anda en sevdiğim köpek kuvaforü soluk soluğa dışarı fırladı. Bir eliyle pantolonunu çektiştirken diğer elini avucu bize doğru olmak üzere kaldırmıştı.

"Bernie, bir felaket oldu. Ray, sakın içeri gireyim deme. Bernie, kanlı tamponumu düşürdüm, sifonu çekince gider sandım ama tuvalet tıkanı ve taşıtı, yerler bok içinde ve hâlâ da taşıyor. Temizlemeye çalıştım ama her yana bulaştırdım, Bernie, bana yardım edebilir misin? Dükkânı boklu sular basacak sanırım."

"Ben gidiyordum zaten" diyen Ray gerilemeye başladı Yüzü hafif yeşile dönmüştü. "Bern, ben seni ararım, tamam mı?"

"Bize yardım etmeyecek misin?"

"Dalga mı geçiyorsun?"

O kapıdan çıkmadan ben tezgâhın arkasından fırlamıştım bile. Arka odaya dalıp tuvalete girdim. Yerde kırmızı ve siyah karo taşlardan başka bir şey yoktu. Ve her zamanki kadar kuru ve temizdi onlar da.

Tuvaletin üstünde oturan bir adam vardı. Ama tuvalette pek işi olan birine benzemiyordu. Üzerinde gri pantolon, gri pötikare ceket vardı. Gömleği kestane rengi, ayakkabıları siyah ile kahve arasıydı. Kırışmaya yüz tutmuş kumral saçları ve kızıl bir sakalı vardı. Başı arkaya atılmıştı, açık olan ağzından dişçi bakımı görmemiş tütün lekeli dişler görünüyordu. Masum mavi olarak tanımlanabilecek sözleri de açıktı.

"Vay canına!" dedim.

"Burada olduğunu bilmiyor muydun?"

"Elbette bilmiyordum."

"Ben de öyle tahmin etmiştim. Onu tanıdın mı?"

"Ressam" dedim. "Hewlett Galerisi'nde on sent veren adam. Adını unuttum."

"Turner."

"Hayır, o başka bir ressamdır ama yaklaştın. Bekçi ona adıyla seslenmişti: Turnquist."

"Tamam, öyleydi, Bernie. Nereye gidiyorsun?"

"Dükkânın boş olduğundan emin olmaya" dedim. "Sonra kapıyı kilitleyeceğim ve Açık levhasını çevirip Kapalı yapacağım."

"Sonra?"

"Sonrasını şu anda bilmiyorum."

"Bernie?"

"Ne?"

"Ölmüş, değil mi?"

"Kesinlikle. Bundan daha fazla ölünemez."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Kusacağım galiba."

"Eh, elden bir şey gelmez. Ama hiç olmazsa onu oradan çıkarana kadar bekle."

15

Carolyn, "Ayda elli dolara kiraliyabilirsin" dedi "İyi bir fiyat değil mi? Günlüğü iki dolardan az. Günlüğü iki dolara başka ne alabilirsin ki?"

"Eğer dikkatli davranırsan bir kahvaltı yiyebilirsin"

"Ve bahşiş de bırakmazsan. Ama asgari bir aylığa kiraliyorsun, iki saat sonra iade etsen bile elli dolarını alıyorlar"

"Hiç geri götürmeyebiliriz de. Ne kadar kaparo bıraktın?"

"Yüz dolar. Ayrıca bir aylık kirayı da verdiğimden yüz elli dolardan oldum. Ama iade edince yüz doları alacağız. Eğer iade edersek."

Altıncı Cadde ile Onikinci Sokak'ın köşesinde trafik ışıklarının değişmesini bekledik. Değişince karşıya geçtik. Carolyn, "Bir yasa çıkmamış mıydı?" dedi. "Bütün köşelerde rampalar olmayacak mıydı?"

"Öyle bir şey duymuştum."

"Buna rampa mı diyorsun? Şu kaldırıma bak hele. Yamaç paraşütü yapacağın kadar yüksek neredeyse."

"Sen kolları aşağı bastır, ben de kaldırıyorum" dedim. "Haydi."

"Tüh."

"Sakin ol."

"Biz yüksek bir kaldırıma çıkarırız ama gerçekten sakat biri tek başınaysa ne yapacak yani, söyler misin."

"Aynı soruyu her köşede soruyorsun."

"Eh, bu lanet şeyi her kaldırımda kaldırınca bilincime işledi elbette. Böyle bir dava uğruna çalışabilirim. Bir dilekçe göster imzalayayım. Bir yürüyüş göster katılayım. Çok mu komik?"

"Yürüyüşü düşünüyordum."

"Senin hastalıklı bir mizah anlayışın var, Bernie. İtmeme yardım etsene. Dostumuzu biraz fazla sarsıyoruz."

Dostumuz bundan şikâyet edecek durumda değildi kuşkusuz. Birinci Cadde'deki Pitterman Hastane Levazımatı'ndan kiraladığımız tekerlekli iskemlede merhum Bay Turnquist oturmaktaydı,

Carolyn oraya gitmiş, iskemleyi kiralamış ve bir taksinin arkasında dükkâna getirmişti. Sonra iskemleyi dükkâna sokup kurmuş ve Turnquist'i güçbela üstüne, oturtmuştu.

Dükkândan çıktığımızda kenefimin üstünde olduğundan çok daha normal bir görüntüsü vardı. Meşin bir kayışla belinden ve eski bir elektrik kordonuyla bileklerinden ve bacaklarından bağlamıştım. Biraz küflenmiş bir battaniyeyle de boynundan aşağısını örtmüştüm. Mavi gözleri de siyah bir güneş gözlüğü ardına gizlenmiş, Mart'tan beri arka odamda bir çivide sahibini bekleyen tüvit bir kasket de başına geçirilmişti. Ve böylece neler olup bittiğini merak ederek batıya doğru ilerlemekteydik.

"Bir ceset naklediyoruz" dedi Carolyn. "Bu bir cürüm müdür yoksa ağır bir suç mudur?"

"Hatırlamıyorum. Ama yasak olduğu kesin. Yasalar bu işe pek anlayışla bakmazlar."

"Sinemada cesetlere el sürülmez."

"Ben sinemada hiç bir şeye el sürmem. Aslında ölü bulduğunda hemen polise haber vermen gerekir. Sen de bunu yapabiliirdin. Hatta heladan çıkıp Ray'e tuvaletin üstünde bir cesedin oturduğunu söyleyebilirdin. Bunun için telefon etmen bile gerekmezdi."

Carolyn omuzlarını silktiler. "Bir açıklama bekleyeceğimi düşündüm."

"Herhalde."

"Bir açıklamamız olmadığını da düşündüm."

"O da doğru."

"Oraya nasıl gelmiş olabilir, Bernie?"

"Bilmiyorum. Elime henüz soğumamış gibi geldi ama hayatımda pek ölüye dokunmuş değilim ve ne kadar sürede soğuduklarını bilemem. Dün dükkânı kilitlediğimde orada olmuş olabilir. Hatırlarsan tutuklandığım için dükkânı aceleyle kapatmıştım ve normal olarak yaptığım işleri yapamamıştım. Raflar arasında kitap okuyor olabilirdi ya da arka odaya saklanmış"

"Bunu neden yapsın ki?"

"Bilmem. Dükkânda kalmış olabilir ve gece ya da sabah gidip pantolonunu indirmeden tuvalete oturmuş ve orada ölmüş olabilir."

"Kalp krizinden falan."

"Öyle bir şey işte." Tekerlekli iskemle kaldırımdaki bir tümseğe çarptı. Yolcumuzun başı öne savrulunca kasketi ve gözlüğü az daha düşüyordu. Carolyn ikisini de düzeltti.

"Bizi dava edecek" dedi.

"Carolyn, adam ölü. Şaka yapma."

"Elimde değil. Sinirsel tepki. Doğal bir ölümle mi öldü dersin?"

"Burası New York. Bu kentte cinayet doğal ölüm sayılır."

"Sence öldürüldü mü? Kim öldürmüş olabilir?"

"Bilmiyorum."

"Dükkânda başkaları mı vardı yani? Nasıl çıktılar peki?"

"Bilmem."

"Belki de intihar etmiştir."

"Neden olmasın? Rus ajanıydı, dışının kovuğunda siyanür kapsülü vardı, oyunun sonuna geldiğini anlayınca dükkânıma girdi ve kapsülü ısırdı. İlk baskılar ve süslü ciltler önünde ölmek istemesi gayet doğal."

"Eh, kalp krizi ya da intihar değilse..."

"Ya da sarılık" dedim. "Duyduğum kadarıyla pek çok vaka görülüyormuş."

"Onlardan biri değilse ve onu biri öldürmüşse, bunu nasıl yaptılar dersin? Dün akşam içerde iki kişi kalmış olabilir mi?"

"Hayır."

"Ne oldu peki?"

"Bu sabah dükkânı açtığımda içeri girmiş olabilir. Sonra ben kahve alıp sana gittiğimde..."

"O berbat kahveyi..."

"Kenefe girip orada ölmüş olabilir. Ya da yanında biri varsa onun tarafından öldürülmüş olabilir. Ya da yalnız gelmişse ve öteki adam sonra gelmişse ona kapıyı açmış olabilir, o da onu öldürmüştür."

"Ya da katil gece dükkânda kalmış ya da bu sabah içeri girmiştir ve Turnquist geldiğinde onu içeri alıp öldürmüştür. İkisinden biri diğerini anahtarı olmadan içeri alabilir miydi?"

"Bir sorun olmazdı" dedim. "Kahve almaya giderken kapıyı kilitlememiştin. Ucuzluk tezgâhını dışarda bırakmıştım, kilidin de yalnızca yaylısı tutuyordu. Kapıyı anahtarla kilitlediğimi hatırlamıyorum." Kaşlarımı çattım. "Ama kilitlemiş olmalıyım, çünkü döndüğümde kilitliydi. Hem sürgüyü hem de yaylı dili açmak için anahtarı iki kere çevirdim, Tüh!"

"Ne oldu?"

"İş iyice karıştı. Turnquist'in katili içeri aldığını varsayalım. Bunu içerden kolu çevirerek yapabiliirdi. Katil Turnquist'i öldürüp helanın üzerinde bırakıp çıktı diyelim, peki kapıyı nasıl kilitledi?"

"Ortalıkta yedek anahtarın yok muydu? Belki onları bulmuştur."

"Onları bulmak için çok iyi aramak gerekir. Bu zahmete neden girsin ki? Hele ben kapıya çifte kilit vurmamıştım, hatırlıyorum."

"Çok anlamsız."

"Hiçbir şeyin anlamı kalmadı. Kaldırıma dikkat et."

"Bok!"

"Ona da dikkat et. insanlar artık köpeklerinin pisliklerini temizlemiyorlar. Yürümek yine bir serüven olmaya başladı."

Bir köşe daha geçip karşı kaldırıma çıktık. Abingdon Meydanı'nı geçince hem araç hem yaya trafiği hafiflemişti. Onikinci Sokak ile Hudson Caddesi köşesindeki Village Yaşlılar Evi'nin önünden geçerken benzer bir iskemledeki yaşlı bir adam Turnquist'e zafer işareti yaptı. "Bu gençlerin seni itmesine izin verme, iskemleni kendin yürütmeyi öğren" dedi. Bir yanıt almayınca bize baktı. "Biraz kafayı yemiş galiba?"

"Korkarım öyle."

"Eh, hiç olmazsa zavallıyı bir yere kapatmıyorsunuz" dedi acı bir sesle. "Kendine gelince böyle çocuklara sahip olduğu için çok talihli olduğunu söylediğimi söyleyin."

Washington Meydanı'na gelince sola saptık. Bank ve Bethune sokakları arasında bir depo apartmana dönüştürülüyordu. Bu sihirbazlığı yapan ekip paydos edip evlerine gitmişti.

Tekerlekli iskemlenin frenini çektim. "Buraya mı?" dedi Carolyn.

"Eh, burası da iyi. Bak el arabaları için bir kala; uzatmışlar, iskemle için iyi bir rampa olur."

"Morton Sokağı iskelesine gideriz diye düşünmüştüm Onu iskemleyle birlikte nehre atardık."

"Carolyn..."

"Denizde gömülme eski bir gelenek değil midir?"

"Bana el verecek misin?"

"Elbette. 'Hiç olmazsa zavallıyı bir yere kakmıyorsunuz.' Hayır, moruk, bir yere kapatmıyoruz. Boş bir depoya atıveriyoruz."

"Sana bu işi ben kendim yaparım demiştim, Carolyn."

"Saçmalama. Ben senin suçortağın değil miyim?"

"Öyle görünüyor."

"Bu işe birlikte battık. Bunları başımıza açan benim kedimdi. Bern, neden onu iskemleyle burada bırakmıyoruz, ha? Yüz dolar umurumda bile değil."

"İş parasında değil."

"Nesinde öyleyse? Prensibinde mi?"

"İskemleyi bırakırsak iz sürerler."

"Pitterman Hastane Levazımatı'na mı? Ne farkedersin ki? ' Nakit ödeyip uydurma bir ad verdim."

"Turnquist'in kim olduğunu ve bu Mondrian işine nasıl karıştığını bilmiyorum, ama bir ilişkisi olmalı. Polisler onu bulunca Pitterman'a gidip iskemleyi kiralayanın eşgalini alırlar, sonra seni ve dört zenci basketçiyi şirketin memuruna gösterecekler. Adam acaba hanginizi seçecek dersin, ha?"

"Ray'den böyle zevksiz espriler beklerim ama senden beklemezdim doğrusu, Bernie."

"Ben yalnızca bir noktayı belirtmeye çalışıyordum."

"Belirttin de. Ben onu iskemlesi üzerinde bırakmanın daha doğru bir iş olacağını düşündüm yalnızca. Söylediklerimi unut, tamam mı?"

"Tamam."

Telleri adamın kol ve bacaklarından söktüm, kemeri belinden çıkardım ve cesedi epey temizce bir yere yatırmayı başardım. Kasketi, gözlüğü ve battaniyeyi aldım.

Sokağa dönünce, "Haydi atla da seni biraz gezdireyim" dedim.

"Ne?"

"Boş bir tekerlekli iskemle süren iki kişi göze batır. Otur haydi."

"Sen otur."

"Sen benden daha hafıfsın..."

"Bırak şimdi boş lafı. Sen benden uzunsun ve erkeksin, o yüzden birimiz Turnquist rolünü oynayacaksa bu rolün doğa| oyuncusu sensin. Haydi otur ve kasketi başına geçir, gözlüğü de tak." Battaniyeyi de çevreme sıkıca yerleştirdi. Sonra sırtarak el frenini bıraktı. "Sıkı tutun. Emniyet kemerini de bağla. Bana soğuk şaka yaparsın, ha? Yolda bir iki hava boşluğuna düşebiliriz."

16

Dükkâna dönünce herşeyden önce içerde canlı ya da cansız insan aradım. Ama ne bir şey buldum ne de Turnquist'in dükkânıma nasıl girdiğini ya da öteki dünyadaki o büyük atelyedeki atalarına nasıl kavuştuğunu gösteren bir ize rastladım. Carolyn tekerlekli iskemleyi arka odaya getirince katlamasına yardım ettim.

"Bir taksiyle götürürüm ama önce kahve istiyorum" dedi.

"Ben alırım."

"Ama o felafel sattıkları yerden olmasın."

"Merak etme."

İki kahveyle döndüğümde yokluğumda telefonun çaldığını söyledi. "Açacaktım ama açmadım" dedi.

"Akıllılık ettin."

"Bu kahve çok daha güzel. Ne yapmamız gerek biliyor musun? Ya senin ya benim dükkâna o makinelerden bir tane koyalım, o zaman bütün gün taze kahve içeriz."

"Çok iyi olur."

"Olur elbette. Sen bütün gün müşterilerine kahve yaparsın ve bir daha Kirschmann'dan kurtulamazsın. Sürekli konuğun olur. Bugün dalgamı iyi geçtim, değil mi?"

"Arkasına bakmadan kaçıp gitti."

"Eh, istediğim de oydu. Durumu ne kadar iğrenç yaparsam o kadar çabuk gideceğini düşündüm. Aslında içerde onun gitmesini bekliyordum, ama sonra işemeden gitmeyeceğini anlayınca..."

"Tiksindirdiğin bir tek o değildi. Ben bile az daha kaçacaktım."

"Doğru ya. Rol yaptığımı bilmiyordun."

"Orada ölü bir adam olduğunu nereden bilecektim ki."

"Belki de fazla ayrıntıya kaçtım."

"Boş ver" dedim ve o anda telefon çaldı.

Wally Hemphill'di. "Seni bulmak çok güçmüş, Bernie" dedi. "Kefaleti yakıp kaçtın sandım."

"Bunu asla yapmam. Kostarika'da hiç tanıdığım yok."

"Senin gibi bir insan her yerde dost bulur. Bak ne diyeceğim, bu Mondrian hakkında ne biliyorsun?"

"Hollandalı olduğunu biliyorum" dedim. "Amberfoot ya da öyle bir yerde 1872'de doğmuş. Doğal manzara ressamı olarak işe başlamış. Kendi stilini bulunca eserleri giderek soyutlaşmış. 1917'de..."

"Nedir bu? Müze konferansı mı? Onderdonk'un dairesinde değeri yarım milyona yakın bir tablo kayıp."

"Biliyorum."

"Sen mi aldın?"

"Hayır."

"Eğer ortaya çıkarırsan işe yarar. Bize pazarlık fırsatı sağlar."

"Onun yerine kanserin tedavisini versem?"

"Yani resim gerçekten sende değil mi?"

"Hayır."

"Kimde peki?"

"Herhalde öldüren kişidedir."

"Sen kimseyi öldürmedin ve hiçbir şey almadın."

"Doğru."

"Oraya yalnızca parmak izi bırakmaya gittin?"

"Öyle görünüyor."

"Saçma. Bundan sonra ne yapacaksın, Bernie?"

"Dolap beygiri gibi dolanıp duracağım herhalde."

Telefonu kapayınca arka odaya girdim. Orada masanın yanında bir dolapta atmaya kıyamadığım şeylerin yanında bir eşofmanla diğer koşu öteberim vardı. Dolabı açtım, gömleğimi çıkardım.

"Hey, ne yapıyorsun?" dedi Carolyn.

"Soyunuyorum." Kemerimi çözdüm. "Ne yapıyorum sandın?"

Hemen arkasını döndü. "Eğer bu bana sulanmaksa kabul etmiyorum. Bir, ben lezbiyenim ve iki, biz seninle arkadaşız ve üç..."

"Koşmaya gidiyorum, Carolyn."

"Ya. Wally ile mi?"

"Wally ile değil. Kafamın içindeki örümcekler temizlenene kadar Washington Meydanı çevresinde koşacağım. Şimdiye kadar olanların hiçbirini birbirini tutmuyor. İnsanlar ikide bir karşıma çıkıp bana elimi bile sürmediğim bir tabloyu soruyorlar. Hepsi tablonun bende olmasını istiyor. Kirschmann ödül kokusu almış, Wally okkalı bir ücret hayal ediyor, başkalarının akıllarından ne geçtiğini bilemiyorum. Koşup bütün pürüzleri temizleyeceğim ve belki de o zaman bunlardan bir anlam çıkarabileceğim."

"Ya ben? Sen maratoncu numaranı yaparken ben ne yapacağım?"

"Tekerlekli iskemleyi geri götürebilirsin."

"Doğru onu nasıl olsa er geç yapacaktım, değil mi? Bern? Seni tekerlekli iskemlede görenlerden kaç şimdi Washington Meydanı çevresinde koşarken görecektir, ha?"

"Hiçbiri inşallah."

"Bak, eğer biri bir şey sorarsa, Lourdes'dan henüz döndüğünü söylersin, tamam mı?"

Washington Meydanı parkı bir dikdörtgendir ve çevresinde kaldırım bir kilometreye yakındır. Eğer yürürseniz düzdür ama koşarsanız hafif bir eğimi olduğunu anlarsınız ve hemen hemen herkes gibi saat yönünün aksine koşarsanız bu eğimi parkın güney sınırında farkedersiniz. Bir gün önceki Central par^ . koşusundan sonra bacaklarım hâlâ ağrıdığından bunu birinci turda epey hissetiysem de, sonraları açıldım.

Üzerimde mavi naylon şort, çizgili san bir tişört ve şarap rengi koşu ayakkabıları vardı ve bir an Mondrian'ın kıyafetimi beğenip beğenmeyeceğini merak ettim. Ama kızıl ayakkabılar herhalde daha çok hoşuna giderdi.

Ağır bir tempoyla koşuyordum. Beni geçen çok oldu ama alüminyum bastonla yaşlı kadınlar bile geçselerdi umurumda değildi. Dördüncü turdan sonra zihnim açılmaya başladı, ondan sonra sanırım daha dört tur koştum ama aslında hesap tutmuyordum.

Ne Mondrian'ı ne tablolarını ne de onları isteyen o kaçık insanları düşünüyordum. Aslında hiçbir şey düşünmedim ve dört milimi tamamladıktan sonra parkın güneybatı köşesindeki satranç oynayanlardan birinin yanına bıraktığım naylon torbamı aldım adama teşekkür ederek yine koşar adımlarla Arbor Court'a gittim.

Carolyn henüz eve dönmemişti, o yüzden yanımda getirdiğim öteberiyi kullanarak önce apartman, sonra da daire kapısını açtım. Eve girdikten sonra kapıyı arkadan kilitledim, soyunup duş yaptım. Zaten oraya duş yapmak için gelmişim. Kurulandıktan sonra daha önceki eşyalarımı giydim, ter içinde kalmış şortumla tişörtümü duş perdesinin borusuna astım. Buzdolabında bir bira arandım, bulamayınca yüzümü buruşturdum, bir buzlu çay yaptım. Doğrusu tadı böyle bir şeyden beklenebileceği gibiydi.

Bir sandviç yapıp yedim, sonra bir tane daha hazırladım, dışarda biri frene bastı ve korna çaldı. Ubi ne olduğunu anlamak için pencere kenarına atladı. Onun demir parmaklıklar arasından başını

uzatmasına bakarken Archie'nin bıyıklarını düşündüm ve zavallı hayvana acıdığımı farkettim. İki kişi ölmüştü, ben bir cinayetle suçlanıyordum ve belki de ikincisiyle de suçlanacaktım ve düşünemediğim yalnızca Carolyn'in kedisinin kimbilir ne kadar yalnızlık çekiyor olduğuydu.

Rehberde bir numara arayarak çevirdim. Denise Raphaelson üçüncü zilde açtı. "Ben Bernie" dedim. "Bu konuşmayı hiç yapmadık."

"Garip, oysa bana dün yapmışsınız gibi gelmişti."

"Turnquist adında bir ressam hakkında ne biliyorsun?"

"Onun için mi aradın? Turnquist adında bir ressam hakkında ne bildiğimi sormak için mi?"

"Evet. Altmış yaşlarında, kızıl saçlı ve keçi sakallı, çürük dişli, eskiciden giyiniyor. Aksi tavırlı."

"Nerede bu adam? Tam evleneceğim tip."

Denise bir süre sevgilim olmuştu, sonra aniden bir süre de Carolyn'in sevgilisi olmuştu ama o iş fazla uzun sürmemişti. Batı Broadway'de Narrowback Galerisi adında eski bir depo binasında yaşayan ve resim yapan bir ressamdı.

"Aslında bunun için biraz geç" dedim. "Ne oldu?"

"Bunu bilmek bile istemezsin. Hiç adını duymuş muydun?"

"Sanmıyorum. Turnquist. Adı var mı?"

"Herhalde. Trevanian dışında çoğu kimsenin bir adı vardır. Belki Turnquist adıdır ve soyadı yoktur. Öyle bir sürü insan var. Hildegarde. Twiggy."

"Liberace."

"O soyadıydı."

"Doğru."

"Turnquist sana bir şey hatırlatıyor mu?"

"Hayır. Nasıl bir ressam?"

"Ölü."

"Ben de bundan korkuyordum. Eh, iyi insanlar arasında öyleyse. Rembrandt, El Greco, Giotto, Bosch, hepsi ölmüştür."

"Bu konuşmayı hiç yapmadık."

"Hangi konuşmayı?"

Telefonu kapatıp rehberde Turnquist soyadlıları aradım, Manhattan'da bir tane vardı: Michael Turnquist. Altmışlı sokakların birinde. Adam o adrese uyacak biçimde giyinmemişti ama yine de numarayı çevirdim. Karşıma bir erkek çıktı.

"Michael Turnquist mi?" dedim.

"Benim."

"Özür dilerim, yanlış numara."

Daha fazla dayanamayacaktım. Telefonu bir daha açıp 911'i çevirdim. Bir kadın çıkınca, "Washington Sokağı'nda bir inşaat yerinde bir ceset var" deyip tam adresi verdim. Kadın bir şey sormaya başladı ama sözünü bitirmesine fırsat vermedim. "Özür dilerim, ben böyle işlere karışmak istemeyen insanlardan biriyim."

Derin düşüncelere dalmıştım ki, kilitte bir anahtarın döndüğünü duydum. Aynı işlem iki kere daha tekrarlandı ve ben bir iki saniye eğer gelen Carolyn değilse ne yapacağımı düşündüm. Ya Nazi diğer kediyi aşırıya geliyorsa. Ubi'ye bakındım ama göremedim, sonra kapı içeri doğru açıldı ve dönünce Carolyn ve Elspeth Peters'le karşılaştım.

Ama gelen Elspeth Peters değildi ve ikinci bakışta bunu anlamıştım. Ama suçortağımın Elspeth Peters'e neden kez baktığını şimdi görebiliyordum. Benzerlik şaşırtıcıydı.

Ayrıca vergi planlamacısı Alison olması gereken bu kadına neden takıldığını da görebiliyordum. Alison en az Elsbeth Peters kadar çekiciydi ve Bayan Peters'te kadın şairlere ve giden düşme kitaplara o kadar uyan o tavırların yerine Alison'da dünyevi bir yoğunluk vardı. Carolyn bizi tanıştırdı: "Alison, bu Bernie Rhodenbarr. Bernie, seni Alison Warren'le tanıştırayım." Ve Alison politik ve ekonomik lezbiyenliğini elimi sertçe sıkarak gösterdi.

"Seni beklemiyordum" dedi Carolyn.

"Duş yapmak için uğradım."

"Doğru, koşuyordun."

"Siz koşucu musunuz?" dedi Alison.

Böylece bir konu çıkmış oldu, Carolyn de kahve hazırlamaya gitti. Ubi kanapeye oturan Alison'un kucığına atladı. Ben kahve için uğraşan Carolyn'in yanına gittim.

"Hoş, değil mi?" diye fısıldadı Carolyn.

"Müthiş. Ondan kurtul."

"Şaka ediyorsun."

"Hayır."

"Neden?"

"Müzeye gidiyoruz. Hewlett'e."

"Şimdi mi?"

"Şimdi."

"Bak, onu daha yeni getirdim. Kucığında kediyle yerleşti bile. En azından bir kahve vermem gerek."

"Tamam" diye fısıldamaya devam ettim. "Ben şimdi gidiyorum. Sen de ilk fırsatta kurtul ve beni Hewlett'in önünde bekle."

İki dolarla iki çeyreği uzatınca Hewlett gişesindeki memur galerinin bir saate kadar kapanacağını söylemek inceliğinde bulundu. Ona bildiğimi söyleyerek yaka iğnemi aldım. Bu konuşmamız Bay Tumquist'i gözlerimin önünde canlandırmıştı bize sanat hakkında çektiği o heyecanlı konferansı hatırladım Adamın cesedini kentin öteki ucuna kadar sürükleyip bir kenara atmakla onu kişilikten uzaklaştırmıştım ama bu da gerekliyi ancak şimdi onu yine kırıcı ama çok canlı bir insan olarak görüyordum, ölümüne üzül müştüm ve onu ölümden sonra meşum bir komedinin dekoru olarak kullandığıma pişmandım.

Mondrian'ın sergilendiği salona girerken kapıdaki bekçiyi başımla selamladım. Renkli Kompozisyon'un durduğu yerde boş bir duvar yâ da bambaşka bir tablo bulacağımı beklemiyor değildim ama Mondrian her zamanki yerindeydi ve ben de onu bir kere daha görmekten memnundum.

Yarım saat sonra yanıbaşımda bir ses, "Gayet iyi Bernie" dedi. "Ama kimseyi kandıracağını sanmam. Bir kurşun kalem eskizin yağlıboya bir tablo olduğuna inandırmak güç bir iştir. Ne yapıyorsun?"

"Tablonun eskizini" dedim başımı not defterimden kaldırmadan. "Ölçüleri hesaplamaya çalışıyorum."

"O harfler ne peki? Ha, renkler, değil mi?"

"Evet."

"Bunun ne yararı olacak?"

"Bilmem."

"Aşağıdaki adam para almak istemedi. Kapanma saat gelmiş. Ben de çıkarıp bir dolar verdim. Resmi çalacak mıyız Bernie?"

"Evet."

"Şimdi mi?"

"Tabii ki, hayır."

"Ne zaman?"

"Bilmiyorum."

"Nasıl çalacağımızı da bilmiyoursundur herhalde."

"Üzerinde çalışıyorum."

"Defterine çizerek mi?"

"Bok!" diyerek defteri kapattım. "Gidelim haydi."

"Özür dilerim, Bern. Seni kızdırmak istemedim."

"Önemi yok. Haydi çıkalım buradan."

Madison Caddesi'nde iki blok ilerde Gloryosky adında bir bar bulduk. Loş ışıklar, tüylü bir halı, krom ve siyah formika. Müşterilerin yarısı ilk iş sonrası içkilerini yudumlarken diğerleri daha öğle yemeklerini bitirmemiş gibiydiler. Herkes Cuma olduğu için Allah'a şükrediyordu.

Bir bölmeye yerleştiğimizde Carolyn, "Hoş bir yer" dedi. "Loş ışıklar, neşe, kahkahalar, buz çatırtısı ve müzik kutusunda Peggy Lee. Burada mutlu olabilirim, Bernie."

"Garson kız da çok sevimli."

"Gördüm. Burası Bum Rap'tan bin kat üstün. Ama dükkândan bu kadar uzak olması yazık doğrusu." Garson kız geldi ve etkileyici bir biçimde öne eğildi. Carolyn kıza gülümseyerek soğuk ve sek bir martini ısmırladı. Ben Coca Cola ile limon istedim. Kız gülümseyerek uzaklaştı.

"Neden?" diye sordu Carolyn.

"Efendim?"

"Neden Cola ve limon?"

"Şekerli tadını alsın diye."

"Ama neden Cola?"

Omuzlarımı silkdim. "Bilmem. Perrier içecek havada Eğilim herhalde,"

"Bernie, müzeye mi gireceksin? Çılgınlık bu."

"Biliyorum ve denemeyeceğim bile. Ama ne yaparsam yapayım gayet karışık bir gece var önümde ve sanırım formda olmak istiyorum."

"Bense bir iki içki içince form tutarım."

"Belki."

"On dakika bile dayanamayacağım. Hah, neyse geldi işte." Carolyn kıza, "Barmene bunlardan bir tane daha hazırlamasını söyle" dedi.

"Birer tane daha mı?"

"Yalnızca bir martini. O kendisinininkini yudumlayarak içecek. Annen sana hiç söylememiş miydi? Gazozlu hiçbir şey bir yudumda içilmez."

Limonu kolanın içine sıktım, karıştırıp yudumladım. "Çok güzel bir gülüşü var" dedi Carolyn.

"Mizah duygusu olan kızlara bayılırım."

"Ve esaslı bir çift..."

"Onlara da. Senin Mondrian inanmasa da eğimler için söylenecek çok şey vardır. Düz çizgiler ve temel renkler. Sence o bir dahi miydi?"

"Herhalde."

"Dahi her ne demekse. Duvara asacak bir şeye gelince ben Chagall litografımdan memnunum"

"Çok garip."

"Neymiş garip olan?"

"Az önce tablonun karşısında dururken evimde çok esaslı duracağını düşünüyordum."

"Neresinde?"

"Kanapenin üstünde, şöyle tam ortada."

"Öyle mi?" Gözlerini kapatarak resmi orada hayal etmeye çalıştı. "Demin gördüğümüz mü, yoksa Onderdonk'un evindeki mi?"

"Şimdi gördüğümüz. Ama öteki de aynı boyutlarda ve aynı havadaydı, o da olabilirdi."

"Kanapenin üstüne."

"Evet."

"Biliyor musun, senin evine gerçekten yakışabilir. Bu pislik temizlendikten sonra ne yapacağını biliyor musun?"

"Evet", dedim. "Bir ila on gibi bir şey."

"Bir ila on mu?"

"Yıl."

"Aman sen de." Carolyn bütün ceza sistemini elinin tersiyle süpürdü. "Ben ciddiyim, Bern. işler düzeldikten sonra oturup kendine bir Mondrian yapıp duvarına asabilirsin."

"Haydi canım."

"Ciddiyim. Gerçekçi ol, Bern. Piet'in yaptığı o kadar da güç değil. Tamam, bunu ilk o düşündüğü için dehaydı ve oranları ve renkleri kusursuz ve mükemmeldi ve bir felsefe sistemine uyuyordu,

Ama bundan ne çıkar? Eğer kendi evin için bir kopya yapmak istersen onun ölçülerini ve renklerini kopya edip boyamak güç bir iş değil ki. Ne karmaşık bir çizim var ne bir gölge. Yalnızca siyah çizgili beyaz bir zemin ve bir iki renk. Bunu yapmak için Sanat Öğrencileri Derneği'nde on yıl kalman gerekmez herhalde?"

"Ne düşünce ama" dedim. "Herhalde görüldüğünden güçtür."

"Her şey görüldüğünden güçtür. Bir Shis Tzu köpeğinin tüylerini kesmek de görüldüğünden güçtür ama bunun için dahi olman gerekmez. Yaptığın o eskiz nerede? Ölçüleri hesaplayıp tuale geçiremez misin?"

"Ben bir fırçayla duvar boyayabilirim, yapabileceğim yalnızca bu."

"Neden o eskizi yaptın peki?"

"Ortalıkta pek çok tablo var ve yanyana olmadıkları takdirde hepsini birbirine karıştırıyorum. Teşhis edebilmek için yardımcı olur diye düşündüm. Hewlett'tekinden başka bir tane görürsem diye. Ben yapamazdım."

"Neyi yapamazdın?"

"Sahte bir Mondrian yapamazdım. Ne yapacağımı bilemem. Bütün siyah bantlar bıçak sırtı gibi düz. O nasıl yapılır acaba?"

"Titremeyen bir el gerek herhalde."

"Ondan daha fazla bir şey gerekiyor olmalı. Sonra boya karıştırmasını değil, satın almasını bile bilmem."

"Öğrenirsin."

"Bunu ancak bir ressam yapabilir."

"Elbette. Eğer tekniği biliyorsan ve..."

"Yazık ki ölmeden Turnquist'e erişemedik. Ressamdı ve Mondrian'a hayrandı."

"New York'taki tek ressam o değil ki. Kanapenin üstüne bir Mondrian istiyorsan ve kendin yapmak istemiyorsan, tabloyu yapacak birini bulursun."

"Ben benim evime Mondrian yaptırtmaktan söz etmiyorum."

"Etmiyor musun? Ya!"

"Evet."

"Yani.."

"Evet."

"Nerede şu garson? İnsan burada susuzluktan ölebilir."

"Geliyor."

"Güzel. Bu bir işe yaramaz, Bern. Ben senin kanapenin üzerinde güzel görünecek bir şeyden söz ediyordum, uzmanları kandıracak bir şeyden değil. Ayrıca güveneceğimiz bir ressamı nereden bulabiliriz?"

"Güzel bir noktaya değindin."

Garson kız gelip Carolyn'in önüne bir martini bıraktı, sonra benim yarı dolu Cola'ma baktı. Ya da eğer karamsarınız, yarı boş Cola'ma.

"Bu iyi" dedi Carolyn kıza. "İddiaya girerim ki sen eskiden hemşireydin, öyle mi?"

"O bir şey değil" dedi kız. "Bir sırdır ama ben kimseye söylemeyeceğinizi biliyorum. Barmen de eskiden beyin cerrahıydı."

"Ustalığını kaybetmemiş."

Garson kız yanımdan ayrılırken bir kahkaha daha attı. Suçortağım, "Çok hoş kız" dedi.

"Ne yazık ki ressam değil."

"Kurnazca yanıtlar, esaslı bir kişilik, şahane bacaklar. Sence lezbiyen midir?"

"Umut hiç ölmez, değil mi?"

"Öyle diyorlar."

"Lezbiyen ya da normal, bize bir ressam gerek" dedim.

Oda birden sessizleşmiş gibiydi. Oysa konuşmalar devam ediyordu. Biz duymuyorduk ama. Carolyn de ben de donup kaldık, sonra ağır ağır birbirimize baktık, uzun bir andan sonra tek sesmişiz gibi konuştuk.

"Denise" dedik.

"Tut şunu" dedi Denise Raphaelson. "En son ne zaman tual gerdiğimi hatırlamıyorum bile. Günümüzde hazır gerilmiş bir tane satıp alıyorsun, oldu bitti. Kuşkusuz her zaman istedikleri tabloyu santimine kadar tarif eden müşteri gelmez."

"Giderek metrik bir evren yaşıyoruz artık."

"Bernie, bu kadarı yeter sanırım. Bu tabloyu metreyle ölçecek biri sahte olduğunu başka yollardan da anlar. Ancak ölçüler gerçeğe çok yakın olacak. Belki bir iki milimetre şaşar. Bir milimetre uzun diye reklam edilen o sigarayı hatırladın mı?"

"Hatırladım."

"Ne oldu acaba?"

"Herhalde biri içmiştir."

Denise sigara içiyor ya da daha doğrusu eline almadan kül tablası olarak kullandığı istiridye kabuğunda kendi kendine yanmasına izin veriyordu. Onun yerinde tual geriyorduk. Yani Denise ile ben. Carolyn benimle gelmemiştir.

Uzun bacaklı ve ince vücutlu olan Denis'in koyu kumral kıvrıkcık saçları, çilli beyaz bir teni vardı. Ressamdır ve işinde kendisiyle oğlu Jared'i, Jared'in babasından ara sıra gelen nafaka çekinin de yardımıyla geçindirecek kadar başarılıdır. Resmi soyut, çok canlı, çok yoğun, çok enerjiktir, Tablolarından hoşlanmayabilirsiniz ama kolay kolay da görmezlikten gelemesiniz.

İşin orasına gelince, tabloların yaratıcısı için de aynı şey söylenebilir. Son bir iki yıldır Denise ile ara sıra bir araya gelip etnik yemekler, caz ve esprili konuşma zevklerimizi paylaşırdık Tek anlaşmazlık noktamız nefret ettiğini belirttiği Carolyn. Sonra bir gün ikisi arasında bir ilişki başladı. Bu fazla uzun süreli olmadı ve sona erdikten sonra Carolyn bir daha Denise'i görmedi. Ben de.

Kadınları anlamadığımı söyleyebilirim, ama bunda şaşacak bir şey yoktur ki? Kimse anlamaz.

"Düz bir tual istediğimiz için önce astar süreceğiz" dedi Denise. "Bir fırça al. Tamam. Düz olarak süreceksin. Bütün iş bilektedir, Bernie."

"Bu ne işe yarar."

"Akrilik olduğundan hemen kurur. Ondan sonra zımparalarsın."

"Zımpara mı?"

"Zımpara kağıdıyla. Hafifçe. Sonra bir kat daha sürer, yine zımparalarsın ve üçüncü kat. Ben de gidip bu resmin reproduksiyonunun bulunduğu bir kitap arayacağım. Renkli Kompozisyon, 1942. Tanrı bilir aynı adı taşıyan kaç tablo yapmıştır. Harrison Sokağı'nda tanıdığım biri var, yaptığı her şeye Kompozisyon No. 104 adını verir. En sevdiği sayıymış. Eğer günün birinde üne kavuşursa sanat tarihçileri eserlerini ayırmaya kalktıklarında keçileri kaçıracaklar."

Denise Mondrian ve De Stijl Sanatı adlı kocaman bir kitapla geldiğinde üçüncü katı sürüyordum. Kitabın sonlarına doğru bir sayfayı açınca Hewlett'te gördüğüm resim karşıma çıktı. "Bu işte" dedim.

"Renkler nasıl?"

"Ne demek istiyorsun? Yerleri tam değil mi? Benim yaptığım eskizi yanına almıştın ya."

"Aldım ve çok da güzel yapmışsın. Hırsızlık dünyasının kazancı sanat dünyasının kaybıymış. Reproduksiyon kitapları asla kusursuz değildir, Bernie. Mürekkepler boyayı yüzde yüz yansıtamaz. Bu renkler tabloda gördüklerine ne kadar yakın?"

"Oo" dedim.

"Eee?"

"Benim öyle gözüm yoktur, Denise. Ya da o tür belleğim. Bu iyi gibi." Kitabı tutup ileri uzatarak ışığı üzerine düşürdüm. "Zemin hatırladığımdan daha koyu. Gerçekte daha beyazdı. Bilmem anlatabildim mi?"

Başını salladı. "Mondrian karışık beyaz kullanırdı Beyazına biraz mavi, biraz kırmızı, biraz da sarı katardı. Ona benzeyen bir şey yapabilirim sanırım. Umarım bu bir uzmanı kandırmak için kullanılmayacaktır."

"Ben de."

"Bakayım sen ne yaptın. Hiç fena değil. Şimdi o dümdüz tual etkisini yaratmak için bir iki kat beyaz gerek, sonra da biraz boyalı beyaz... Bunun üzerinde çalışacak iki haftam olmasını isterdim."

"Ben de."

"Akrilik kullanacağım anlaşılan. Sıvı akrilik O yağlıboya kullanmıştı ama yanbaşında resmi bir iki saat içinde tamamlamasını isteyen bir deli yoktu. Akrilik çabuk kurur ama yağlıboya değildir ve..."

"Denise?"

"Ne var?"

"Aklımızı kaçırmamıza gerek yok. Elimizden geleni yapacağız. Tamam mı?"

"Tamam."

"Benim bir iki işim var, yaptıktan sonra gelebilirim ama."

"Bu işi ben kendim hallederim, Bernie. Yardıma ihtiyacım yok."

"Ben astarı sürerken düşünüyordum da, aynı zamanda yapabileceğim birkaç şey geldi aklıma."

"Bir tablo üzerinde aynı anda yalnızca bir kişi çalışabilir"

"Biliyorum. Dinle bakalım aklıma gelenlere ne diyeceksin."

Ona düşündüklerimi anlattım. Dinledi, başını salladı ve sözüm bitince bir şey demeden bir sigara yaktı. Bir daha konuştuğunda neredeyse filtresine kadar içmişti.

"Epey karışık" dedi.

"Öyle."

"Ama nereye varmak istediğini anlıyorum. Ancak içimde çok şey bilmememin daha iyi olacağını söyleyen bir ses var. Bu mümkün mü?"

"Mümkündür."

"Ben müzik istiyorum sanırım." Bir sigara daha yaktıktan sonra FM caz istasyonlarından birine ayarlı olan radyosunu açtı. Çalınan plağı tanıdım, Randy Weston'un bir solo piyano parçasıydı.

"Bana birşeyler hatırlatıyor" dedim.

"Değil mi? Jared bir arkadaşında. Bir saat sonra gelecek. O yardım edebilir."

"Çok iyi."

"Hewlett Koleksiyonu'nu çok severim. Tabii Jared'in oraya karşı şiddetli bir kızgınlığı var."

"Neden?"

"Çocuk olduğu için. Çocukların içeri girmelerine izin verilmediğini unuttun mu?"

"Doğru ya. Yanlarında bir yetişkin olsa da mı?"

"Onaltı yaşından küçüklere kesinlikle bir ayrıcalık uygulanmıyor."

"Biraz ukalaca bir şey" dedim. "Bu kentte bir çocukta sanat zevki nasıl gelişecek peki?"

"O durum gayet berbat, Bernie. Met, Modern, Guggenheim, Whitney, Doğa Tarihi ve bir iki yüz özel galeri dışında New York'ta bir çocuk kültür kaynaklarından tümüyle kopuktur. Cehennemde yaşamaktan beterdir doğrusu."

"Eğer seni tanımasam benimle alay ettiğini sanabilirdim"

"Ben mi? Asla." Sigarasını emdi. "Oraya gidip de sekiz milyon çocuk arasında kalmamanın nasıl bir zevk olduğunu anlatamam. Ya da zekâ özürlü bir öğretmenin sekiz desibellik bir sesle Matisse'in aklından geçenleri anlatmasını duymamanın Hewlett yetişkinler için bir müzedir ve ben de orasını çok severim."

"Ama Jared sevmiyor."

"On altı yaşına bastığında sevecektir. Bu arada da yasak meyvenin çekiciliği var elbette. Orasının dünyanın erotik sanat deposu olduğu için içeri alınmadığını düşündüğünü sanıyorum Müzenin çocuksuz olması ve koleksiyonun kalitesi dışında en sevdiğim şeyi de tabloların geniş aralıklarla asılı olmaları. Her birine ayrı ayrı bakabilirsin." Anlamli bir bakışla baktı bana. "Yani demek istediğim, oraya karşı özel bir duygum var, tamam mı?"

"Anlıyorum."

"Bana bunun iyi bir dava uğruna olduğu konusunda bir daha güvence ver."

"Kaçırılan bir kedinin kurtarılmasına ve antika kitaplar satan birinin hapse düşmemesine yardımcı olacaksın."

"Kitapçıyı boşver. Hangi kedi bu? Siyam kedisi mi?"

"Evet. Archie."

"İnsana dost olan mı?"

"Her ikisi de dosttur. Archie biraz daha dışadönüktür."

Randy Weston yerini Chick Corea'ya bırakmıştı ve şimdi de eğitimsiz sesli bir genç haberleri okuyordu, ilk haber silahların sınırlandırılmasındaki gelişmelere aitti ve küresel bu önemi varsa da, pek kulak vermediğimi itiraf etmeliyim. Çenesi düşük adam ondan sonra polisin kimliği meçhul bir kişinin ihbarı üzerine West Village'daki bir depo binasında Edwin P. Turnquist olduğu saptanan bir adamın cesedinin bulunduğunu söylemeye başladı. Turnquist büyük bir olasılık bir buz kıracağıyla kalbinden vurulmuştu. Adam ressamdı, Cedar Tavern'deki erken Soyut İzlenimcilerle düşüp kalkan bir bohemdi. Chelsea'de bir pansiyonda oturmaktaydı.

Bu kadar bilgi yeterliyse de, spikerin sözü hâlâ sona ermiş değildi. Cinayet zanlısının hırsızlıktan sabıkası olup Manhattan'da kitapçılık yapan Bernard Rhodenbarr olduğu söyleniyordu. Rhodenbarr birkaç gün önce Şarlman Apartmanı'ndaki Gordon Kyle Onderdonk'u öldürmekle suçlanmış ve kefaletle bırakılmıştı. Onderdonk'un bir soygun sırasında öldürüldüğü tahmin ediliyorsa da, Rhodenbarr'ın Turnquist'i öldürme nedeni henüz polis kaynakları tarafından açıklanmamıştı. Küçük ukala, "Belki de Bay Turnquist gereğinden çok şey bilen bir kişiydi" diye yorumunu da getirdi.

Gidip radyoyu kapattım. Başlayan sessizlik Sahra kumları gibi uzamaya başladı. Denise, Bic çakmağıyla bir sigara daha yakınca kesildi. Bir duman bulutu arasından, "Turnquist adı belleğimde bir şeyler uyandırıyor" dedi.

"Tahmin etmiştim."

"Adı neydi, Edwin mi? Adını hiç duymamıştım. O yapmadığımız konuşma dışında."

"Ya."

"Onu sen öldürmedin, değil mi, Bernie?"

"Hayır."

"Ötekini de? O Onderdonk'u?"

"Hayır."

"Ama boğazına kadar bu işe batmış durumdasın, öyle mi?"

"Evet."

"Polis de seni arıyor."

"Öyle sanırım. Beni bulmasalar iyi olur ama. Bütün nakit Paramı geçen gün kefalet için harcadım. Hoş, hiçbir yargıç bu kere kefaletle bırakmaz ya."

"Rikers Adası'nda bir hücreye kapatılırsan katilleri yakalayıp kedileri kurtaramazsın."

"Doğru."

"Bana ne ad verirler peki? Suçtan sonra yardımcı mı?" Başımı salladım. "Kasıtsız suçortağı. Radyoyu hiç açmadın. Bu işten yakamı kurtarırsam herhangi bir suçlamayla karşılaşmazsın."

"Ya kurtaramazsan?"

"Ne?"

"Sorduğumu unuttum. Carolyn nasıl?"

"Carolyn mi? İyidir."

"İnsanın yaşamı nasıl da yön değiştiriyor."

"Öyle."

Tuale dokundu. "Hewlett'teki çerçevesi değil, değil mi? Yalnızca gerilmiş tualdi."

"Evet. Desen kenarlara kadar devam ediyordu."

"Kimi zaman öyle yapardı. Her zaman değil ama. Bu iş çılgınlık, Bernie. Bunun farkındasın, değil mi?"

"Evet."

"Yine de bir işe yarayabilir."

18

Narrowback Galerisi'nden çıktığımda saat onbire geliyordu. Denise divanını önermişti ama ben doğrusu kabul etmeye korkmuştum. Polis beni arıyordu ve ben de onların aramayı akıl edecekleri yerlerde olmak istemiyordum. Denise'e gittiğimi bilen tek kişi Carolyn'di ve o da ancak tırnaklarını sökerlerse konuşurdu. Ama ya sökerlerse? Ve bu bildiğini bir arkadaşına, örneğin Ali-son'a fısıldayabilirdi ve Alison da onun kadar ağzısıki olmayabilirdi.

Aslında polisin bir ipucuna da ihtiyacı olmayabilirdi. Ray geçmişte Denise'le birlikte olduğumu biliyordu ve zanlının bütün eski tanıdıklarını aramaya kalkıştıkları takdirde hapyı yutardım.

Bu arada sokağa çıkmıştım bile. Bir saate kadar Daily News'un meyhane baskısı da çıkardı ve büyük bir olasılıkla gazetede benim fotoğrafım yer almış olacaktı. Şu anda SoHo'dan geçerken gölgelere sığınıyor ve gelip geçenlerin hayali bakışlarından kaçınıyordum. Ya da bu bakışlar pek sandığım kadar hayali değildi. Uzun bir süre gölgelere sığınmaya çalışırsanız insanların dikkatini çekersiniz ve size bakarlar.

Wooster Sokağı'nda bir telefon kulübesi buldum, insanı hava koşullarına açık bırakan o geliştirilmiş modellerden biri değil de, kapısı kapatılan gerçek bir kulübe. İnsanlar bu tipleri amaçları için değil de, genel tuvalet olarak kullandıklarından bu kulübelere artık çok seyrek rastlanılıyor. Ben mahremiyeti konfora üstün tutarak içeri kapandım.

İçeri girdiğimde bir ışık yanmıştı ama başımın üstündeki Şeffaf plastik levhanın iki vidasını sökerek ampulü gevşetip plastiği yerine takıp vidaları sıkıştırdım. Artık projektör altında değildim, istihbaratı aradım, sonra da santralin verdiği numarayı çevirdim.

Ray Kirschmann karakolda değildi. İstihbarattan aldığım numarayla kendisini Sunnyside'daki evinde buldum. Telefona karısı çıktı ve adımı sormadan kocasını çağırdı. Ray, "Alo" dedi.

Ben, "Ray?" dedim.

O da, "Aman tanrım, günün adamı" dedi, "insanları öldürmekten artık vazgeçsen, Bernie. Bu gayet kötü bir huy ve kimbilir insanı nerelere götürür. Bilmem anlatabildim mi?"

"Turnquist'i ben öldürmedim."

"Doğru, adını bile duymuş değilsin."

"Öyle bir şey söylemedim."

"Güzel, çünkü cebinde dükkânının adı ve adresi yazılı bir kağıt vardı."

Bu gerçekten olabilir miydi? Ölünün ceplerini araştırırken beni suçlayacak bir şeyi gözden kaçırmış mıydım? Bir an düşündüm ve sonra bir şey hatırlayarak gözlerimi kapadım.

"Bernie? Orada mısın?"

Adamın ceplerini araştırmamıştım. Ondan kurtulmak için o kadar acele etmişim ki, ceplerini aramak için beş dakika bile ayıramamıştım.

"Ayrıca, odasında senin kartvizitlerinden birini bulduk" diye Ray sürdürdü. "Ceset bulunduktan az sonra telefonda bir ihbar aldık, aslında iki ihbar aldık ama ikisini de aynı kişi etmiş olabilir. Birincisi cesedin nerede olduğunu söyledi, ikincisinde de eğer Turnquist'i kimin öldürdüğünü bilmek istiyorsak bunu Rhodenbarr adında birine sormamız gerektiği söylendi. Ben de soruyorum işte. Onu kim öldürdü, Bern?"

"Ben öldürmedim."

"Tamam. Senin gibilerini kefaletle bırakıyoruz ve sen de gidip yeni cinayetler işliyorsun.

Onderdonk gibi iriyarı birine vurmak zorunluluğunu ve vururken de ağır bir darbe indirmem

anlarım, ama Turnquist gibi cılız birini bir buz kancasıyla öldürmek? Bu çok aşağılık bir şey."

"Ben yapmadım."

"Odasını da araştırmadın herhalde."

"Odasının nerede olduğunu bile bilmiyorum, Ray. Seni. aramaktaki nedenlerimden biri adresini almaktı."

"Cebinde kimliği vardı. Oradan öğrenebilirdin."

Tüh, diye düşündüm. Benim iki elim dışında her şey Turnquist'in ceplerindeymiş.

"Hem adresini neden isteyecektin ki?"

"Onun..."

"Odasını mı araştıracaktın?"

"Evet. Gerçek katili bulmak için."

"Biri zaten odasını altüst etmiş, Bernie. Sen değilsen bir başkası yapmış o işi."

"Ben değildim. Orada kartımı buldun, değil mi? Ben ölü insanların odalarını araştırırken kartvizitimi bırakmam."

"Sen insanları öldürmezsin de. Belki de uğradığın şok yüzünden dikkatin dağıldı."

"Bu söylediğine sen bile inanmıyorsun, Ray."

"İnanđımı sanmıyorum. Ama senin için tutuklama emri çıkarıldı ve kefaletin kaldırıldı, Bernie. Hemen teslim olmazsan boka iyice batarsın. Şimdi neredesin? Gelip seni alayım da başına bir şey gelmeden teslim edeyim."

"Ödülü unutuyorsun. Bir hücreye tıklırsam tabloyu nasıl bulabilirim?"

"Bulma olasılığın var mı yani?"

"Var sanırım."

Gurur ile ağgözlülük boğuşurken uzun bir duraklama oldu. Etkileyici bir tutuklamayı epey kuşkulu bir 17.500 dolara karşı ölçüp biçti. "Telefondan hoşlanmıyorum, bunu konuşsak daha iyi olacak" dedi.

Ben bir şey söylemeye başladım ama araya band kaydı girerek üç dakikamın dolduğunu bildirdi. Ben telefonu kapadığımda hâlâ birşeyler söylemeye devam ediyordu.

Kırkikinci Sokak'ta bir tek işe yarar film yoktu. Altıncı ve Sekizinci caddelerdeki sekiz on sinemanın porno göstermeyenlerinde de Texas Kitle Cinayetleri ve Diri Diri Yiyenler gibi filmler gösterilmekteydi. Seks ve şiddeti kaldırırsanız Times Meydanı'nın Dünyanın Kavşağı olduğunu nasıl anlarsınız ki?

Sekizinci Cadde'de bir çift kung fu filmi gösteren bir sinemaya girdim. Daha önce hiç kung fu filmi görmediysem de ne olduğunu bilirdim. Ancak içersi karanlıktı, salon yarı yarıya doluydu ve bir iki saatimi geçirecek bundan daha güvenli bir yer bulamazdım. Eğer polisler gerçekten iş üzerindeyseler fotoğraflarımı otellere dağıtmış olacaktı. Gazeteler de her an çıkacaktı. Bir insan metroda da uyurdu ama metro memurları da insanın yüzüne bakarlardı.

Bir kenarda bir koltuğa oturup perdeye baktım. Fazla bir diyalog yoktu, yalnızca insanların kaburgaları kırılırken ya da camdan aşağı düşerlerken çıkan ses efektleri duyuluyordu. Seyirciler de genelde sessizdiler, ancak biraz sık olmak şartıyla biri kötü bir sona vardığında onaylama mırıltıları yükselmekteydi.

Orada oturup bir süre seyrettim filmi. Bir ara uyudum ve uyandım. Ya aynı film devam ediyordu ya da öteki başlamıştı. İpnote olmuş gibi perdeye bakarken her şeyin kibar bir adamın dükkâna gelip kitaplarına fiyat biçmemi istemesiyle başladığını düşünmeye başladım. Böyle vahşi sonu olan ne kadar uygar bir olaydı diye düşündüm.

Bir dakika.

Çılgın bakışlı bir Doğulu dirseğiyle bir kadının yüzünü parçalarken yerimde doğruldum. Perdeyi görmüyordum bile. Zihnimde Gordon Onderdonk beni dairesinin kapısında karşıyor, içeri girmem için zinciri çıkartıp kapıyı ardına kadar açıyordu. Zihnimin ekranında diğer görüntüler de birer birer geçerken konuşma parçaları da bunlara eşlik ediyordu.

Birkaç dakika kafam sanki bir ibrik dolusu espresso kaynatmış da damarıma zerketmişim gibi çalıştı.. Sonra birkaç günün olayları hep birden yerli yerine oturdu. Önümdeki perdede genç ve çevik erkekler inanılmaz sıcırayışlar, başdöndürücü dönüşler yapıyorlar, tekme ve yumrukla birbirlerinin canlarına okuyorlardı.

Yine uyudum ve uyandım, doğrulup gözlerimi kırıştırdıktan sonra yaptığım zihni bağlantıları hatırladım. Onları bir kere daha baştan düşününce hâlâ mantıklı olduklarını gördüm ve her şeyi böyle birdenbire bulmuş olmama çok şaşıtm. Çıkışa ilerlerken bütün çözümü rüyamda görmüş olacağım aklıma geldi. Ama bunun pek bir önemi yoktu. Her iki halde de durum açıklanıyordu ve her iki halde de yapacak çok şeyim vardı.

19

West End Caddesi'nde bir kapı içinde durup parka giden koşuculara baktım. Onlar geçtikten sonra saklandığım yerden uzanarak apartmanımın kapısını gözetlemeye koyuldum. Bir iki dakika bekledikten sonra kapıdan tanıdık biri çıktı. Ağzının kenarında sürekli duran sigarasıyla kadın kaldırım kenarına kadar yürüdü. İlk önce kuzeye dönmeye başlayınca irkildim ama sonra güneye döndü, yarım blok yürüyüp karşıya geçti ve bana yaklaştı.

Kadın koridorda karşı komşum ve sürekli huzur ve kahve kaynağı Bayan Hesch'ti. "Bay Rhodenbarr, iyi ki beni aradınız" dedi. "Sizin için kaygılanıyordum. O namussuzların söylediklerini bir bilerseniz."

"Siz onlara inanmayın da, Bayan Hesch."

"Ben mi? Allah korusun. Ben sizi tanırım, Bay Rhodenbarr. Ne iş yaptığınız ancak sizi ilgilendirir - bir insanın geçimini sağlaması gerek. Komşuluğunuza ise diyecek yoktur, iyi bir gençsiniz. Kimseyi öldürmezsiniz siz."

"Elbette öldürmem."

"Sizin için ne yapabilirim?"

Kadına anahtarlarımı vererek hangisinin hangi kilidi açtığını anlattım ve nelere ihtiyacım olduğunu söyledim. On beş dakika sonra bir naylon torba ve bir öğütütle döndü. "Holde bir adam var. Normal giyimli, üniformalı değil ama sanırım bir İrlandalı ve ayrıca polise benziyor."

"Herhalde her ikisidir de."

"Şuradaki koyu yeşil otomobilde de polise benzeyen iki kişi var."

"Onları ben de gördüm."

"İstediğin elbiseyi ve temiz gömleği getirdim, onlara uyan güzel bir de kravat seçtim. Sen söylemedin ama çorap ve çamaşır da getirdim. Ne olduklarını bilmediğim, kilitleri açmakta kullandığını tahmin ettiğim öteki şeyleri de getirdim. Doğrusu onları sakladığın o yalancı prizın arkasını çok beğendim. Bana da öteberimi saklamak için öyle bir yapar mısın?"

"Haftaya ilk iş olarak onu yapacağım, eğer hapse girmezsem."

"Son günlerde, hırsızlıklar çok arttı, Bana o güzel kilidi koydun ama olsun.."

"İlk fırsatta size öyle bir saklama yeri yapacağım, Bayan Hesch."

"Evimde Umut Elması yok ama insan neden riske girsin, değil mi? Şimdi iyi misiniz, Bay Rhodenbarr?"

"Sanırım" dedim.

Üstümü bir kahvehanenin tuvaletinde değiştirip hırsızlık aletlerimi ceplerime dağıttım, kirli giysilerimi de çöp sepetine attım.

Bir jilet alıp onu da başka bir kahvenin tuvaletinde kullandım sonra. Aynı yerden bir güneş gözlüğü almıştım. Bir gün önce de Turnquist'i kentin öteki ucuna götürürken ona da bir gözlük almıştım ve o şimdi arka odamda raftaydı, iki günde iki güneş gözlüğü almış olmak doğrusu epey garip geliyordu. Normal koşullar altında iki gözlük arasında yıllar geçerdi.

Hava kapalı olduğu için güneş gözlüğünün pek yardımcı olduğunu sanmıyorum; gözlerimi saklayabilirdi ama aynı zamanda dikkatleri de üzerime çekiyordu. Bir süre gözlüklü yürüdüm ve Ondördüncü Sokak'a metroyla gittim. Beşinci ve Yedinci caddeler arasında her şeyi bedava fiyatına satan dükkânlar vardır. Bunlardan birinin önündeki masada numaralı camlı gözlükler vardı. Göz doktoru parasından kâr etmek isteyenler burada deneyerek kendilerine yarayacak bir gözlük bulurlardı.

Ben de sonunda kalın çerçeveli bir tane buldum. Artık bununla sanki kılık değiştirmiş gibi görünmeden kendimi saklayabilecektim. Bir iki dükkân ileride de koyu gri bir fötr şapka aldım.

Sonra yine seyyar satıcıdan bir simit ve Cola aldım ve kendime bunun kahvaltı olduğunu söyleyerek bir iki telefon ettim. Üçüncü Cadde ve Yirmi Üçüncü Sokak köşesinde yanımda epey köhne bir Chevy durdu. Adamın o kadar rüşvet yemesi karşısında daha iyi bir otomobili olması beklenirdi doğrusu.

"Seni gördüm ama tanımadım" dedi kapıyı açıp yanındaki koltuğa oturduğumda. "Daha sık takım elbise giymelisin. Çok yakışmış. Tabii koşu ayakkabılarınla etkiyi berbat ediyorsun ama..."

"Bugünlerde takım elbiseyle koşu ayakkabısı giyen çok kişi var, Ray."

"Çok kişi de bezelyeyi bıçakla yer ama bu öyle yenir demek değildir: Şapka ve gözlük de pek yakışmış, Bern, aslında seni tutuklamam gerek. Sen daha fazla beladan kurtulursun, ben de bir takdirname alırım."

"Onun yerine ödül almak daha iyi değil mi?"

"Senin ödül dediğin şeye ben garanti demem." Uzun zamandır acı çeken biri gibi göğüs geçirdi.

"Senin bu istediğin delilikten başka bir şey değil."

"Biliyorum."

"Ama geçmişte de senin dediğini yaptım ve genelde kazançlı çıktım." Şapkaya, gözlüğe, ayakkabılara baktı, başını salladı. "Biraz daha polise benzemeni isterdim" dedi.

"Bu halimle kılık değiştirmiş polise benziyorum."

"Eh, gerçek bir kılık değiştirme" dedi. "Herkesi kandırırsın doğrusu."

Ray otomobilini park edilmez bir yere bıraktı, bir merdiven çıkıp bir koridordan geçtik. Ray zaman zaman armasını çıkarıyor ve bir kapıda bekleyen birine gösteriyordu. Sonra da asansörle bodruma indik.

Sivilseniz ve bir cesedi teşhis etmeye gelmişseniz birinci katta beklersiniz ve ölüyü asansörle yanınıza getirirler. Ama polisleniz zamandan tasarruf etmek için sizi aşağı indirirler ve orada da bir çekmeceyi çekerek cesedi gösterirler. Herhalde doğduğu günden beri güneş görmemiş olan morg hademesi bir dosyadan bir kart çıkardı, geniş ve sessiz odada önümüze geçip bir çekmece çekti.

Baktım ve "Bu değil" dedim. "O olmalı" dedi hademe.

"Öyleyse neden ayağındaki etikette Concepcion Velez yazıyor?"

Hademe etikette bakıp kafasını kaşıdı. "Hiçbir şey anlamadım. Burası 228-B ve kartta da..." - suçlayarak baktı yüzümüze-"... burada da 328-B yazıyor."

"Eee?"

"Öyle işte" dedi.

Öne geçip başka bir çekmeceyi çekti. Bu kere cesedin ayağına iliştirilmiş etikette Onderdonk, Gordon K. yazıyordu. Ray ile sessizce baktık. Sonra bana yeteri kadar görüp görmediğimi sordu, yeter dedim, o da hademeye çekmeceyi kapatmasını söyledi.

Yukarı çıkarken, "Uyuşturucu verilir verilmediğini öğrenebilir misin?" diye sordum.

"Uyuşturucu mu?"

"Sekonal ya da başka bir şey. Otopside belli olur mu?"

"Eğer aranırsa. Kafası kırılmış birini görürsen muayene eder ve neyle öldürüldüğünü saptamaya çalışırsın, herifin şekeri var mıymış diye bakmazsın."

"Uyuşturucu araştırması da yapsınlar."

"Neden?"

"Bir önsezi diyebilirsin."

"Sekonal, öyle mi?"

"Herhangi bir sakinleştirici."

"Baktırırım. Şimdi nereye gidiyoruz, Bernie?"

"Ayrı ayrı yollarımıza" dedim.

Carolyn'e telefon edip paniği geçene kadar bir süre konuşmasına izin verdim, "Yardıma ihtiyacım olacak" dedim sonra. "Bir şaşırtma hareketi yapacaksın."

"O benim özelliğimdir. Ne yapmamı istiyorsun?"

Anlattım, iki kere daha üzerinden geçtik, altından kalkacağı bir iş olduğunu söyledi. "Yardımcın olursa daha da iyi olur" dedim. "Alison sana yardım eder mi?"

"Edebilir. Ona ne kadarını anlatmam gerekecek?"

"Mümkün olduğu kadar az. Eğer söylemek zorunda kalırsan, müzeden bir tablo çalmaya çalışacağımı söyle."

"Ona bunu söyleyebilir miyim?"

"Mecbur kalırsan. Bu arada... belki de Fino Fabrikası'nı kapayıp onun evine gitsen iyi olur. Nerede oturuyor ki?"

"Brooklyn Heights'da. Oraya neden gideyim, Bern?"

"Polislerin seni rahatsız edecekleri bir yerde olmamak için. Alison şimdi yanında mı?"

"Hayır."

"Nerede? Evinde mi?"

"Bürosunda. Neden sordun?"

"Bir nedeni yok. Brooklyn Heights'daki adresini biliyor musun?"

"Hatırlamıyorum ama binayı biliyorum. Pineapple Sokağı'nda."

"Ama numarayı bilmiyorsun."

"Ne farkeder ki? Ha, anladım, sığınacak bir yer arıyorsun, değil mi?"

"Aferin."

"Eh, evi güzeldir, Dün gece oradaydım."

"Oradaydın demek. Bu sabah erkenden seni aradım ama evde yoktun. Hey, dur bir dakika. Dün gece Alison'da mıydın?"

"Neden soruyorsun? Yoksa sen başrahibe misin?"

"Hayır, yalnızca şaşırdım. Daha önce oraya gitmemiştin, değil mi?"

"Hayır."

"Ve güzel bir yer?"

"Çok güzel. Bunda şaşacak ne var? Vergi planlamacıları iyi para kazanırlar. Müşterileri paralı insanlardır, yoksa vergiden neden kaygılanırlar ki?"

"Bana kalırsa herkesin vergiden kaygılanmak için nedeni vardır, Dairenin tümünü gördün mü? Yani, yatak odasını falan?"

"Sen ne demek istiyorsun? Yatak odası falan yok. Büyük bir stüdyo dairesi. Yüz metrekare ama bir tek oda. Neden sordun?"

"Hiç."

"Yoksa yatıp yatmadığınızı sormanın dolambaçlı yolu mu bu? Bu seni hiç ilgilendirmez."

"Biliyorum."

"Ee?"

"Beni ilgilendirmedeği konusunda haklısın. Ama en iyi arkadaşısın ve kırılmanı istemem."

"Ben ona âşık değilim, Bern."

"İyi."

"Evet, yattık. Erkeklerin tacizine ve kandırmasına alışkın olduğunu düşünerek geliştirdim stratejimi."

"Nasıl?"

"Ona yalnızca ucunu sokacağımı söyledim."

"Şimdi Fino Fabrikası'nda mısın?"

"Evet."

"O da bürosunda."

"Evet."

"Ve ben senin için kaygılanarak vakit harcıyorum."

"Bana bak" dedi. "Gerçekten çok duygulandım."

Bir taksiye atlayıp Narrowback Galerisi'ne giderken sürücünün dikiz aynasından tanınabilir bir yüz görmemesi için güneş gözlüğümü takmıştım. Taksiden inince onu çıkartarak öteki gözlüğü taktım. Şapka hâlâ başımdaydı.

Kapıyı Jared açtı, gözlüğe, şapkaya, sonra da elimde taşıdığım şeye baktı. "Çok esaslısın" dedi. "Bununla her istediğini taşırsın ve gören de hayvan taşıyorsun sanır. İçinde ne var, hırsızlık aletlerin mi?"

"Hayır."

"O zaman ganimettir. Görebilir miyim?"

"Elbette." Kutunun kilidini açıp menteşeli kapağını kaldırdım.

"Boş" dedi.

"Düş kırıklığına uğradın, değil mi?"

"Hem de çok." Denise'in bir tabloyu bitirmek üzere olduğu atelyeye geçtik. Yokluğumda yaptığına baktım ve çok etkilendiğimi söyledim.

"Etkilenmen gerekir" dedi. "Her ikimiz de bütün gece çalıştık. Toplam bir saat bile uyumadık. Bu arada sen ne yaptın?"

"Cezaevinden uzak durmaya çalıştım."

"Eh, aynı şeye devam et öyleyse. Çünkü bütün bunlar tarih olduğunda esaslı bir ödül bekliyorum. Ve iyi bir yemekle bir gece eğlenceye razı olmam."

"Buna gerek kalmayacak."

"Yemekle eğlenceyi prim olarak verebilirsin ama bu gökkuşağının ucunda bir küp altın varsa ben de payımı isterim."

"Alacaksın. Bu ne zaman hazır olacak?"

"İki saate kadar."

"İyi." Sonra Jared'i çağırıp kendisi için neler planladığımı anlattım. Yüzünde art arda çeşitli ifadeler belirdi.

"Bilmem" dedi.

"Bunu yapabilirsin, değil mi? Yani üç beş arkadaşını bir araya getirebilirsin artık."

"Lionel bu işe bayılır" dedi Denise.

"Ya Pegeen?"

"Belki" dedi oğlan. "Bilemem. Bu işte bana ne var?"

"Ne istiyorsun? Bundan sonraki... bir yıl içinde dükkânıma gelecek bütün bilimkurgu kitapları senin, tamam mı?"

"Bilemem" dedi. Sanki yaşam boyu lahana önermişim gibi hevesli görünüyordu.

Annesi, "iyi bir anlaşma yap" dedi oğluna. "Çünkü işin epey ağır olacak. Karşına TV haber ekibi çıkarsa hiç şaşmam. Lider sen olursan seninle röportaj yaparlar."

"Sahi mi?" "Olabilir."

Jared bir an düşündü. Ben bir şey söyleyecekken Denise elini sallayarak susturdu.

"Eğer biri bir iki telefon ederse oraya hemen bir tv ekibi gönderirler" dedi Jared.

"İyi fikir."

"Lionel'ı bulurum" dedi. "Jason Stone, Shaheen, Sean Glick ve Adam'ı da. Pegeen haftasonu için babasına gitti ama ben kimi alacağımı biliyorum."

"Tamam."

"İşaret gerekecek" dedi. "Bernie? Saat kaçta?"

"Dört buçuk."

"Saat altı haberlerine yetişemeyiz."

"On bir haberlerine çıkarsınız."

"Haklısın. Hem zaten Cumartesi akşamı altı haberlerini pek seyreden olmaz."

Merdivenden uçar gibi indi sonra. "Müthiş bir fikirdi" dedim Denise'e.

"Eğer çocuğunu idare etmesini bilmiyorsan analık ediyorsun denilebilir mi?" Tuallerden biri önüne geçip kaşlarını çatarak baktı. "Nasıl olmuş?"

"Kusursuz görünüyor."

"Kusursuz görünmüyor ama fena da sayılmaz, değil mi?"

20

Kentin finans kesimine vardığımda öğle olmuştu. Dar sokaklar insan doluydu. Özel teşebbüsün o yaşamsal çarkları olan kadınlı erkekli memurlar ve sekreterler elden ele ince sigaralar geçiriyorlar ve o kapitalist beyinlerini uyuşturucuyla tüketiyorlardı. Yelekli takım elbiseli daha yaşlı erkekler bu görüntüye başlarını sallayarak bakıyorlar, huzur ve avuntu bullak için barlara giriyorlardı.

Bir telefon ettim. Yanıt alamayınca bir kafeteryada kuyruğa girdim ve bir kesekâğıdı içinde iki sandviç ve bir kahveyle çıktım. Yemeğimi Maiden Sokağı'nda on katlı bir işhanının lobisine götürdüm. Şapkamı ve kalın çerçeveli gözlüğümü hâlâ kullanmaktaydım ve elimde Jared'i boşluğuyla düşkırıklığına uğratan hayvan taşıma kutusu vardı. Asansöre giderken giriş defteri önünde durarak adımı Donald Brown, hedefimi 702 nolu oda ve geliş zamanımı 12:18 olarak yazdım. Yedinci kata asansörle çıktım, oradan merdivenden bir kat yukarı çıktım. Aradığım büroyu kolayca buldum. Kapıdaki kilide kilit bile denmezdi. Hayvan kafesini yere bıraktım, bir elimde öğle yemeğim, diğer elimle kapıyı bir iki saniyede açtım.

İçerde üstü sahte ahşapla kaplı o masalardan birinin başına geçtim. Sandviçlerden birini açtım, içinden salam ve hindi parçalarını çıkartarak küçük küçük parçalara ayırdım ve masanın üstüne istif ettim. Öteki sandviçi yedim, kahvem içtim, Manhattan rehberinde bir numara bularak çevirdim. Bir kadın çıktı. Ses tanıdık ama ben kesinlikle emin olmak istediğimden Nathaniel ile konuşmak istediğimi söyledim. Ses yanlış numarayı çevirdiğimi söyledi.

Bir iki telefon daha ettim, birkaç kişiyle konuştum, sonra 01 çevirdim: "Ben polis memuru Donald Brown, sicil numaram 23094, rehberde kayıtlı olmayan bir numarayı istiyordum" Santraldeki operatöre telefon ettiğim yerin adını ve numarasını verdim. Doğrulamak için bir dakika sonra telefon etti, bana verdiği numarayı yazdım, "Teşekkür ederim, adres neydi?" Kadın adresi de söyledi ama onu yazmama gerek yoktu.

Numarayı çevirdim. Bir kadın çıktı. "Ben Bernie" dedim. "Seni ne kadar özlediğimi bilemezsin."

"Neden söz ettiğinizi anlamadım" dedi.

"Ah sevgilim, ne yiyorum ne uyuyorum..." Telefon kapandı.

İçimi çekerek bir numara daha çevirdim. Birkaç kişiye aktarıldıktan sonra tanıdık bir ses geldi.

"Pekâlâ, anlat bakalım. Nasıl bildin?"

"Sekonal mi buldular?"

"Klor hidrat. Pek popüler olan bayıltıcı içki. Kafası parçalanmış bir cesede bakıp da uyuşturucu verildiğini nasıl anladın? Quincy dizisinde bile testler yapıp mikroskoplarla birşeylere bakarlar."

"Yeni bir dizi üzerinde çalışıyorum. Psikiş Patolog Bernie Rhodenbarr."

Birbirimize hoş bir iki şey daha söyledik. Sonra telefonu kapayarak bir iki yeri daha aradım, bazı çekmeceleri ve dosya dolaplarını karıştırdım ama içindekileri olduğu gibi bıraktım. Kesekâğdını ve ambalaj kâğıtlarını hindili sandviçin ekmeğiyle birlikte çöp sepetine attım. Getirdiğim hayvan taşıma kutusunu açtım ve bir iki dakika sonra kapayarak sürgülerini çektim.

"Gidelim" dedim.

Çıkarken saatime baktım ve çıkış saati hanesine 12:51 yazdım.

Güneş çıktığı için gözüme güneş gözlüğümü geçirip Broadway'yle Bonn sokakları köşesinde bir taksiye bindim. Sürücüye West Willage'da bir adres verdim. Sürücü İran'dan yeni gelmişti, İngilizcesi de, Manhattandan coğrafyası bilgisi de kıt olduğu için yolu ben gösterdim ve ikimiz de kaybolduk. Ama sonunda tanıdık bir sokağa girdiğimizde parasını verip hemen indim.

Daha önce hiç girmedığım bir binaya girdim. İçerde bir koridoru geçip arka avluya açılan bir kapıya geldim. Kilit bir sorun değildi, dönüşte daha da az sorun çıkarması için kilidin dili arasında bir kürdan parçası bıraktım.

Arka tarafta ihmal edilmiş bir bahçeyle çöp tenekeleri vardı. Beton bir çiti aşip başka bir avluya geçtim, bir pencereden içeri baktım, sonra camı açıp kapattım, Kutu elimde olduğu halde geri döndüm, çiti bir daha aştım, kırık kürdanımı geri aldım ve sonunda yine sokağa çıkıp bir iki blok yürüdükten sonra bir taksi daha çevirdim.

Narrowback Galerisi'ne döndüğümde kapıyı açan Jared elimdeki kutuya baktı. "Hâlâ taşıyorsun" dedi.

"Haklısın."

"Şimdi ganimet dolu mu?"

"Al bak."

"Hâlâ boş."

"Öyle."

"Onu ne yapacaksın?"

"Hiç."

"Hiç mi?"

"Hiç. Senin olsun. Lanet şeyi taşımaktan bıktım." Annesinin bir tuale bakmakta olduğu köşeye gittim. "İyi görünüyor."

"Elbette, iyi ki Mondrian zamanında akrilik boya yokmuş, yoksa yılda beş yüz tablo yapardı."

"Yani o kadar yapmadı mı?"

"Eh, pek sayılmaz."

Parmağımı uzatıp boyaya dokundum. "Kurumuş."

"Eh, bu iş de tamam işte." Denise içini çekerek ucu kıvrık bir bıçak aldı. Sanırım bu bir muşamba bıçağıydı. Ben muşambadan yapılmış değilim ama elinde bu bıçaklardan olan birini kızdırmak istemezdin doğrusu.

"Bu çok ters bir iş" dedi Denise. "Emin misin?"

"Kesinlikle."

"Üçer santimlik mi? Şu kadar mı yani?"

"O iyi."

"Pekala." Ve gerili duran tualı kesmeye başladı. Onu izlerken bir huzursuzluk duyuyordum.

Resmi yapışını seyretmişim, hatta bazı yerlerini ben boyamış, çizgilerin düz olması için bantlar yapıştırmış, boya kuruyunca bantları sıyrıp çıkarmışım. O yüzden resme Mondrian'ın el sürmemiş olduğunu gayet yakından biliyordum. Ama bıçak da muşamba tualı yardıkça midemde garip şeyler oluyordu.

Dönüp Jared'in yanına gittim. O da yere uzanmış büyükçe bir karton parçasına keçe kalemle HAKSIZLIK! yazıyordu. Tahta çubuklara tutturulmuş birkaç tane bitmiş pankart da madeni bir masanın kenarına yaslanmıştı. r "Aferin" dedim.

"Medyaya haber verildi. Güzel görüntü verecekler" dedi.

"Çok güzel."

"Gösteri sanatı" dedi Denise. "Önce bir tablo yapıyorsun ve sonra da onu yok ediyorsun. Bir alüminyum kağıda sarmadığımız kaldı. Sarayım mı, yoksa burada mı yiyeceksin?"

"Hiçbiri" diyerek soyunmaya başladım.

Takım elbisem içinde biraz kaskatı yürüyerek saat üçü birkaç dakika geçe Hewlett Galerisi'ne vardım. Başımda şapkam gözümde kalın çerçeveli gözlüğüm vardı. Gözlük de doğrusu son birkaç saatten beri bir başağrısı başlatmıştı. Önerilen 2.50 dolar bağışımı hiç sızlanmadan yapıp turnikeden geçerek en sevdiğim odaya çıktım.

Mondrian'ın yerinden kaldırılmış olması ya da yeni düzenlenen sergiye ödünç gönderilmiş olması olasılıkları ile epey heyecanlanmışım, ancak Renkli Kompozisyon olduğu yerde duruyordu, ilk aklıma gelen şey onun Denise'in atelyesinde yaptığımıza hiç benzemediği, renklerin hep yanlış olduğu, yaptığımızın bir çocuğun mum boyalarla Mona Lisa taklidinden başka bir şey olmadığı oldu. Resme bir daha baktım ve meşruluğun, tıpkı güzellik gibi, büyük ölçüde bakanın gözünde olduğuna karar verdim. Duvardaki gerçek görünüyordu çünkü duvardaydı ve yanındaki piring levhada soylu kökenleri belirtilmişti.

Tabloya bir süre baktım, sonra salonda biraz gezindim.

Alt kata dönünce Onsekizinci Yüzyıl Fransız tabloları, Boucher ve Fragonard'la dolu salonlara girdim, peri kızlarıyla çobanları vardı. Bir tabloda çıplak ayaklı iki köylü cennet gibi bir kırıkta piknik yapıyorlardı ve tablonun önünde de üniformalı bekçinin dikkatli bakışları altında Carolyn ile Alison durmaktaydılar,

"Her iki masumda da Morton Ayağı sendromunun görüldüğüne dikkatinizi çekerim" diye fısıldadım.

"Ne demek o?"

"Ayaklarının ikinci parmakları başparmaklarından daha büyük yani maraton koşmaya niyet ederlerse özel tabanlığa ihtiyaçları olacak."

"Bence bunlar koşucuya benzemiyorlar" dedi Carolyn. "Bunlar tavşanlar kadar şehvetli görünüyorlar ve yapacakları maraton ancak..."

"Jared ile arkadaşları dışarda yerlerini aldılar" diye sözünü kestim. "Başlamaları için beş dakika zaman tanıyın, tamam mı?"

"Tamam."

Tuvalette ceketimi ve gömleğimi çıkardım, sonra yine giyindim, Mondrian'ın aslı olduğu salona artık pek o kadar kararlı olmayan bir yürüyüşle döndüm. Kapının dışında bir gürültü koptuğundan ve insanlar ne olduğunu anlamak için kapıya koştuklarından kimse bana dikkat etmedi.

Kulağıma tempolu bir ses çalınıyordu. "İki, dört, altı, sekiz! Biz de sanat isteriz!"

Mondrian'a yaklaştım. Zaman ilerliyor ve çocuklar bağırmaya devam ediyorlardı. Saatiye belki bininci kez bakarak ne beklediklerini düşünürken birden kıyamet koptu.

Gök gürültüsü, ya da bir bomba patlaması ya da daha doğrusu Dört Temmuz'dan kalan bir havai fişeğin patlaması gibi bir ses duyuldu. Sonra başka bir yönden dumanlar ve "Yangın!Yangın! Kaçın!" sesleri gelmeye başladı.

Dumanı gören insanlar kaçıyorlardı. Ben ne yaptım? Duvardaki Mondrian'ı kaptığım gibi tuvalete daldım.

Ve bir bölmeden çıkan çıplak kafalı şişman bir adama çarptım. "Yangın! Yangın! Koş!" diye bağırdım.

"Aman tanrım!" diyen adam kendini dışarı attı.

Birkaç dakika sonra ben de çıktım. Aşağı giriş kapısına indim. Ortalık itfaiyeci ve polis kaynıyordu. Jared ile arkadaşları ellerindeki pankartları sallıyorlar, polislerden kaçıyorlar, kendilerini portatif televizyon kameralarının önüne atıyorlardı. Bütün bu şamata arasında Hewlett'in güvenlik personeli durumu denetim altına almışlar, kimsenin bir şaheser yürütmemesi için gayret göstermekteydiler.

Ben şapkamın altında terleyerek, gözlüğümün arkasında gözlerimi kırıştıtararak hepsinin arasından yürüyüp gittim.

Saat altı haberlerini Üçüncü caddede karanlık bir barda izledim Küçük Jared Raphaelson büyük sanat eserleri koleksiyonlarını gençliğin de görme hakkı olduğunu belirtiyor ve sonra da Hewlett'e yapılan terörist saldırısı ve Piet Mondrian'ın Renkli Kompozisyon adlı şaheserinin çalınmasıyla hiçbir ilgileri olmadığını söylüyorlardı.

Bir polis sözcüsü kameraya, "Çocukların doğrudan doğruya bir ilgileri olmadığını sanıyoruz" dedi. "Konuşmak için henüz çok erken ama uyanık bir hırsızın bu fırsattan yararlanıp tabloyu çerçevesinden keserek çıkardığını tahmin ediyoruz. Çerçeveyi üzerindeki tual parçalarıyla kırılmış olarak ikinci kat tuvaletinde bulduk. Yangını her ne kadar inkâr ediyorlarsa da, çocukların çıkardıklarını sanıyoruz. Biri Bağımsızlık Günü şenliklerinde kullanılan türden bir havai fişegi bir çöp sepetine atmış. Sepette herhalde bir turistin attığı bir iki rulo film bulunuyordu yangın bir zarara neden olmadı, yalnızca biraz fazla duman çıktı ve bir iki kişinin hafif yaralanmasına neden oldu. Sonuçta dumanlar hırsızın kaçmasını kolaylaştırmak dışında müzede herhangi bir zarara neden olmamıştır."

Eh, böyle kazalar olur, diye düşündüm. O uyanık fırsatçı hırsız görebilir miyim diye ekrana dikkatle baktım ama bir şey göremedim. En azından o kanalda.

Bir müze yetkilisi tablonun çalınmış olmasından dolayı üzüntüsünü belirtti, sanatsal değeri üzerinde durdu ve biraz istemeyerek de olsa, değerinin çeyrek milyon dolar civarında olduğunu bildirdi. Sunucu, Şarlman'daki hırsızlık ve cinayet olayında bir Mondrian'ın daha çalınmış olduğunu hatırlatarak basının onun üzerinde durmasını hırsız Mondrian'ı seçmeye götürdüğü konusunda bir spekülasyonda bulundu. .

Müze müdürü bu olasılığı gayet yüksek buluyordu. "Bir van Gogh, bir Turner ya da bir Rembrandt alabilirdi" dedi. "Mondrian'dan on kat daha değerli eserlerimiz var. O yüzden bunu yakalanmış bir fırsatı değerlendirme olarak görüyorum. Hırsız Mondrian'ın değerli olduğunu biliyordu, Onderdonk Mondrian'ına biçilen değeri duymuştu ve böyle bir fırsatla karşılaşınca hemen eyleme geçti."

Araya bir reklam girdi. Camey'in barında kalın çerçeveli gözlüklü, fötr şapkalı biri bira kadehini kaldırdı ve içti.

21

"Onun içinde ne var?" diye çocuk sordu. "Balık oltası mı?"

"Andrew, beyefendiyi rahatsız etme" diyen annesi bana bakıp gülümsedi. "Konuşmayı öğrendi ama susmasını öğrenemedi."

"Adam balık tutmaya gidiyor" dedi Andrew.

Andrew, annesi, ben ve daha üç dört kişi otobüs bekleyenleri hava koşullarından korumak için dikilmiş ve birkaç skandal önce bazı belediye yetkililerini zengin etmiş olan o şeffaf durağın ardındaydık. Kolumun altında bir buçuk metre boyunda ve çapı on santim kadar olan karton bir tüp vardı. Andrew'e içinde balık oltası olmadığını söylemedim, içindeki neydi? Yem mi?

Öyle bir şey işte.

İki otobüs geldi. Otobüsler kötü mahallelerin polisleri gibidir, hep çift gezerler. Andrew ile annesi ve diğer bekleyenler birine bindiler. Ben geride kalmıştım ama bunda dikkati çekecek bir şey yoktu. Beşinci Cadde'den pek çok yere giden otobüs geçer ve benim gideceğim yerin otobüsü henüz gelmemiş olabilirdi.

Ne beklediğimi bilmiyordum. İlahi bir müdahale belki.

Karşıda ve biraz solumda Şarlman apartmanı her zamanki gibi aşılmaz olarak yükselmekteydi. Onun kapılarını üç kere zorlayıp içeri girmiştim: Biri Onderdonk'un daveti üzerine, diğer ikisi çiçek getirerek; ve peri masallarında tılsımlı sayı üçtü. Ama şimdi dördüncü kere girmek zorundaydım ve binada çalışan herkes artık beni tanıyordu ve aslında tanımasalar bile içeri girmek olanaksızdı.

Her zaman bir yol vardır diyordum kendi kendime. Andrea'ya ne hikâye uydurmuştum? Çatıya konan helikopter, bu muhtemeldi ama mümkün değil miydi? Özel helikopter servisleri vardı. Bir ücret karşılığında sizi bir iki saat kent üzerinde gezdirirlerdi. Daha yüksek bir bedel karşılığında cesur bir girişimci insanı belirli bir dama indirebilirdi. Özellikle geri dönüş için beklemesi gerekmiyorsa.

Ancak bunun da kendine göre sorunları vardı. Değil helikopter, bir limuzin bile kiralayacak param yoktu ve o paracanlısı helikopter pilotunu nerede bulacağımı bilemiyordum ve pilotların gece işi yapmadıklarını da tahmin ediyordum.

Canı cehenneme.

Şarlman'a bitişik binalar da işe yaramazdı. Her ikisi de komşularından dört kat daha alçaktı. Dağcılık tırmanma takımlarıyla birinin çatısından betona pitonlar çakarak tırmanmak kuramsal olarak mümkündü kuşkusuz. Yine kuramsal olarak artık kaybedilmiş olan uçma sanatını öğrenip göğe yükselmek de mümkün olabilirdi ve bence bu ikincisi Şarlman'ı Matterhorn tepesiymiş gibi görmekten biraz daha kolaydı.

Ayrıca, yandaki binaların güvenlik kordonunu da aşabileceğimi düşünmek için bir neden yoktu. Onların da kapıcıları ve yöneticileri vardı. .

Leona Tremaine'a ya da başkasına çiçek götürmek de sözkonusu olamazdı. Binalara pizza, buz, içki gibi başka şeyler de teslim edilebilirdi ama ben o numarayı kullanmıştım ve bir daha başarılı olacağımı sanmıyordum. Çeşitli kılıklara girmeyi düşündüm. Kör biri olabilirdim. Kara gözlüklerim vardı, eksik olan tek şey beyaz bir bastondu. Ya da bir rahip ya da doktor olabilirdim. Rahiplerle doktorlar her yere girebilirler.

Ama buraya değil. Yukarı telefon ederek kim olduğumu ve kime geldiğimi bildirirlerdi.

Caddenin yukarisından mavili beyazlı bir devriye arabası ağır ağır yaklaşmaktaydı. Hafifçe yana dönüp yüzümü gölgeye soktum. Araba kırmızı ışıktaki geçip gitti.

Orada durmaya devam edemezdim, değil mi? Üstelik dışarda ayakta durmaktansa içeri girip oturmak çok daha iyiydi. Ve o gece çalışma olasılığı kalmadığına göre sert bir içkiden uzak durmak için hiçbir neden yoktu.

Karşıya geçtim ve köşeyi dönüp Big Charlie'nin barına girdim.

Adından tahmin edileceğinden çok daha zengin bir yerdi. Kalın tüylü halı, duvarlarda gömme ışıklar, karanlık köşelerde şölen masaları, sırtlıklı ve yumuşak minderli bar tabureleri. Kolalı siyah beyaz üniformalar içinde garson kızlar ve smokin giymiş bir barmen. Üzerimde takım elbise olduğuna memnundum ve fötr şapkamla spor ayakkabılarımdan utandım doğrusu.

Ama şapkayı hemen çıkardım, ayakkabıları da tezgâhın altına sokuverdim. Hafif sodalı ve bir dilim limonlu bir viski ısmarladım. İçki bir Waterford'a benzeyen kocaman bir kristal kadehte geldi. Belki Waterford'du da. Dükkânlarda burada bir kadehe verilen parayla bir şişe içki alındığına göre Big Charlie pahalı cam eşya bulundurabilirdi.

Doğrusu parama hiç acımamıştım. Bir masör kadar yumuşacık parmaklı ve erimiş yağ gibi sesli bir piyanist, Cole Porter şarkıları söylerken içkimi yudumladım ve düşündüm, yudumladım ve düşündüm. Kafamda yalnızca Şarlman ve içeri girmenin bir yolu vardı.

Her zaman bir yol vardır, ikinci kadehimi içerirken bir bomba ihbarı yapmayı düşündüm. Binayı boşaltsınlardı. O zaman kalabalığa kırışır ve içeri girerdim. Hele içeri girerken üzerimde pijama ve robdöşambr olduğu takdirde apartmanda oturanlardan biri olmadığım kimin aklına gelirdi ki?

Pijama ile robdöşambrı nereden bulacaktım?

Bu soruya bulduğum bazı ilginç yanıtlardan biri de Brooks Brothers mağazasını soymaktı. Üçüncü kadehin sonuna geldiğimde yanımda bir kadın, "Kayıp mısın, çalınmış mı, yoksa sürüsünden ayrılmış mı?" dedi.

"A. A. Milne" diye dizeyi hatırladım.

"Doğru!"

"Birinin annesi. James James Morrison Morrison..."

"Weatherby George Dupree" diye sözümü tamamladı. "Bileceğini nasıl da bildim? Belki de çok yalnız görüldüğünden. Yalnızlığın yalnızlığa seslendiğı söylenir. Bunu kimin söylediğini bilmiyorum ama Milne olduğunu sanmıyorum,"

"O değildi herhalde." Bir sessizlik oldu. Onu bana katılmaya davet etmeliydim. Ama etmedim.

Bunun önemi yoktu ama. Kendine epey güvenli olmalıydı. Yanıma oturuverdi. Üzerinde gayet dekolte siyah bir elbise, boynunda bir dizi inci vardı ve pahalı parfüm ve pahalı viski kokuyordu. Eh, Big Charlie yalnızca pahalı türünü satardı.

"Adım Eve" dedi. "Eve DeGrasse. Ve sen de..."

"Donald Brown" dedim.

"Burcun nedir, Donald?"

"İkizler. Ya seninki?"

"Benim birkaç burcum vardır." Elimi aldı, avcumu çevirdi, kızıl uçlu işaret parmağını çizgiler üzerinde dolaştırdı. "Biri Teslim'dir, diğeri de, 'Islakken Kaygan.'

"Ya."

Garson kadın bir şey söylemediğimiz halde içkilerimizi tazeledi. Kadının gözüme güzel görünmesi için kaç kadehe ihtiyaç olacağını düşündüm. Aslında irkin değildi ama bana yasak olacak kadar benden büyüktü. Esaslı, bir vücudu vardı ve saçları pahalı bir kuaför elinden çıkmıştı. Yüzü herhalde gerdirilmiş, karnı içeri çekilmişti, ama yine de benden büyüktü -annem olarak kadar değilse de, en azından annemin küçük kızkardeşi olacak kadar. Annemin küçük kızkardeşi yoktu ama...

"Buralarda mı oturuyorsun, Donald?"

"Hayır."

"Tahmin etmiştim. Kent dışındansın, değil mi?"

"Nasıl anladın?"

"İnsanlar kimi zaman böyle şeyleri sezerler." El baldırıma inip hafifçe sıkıştırdı. "Koca kentte yapayalnızsın."

"Doğru."

"Ruhsuz bir otelde kalıyorsundur. Odanın rahat olduğundan hiç kuşkusuz yok ama cansız. Ve çok yalnız."

"ok yalnız" diye yineleyip viskimden bir yudum daha aldım. Bir iki kadeh daha iersem nerede ve kiminle olduğumun hiç önemi kalmayacaktı. Eğer bu kadının bir yatağı varsa sabaha kadar orada sızabilirdim. Şövalyelikten puan almazdım ama hiç olmazsa güvenlikte olurdum ve Allah bilir ya, emniyetin yarısı peşimdeyken New York sokaklarım arşınlayacak durumda değildim.

"O otel odasında kalmak zorunda değilsin" diye mırıldanıyordu kadın.

"Sen buralarda mı oturuyorsun?"

"Elbette. Big Charlie'de."

"Big Charlie'de mi?"

"Evet."

"Burada mı yâni?" diye safça sordum. "Bu barda mı oturuyorsun?"

"Burada değil, aptal." Baldırımı bir daha sıkıştırdı. "Gerçek Big Charlie'de oturuyorum. En büyük Big Charlie'de. Ama sen taşralısın, Donald. Neden söz ettiğimi bilmiyorsun, değil mi?"

"Bilmiyorum sanırım."

"Şarlman Büyük Charles demektir, o da Big Charlie demek olur. Buranın sahibi Les ve Maurie diye iki Fransız olduğundan adını öyle koydular. Ama sen taşralı olduğundan köşe başında Şarlman adında bir apartman bulunduğunu bilmezsin."

"Şarlman" dedim.

"Evet."

"Apartman."

"Evet."

"Köşede. Ve sen orada oturuyorsun."

"Tam üstüne bastın, Donald Brown."

Yarılanmış kadehi tezgâhın üzerine bıraktım. "Öyleyse ne bekliyoruz ki?"

Kapıcıyı, yöneticiyi ve asansörcü Eduardo'yu tanıdım. Ama hiçbiri beni tanımadı. Belki ilk kez geldiğimde de yüzüme bakmamışlardı. Üzerimde bir goril postu olabiliro ve onlar yine bakışlarını kaçırırlardı. Ne de olsa Bayan DeGrasse apartmanın kiracısıydı ve Big Charlie'den alıp eve getirdiği ilk genç erkek ben değildim. Ve herhalde personele gözlerini ait oldukları göz çukurlarında tutmaları için esaslı bahşış verilmekteydi.

Asansörle onbeşinci kata çıktık. Bardan binaya kadar yürürken içime bol bol hava çekmiştim ama New York'un kirli havasından birkaç ciğer dolusu çekmek üç buçuk kadeh viskinin etkisini gidermeye yetmediği için asansörde yukarı çıkarken başım iyice dönüyordu. Asansörün parlak ışığı da, arkadaşşıma haksızlık etmesinin yanı sıra, bana hiç de iyi gelmedi. Kadın kapıyı benim anahtarsız açacağımdan daha bir zahmetle açtı ama ben işine karışmadım.

İçeri girince, "Ah, Donald!" diyerek boynuma sarıldı. Boyu hemen hemen benim kadardı ve insanın kollarını dolduruyordu. Öyle şişman falan değildi. Bir kucak dolusu kadındı işte.

"İkimizin de birer içkiye ihtiyacı var" dedim.

Üçer tane içtik. O içti, ben benimkini zaten yakında ölecek gibi duran bir palmiyenin saksısına boşalttım.

Bitkinin çevresinden korktuğu için ölmek üzere olduğda da söylenebilirdi. Daire bir mimari derginin orta sayfasından çıkmış gibiydi, mobilya azdı, her tarafta halı kaplı yükseltiiler vardı. Duvardaki tek resim, bir duvar resmiydi ve onda da bir tek dik açı seçilemiyordu. Mondrian görse nefret ederdi ve onu çalmak için duvarın tümünü kaldırıp götürmek gerekirdi.

"Ah, Donald..."

Kadının onca viskiyle sızacağını ummuştum ama içki hiç etki etmemiş görünüyordu. Ben de zaman ilerledikçe ayılıyor değildim. Aman ne çıkar sanki diye düşünerek, "Eve!" dedim ve birbirimize sarıldık.

Yatak odasında yatak yoktu. Üzerinde bir şilte olan bir platform. Ama işe yaradı. Ve beni çok şaşırtan bir şey oldu: Ben de bekleneni yapmayı başardım.

Çok garipti, ilk başlarda annemin olmayan küçük kızkardeşini düşünmemeye çalıştım. Sonra yaş farklılıklarımızı gideren bir hayali gözlerimin önünde canlandırdım: Ben on yedi yaşında heyecanlı bir gençtim, Eve de olgun ve bilgili otuz altı yaşında bir kadın. Ama hayalimde kendimi sakar bir acemiliğe kadar götürdüğümünden bunda pek başarılı olamadım.

Sonunda pes edip ikimizi de unuttum ve bu da çok işe yaradı. Viskinin yardımcı mı, engel mi olduğunu bilemeyeceğim ama bir ara neler olduğunu düşünmeden kendimi bıraktım ve de şaşılacak şey, oluverdi.

22

Daha sonraları en güç şey kadının uyumasını beklerken uyuyakalmamaktı. Tam dalacakken kendimi tutuyor, Rüyaar Ülkesine giden o karışık yollardan birinde ilerlediğimi hissedip gerçeğe dönerken ucuz kurtulmuşum gibi bir duyguya kapılıyordum.

Kadının soluma temposu değişince bir iki dakika Şapırdamadan bekledim, sonra şilteden ve uyku platformundan yere kaydım. Halı kalın tüylü olduğu için sessizce yürüyüp elbiselerimi aldım ve oturma odasında giyindim. Tam kapıdan çıkarken bir buçuk metrelik tüp kutumu hatırlayıp geri döndüm, "iddiaya girerim ki, sen mimarsın" demişti Eve. "Onun içinde de planların vardır." Bunu

nasıl bildiğini sordum. "O gözlük ve o şapka" dedi. "Ve o gayet akıllıbaşında ayakkabılar. Donald, senin mimar olduğun bir bakışta anlaşılıyor."

Dikiz deliğinden baktım, kapıyı bir karış açarak koridoru kontrol ettim. Dışarda maymuncuğumla kapıyı kilitlemeyi düşündüm ama sonra vazgeçtim. Eve'in yaşantısına bakılırsa kilitlenmemiş kapılar ardında uyuduğu tahmin edilebilirdi. Diğer yandan yanından çıkan konuklarının para çantasını da karıştırmaları normal karşılanıyor olmalıydı, kadının bu tür eylemleri hırsızlık değil, bir bedel olarak gördüğü kuşkusuzdu.

Yangın merdiveninden onbirinci kata indim. Bir an Applinglerin kapısının hangisi olduğunu hatırlayamadım ama sonra herhangi bir alarm düzeninin bağlı olmadığı hırsız alarmı anahtar deliğini gördüm. Maymuncuğumu elime almış ve ince bir çelik lamayı Poulard'ın deliğine sokmuştum ki, birden durdum.

İyi ki de durmuşum, çünkü evde birileri vardı. Kulağımı kapıya dayamamı gerektiren bir şey duymuş olmalıydım. Gözümü deliğe uydurup baktım. İçerde ışık yanıyordu.

Applingler evdeydiler. Ben şimdi kapılarının eşiğinde durmuşken Bay Appling yağma edilmiş pul albümlerini karıştırıyor olabilirdi. Her an böğürerek karısının ödünü patlatabilirdi. O telaşla koşup kapıyı açar ve... ne bulurdu?

Boş bir koridor. Zira düşüncelerimde o aşamaya vardığımda ben yangın merdiveninden çıkmaktaydım bile, Onbeşinci kata çıktım, bir an elimde maymuncukla yangın kapısı önünde durakladım, sonra bir kat daha çıkarak maymuncuğumla kapıyı açtım. Kapalı bir kapının ardında bir tartışma devam etmekteydi ama bu Onderdonk'un kapısı değildi. Kapıya yapııştırılan bir kağıtta dairenin New York Polis Müdürlüğü emriyle mühürlendiği belirtiliyordu. Mühür aslında sembolikti ve Onderdonk'un evine girilmesini önleyen tek şey kapıdaki Segal kilidiydi. Ancak kilidi bir kere açmış olduğum için beni herhangi bir sürpriz bekliyor değildi.

Ama kapıyı hemen açmadım. Önce kulağımı dayayıp içersini dinledim, sonra gözümü anahtar deliğine uydurup ışık olup olmadığına baktım. Ne ışık vardı ne de ses.

İçeri girdim.

Onderdonk'un dairesinde benden başka diri ya da ölü kimse yoktu. Her tarafı, hatta mutfak dolaplarını bile araştırarak bu işi sağlama bağladım. Musluğu açarak suyu bir neskafe yapacak kadar ısınana dek akıttım. Sonuç beni ayıltmaya yetmeyecekse de, hiç olmazsa sızmış bir sarhoş yerine ayakları üstünde durabilen bir sarhoş olacaktım.

Kahveyi içtikten sonra telefonun başına geçtim.

"Bernie, Allah'a şükürler olsun. Çok endişeliydim. Kötü bir şey olduğundan korktum. Cezaevinden aramıyorsun, değil mi?"

"Hayır."

"Neredesin?"

"Cezaevinde değilim, iyiyim. Alison'la sen kolay çıktınız, değil mi oradan?"

"Elbette, bir sorun olmadı. Ne sahneydi ama! Oradan çıkarken Mona Lisa'yı bile alabilirdik ama o da Louvre'da, değil mi? Ama sana büyük haberi vereyim: Kedi döndü!"

"Archie mi?"

"Archie. Gidip bir iki kadeh bir şey içtik, sonra eve döndük, Ubi sevmek için koştu. Onu okşarken başımı kaldırınca Ubi'nin odanın öteki ucunda oturduğunu gördüm. Okşadığım kediye bakınca ne göreyim? Meğer Archie değil miymiş? Onu çalan kişi getirmiş ve kilitleri önceki sefer olduğu gibi kilitleyip gitmiş."

"İnanılmaz bir şey. Nazi sözünü tuttu."

"Sözünü tuttu mu?"

"Ben ona tabloyu verdim, o da kediye iade etti."

"Onu nasıl buldun?"

"O beni buldu. Şimdi anlatamayacağım kadar karışık bir iş. Önemli olan kedinin geri gelmiş olması. Bıyıkları ne alemde."

"Bir tarafı eksik. Dengesi biraz bozulmuş. Sıçradığı zaman kendinden pek emin değil. Öteki taraftakileri de keseyim mi, yoksa bunların büyümesini mi bekleyeyim, karar veremedim,"

"Eh, acele etme. Bu gece bir şey yapman gerekmez."

"Doğru. Alison kediye görünce çok şaştı. Benim kadar şaştı sanırım."

"Buna inanabilirim" dedim.

"Bernie, sen ne yaptığını sanıyorsun? Moondrain toplamaya mı başladın? İki tane de Guggenheim'da varmış diye duydum ve acaba bundan sonra orayı mı soyacaksın diye merak ettim."

"Seninle konuşmak her zaman zevktir, Ray."

"O zevk bana ait. Sen aklını mı kaçırdın? Ve sakın ben değildim deme, çünkü seni televizyonda gördüm. Hayatımda o kadar aptalca bir şapka görmemiştim. Seni şapkandan tanıdım zaten."

"İyi kılık değiştirmişim, değil mi?"

"Ama elinde bir şey yoktu, Bern. Moondrain'i ne yaptın?"

"Katlayıp şapkamın içine soktum."

"Ben de öyle tahmin etmişim. Neredesin?"

"Bir canavarın karnında. Dinle, sana bir iş vereceğim, Ray."

"Benim zaten işim var, hatırladın mı? Ben bir polisim."

"O iş değildir, çalma ruhsatıdır. Casablanca filmindeki o meşhur söz neydi?"

"Bir daha çal, Sam."

"Aslında öyle demezdi. Ya 'Çal, Sam' ya da 'Şarkıyı çal, Sam' derdi ama asla 'Bir daha çal, Sam' dememişti."

"Çok ilginç, Bern."

"Ama ben onu kastetmemiştim. 'Her zamanki zanlıları toplayın.' Ben bunu demek istiyorum. Senin de bunu yapmanı istiyorum işte."

"Anlamıyorum."

"Anlattığım zaman anlayacaksın."

"Bernie, burası tımarhaneye döndü. Durum ancak yatışıyor. Oğlum nasıldı ama?"

"Çok esaslıydı."

"O hıyar babası telefon etti. Böyle bir şeye nasıl izin verebilirmişim, nafakanın indirilmesini kabul etmezsem çocuğu almak için dava açacağını falan söylüyor. Jared babasının yanında yaşamaktansa gidip Hewlett'te yaşamayı tercih ettiğini söylüyor. Sence dediğini yapar mı?"

"Bence hiçbir şey yapamaz ama ben avukat değilim, Jared sorgulamada nasıl davrandı?"

"Yanıtları politik demelere benziyor. Merak etme, senden söz etmedi."

"Ya arkadaşları?"

"Onlar isteseler de senin adını veremezler. Bugünkü olayın Genç Panterlerin politik bir eyleminden başka bir şey olduğunu sadece Jared biliyor."

"Kendilerine öyle mi diyorlar?"

"Aslında medyanın yakıştırmaları sanırım, ama kalıcı olacağını da tahmin ederim. Jared'in arkadaşı Shaheen Vladewicz Panter Yavruları adını istemiş ama ötekiler kabul etmediler. Her neyse, sırrımız güvencide. Jared olayı kendisinin düşündüğüne ve senin son. dakikada işe karışıp yararlanmaya kalkıştığına inanmaya başladı bile."

"Vay fırsatçı hırsız vay!"

"Ha, aklıma gelmişken, o kutuyu burada bıraktın. Kedi taşıma kutusu mudur nedir."

"Kedisi olan birine ver. Benim ihtiyacım kalmadı. Carolyn'in kedisi geri geldi."

"Sahi mi söylüyorsun?"

"Öyle dedi."

"Peki Hewlett? Orası da Mondrian'ı geri alacak mı?"

"Ne Mondrian'ı?"

"Bernie..."

"Sen merak etme, Denise. Her şey iyi bitecek."

"Her şey iyi bitecek."

"Umarım haklı çıkarsın, Bernie. Ama bilemiyorum doğrusu. Bu sabah on beş mil koşma niyetiyle çıktım ama on mil sonra sağ dizimin altında garip bir şeyler oldu. Sancı değil de, bir duyarlılık. Bilmem anlatabildim mi? Sancıya dönüşünce durmaya karar verdim, öyle duyarlı kaldı ve duyarlılığı daha da arttı. On beş milin üstüne bir üç mil daha yaptım, sonra eve dönerek duş yaptım ve yattım. Şimdi de dizim felaket zonkluyor."

"Yürüyebiliyor musun?"

"Herhalde daha on sekiz mil koşarım. Duyarlılıktan zonkluyor, sancıdan değil. Çılgınca bir şey."

"Geçer. Wally, bu öğleden sonra bir müzede bir olay oldu..."

"Tanrım, az daha unuttuyordum. Seninle konuşmamın doğru olup olmadığını bile bilemiyorum. O işe de karıştın mı yoksa?"

"Elbette ki, hayır. Ama protestocu çocukların elebaşısı bir arkadaşımın oğludur ve..."

"Oh, yine başladık işte."

"Wally, Genç Panterler1 in avukatı olarak meşhur olmak ister miydin? Onlara kimsenin dava falan açacağını sanmam ama muhabirler röportaj yapmak isteyeceklerdir, hatta işin içinde bir kitap ya da film bile olabilir. Jared'in haklarını koruyacak birine ihtiyacı var. Babası da bir velayet davası açmak istiyor, o yüzden Jared'in annesinin de haklarını gözetecek biri gerekecek ve..."

"Sen anne ile mi ilgileniyorsun?"

"Eh, biz yalnızca arkadaşız. Aslına bakarsan anneden çok hoşlanacaksın, Wally. Adı Denise."

"Ya?"

"Kalemin var mı? Denise Raphaelson, 741 - 5374."

"Oğlanın adı Jason mu?"

"Jared."

"Ne zaman arayayım?"

"Sabaha."

"Sabah oldu bile. Senin saatten haberin var mı?"

"Ben avukatımı saati öğrenmek için aramam. Onu benim için bir şey yapmasını istediğim zaman ararım."

"Senin için bir şey yapmamı mı istiyorsun?"

"Bunu hiç sormayacaksın sanmıştım."

"Bayan Petrosian, siz misiniz? Hüznün şarkısını söylüyorum /Ağlamanın şarkısını / Hüzünlü değilim ben."

"Kimsiniz siz?.."

"Yalnızca yarından alıyorum / Ağlama şarkısını söylemek için / Hüznün. Bu Mary Carolyn Davies'ten, Bayan Petrosyan. Eski gözdenizden."

"Anlamıyorum."

"Anlayacak ne var ki? Gayet açık bir şiir bence. Şair henüz hissetmediği bir duyguyu yazmak için gelecekteki sıkıntılara karşılık birşeyler ödünç alıyor."

"Bay Rhodenbarr, siz misiniz?"

"Elbette. Tablonuz bende, Bayan Petrosyan, artık size gelip almak kalıyor sadece."

"Yani sizde..."

"Mondrian bende. Bin dolara sizin olabilir. Bunun gülünç bir rakam olduğunu biliyorum ama kentten bir an önce çıkmam gerek ve bulabildiğim her kuruşu toplamak zorundayım."

"Ben Pazartesi'den önce bankaya gidemem..."

"Elinizde olan nakdi getirin, üstüne de bir çek yazın. Bir kalem alın ve adresi ve saati yazın şimdi. Erken ya da geç gelmeyin, yoksa resmi falan unutabilirsiniz."

"Pekâlâ. Beni nasıl buldunuz, Bay Rhodenbarr?"

"Adınızı ve telefon numaranızı yazmıştınız. Unuttunuz mu?"

"Ama numara..."

"Amsterdam Caddesi'nde Koreli bir manava aitti, Çok büyük düşkünlüğüne uğradım, Bayan Petrosyan ama şaşırmamıştım."

"Ama..."

"Ama rehberde adınız yazılı, Bayan Petrosyan. Manhattan rehberinde, beyaz sayfalarda,' Buna dikkatinizi çeken ilk kişi değilim herhalde."

"Ama., ama ben size adımı söylemedim ki." "Elspeth Peters dediniz." "Evet ama.."

"Size saygım sonsuz, Bayan Petrosyan ama hiç de kanmış değildim. Adınızı verdiğiniz zaman duraksamanız, sonra o yanlış numara sizi ele vermişti."

"Peki ama gerçek adımı nasıl öğrendiniz.?"

"Bir mantık oyunu. Amatörler takma bir ad seçtiklerinde hemen hemen her zaman aynı baş harfleri korurlar. Sonra soyadları alarak adlarının biraz değiştirilmesini seçerler. Jackson, Richards, Johnson gibi. Ya da Peters. Adınızın P ile başladığını ve büyük bir olasılıkla Peters'le aynı kökten geldiğini tahmin ettim. Ayrıca yüz hatlarınızdan Ermeni olabileceğiniz de akla geliyordu. Telefon rehberinde P-e-t ile başlayan ve adı E ile başlayan bir Ermeni adı aradım."

"Ama bu olağanüstü bir şey."

"Olağanüstü de olağandır, Bayan Petrosyan, yalnızca biraz fazlaca bir şeyi vardır. Bu söz de benim değil, ilkokuldaki öğretmenim söylerdi. Adı Isabel Josephson'du ve bildiğim kadarıyla takma bir ad değildi."

"Ben yalnızca çeyrek kan Ermeni'yim, Ailenin annem tarafına benzediğim söylenir."

"Bence yüz hatlarınızda kesinlikle bir Ermenilik var. Belki de insanların o arada sırada yaşadıkları psikik anlardan birini yaşıyordum. Ama bu önemli değil artık. O tabloyu istiyor musunuz?"

"Elbette."

"O zaman yazın..."

"Bay Danforth? Adım Rhodenbarr, Bernard Grimes Rhodenbarr. Böyle geç saatte rahatsız ettiğim için özür dilerim ama söyleyeceklerimi duyunca beni bağışlayacağınızı umarım. Size bir iki şey söylemek ve bir iki soru sormak istiyorum, efendim, ayrıca sizi davet etmek..."

Telefon, telefon, telefon, isim bittiğinde kulağım almaca dayalı tutmaktan ağrıyordu. Gordon Onderdonk telefonu neler yaptığımı bilse yattığı çekmecede ters dönerdi.

İşim bitince bir kahve daha yaptım, buzdolabında bir çikolata ile dolapta bir çavdar gevreği buldum. Çok garip bir yemek oldu doğrusu.

Yemekten sonra oturma odasına geçip biraz zaman geçirdim. Zaman geçti ama yeteri kadar geç değildi. Sonunda yeteri kadar geçti. Onderdonk'un dairesinden kapıyı arkamdan kilitlemeden çıktım. On beşinci katta mışıl mışıl uyuyan Bayan DeGrasse'ın katından gülümseyerek, Dokuzuncu kattaki Leona Tremaine'nin katından başımı sallayarak geçip beşinci kata indim. Katın yangın merdiveni kapısını açarken bilmem neden biraz zorlandım. Aslında kilidin diğer kapılarinkinden bir farkı yoktu ama parmaklarım telefonu çevirmekten katlaşmış olabilirdi. Herneyse kapıyı açıp koridoru geçtim, başka bir kapının' önünde durdum. Çevreme dikkatle baktıktan sonra onu da açtım.

Bir fare kadar sessizdim, içerde uyuyanlar vardı Ve hiçbirini uyandırmak istemiyordum. Yapacak çok işim vardı.

Sonunda bütün işleri tamamladım. O beşinci kat dairesinden girdiğim sessizlik içinde çıktım ve kapıyı kilitledim, gene merdivenden on altıncı kata çıktım.

Sanırım işin en kötü yanı da buydu. Merdiven çıkmak güç iştir ve on kat tırmanmak (Tanrıya şükürler olsun ki onüçüncü kat yoktu) çok ama çok güçtür. New York Koşucular Kulübü her yıl Empire State binasının seksen altı katında bir yarış düzenler ve ince bacaklı biri her seferinde yarışı kazanır. Helal olsun. On kat bana yeter de artardı bile.

Bir kere daha Onderdonk'un dairesine girdim, kapıyı kapayıp kilitledim ve soluklanmak için bir süre bekledim.

23

"Aman ne iyi, herkes gelmiş!" dedim.

Gerçekten de hepsi gelmişti. Önce Ray Kirschman üç üniformalı memurla görünmüştü. Aşağıda birileriyle görüşmüş, bina personelinin kişi dairedaki Louis Quinze mobilyaları desteklemek için portatif iskemleler getirmişlerdi Onderdonk'un dairesine. Üç memurdan biri yukarda, ikisi aşağıda lobide, gelenleri yukarı getirmek üzere yerlerini almışlardı. Ray de listedeki ötekileri getirmek üzere dışarı çıkmıştı.

Bütün bunlar olurken ben arkada yatak odasında bir termos kahve ve bir kitapla bekliyordum. Elimdeki Defoe'nun Albay Jack'in Hikayesi'ydi; adam bir tek sıkıcı cümle yazmadan yetmiş yıl yaşamışsa da, ben aklıma kitaba vermekte epey zorlanıyordum doğrusu. Yine de acele etmiyordum. Şöyle esaslı bir giriş yapmak kimin hoşuna gitmezdi ki?

Sonunda işte, "Aman ne iyi, herkes gelmiş!" diyerek girişimi yaptım. Bütün başların bana dönmesi ve bütün gözlerin yarım daire biçiminde yerleştirilmiş iskemlelerin tam karşısındaki meşin koltuğa oturmamı izlemesi doğrusu çok tatmin ediciydi. Bu küçük yüz denizini, haydi daha doğrusunu söyleyeyim, bu küçük yüz gölünü şöyle bir taradım bakışlarımla. Onlar da ya da çoğu bana bakıyorlardı. Birkaçı bakışlarını şöminenin üzerine çevirmişlerdi ve bir an sonra bende aynı şeyi yaptım.

Neden yapmayacaktım ki? Mondrian'ın Renkli Kompozisyon'u Şarlman'ı ilk ziyaretimde olduğu yerde duruyor, canlı temel renkleri ve sağlam yatay ve dikey çizgileriyle parlıyordu.

"Çok güçlü bir söylemde bulunuyor,- değil mi?" Arkama yaslandım, bacak bacak üstüne attım, şöyle bir rahatladım. "Ve kuşkusuz, burada bulunmamızın nedeni de o. Bizi bağlayan şey Mondrian'ın tablosuna duyduğumuz ortak ilgidir."

Yüzlerine bu kere grup olarak değil, bireyler olarak baktım. Ray Kirschmann en rahat koltukta oturuyor, bir gözünü benden, bir gözünü kalabalıktan ayırmıyordu. Böyle bir durum insanı şaşı bırakabilirse de, doğrusu inatla sürdürmekteydi.

Hemen ilersinde iki portatif iskemlede benim suçortağım ile onun şehvet ortağı oturmaktaydılar. Carolyn'in üzerinde yeşil ceketi ve gri pantolonu vardı. Alison pantolonunun üzerine yaka düğmesi ilikli çizgili bir Brooks Brothers gömleği giymiş, kollarını da sıvamıştı. Çok çekici bir çift oluşturmuyorlardı.

Onların biraz ötesinde, iki metrelik kanapede Bay ve Bayan J. McLendon Barlow oturmaktaydılar. Adam taralı kır saçları, asker gibi tavırlarıyla gayet zarıftı; o duruşuyla portatif iskemlelerden birinde bile rahat edebilir ve kanapeyi ihtiyacı olan . başka birine bırakabilirdi. Kızı sayılabilecek olan karısı ince vücutlu, orta boylu, iri gözlü bir yaratıktı ve uzun siyah saçlarını ensesinde bir topuz biçiminde toplamıştı.

Barlowlar'ın sağında ve arkasında eğer portre işine girseydi Mondrian'ın herhalde yapmaktan zevk alacağı bir yüze sahip iriyarı biri oturuyordu. Adamın yüzü hep dik açılardan oluşmuştu. Gözleri ve çenesi sarkıktı, bıyığına kır düşmüştü, kıvrık saçları çini mürekkebi kadar siyahtı ve adı Mordeca Danforth'tu. Onun yanındaki adam ilk bakışta on sekiz yaşında görünüyordu ama daha yakından bakınca bu sayıyı iki katına çıkarabilirdiniz. Yüzü soluktu, çerçevesiz gözlüğü ve iki parmak eninde siyah ipekli kravatlı koyu renk bir takım elbisesi vardı. Adı Lloyd Lewes'ti.

Lewes'in bir iki adım sağında Elspeth Petrosyan ellerini kucağında kavuşturmuş oturmaktaydı. Dudakları ince bir çizgi oluşturmuyordu, başını yana eğmişti, yüzünde sabırlı bir öfke ifadesi vardı.

Elspeth'in sağında ve arkasında koyu renk elbisesi, üstünde ancak Pazar'ları giyilirmiş gibi duran bir genç vardı. Eh, günlerden de Pazar'dı zaten. Gencin ıslak kahve gözleri ve hafifçe çukur bir çenesi vardı ve adı Eduardo Melendez'di.

Eduardo'nun solunda yine koyu renk giysili ama ayaklarında Eduardo'nun sade siyah rugan ayakkabıları yerine bir çift New Balance 730 olan başka bir genç oturmaktaydı. Sağ bacağını bir başka iskemleye uzatmıştı. Bu Wally Hemphill'di ve dizinin duyarlılığının artık sancı aşamasına geçtiğini anlıyordum.

Denise Raphaelson,. Wally'den bir iki adım beride oturuyordu. Pantolonunda boya lekeleri vardı ve kareli gömleğinin dirsekleri iyice eprmişti. Ama kendisi çok iyi görünüyordu. Wally'ye de iyi görünüyormuş olmalıydı ve birbirlerine çaktırmadan bakışlarına bakılırsa bu duygu karşılıklı olmalıydı. Eh, neden olmasındı?

Dört erkek daha vardı. Yuvarlak yüzlü, geniş alınlı ve televizyon reklamlarındaki taşra bankacılarına benzeyenin adı Barnett Reeves'di. İkincisi, bankaya koleje gitmek için kredi istemek üzere yanaşan ama geri çevrilen sakallı ve çizmeli bir tip olup adı Richard Jacobi'ydi. Üçüncüsü, rengi üstündeki elbise kadar gri olan bir adamdı ve sonunda el koymak için ipotek yapmaya bayılan gerçek bir bankere benziyordu, görebildiğim kadarıyla ne dudağı, ne kaşı ve ne de kirpiği vardı. Adı Orville Widener'di. Dördüncü adam bir polisti, üzerinde kılıfında tabancası, copu, not defteri ve kelepçeleriyle tam takım bir üniforma vardı. Adı Francis Rockland'dı, ayak başparmaklarından birinin eksik olduğunu biliyordum ama kafadan hangi tahtanın eksik olduğunu söyleyemezdim.

Ben onlara baktım, onlar bana baktı ve kimi zaman bir dramın en önemli anını piç etmek için yaratıldığına inandığım Ray Kirschmann, "Oyalanmayı bırak, Bernie" dedi.

Ben de oyalanmayı bıraktım.

"Hepiniz sizleri buraya neden çağırdığımı merak ediyorsunuz gibilerinden bir şey söylemem gerekir" diye söze başladım. "Ama bunu merak etmediğinizi biliyorum. Neden buraya çağırıldığınızı biliyorsunuz. Ve şimdi burada olduğunuza göre..."

"Sadede gel" dedi Ray.

"Sadede geliyorum. Hikâye şu: Piet Mondrian adında bir adam bir resim yaptı ve kırk yıl sonra iki kişi öldürüldü. Bu dairede Gordon Onderdonk diye biri ve Village'de bir kitapçıda Edwin Turnquist. Village'da benim dükkânımda. Ben ve Mondrian tablosu bu hikâyenin ortak noktaları görünüyor. Onderdonk öldürülmeden birkaç dakika önce ben bu daireden çıktım ve Turnquist öldürüldükten birkaç dakika sonra dükkânıma girdim ve bu yüzden de polis her iki cinayeti benim işlediğimi düşündü."

"Belki de bunun için geçerli nedenleri vardı," dedi Elsbeth Petrosyan.

"Nedenleri sağladı ama benim onlara göre bir avantajım vardı. Ben kimseyi öldürmediğimi biliyordum. Onun dışında, bu suçun benim üzerime atıldığını biliyordum. Sahibinin kitaplarının değerlendirilmesini isteme mazeretiyle bu daireye çağırılmışım. Kütüphaneyi inceleyerek bir iki saat geçirdim, bir rakam verdim ve emeğimin karşılığında bir ücret aldım. Dışarı çıktığımda parmak izlerimi evin her yanında bırakmışım. Bunu yapmamam için bir neden de yoktu. Kötü bir şey yapmamışım. Sehpanın üzerinde parmak izimi ya da aşağıda apartman yöneticisine adımları bırakmak benim için önemli değildi. Ama buraya burada olduğumu kanıtlamak için çağırıldığım da açıkça belli oluyordu; böylece hırsızlık ve cinayet için ben suçlanacaktım."

Bir soluk aldım. "Bu kadarını görebiliyordum ama buna bir anlam veremiyordum. Çünkü suçu üzerime atan kişi katil değil, kurbanıydı. Onderdonk uydurma bir hikâye ile neden dükkânıma gelip beni buraya getirmişti? Neden odanın her yerinde izimi bıraktırmış, sonra da yan odaya geçip kafasını yardırmıştı?"

Denise, "Belki de katil çıkan bir fırsattan yararlandı" dedi. "Tıpkı dün fırsatçı bir hırsızın olaydan yararlanıp bir tablo çaldığı gibi."

"Bunu düşündüm" dedim. "Ama yine de Onderdonk'un bunu neden yapacağını düşünemiyordum. Beni buraya üzerime bir suç atmak için çağırmıştı ve bu suç kendisinin öldürülmesi değilse, ne olabilirdi? Tablonun çalınması mı?"

"Eh, bu mümkün görünüyordu. Belki de sigorta şirketini dolandırmak için uydurma bir hırsızlık düzenlemeye karar vermişti. İslah olmuş bir hırsızın polisin kolaylıkla bulabileceği parmak izleri neden olmasını? Ama ben oradaki varlığıma haklı bir neden göstereceğim için bunun bir anlamı yoktu. Beni suçlamak yalnızca gereksiz bir sürü karışıklığa yol açacaktı. Ancak pek çok kimse, özellikle de bir suç işlemeye kalkışan amatörler çok aptalca şeyler yaparlar. O da bunu yapmıştı ve sonra da suçortağı onu öldürüp hırsızlık ve cinayeti islah olmuş hırsızın üzerine atabilirdi."

"İslah olmuş hırsız" diye homurdandı Ray. "Birincide ses çıkarmadım ama iki kere söyledin. İslah olmuşmuş!"

Onu duymazlıktan geldim. "Ama yine de bir anlam veremiyordum. Katil Onderdonk'u neden bağlayıp dolaba tıkmıştı? Neden öldürüp düştüğü yerde bırakmamıştı? Ve neden Mondrian'ı çerçeveden keserek çıkarmıştı? Hırsızlar böyle şeyleri her saniyenin değerli olduğu müzelerde

yaparlar. Oysa bu hırsızın vakti boldu, Çerçeveyi söker, tabloyu bir zarar vermeden çıkartabilirdi. Hatta tabloyu olduğu gibi sarıp çıkabilirdi."

Mordecai Danforth, "Onun bir amatör olduğunu söylemişsiniz" dedi. "Ve amatörlerin mantıksız şeyler yaptıklarını."

"Aptalca şeyler dedim ama o da olur. Yine de, bir insan kaç aptalca şeyi art arda yapabilir? Hep aynı çelişkiye takılıp kalıyordum. Gordon Onderdonk beni suç altında bırakmak için zahmetlere girmiş ve karşılığında da öldürülmüştü. Arada bir şey kaçıyordum ama ne derler bilirsiniz - çerçevenin içindeyken resmi görmek güçtür, Ben de çerçevenin içindeydim ve resmi göremiyordum ama zaman zaman bazı parçalarını görebiliyordum ve sonunda tamamını görebildim. Suçu bana atan kişiyle cinayet kurbanı ayrı kişilerdi."

"Biraz daha yavaş, Bern" dedi Carolyn. "Seni buraya getirten ve kafası kırılan kişi..."

"Aynı kişi değildi."

"Morgdaki Onderdonk değil deme sakın" dedi Ray Kirschmann. "Üç ayrı kişi kendisini teşhis etti. Oradaki Gordon Kyle Onderdonk'tur."

"Doğru. Ama benim dükkânıma gelip kendini Onderdonk olarak tanıtan ve buraya davet eden, geldiğimde kapıyı açan, kitaplarına baktığım için iki yüz dolar ödeyen, sonra da ben kapıdan çıkar çıkmaz gerçek Onderdonk'un kafasını kıran başka biriydi."

Bankacı Barnett Reeves, "Yani Onderdonk bu arada hep evde miydi?" diye sordu.

"Evet. Tavuk gibi bağlı ve damarlarında kendisini baygın tutacak kadar klor hidratla dolabın içindeydi gerçek Onderdonk. Ben kazara tuvalete gitmek istersem ve yolumu şaşırırsam diye görünmeyeceği bir yere kaldırılmıştı. Katil beni suçlayacak kanıtları elde etmeden Onderdonk'u öldürme riskine girmek istemiyordu. Böylece ölüm zamanının benim apartmandan çıkışıma uymasını da sağlayacaktı. Adli tabipler olayı dakikasına kadar saptayamazlar -işleri asla o kadar kesin değildir- ama bundan iyi bir zamanlama düzenlemesi de imkânsızdı."

"Bütün bunların hepsi tahmin, değil mi?" diye Lloyd Lewes sesini yükseltti. Sesi solgun yüzüne ve dar kravatına tam olarak uyacak kadar tiz ve çekingendi. "Bazı tutarsızlıkları kapsayacak bir kuram yaratıyorsunuz. Yoksa elinizde bunları destekleyecek ek bilgi var mı?"

"İki sağlam bilgi var" dedim. "Ama bunlar benden başkası için fazla bir şey kanıtlamıyor. Birincisi, morga gittim ve 328-B nolu çekmecede yatanın" -numarayı nasıl hatırlamıştım acaba?-"o güzel günde dükkânıma giren kişi olmadığını biliyorum. İkincisi de şu: Gordon Onderdonk adını vererek dükkâna gelen kişi şu anda bu odada."

Bir odadaki herkes aynı anda soluğunu tutunca müthiş bir sessizlik olduğunu söyleyebilirim.

Sessizliği bozan Orville Widener oldu. "Bunun için elinizde kanıt yok. Yalnızca sözünüze inanmamızı istiyorsunuz."

"Doğru, ben de size öyle dedim zaten. Dükkâna gelen adamın Gordon Onderdonk olmadığını daha önce farketmiş olmalıydım. Hemen hemen ilk baştan bazı ipuçları vardı. Beni bu daireye alan kişi -ona artık Onderdonk diyemeyeceğime göre katil diyelim- kapıyı önce bir iki santim araladı. Asansör memuruna tamam olduğunu söyleyene kadar da zinciri çıkarmadı. Asansörünün duyması için bana adımla hitap etti ama asansör gidene kadar da kilitte oyalandı durdu."

"Doğru" dedi Eduardo Melendez. "Bay Onderdonk konuğunu karşılamak için her zaman koridora çıkardı. Bu kere onu görmedim. O sırada aklıma bir şey gelmemiştii ama burası doğru."

"Benim de aklıma bir şey gelmemiştii. Yalnızca kimliği bilinen ve beklediği bir konuğu geldiğinde kapısının zincirini çekili tutacak derecede güvenliğine düşkün birinin kapısında neden birden fazla Segal sürgülü kilidi olduğunu da merak etmiştim. Katil daha sonra beni kapı önünde asansör beklerken bırakıp da çaldığını duymadığım bir telefonu açmak için telaşla içeri girdiğinde de işkillenmem gerekirdi." Kuşkusuz ben o sırada asansörle aşağı indirilmek yerine merdivenlere koşmak için bir fırsat kolladığımdan bu hareketi minnetle karşılamıştım. Ama bunu onlara anlatmam gerekmiyordu.

"Dikkatimden kaçan bir şey daha vardı" diye ettim. "Ray, sen Onderdonk'tan hep iriyarı biri olarak söz etmiştin ve onu kafasına vurarak öldürmenin bir öküzü bir yumrukta yere sermekle aynı şey olduğunu ima eder gibi konuşmuşsun. Ancak kendisine Onderdonk diyen kişi öyle irikiyim

olmayıp aksine zayıftı. Bunu farketmeliydim ama sanırım o sırada sözlerine fazla dikkat etmiyordum. Onderdonk adını ilk kez katil dükkâna gelip de kendini öyle tanıttığında duymuştum. Onun doğruyu söylediği varsayımıyla hareket ediyordum ve bu varsayımı sorgulamam da epey zaman aldı."

Richard Jacobi sakallı çenesini kaşıdı. "Bizi merakta bırakmayın" dedi. "Eğer içimizden biri Onderdonk'u öldürdüyse bunun kim olduğunu neden söylemiyorsunuz?"

"Çünkü önce yanıtlanması gereken daha önemli bir soru var."

"Neymiş o?"

"Katil Renkli Kompozisyon'u çerçevesinden neden keserek çıkardı?"

"Ha, tablo" dedi Mordecai Danforth. "Tabloyu tartışma fikri hoşuma gider, hele mucizevi bir biçimde yerine geldiğine göre. İşte duvarda Mondrian'ın olgun stiline bir örneği olarak duruyor. Kötü niyetli bir kişinin onu kestiği belli bile olmuyor."

"Olmuyor, değil mi?"

"Katil tabloyu neden keserek çıkardı?" diye Danforth sordu.

"Herkesin çalındığını düşünmesi için."

"Anlamadım."

Yüzlerindeki ifadeye bakılırsa bunu odadakilerin çoğu da anlamamıştı. "Katil yalnızca tabloyu çalmak istemedi" dedim. "Dünyanın onun çalındığını bilmesini istiyordu. Eğer yalnızca alıp götürseydi kaybolduğunu kim anlardı ki? Onderdonk yalnız yaşıyordu. Bir vasiyetnamesinin olduğunu ve dünya mallarının birine gitmesi gerektiğini tahmin ederim, ama.."

"Alberta'da Calgary'de ikinci dereceden bir kuzeni var" diye Orville Widener sözümü kesti.

"Şimdi benim alanıma girmiş bulunuyoruz. Onderdonk'un sigortasını benim şirketim yaptı ve şimdi 350.000 dolar içerdeyiz. Tablonun çalındığını anlıyorum, bu da parayı ödememiz demek. Ama biz böyle bir durumda Cui bono'yu sorarız. Bunun ne olduğunu bildiğinizi tahmin ederim."

"Cooley Bono" dedi Carolyn. "Sonny'nin ilk karısıydı, Cher'le evlenmeden önce. Değil mi?"

Widener, Carolyn'i duymazdan geldi ki, bu da doğrusu karakter sahibi olduğunun kanıtıydı. Adam Latince'yi çevirerek, "Kimin yararına?" dedi. "Diğer bir deyişle kim yararlanıyor? Sigorta Onderdonk'a ödenir, onun ölümü halinde de malvarlığına, o da batı Kanada'da birine kalmış oluyor." Gözleri kasıldı, Richard Jacobi'ye döndü. "Yoksa o Kanadalı akraba da burada mı?"

"Kanada'da" dedi Wally Hemphill. "Kendisiyle her iki zaman diliminde de aynı derecede uygarlık dışı sayılacak bir saatte konuştum. Bu konudaki çıkarlarını temsil hakkını bana verdi."

"Ya" dedi Widener.

Sıra bana gelmişti. "Kuzen Calgary'den hiç ayrılmadı" eledim. "Tablo önemli bir tutar etse de, sigorta parası için çalınmadı. Tablo sahibinin öldürüldüğü nedenle çalındı. Her ikisi de bir suçü örtmek amacına yönelikti."

"Ne suçuymuş bu?"

"Hikâye uzun" dedim. "Bence şimdi rahatımıza bakıp birer fincan kahve içmeliyiz. Süt ve şeker isteyen kaç kişi var? Kimler yalnızca süt istiyor? Ya yalnızca şeker isteyenler? Geri kalanınız sade içeceksiniz demek. Çok iyi."

Pek kahve istediklerini sanmıyordum ama benim soluklanacak bir süreye ihtiyacım vardı. Carolyn'le Alison o berbat kahve servisini yaptıktan sonra benimkinden bir yudum aldım,

"Bir zamanlar Hayık Petrosyan adında bir adamın yemek odasında bir tablo asılıydı" diye söze başladım. "Tabloya sonradan Renkli Kompozisyon adı verilecekti ama Petrosyan ona herhalde yalnızca 'Dostum Piet'in tablosu' falan gibi bir şey demekteydi. Tablo adamın ölümüyle birlikte ortadan kayboldu, Belki aileden biri sessizce alıp götürmüştü ya da hizmetçilerden biri yaşlı adamın tabloyu kendisine bırakmak istediğini sanarak almıştı."

Elsbeth Petrosyan sağına ve sonra bana sert bir bakışla bakarak, "Belki de Hayık Petrosyan'ın oğlu William çalmıştı" dedi.

"Olabilir. Her kim almış olursa olsun, tablo para kazanmanın şahane bir yolunu bulmuş bir adamın eline geçti. Adam tablo satın alıyor ve sonra da onları bağışlıyordu."

"Böylece para mı kazanılıyor?" diye Carolyn sordu.

"Bu adam öyle kazanıyordu. Önemli bir ressamın bir tablosunu satın alıyor, tablonun gerçekliğini ve kendisinin sahipliğini göstermek için bir iki sergiye ödünç veriyordu. Sonra yetenekli ama egzantrik bir ressama tablonun kopyasını yaptırtıyordu. Adam ondan sonra tabloyu bir müzeye bağışlamayı kabul ediyor ama bağışladığı sahte tablo oluyordu. Sonra tabloyu ülkenin başka bir yerindeki başka bir kuruma bağışlıyordu. Ve o da sahtesi oluyordu. Zaman zaman da ortalığı kızıştırmak için tabloyu göstermeyecek bir koleksiyoncu; seçip ona da satmaktaydı. Böylece on yıl içinde aynı tabloyu beş altı kere bağışlayabiliyor ve Mondrian gibi soyut ressamalara bağlı kaldığı ve ressamı da her deseni diğerinden çok az farklı olarak üretebildiği sürece bu işe sonsuza kadar devam edebilirdi.

"Ve işe başlarken ne kadar zenginseniz iş o derece kârlıydı. Çeyrek milyon dolar değer biçilen bir tabloyu bağışladığınız takdirde gelir vergisinden yüz bin dolar indirebilirsiniz. Bunu iki kere yapsanız tabloya verdiğiniz paradan fazlasını elde etmiş olursunuz ve özgün tablo da elinizde kalır. Ama bir sorun vardır."

"Neymiş o?" diye Alison sordu.

"Yakalanmak. Katilimiz Bay Danforth'un Piet Mondrian'ın eserlerini retrospektif bir sergide sunacağını duymuştu ki, bu aslında telaşa neden olmaz. Ne de olsa sahte tabloları geçmişte de böyle sergilere katılmışlar ve hepsini de başarıyla atlatmışlardı. Ancak Bay Danforth Mondrian'ın yaptığından daha çok tablonun piyasada dolaştığını biliyordu! Rembrandt için ne derler bilirsiniz: Üç yüz tablo yapmıştır ve bunlardan üç yüzü Avrupa'da, beş yüzü de Amerika'dadır."

"Mondrian o ölçüde taklit edilmiş değildir" dedi Danforth. "Ama son yıllarda huzur kaçıran bazı söylentiler dolaşmaya başlamıştı. Ben bu retrospektif sergiden yararlanarak gerçekleri ve sahteleri ayıklamayı planlıyordum."

"Ve bunun için de Bay Lewes'ten yardım istediniz."

"Evet." Lewes de başını salladı.

"Katilimiz bunu öğrenmişti" diye devam ettim. "Ve de korkuya kapılmıştı. Onderdonk'un tablosunu sergiye vereceğini biliyordu ve onu bundan vazgeçirtememişti. Onderdonk'a sattığı tablonun sahte olduğunu ona açıklayamazdı ve belki Onderdonk da kendisinden kuşkulananmaya başlamıştı. Bu bir varsayım yalnızca. Ama belli olan şey, Onderdonk'un ölmesi ve tablonun da kaybolmasının gerektiği ve lanet şeyin kaybolduğu herkes tarafından bilinmeliydi. Hırsızlık ve cinayeti benim üzerime yüklediği takdirde paçasını kurtaracaktı."

"Ve biz de Calgary'deki kuzene sahte bir tablo için 350.000 dolar ödeyecektik" dedi Orville Widener.

"Bu da katili etkilemeyecekti. O kendi selametine bakıyordu ve bu da her zaman gayet geçerli bir cui bono'dur."

"Kim?" diye sordu Ray.

"Ne?"

"Sahte tabloları satan ve Onderdonk'u öldüren kimdi?"

"Yalnızca bir kişi olabilirdi." Küçük koltuğa döndüm. "Sizdiniz, değil mi, Bay Barlow?"

O sessizliklerden birini daha yaşadık. O ana kadar dimdik oturan J. McLendon Barrow sırtını biraz daha dikleştirdi.

"Saçmalık bu" dedi.

"Her nedense bu suçlamayı reddedeceğinizi biliyordum."

"Saçmalık. Sizinle bugünden önce hiç karşılaşmadın, Bay Rhodenbarr. Gordon Onderdonk'a bir tek tablo bile satmış değilim. İyi bir arkadaştı ve feci ölümüne çok üzüldüm ama ona bir tek tablo bile satmadım. Sattığımı ispat edin bakalım."

"Ah," dedim.

"Dükkânınıza da hiç gelmedim ve ne size ne de başkasına kendimi Gordon Onderdonk olarak tanıtmadım. Hewlett Galerisi'ne bir Mondrian bağışlamış olduğum için şaşırmanızı anlıyorum. Bunu inkâr edemem, zaten galeri duvarındaki bir plakette de bu belirtiliyor."

"Ama ne yazık ki, o tablo da kayboldu" diye mırıldandım.

"Bu komediyi hazırlamak için onu da sizin yaptığınız belli. Benim tablonun kaybolmasıyla hiçbir ilgim yok ve dün başka yerde olduğumu kanıtlayabilirim. Ayrıca, tablo gerçek olduğu için kaybolmuş olması benim aleyhime bir durumdur."

Başımı salladım. "Korkarım öyle değildi" dedim.

"Bir dakika." Neşeli bankacı Barnett Reeves, sanki teminat olarak kendisine bir fare leşi sunmuşum gibi yüzüme baktı. "Ben Hewlett'in müdürüyüm ve tablomuzun gerçek olduğundan eminim."

"Şömineye baktım. "Sizin tablonuz bu" dedim. "Bundan ne kadar eminsiniz?"

"O Hewlett'in Mondrian'ı değil."

"Odur."

"Saçmalamayın, Bizimki vahşinin biri tarafından çerçevesinden kesilerek çıkartılmıştı. Bu ise sağlam. Sahte olabilir, ama asla bizim duvarımızda asılı değildi."

"Asılıydı" dedim. "Onu dün çalan kişi, ki adını söylemeyeceğim, vahşi falan değildi. Sahte ya da gerçek tablonuzu kesmek aklının ucundan bile geçmezdi. Hewlett'e elinde sahte bir Mondrian'ın bir çerçeve parçasına tutturulmuş kenarıyla gitti. Gerçek tablonun çerçevesini söküp tualı elbisesinin altına sakladı. Çerçeve parçalarını pantolonun paçasının iç kısmına bağlayarak oradan çıktı. Ve sanki tabloyu keserek çıkarmış gibi arkasında kanıtlar bıraktı."

"Demek şöminenin üstündeki..."

"Sizin tablonuzdur, Bay Reeves. Çerçeve yeniden kurulmuş ve tual de üzerine gerilmişti. Bay Lewes, bir bakar mıydınız acaba?"

Ben sözümü tamamlamadan adam yerinden fırlamıştı bile. Cebinden bir büyüteç çıkardı, baktı ve aynı anda da geri çekildi.

"Bu akrilik boya!" dedi. Tabağında fare pisliği bulmuş gibi konuşuyordu. "Mondrian yağlıboya kullanmıştır, akrilik değil."

"Elbette" dedi Reeves. "Size onun bizimki olmadığını söylemiştim."

"Bay Reeves, tabloyu inceleyin."

Reeves gidip baktı. "Akrilik" dedi. "Bizimki değil. Size demedim mi? Şimdi.."

"Duvardan indirip bakın, Bay Reeves." Denileni yaptı. Yüzündeki ifadeyi görmek doğrusu çok acıklıydı. Haczettiği arazinin bataklık olduğunu öğrenen bir banka müdürüne benziyordu. "Aman Tanrım!" dedi.

"Yaa."

"Gergi tahtası bizimki" dedi. "İşte ahşabın üzerindeki soğuk damgamız. Bu tablo Hewlett'te asılıydı ve her gün buna bakan binlerce göz akrilik olduğunu anlamadı, ha!" Öfkeyle Barlow'a döndü. "Seni sahtekâr" dedi. "Seni katil!"

"Bir oyun bu" diye Barlow itiraz etti. "Bu hırsız sahte şapkalardan şahta tavşanlar çıkarıyor, siz budalalar da bundan etkileniyorsunuz. Senin neyin var, Reeves? Üçkâğıda getirildiğini anlamıyor musun?"

"Beni üçkâğıda getiren sendin, orospu çocuğu."

Reeves, Barlow'a doğru yürüyünce Ray Kirschmann elini müze müdürünün koluna dayadı.

"Sakin olun.",

"Bu iş sona erince seni mahkemeye vereceğim, Rhodenbarr," dedi Barlow. "Bunun bir iftira olduğunu herkes kabul edecektir."

"İki cinayetten aranan biri için bu gerçekten ürkütücü bir tehdit" dedim. "Bunu aklımdan çıkarmayacağım. Ama dava falan açamayacaksınız, Bay Barlow. Siz o sırada cezaevinde araba plakaları üretmekle meşgul olacaksınız."

"Elinizde hiç kanıt yok."

"Bu daireye girme imkânınız vardı. Eşinizle birlikte beşinci katta oturuyorsunuz. Yüksek güvenlik önlemleriyle korunan binaya girip çıkma sorunuz yoktu."

"Burada pek çok kişi yaşıyor. Bu bizim katil olduğumuz anlamına gelmez,"

"Doğru" dedim. "Ama dairenizin araştırılmasını da kolaylaştırır sanırım." Ray'e dönüp başımı salladım, o da memur Rockland'a baktı, Rockland gidip kapıyı açtı. İçeri ellerinde bir başka

Mondrian olan iki üniformalı polis girdi. Tablo Lloyd Lewes'in akrilik sahte olarak ilan ettiğinin eşiydi.

"Gerçek tablo" dedim. "Kopyasıyla bir odada olunca adeta parlıyor, değil mi? Onderdonk'a galeladığınız tabloyu kesmiş olabilirsiniz ama buna gayet özen gösterdiniz, değil mi? Bu, Piet Mondrian'ın arkadaşı Hayik Petrosyan'a verdiği gerçek tablodur."

Ray, "Eğer merak ediyorsanız, evinizi arama iznimiz vardı" dedi. "Çocuklar, bunu nereden buldunuz?"

"Beşinci katta söylediğiniz dairede, bir dolap içinde."

Lloyd Lewes büyütecini tabloya çevirmişti bile. "Bu akrilik değil, yağlıboya" dedi. "Ve gerçeğe benziyor. Oradakinden çok farklı."

"Bir yanlışlık oldu" dedi Barlow. "Dinleyin beni. Bir yanlışlık oldu."

"Şunu da bulduk" dedi polis, "ilaç dolabında. Etiket yok ama tattım. Eğer klor hidrat değilse tablodan daha iyi bir sahtedir bence."

"Bu olanaksız" dedi Barlow. "Olanaksız." Ve neden olanaksız olduğunu, fazla klor hidratı tuvalete döktüğünü anlatacak sandım ama tam zamanında kendini tuttu. Eh, insan her şeyi elde edemez.

"Susma hakkın var" dedi Ray Kirschmann ama ben bütün onları yeniden anlatacak değilim. Sanık haklarının okunması polis olup olmadığınızı bağlı olarak iyi ya da kötü bir şeydir ama kim onu her seferinde başından sonuna kadar yazmak ister ki?

24

J. McLendon Barlow karısına hangi avukatı nerede bulacağını söyledikten sonra elleri kelepçeli olarak iki polis eşliğinde dışarı çıkarıldı. Ray Kirschmann ile Francis Rockland geride kalmışlardı. Saygılı sessizlik, sonunda Carolyn Kaiser tarafından bozuldu. "Barlow, Turnquist'i öldürmüş olmalı. Turnquist tabloların sahtelerini yapan ressamdı ve kendisini ele verebilirdi, değil mi?"

Başımı salladım, "Turnquist sahteleri yapan ressamdı ve Barlow onu zamanı gelince öldürebilirdi de. Ama bunu yapmak için benim dükkânıma gelmezdi. Barlow'u Onderdonk olarak tanımıştım, eğer sağ salim ortalıkta dolaştığını görseydim bütün planı suya düşerdi. Tahminim Barlow'un cinayeti işledikten sonra bir daha apartmandan çıkmadığıdır. Ben parmaklıkların ardına girdikten sonra çıkacaktı. Öyle değil mi, Bayan Barlow?"

Bütün bakışlar şimdi kanapede tek başına oturan kadına çevrildi. Kadın başını yana eğdi, bir şey söylemeye başladı, sonra başını sallamakla yetindi.

"Sdwin P. Turnquist bir ressamdı" dedim. "Ve bir Mondrian hayranı. Kendisini bir sahtekâr olarak görmezdi. Barlow'un onu nasıl bulduğunu ancak tanrı bilir. Turnquist müzelerde ve galerilerde hiç tanımadığı insanlarla konuşurdu, belki ilk kez öyle tanışmışlardır birbirlerini. Her neyse, Barlow kullanabileceği için Turnquist'e çengeli attı. Ona resim kopya ettirmeye başladı ve Turnquist de saygın müzelerde kendi eserlerini seyretmekten büyük zevk alıyordu, Hewlett'i sık sık ziyaret ederdi, Bay Reeves. Bütün personel kendisini tanıyordu."

"Ya" dedi Reeves. "Yalnızca on sent öderdi."

"Önemi yok" dedi Reeves. "Ödenen para önemli değildir bizim için, ama bir şey ödemelisiniz. Politikamız budur."

"O ve gençleri almamak. Ama önemli değil. Bay Danforth, Barlow sizin hazırladığınız toplu eserler sergisi konusunda telaşa kapılınca Edwin Turnquist'i ziyaret etti. Herhalde bir müddet ortalarda görünmemesini istedi. Konuşmalarının konusu önemli değil. Önemli olanı Turnquist'in Barlow'un sanat dünyasıyla yalnızca alay etmek amacıyla olmadığını anlamış olmasıdır. Barlow bu arada büyük paralar kazanıyordu ve Turnquist'in idealizmi büyük yara almıştı. Kendisi Barlow'un kopyacısı olarak aldığı üç beş kuruşla tatmin oluyordu. Sanat sanat içindir ilkesini benimsemişti ama Barlow'un bu oyundan kâr etmesini kabul edemezdi."

Kumral saçlı sakallı adama baktım. "Burada siz devreye giriyorsunuz, değil mi, Bay Jacobi?"

"Ben aslında hiç devreye girmedim."

"Turnquist'in arkadaşıydınız."

"Eh, kendisini tanırdım."

"Chelsea'deki pansiyonun aynı katında kalıyordunuz."

"Evet. Ara sıra konuşurduk."

"Turnquist'le birlikte çalışıyordunuz, ikinizden biri Barlow'u dükkânıma kadar izledi. Ondan sonra ben buraya kitaplara fiyat biçmeye gelmeden önce bana bir kütüphaneden çaldığınız kitabı satmaya kalkıştınız. Onun çalıntı olduğunu bilmeme rağmen satın almamı istediniz; benim çalıntı sanat eserleri alan biri olduğumu sanıyordunuz. Böylece bana karşı elinizde bir koz olacağını düşündünüz ama oyununuza düşmeyince ne yapacağınızı şaşırdınız."

"Eddie ile sizin olaya ne şekilde karıştığınızı bilmiyorduk" dedi Jacobi. "Ben durumu bir araştırmak istedim. Eğer size kelebek kitabını satarsam ağzınızdan da bir şey kaçırırsınız diye düşündüm. Ama öyle bir şey yapmadınız."

"Ve siz de arkasını getirmediğiniz."

"Çok dürüst olduğunuzu tahmin ettim. Öyle bir anlaşılmaya yanaşmayan bir kitapçı asla çalıntı sanat eseri almazdı."

"Ama Cuma sabahı fikir değiştirmiştiniz. Edwin Turnquist'le birlikte dükkâna geldiniz. Ben o sırada Onderdonk'u öldürmekten tutuklanmış ve kefaletle bırakılmışım. Benim her nasılsa işe karışmış olduğumu düşündünüz. Turnquist de bana Barlow'un oyununu anlatmak istiyordu. Herhalde işlemediğim bir suçun bana yüklendiğini anlamıştı ve temize çıkmam için yardımcı olmak istiyordu."

Kahvemden bir yudum aldım. "Dükkânı açtım ve iki kapı aşağıdaki bir arkadaşımı ziyarete gittim. Sizler ben çıktıktan sonra gelmiş olmalısınız. Ya da karşı kaldırımda gördüğüm iki serseri sizdiniz, ben dükkândan çıkana kadar orada oyalandınız. Her neyse ben gittikten sonra içeri girdiniz. Kapıyı şöyle bir çekmiştim ve yaylı kilidi açmak kütüphanelerden kocaman resimli ciltler aşırabilen biri için fazla bir sorun olmazdı."

"Ben gerçek bir kitap hırsızı değilim" diye Jacobi itiraz etti. "O sizin ilginizi çekmek içindi."

O an için bunu üstelemedim. "İçeri girdikten sonra kimsenin girip sizi rahatsız etmemesi için sürgüyü ittiniz. Sonra dostunuz Turnquist'i arka odaya götürdünüz ve buz kancasını kalbine saplayıp onu tuvaletin üstüne oturtunuz."

"Bunu neden yapmış olayım ki?"

"Çünkü Turnquist para getiren bir işi baltalıyordu. Boş zamanlarında yaptığı sahte tablo stokunu imha etmeyi planlıyordu. Sen bunların para edeceğini düşündün ve sanırım haklıydın. Bir neden de Barlow'un foyasını açığa çıkarmıştı. Ben parmaklıkların ardına atılınca sen Barlow'a şantaj yapıp ölene kadar para sızdırabilirdin, Turnquist benimle ya da bir başkasıyla konuşacak olursa senin bindiğin dalı kesecekti. Onu öldürmeye karar verdin ve bunu benim dükkânımda yaptığın takdirde benim suçlanacağımı ve ortalıktan çekileceğimi hesapladın. Böylece Barlow'a şantaj daha da kolaylaşacaktı."

"Demek onu senin dükkânında öldürdüm, öyle mi?"

"Evet."

"Sonra da çekip gittim?"

"Hemen değil. Çünkü ben döndüğümde hâlâ içerdeydin. Ben geldiğimde kapının dili itilmişti, oysa ben yalnızca yaylı kilitle bırakmışım. Dilin sürülmüş olması hâlâ içerde olduğun demektir. Kitap' yığınları arasında ya da arka odada saklanmış olmalıydın. Ben, kapıyı açtıktan sonra da bir yolunu bulup çıktın. Dükkânı açtıktan kısa bir süre sonra biri geldiği için duruma şaşırmışım" - Elspeth Petrosyan'a baktım-"... onun içeri girdiğini fark etmemiştim bile. İlk önce arka odada saklanan ve Turnquist'i öldürenin o olduğunu sandım. Sen herhalde o girerken çıktın ya da onunla konuştuğum sırada. Epey uzun ve derin bir konuşma içinde olduğumuzdan ikimiz de farketmeden çıkabilirdin sanıyorum."

Jacobi ayağa kalktı. Ray Kirschmann da. Francis Rockland zaten ayaktaydı ve Jacobi'nin hemen yanbaşımda duruyordu.

"Bunu kanıtlayamazsın" dedi Jacobi.

"Odan araştırıldı" dedi Ray. "Orada bir mahalle kütüphanesi açacak kadar kitap vardı."

"Ne çıkar bundan? Küçük hırsızlık sayılır."

"Sekiz yüz ayrı suç. O küçük cezaları bir araya toplarsan epey okkalı bir ceza olur."

"Kleptomani" dedi Jacobi. "Kütüphaneden kitap çalmak için karşı konulmaz bir istek var bende. Zararsız bir şey ve sonunda kitapları geri veriyorum. Bu beni katil yapmaz."

"Orada bazı tablolar da vardı" dedi Ray. "Sahte herhalde ama ben bilemem. Uzman Bay Lewes'tir ama hepsinin de çerçevesiz olduklarını söyleyebilirim. Onların dostun Turnquist'in eserleri olmadığına iddiaya girer misin?"

"Onları bana verdi. Bir arkadaşın armağanı, aksini kanıtlayamazsınız."

"Şu anda bir memur pansiyondakileri sorguya çekiyor. Ya içlerinde biri onları onun odasından kendi odana taşıırken görmüşse? Ve bu iş Turnquist öldürüldükten sonra ve ceset bulunmadan önce yapılmışsa, o zaman bunu nasıl açıklayacaksın? Ayrıca Turnquist'in odasında Bernie'nin adının ve adresinin yazılı olduğu bir kâğıt bulduk, cesedin üstünde bulduğumuzun eşi. Bunların senin elyazınla yazılmış olduğu ortaya çıkarsa ne yapacaksın?"

"Bu neyi kanıtlar ki? Ona bir ad ve adres yazmış olabilirim."

"Telefonla ihbarda da bulundun. Turnquist'i öldüreni bulmak istiyorsak Bernie Rhodenbarr'a sormamızı söyledin."

"Ben değilim, başkası telefon etmiştir."

"Ya sana polise gelen bütün telefonların kaydedildiğini ve ses izinin parmak izi kadar geçerli olduğunu söylesem?"

Jacobi buna verecek bir yanıt bulamadı,

"Odanda bir şey daha bulduk" dedi Ray. "Göster, Francis."

Rockland cebinden bir buz kıracağı çıkardı. Jacobi'nin bayılacağını sandım. "Onu oraya siz koymuş olmanız" dedi.

"Sana üzerinde kan izi olduğunu ve kan grubunun Turnquist'inki olduğunu söylesem?"

Jacobi, "Onu kitapçı dükkânında bırakmış olmalıyım" dedi. "Ama olanaksız bu. Dempsey'de bir çöplüğe atmıştım. Ama belki yanılıyorum, dükkânda da düşürmüş olabilirim, hayır hayır, çıkarken elimde olduğunu hatırlıyorum."

"Eğer karşına çıkarsam beni öldürmek için" dedim. "Sen benim orada olduğumu bilmiyordun. Beni izlemedin de. Beni kimse izlemedi. Dükkândan çıktığımı kimse görmedi. Buz kıracağı ceketimin içinde saklıydı, Broadway'e gidip önüme ilk çıkan çöp kutusuna attım. Onu oradan almış olamazsın." Jacobi muzaffer bir tavırla doğruldu. "Bir blöf dedi Ray'e. "Onun üzerinde kan varsa bile Eddie'nin kanı değildir. Biri onu yem diye odama koymuş olmalı, zaten bu cinayet silahı değil."

"Odandaki başka bir buz kıracağıydı herhalde" dedi Ray. "Ama artık ötekisini nerede bulacağımızı söylediğine göre bulmakta güçlük çekmeyeceğiz demektir. Başka ne anlatacaksın bakalım?"

"Size hiçbir şey anlatmak zorunda değilim,"

"Bak bu konuda yerden göğe kadar haklısın" dedi Ray. "Konuşmama hakkın var..."

Falan filan.

Rockland adamı götürdükten sonra Ray Kirschmann "Şimdi en esaslı yerine geldik" dedi. Mutfağa giderek benim bir buçuk metrelik boru kutumla döndü, içinden rulo halinde bir tablo çıkardı.

Tabloyu açınca çok tanıdık bir resim görüldü.

Barnett Reeves bunun ne olduğunu sordu.

"Bir tablo" dedi Ray. "Moondrain'lerden biri ama bu sahte. Turnquist bunu Barlow için yaptı ve Barlow da Onderdonk'a sattı ve onu öldürdükten sonra da çaldı. Dolapta Onderdonk'un yanında bulduğumuz çerçeve ve tual parçalarına tam olarak uyuyor."

"İnanamıyorum" dedi Bayan Barlow. "Yani kocam bunu çaldı ve sonra yok edecek zekâyı göstermedi mi?"

"Herhalde fırsat bulamamıştır, hanımefendi. Ne yapacaktı ki? Çöp deliğinden aşağı mı atacaktı? Ya bulunsaydı? Onu güvenli olacağına inandığı bir yere koydu ve boş vakti olduğunda imha edecekti. Ama ben onu polis araştırma tekniklerini kullanarak kendi özel girişimlerimle buldum." Tanrım. Ray tabloyu Orville Widener'e uzattı. "Her neyse, işte."

Widener sanki köpeği içeri bir leş taşımış gibi bakıyordu. "Nedir bu? Onu neden bana veriyorsunuz?"

"Ne olduğunu şimdi anlattım ya" dedi Ray. "Ve ödül nedeniyle size teslim ediyorum."

"Ne ödölü?"

"Şirketinizin sigortaladığı tablonun bulunmasına karşılık vereceği otuz beş bin dolar. Tabloyu size tanıklar huzurunda veriyorum ve ödölümü talep ediyorum."

"Siz aklınızı kaçırmış olmalısınız" dedi Widener. "Biz beş para etmez sahte bir şeye o kadar para verecek göz var mı?"

"Sahte olduğu kesin ama değersiz değil. Bana otuz beş bin dolar öder ve arkasından bir de teşekkür edersiniz, yoksa Calgary'deki kuzene onun on katı para ödersiniz."

"Saçma. Kimseye beş para ödememiz gerekmez. O tablo sahte."

"Önemi yok," dedi Wally Hemphill. "Onderdonk primlerini ödedi ve siz de aldınız. Tablonun sahte olup da değerdinden fazlaya sigorta edilmiş olması sizin sorumluluğunuzu kaldırmaz. Sigortalı iyiniyet gösterdi, tablonun gerçek olduğuna inanıyordu ve size de bunun bedelini ödedi. Ya sigortalı tabloyu Calgary'deki müvekkilime teslim edersiniz ya da kendisine tablo tazminatı olarak 350.000 dolar ödersiniz."

"Bu konuyu bizim hukukçularımıza danışacağım bakalım ne diyecekler."

"Size benim söylediğimden başka bir şey söylemeyeceklerdir" dedi Wally. "Ve neden söylendiğinizi de bir türlü anlayamıyorum. Yakanızı ucuza kurtarıyorsunuz. Detektif Kirschmann olmasaydı sigortanın tam bedelini ödeyecektiniz."

"Şu halde Detektif Kirschmann müvekkilinizin para yitirmesine neden oluyor, öyle değil mi, avukat bey?"

"Sanmıyorum" dedi Wally. "Barlow'a dava açabilmemiz için sahte tabloya ihtiyacımız var. Barlow'un parası var ve bunun bir kısmını da müvekkilimin ölmüş olan amcasından elde etti. Ben sahte Mondrian için ödenen parayı geri almak için dava açacağım. Aynı zamanda Detektif Kirschmann'ı da temsil etmekte olduğumdan üçkâğıtçılık edip ona ödölünü vermekten kurtulacağınızı sanmayın sakın."

"Bize saygın bir şirketiz. 'Üçkâğıtçılık' sözünüzü kabul edemem."

"İnsaf" dedi Wally. "Sözcüğü icat eden sizlersiniz."

Barnett Reeves öksürdü. "Bir sorum var. Gerçek tablo ne olacak?"

"Ne?" dedi birkaç kişi bir ağızdan.

Reeves, Lloyd Lewes'in bir süre önce gerçek olduğunu söylediği tabloyu göstererek, "Gerçek tablo" dedi. "Eğer bir itiraz yoksa onu ait olduğu Hewlett Galerisi'ne geri götürmek istiyorum."

"Bir dakika!" diye Widener atıldı. "Eğer şirketim 35.000 dolar verecekse..."

"O sahte tablo için" dedi Reeves. "Ben kendi tablomu istiyorum."

"Ve kendi tablonuzu alacaksınız" diyerek şöminenin üzerindeki akrilik kopyayı gösterdim." Galerinizde sergilenen buydu, Bay Reeves. Ve geri götüreceğiniz de odur."

"Onu asla asmamalıydık. Bay Barlow gerçek bir Mondrian bağışlamıştı ve..."

"Hayır" dedim, "Barlow sahte bir Mondrian bağışlamıştı ve bunu yapmakla sizi kazıklamadı bile. Çünkü tabloya tek kuruş bile ödemediniz. O yalnızca Vergi Dairesi'ni dolandırdı ve onların de herhalde kendisine söyleyecek bir çift sözleri olacaktır, Ama sizi maskara etmek dışında dolandırmış değildir. Ve o da o kadar önemli değil aslında. Daha dün bir avuç öğrencinin maskarası oldunuz. Tablo üzerinde hiçbir hakkınız yok."

"Kimin hakkı var peki?"

"Benim" dedi Bayan Barlow. "Polisler onu benim evimden aldılar ama bu benim ya da kocamın hakkımızdan vazgeçmiş olmamız demek değildir."

"Hak sizin olamaz" dedi Reeves. "Siz mülkiyet hakkını müzeye verdiniz."

"Doğru değil" diye Wally atıldı. "Calgary'deki müvekkilim almalıdır tabloyu. Tablo Onderdonk'un olmalıydı, o ölünce de mirasçılara kalacaktı." . .

"Saçma!" diye bağırdı Elspeth Petrosyan. "O Barlow hırsızının aslında ona malik olma hakkı yoktu. Tablo benimdir. Büyükbabam Hayik Petrosyan onu bana miras bırakmış ve isteği yerine getirilemeden tablo çalınmıştır. Barlow'un tabloya kaç para ödediği ya da kime satıp satmadığı beni ilgilendirmmez. Karşısında asla meşru bir malik olmamıştır. Tablo benimdir."

"Bütün bu işler bir çözüme kavuşurken onun retrospektif sergide yer almasını isterdim" dedi Mordecai Danforth. "Ama şimdi bu mümkün değil sanırım."

Ray Kirschmann gidip tablonun üzerine elini koydu. "Şu anda bu tablo delildir ve ben buna el koyuyorum. Sizler mahkemelerde birbirinizle uğraşabilirsiniz ama bu şimdi benimle gidecektir." Reeves'e döndü. "Sizin yerinizde olsam ötekini kaldırır ve yerine asardım. Gazeteler bu olayı yazınca bütün kent tabloyu görmeye koşacaktır. Maskara olmak endişesini yaşayabilirsiniz, ama neye benzerseniz benzeyin, bu halkın tabloyu görmek için kuyruğa girmesine engel olmayacaktır ve bunun da kötü bir yanı olduğunu hiç sanmıyorum."

25

"Burası esaslı bir yer" dedi Carolyn. "İçkileri de çok esaslı ama iki katı para alıyorlar. Big Charlie, ha? Beğendim."

"Beğeneceğini biliyordum."

"Piyano çalan kızı da beğendim. Lezbiyen mi acaba?"

"Tanrım."

"Merak etmenin ne zararı var?" İçkisinden bir yudum alıp kadehini bıraktı. "Bazı şeyleri eksik bıraktın" dedi.

"Eh, zaten yeteri kadar karıştı. Kafaları daha fazla karıştırmak istemedim."

"Çok düşüncelisin. Kedi konusunu hiç dile getirmedi."

"İnsaf! iki adam öldürüldü, bir iki tablo çalındı ve benim kaçırılmış bir kediden söz ederek insanların zamanını boşa harcamamı mı istiyorsun? Zaten kedinin kurtarmalığı ödenmiş ve geri alınmıştı, değil mi?"

"Öyle. Alison, Hayık Petrosyan'ın öteki torunuydu, değil mi? Riverside Caddesi'ndeki evin yemek masasındaki öteki kız. Elspeth'in kuzeni ve babası da Elspeth'in Billy Amcası'ydı."

"Eh, birbirlerine çok benziyorlardı. Benim dükkânımda Elspeth'e nasıl baktığını hatırladın mı? Ben aslında kayıp kuzenin Andrea olduğunu sanmıştım, Elspeth de, o da başlarını aynı şekilde yana eğiyorlardı ama bu yalnızca bir rastlantıymış. Alison'un gördüğüm anda kuzenin Andrea değil, o olduğunu anladım."

"Andrea Barlow."

"Evet."

"Ondan da söz etmedin, değil mi? Onderdonk'un dairesinde ona rastladığını da anlatmadın, halı üstünde al takke ver külah oynadığını da."

"Bazı şeylerin gizli kalması doğru olur. Kadının söylediklerinden biri doğrudu: Onderdonk ile ilişkisi vardı ve kocası da bunu biliyordu. O yüzden onu daha bir keyifle öldürmüştür. Andrea polisin maktulün evini ararken Onderdonk'un Polaroidle çektiği resimlerin bulunacağından korkmuştu. Onları almaya gitti, bulup bulmadığını bilmiyorum ama ben de tam o sırada içeri girdim. Korkmuş olmasına hiç şaşmamalı. Onderdonk'un cesedini dolapta bulmuş olmalıydı ve içeri girenin o olmayacağını biliyordu. Ama kim olabilirdi? Ya polisti, ki o zaman pek çok şeyi anlatmak zorunda kalacaktı; ya da kocası onu öldürmeye ve cesedini ölü âşığının yanına bırakmaya gelmişti. Her iki durumda da başı beladaydı."

"Ve gelenin sen olduğunu görünce sevincinden şehvete kapıldı."

"Ya öyle oldu ya da benimle düzüşerek yakasını kurtarabileceğini düşündü. Bütün bunları polise anlatmanın ne anlamı olabilirdi?"

"Hele onunla aynı işi yeniden yapmaya niyetliysen..."

"Eh..."

"Neden olmasın? Çok esaslı memeleri var. Bern, bundan bir tane daha istiyorum. Şu garson kızların giydikleri mini etekler ne kadar hoş, değil mi? Haydi birer tane daha ısmarlayalım da, bana tabloları anlat."

Carolyn'e hayır demek mümkün mü? İstediklerini elde etti sonunda: Önce içkisini, sonra da açıklamayı.

"Ray'in sigortacı Orville Widener'e verdiği Denise ile benim yaptığımı" diye başladım. "Barlow, Onderdonk'un dairesinden aldığı resmi imha etmişti. Tahminim 'kırpıp çöpe attığıdır. Benim Ray'e, onun da Widener'e verdiği Hewlett'te bıraktığım çerçeveden kestiğimdi. Tablonun kenarlarının

Onderdonk'un cesedi yanında bırakılan parçalara uymaması önemli değil, Ray polisin elindeki o çerçeve parçalarının kaybolmasını sağlayacak nasıl olsa."

"Peki, Reeves'in götürdüğü hangisiydi? Hewlett'ten aldığın mı? Gerçekten orada sergiledikleri ta başından beri akrilik miydi?"

"Elbette ki, hayır. Turnquist bir ressamdı ve hiç acelesi yoktu. Akrilik değil Mondrian gibi yağlıboya kullanırdı ve Hewlett'teki tablo onun yaptıklarından biriydi."

"Ama Reeves'in götürdüğü..."

"Denise ile benim yaptığım ikinci sahteydi ve Hewlett'ten aldığım çerçeveye gerilmişti. Adamı ikna eden ahşap üzerindeki soğuk damga olduğunu unutma, Ben tabloyu müzeden çıkarmak için çerçevesinden çıkarmıştım. Sonra da akrilik olanı ona gerdim."

"Reeves baştan beri ona sahip olduğunu sanıyor demek?"

"Öyle anlaşıyor ama ne farkedebilir ki? Sahte her zaman sahtedir."

"Denise'in birden fazla kopya yaptığını bilmiyordum."

"Aslında üç tane yaptı. Biri kesildi ve çerçevesiyle bazı parçaları Hewlett'te bırakıldı. Gerisi Orville Widener'e verildi. Ötekisi Reeves ile Hewlett'e gitti."

"Ya üçüncüsü?"

"Narrowback Galerisi'nin bir duvarında asılı, diğerlerinden farkı imzasının PM yerine DR olması. Denise eseriyle gurur duyuyor ama aslında tabloya benim de, Jared'in de elimiz değdi doğrusu."

"Denise üç, Turnquist iki kopya yaptı. Barlow'un Turnquist'in kopyalarından birini imha ettiğini söyledin. Öteki ne oldu? Hewlett'ten yürüttüğün yani?"

"Ah, ona polis el koydu."

"Bern, polis gerçeğine el koydu. Mondrian'ın yaptığına, unuttun mu? Herkes onu isteyecek ve davalar yıllarca sürecek... oh."

Gülümsemiş olmalıydım.

"Bern, bunu yapmış olamazsın."

"Neden olmasın? Lloyd Lewes'in dediğini duydun. İki polisin getirdiği tabloya baktı ve yağlıboya olup gerçek göründüğünü söyledi, Neden olmasın ki? Ne de olsa yıllardır Hewlett'te sergileniyordu ve kimse kuşkulananmış değildi. Şimdi de birkaç yıl daha Emniyet Müdürlüğünde kilitli bir dolapta duracak ve orada da kimse herhangi bir şeyden kuşkulamayacak. Ben dün gece onu Barlow'un dairesinde polislerin göreceği bir yere bıraktım."

"Peki ya gerçek Mondrian?"

"Barlow'un dairesindeydi elbette. Onu çerçevesinden çıkardım, yerine Turnquist'inkini yerleştirdim."

"Bern, ortada pek çok Mondrian oldu. Nero Wolfe'un romanları gibi, değil mi? Pek Çok Aşçı, Pek Çok Müşteri, Pek Çok Detektif, Pek Çok Kadın. Ve şimdi de Pek Çok Mondrian."

"Haklısın."

"Denise üç akrilik, Turnquist iki yağlıboya yaptı, bir de Mondrian. Ama onunki gerçektir ve sen beni meraktan çatlatacaksın. Gerçeği ne oldu?"

"Gerçek sahibine verilecek."

"Elspeth Petrosyan'a mı? Yoksa Alison'a mı? Onun da kuzeni kadar hakkı var tabloda."

"Alison'a gelince..."

"Evet, Alison'a gelince" diye içini çekti. "Kuzen olduklarını anlayanca Elspeth Peters'in Ermeni olduğunu anladın. Ve rehberle bakarak..."

"Tam olarak öyle olmadı. Alison'un bürosunu karıştırıp kızlık soyadını buldum. Telefon rehberini okumaktan daha kolay oldu."

"Kediyi oradan mı aldın?" Elini elimin üstüne koydu. "Kedimi o aldı, değil mi, Bernie? O yüzden benimle konuşurken o Nazi sesini kullandı, gerçek sesini tanıyacağım için. Seninle hiç karşılaşmadığı için sana normal sesiyle konuştu. Benim evime gelip de seni görünce, telefonda sesini tanıyacağın için telaşlandı, değil mi? Sesini tanımış mıydın?"

"Hayır. Ben o sırada onunla kuzeni Elspeth arasındaki benzerliği düşünüyordum."

"O kadar da kötü bir insan değildi. Bıyıklarını kesmek dışında Archie'ye bir zarar vermedi. Kendisiyle yakınlaştığımızda telefondaki Nazi daha güven verici oldu ve bir an geldi ki, artık kedi

için hiç kaygılanmadım. Sana bir şey söyleyeyim mi? Eve dönüp de kediye orada bulduğumuzda o da benim kadar rahatlamıştı."

"Hiç şaşmam."

Carolyn içkisini yudumladı. "Bern? Alison kilitlerimi nasıl açtı?"

"Açmadı."

"Ne?"

"Kediler onu seviyordu, unuttun mu? Hele Archie. Alison başka bir binadan arka avluya geçti ve kediye parmaklıkların arasından geçmesi için kandırdı. Parmaklıklardan insan giremez ama bir kedi geçebilir. O yüzden evde hiç izi yoktu. Eve ancak seninle olduğu zaman girmişti. Zaten bir şey yapmasına gerek yoktu. Archie onu görür görmez kollarına atılmıştı."

"Bunu ne zaman anladın?"

"Ubi'yi bıyıklarıyla parmaklıklar arasındaki mesafeyi ölçerken gördüğümde. Başının geçeceği belliydi ve başının geçtiği yerden gövdesi de geçirdi. Bu da kediye onu seven birinin kaçırdığı demekti ve sen de Archie'nin Alison'u çok sevdiğini söylemiştin."

"Evet, hayvanlar insanı çok iyi ölçüp biçerler. Bernie, bütün bunları bana anlatacak mıydın?"

"Şey..."

"Ya anlatacaktın ya da anlatmayacaktın."

"Eh, pek emin değildim. Alison'la gayet iyiydi aranız ve bir şey söylemeden önce ilişkinin sona ermesini bekleyecektim."

"Bence artık sona erdi." İçkisinin kalanını da bitirdikten sonra filozofça içini çekti. "Kedimi geri aldım, biraz da gönül eğlendirdim, sonra Alison, Hewlett'te bana çok yardımcı oldu. O olmasaydı o havai fişeği ateşleyip yangını çıkaramazdım. O yüzden neden kin besleyeyim ki?"

"Ben de Andrea için aynı şeyi düşündüm."

"Ayrıca Alison'u tekrar görmek isteyebilirim."

"Ben de Andrea için aynı şeyleri isteyebilirim."

"Böylece memnunum yani."

"Ödülü unutma."

"Ne?"

"Sigorta şirketinden. 35.000 dolar. Wally ücretini çıkardıktan sonra kalanın yarısını Ray alacak. Öteki yarısı da seninle Denise arasında paylaşılacak."

"Neden?"

"İkiniz de çok çalıştınız. Denise, Şistine Şapeli'ndeki Michelangelo gibi çalıştı, sen de Hewlett'te tutuklanma tehlikesini göze aldın. Bunun için ödüllendirileceksiniz."

"Ya sen, Bern?"

"Bende Appling'in pulları var, unuttun mu? Ve karısının yakut küpeleri. Ama onlar da gerçek yakut değil sanırım. Aldığıma pişman oldum ama geri de koyamam ki. Kesin olan bir şey var, o da bir daha asla Şarlman'a giremeyeceğim."

"Pulları unutmuştum."

"Onları satacağım, sonra tamamen unutturuz."

"İyi fikir." Parmaklarıyla masaya vurdu. "Bütün bunlar olmadan pulları çaldın" dedi. "Sen Appling'in dairesine girerken Barlow da Onderdonk'u öldürüyordu. Bunu düşündükçe tüylerim ürperiyor doğrusu."

"Öyle anlatınca, benimkiler de."

"Ama olanların büyük bir kısmı sen pulları aldıktan sonra oldu ve sen ondan hiçbir şey kazanmadın. Çok para harcadın ve bir de kefalet parası yatırdın."

"Onu geri alacağım. Wally kendisine o kadar iş bulduğum için benden para almaz. Aslında bir iki taksi parası ve Jacobi'nin odasına yerleştirdiğim buz kıracağı dışında fazla bir masrafım olmadı."

"Bir de Barlow'un dairesine koyduğün klor hidrat var."

"O talk pudrasıydı."

"Polis tadının klor hidrat gibi olduğunu söyledi."

"Ray de Jacobi'nin ses izi olduğunu ve buz kıracağının ucunda kan olduğunu söyledi. Bu seni şok edebilir ama polislerin de yalan söyledikleri olur, Carolyn."

"Bu gerçek bir çok. Her neyse, masraf ettin ve karşılığında ancak özgürlüğünü aldın."

"Ee?"

"Neden ödülün bir kısmını almıyorsun. Otuz beş bin dolardan Wally'nin creti kınca ne kalır? Otuz bin mi?"

"Eh, o kadar bir şey işte. O kadar çok ister mi bilemiyorum..."

"On beşi Ray'e, kalanını e blersen adam başına beş bin dolar gelir. O da büyük para zaten.

Neden üçte birini sen almıyorsun, Bernie?"

Başımı salladım. "Benim pullarım var. O da çok. Sonra başka bir şey daha var?"

"Ne? Andrea ve Eve DeGrasse'la iş tutmuş olman mı?"

"Başka bir şey."

"Ne?"

"Sana bir ipucu vereyim. Dik açılar ve temel renkler. Ve onu kanepemin üstüne asacağım. En iyi yer orası sanırım."

"Bernie!"

"Sana söylemiştim. Mondrian gerçek sahibine kavuştu. Onun üzerinde daha fazla hakkı olan birini tanıyor musun?"

Ve size bir şey söyleyeyim. Oraya gerçekten de çok yakıştı.